

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 29 / Hejmar 345 / Îlon 2010

Kürt halkının onurlu duruşu demokratik çözümün yolunu açmıştır

12 Eylül referandumu Türkiye'nin demokratikleşmesine yönelik bir komplodur

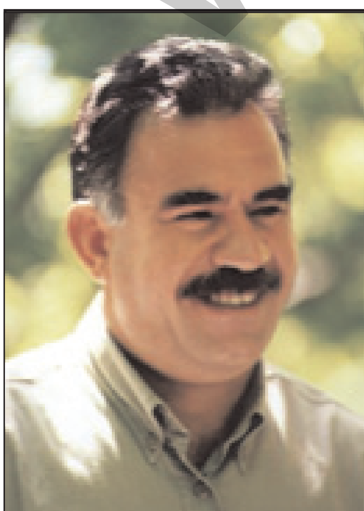
12 Eylül anayasa değişikliği referandumu nihayet gerçekleşti. Referandumdan genel planda beklenen ve tahmin edilen sonuçlar ortaya çıktı. Yani bekleneni aşan ciddi bir sürpriz durumu yaşanmadı. Türkiye siyasetinde, aslında 29 Mart 2009 yerel seçimlerinin ortaya çıkardığı siyasi sonuçları değiştiren bir durum gözlenmedi. Genel planda 29 Mart yerel seçim sonuçlarının siyasi anlamı bir kere daha teyit edilmiş oldu... sayfa 2'de

Uluslararası Komplo ve PKK direnişi

Kürdistan özgürlük mücadelesine karşı '90'ların başından itibaren uluslararası komplo gerçeği örgütlense, saldırılar yürütse, kendisini hissettirse de esas planlı açık saldırısını '98 yılında geliştirdiği, gerçekleştirdiği malumdur. Bu sürecin neyle ve nasıl geliştiğini kamuoyu yakından takip etti. Öncelikle ABD 17 Eylül 1998'de KDP ve YNK'yi Washington'da uzlaştırdı, onlara bir anlaşma yaptırdı. Bu, Önder Apo'nun stratejik değişim... sayfa 7'de

Demokratik Özerklik kadın öncülüğünde başarıya ulaşacaktır

Kürdistan özgürlük hareketi olarak 1 Haziran hamlesiyle birlikte 4. stratejik mücadele dönemine girmiş bulunmaktayız. "Varlığımızı koruma ve özgürlüğümüzü sağlama" şiarıyla başlayan bu dönem yeni bir mücadele dönemidir. Demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü paradigmamızın esas aldığı özgür yaşam ütopyasının gerçekleştirme, kurumsallaştırma aşamasını ifade etmektedir. Özgürlük mücadelemiz 40 yıla yaklaşan mücadele geleneği... sayfa 20'de

Provakasyonlara karşı tedbirli olun

ABDULLAH ÖCALAN

Sağlığımla ilgili bilinen şeyler devam ediyor, değişen bir şey yok, durum aynı. Yukarıdan, yüksek olan pencereden gelen hava akımı aşağıya doğru basınç uyguluyor, nefessiz bırakıyor, baskı var, boğuyor. Nefes almakta zorlanıyorum, ancak dayanıyoruz. Ne kadar dayanabilirim bilmiyorum. Bu nefessizlik durumundan öteye, üzerime yüklenen siyasi sorumluluk, baskı beni daha çok zorluyor. İki taraf da hem PKK hem devlet burada bana yükleniyor. Ben iki hafta daha bu sorumluluğu taşıyabilirim, tabi gelişmelere bağlı. Gelişme olursa rolümü oynarım, ama Başbakan Erdoğan'ın son dönemdeki çıkışlarına baktığımda hayrete düşüyorum, Kılıçdaroğlu'ndan bile geri konuşuyor. Bir taraftan görüşüyorlar, diğer taraftan niye böyle yapıyor... sayfa 15'te

İÇİNDEKİLER

Demokratik Özerklik
11'de
Kültür Soykırımı
22'de
Yeni dönemin Apocu komutanı Amed Tozo
27'de

12 Eylül referandumu Türkiye'nin demokratikleşmesine yönelik bir komplodur

Türkiye'de 12 Eylül'de gerçekleşen Anayasa referandumu ve sonrasında ortaya çıkan gelişmeler konsunda KCK Yürütme Konseyi Üyesi Duran Kalkan ile yapılan röportajı yayınlıyoruz.

***Serxwebûn:** 12 Eylül'de gerçekleşen referandum ve bunun sonuçları Türkiye siyasetini nasıl etkileyecek? Referandum süreci boyunca Türkiye'de kutuplaşmanın arttığına, siyasetin iyice kirlendiğine, yerlere kadar düştüğüne ilişkin Türk basınında yoğun tartışmalar yaşandı. Bu anlamda Türkiye siyaseti nereye gidiyor? Diğer yandan referandum öncesinde verilen yeni anayasa, Türkiye'nin demokratikleşmesi veya 12 Eylül darbesiyle hesaplaşma gibi sözlerin arkasında durulabilecek mi? AKP'nin böyle bir iradesi, isteği veya niyeti var mı?*

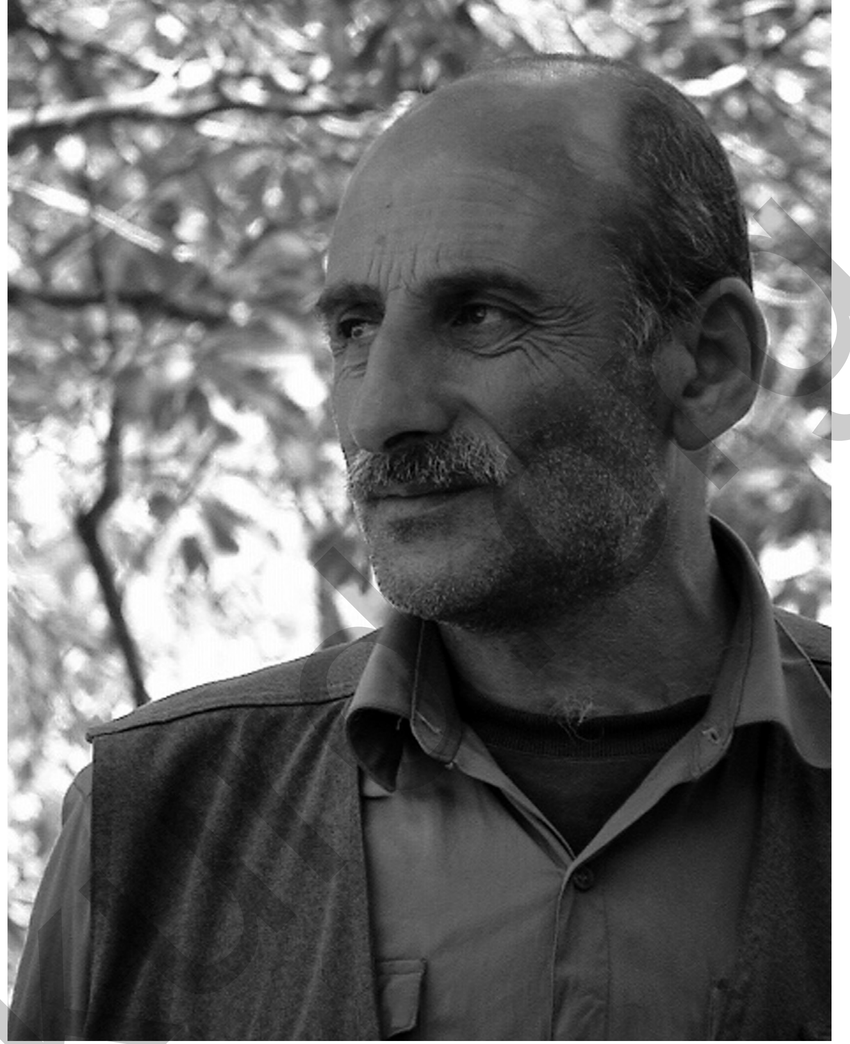
Duran Kalkan: 12 Eylül anayasa değişikliği referandumu nihayet gerçekleşti. Referandumdan genel planda beklenen ve tahmin edilen sonuçlar ortaya çıktı. Yani bekleneni aşan ciddi bir sürpriz durumu yaşanmadı. Türkiye siyasetinde, aslında 29 Mart 2009 yerel seçimlerinin ortaya çıkardığı siyasi sonuçları değiştiren bir durum gözlenmedi. Genel planda 29 Mart yerel seçim sonuçlarının siyasi anlamı bir kere daha teyit edilmiş oldu. Şimdi bu çerçevede herkes bu sonuçları anlamaya ve değerlendirmeye çalışıyor. Sonuçların açıklanması ardından bunlar üzerinde yoğun bir tartışma başlamış bulunuyor. Hiç kuşkusuz kamuoyu bu durumu çok yönlü tartışacaktır. Herkes bu tartışmaya katılacaktır. Türkiye'nin sorunlarıyla ve geleceğiyle ilgili olan, ilgilenen herkes bu sonuçları anlamaya ve buradan Türkiye'nin geleceği için sonuçlar çıkartmaya çalışacaktır. Elbette en çok da siyasi gelecek üzerinde belirleyici etkide bulunan ve bu sonuçlardan doğrudan sorumlu olan siyasal partiler bu durumu, ortaya çıkan sonucu tartışacaklar, değerlendirecekler ve kendilerine göre yeni siyasetler belirlemeye çalışacaklardır.

Sandıkların açılıp referandum sonuçlarının kesinleşmesi ardından yapılan ilk tartışmalarda, referandumu kazanan partilerin AKP ve BDP olduğu, CHP ve MHP'nin ise ciddi biçimde kaybettiği genelde ifade edilmektedir. Çok sayıda aydın, gazeteci hemen hemen bu görüşte birleşmiş görünmektedir. Çünkü Evet oyları Hayır'a karşı yüzde 58'e yüzde 42 üstün çıkmıştır. Buradan bakıldığında referandumdan evet sonucu çıkmış, AKP'nin öngördüğü anayasa değişikliği gerçekleşmiştir. Diğer yandan, BDP'nin yürüttüğü boykot kampanyası Kürdistan başta olmak üzere Türkiye genelinde oldukça güçlü bir siyasal etki yaratmıştır. Sonuçta BDP Kürdistan'daki 6 ilde boykotu yüzde ellinin üzerine çıkartarak, diğer illerde de yüzde 35-50 arasında bir oran tutturarak hedeflediği sonuca ulaşmıştır. En azından DTP'nin 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde aldığı sonuçların gerisine düşmemiş, hatta oy oranını biraz daha da arttırabilmiştir. Özellikle Van, Hakkari, Şırnak, Mardin gibi Kürdistan'ın sınır hatlarında yer alan, diğer parçalarla ilişkide bulunan, gerilla mücadelesinin yoğunlaşmış olduğu alanlardaki oy oranının yüzde 80 ve 90'lara kadar ulaşmış olması önemle dikkate alınması gereken bir duruma işaret etmektedir. Yine Kürtlerin nabzının attığı yer olan Amed'de, il ve ilçeler toplamı olarak yüzde 65 gibi net bir orana ulaşılması BDP'nin aldığı başarılı bir sonuç olmak kadar, aslında Kürt toplumunun tutumunu, siyasi eğilimini, kararını netçe ortaya koyan bir sonuç olma itibariyle de büyük önem taşımaktadır. Buna karşılık hayır kampanyası yürüten CHP ve MHP'nin yüzde 42'de kalmış olmaları elbette kendileri açısından ciddi bir başarısızlıktır. Dikkat edilirse daha önceki seçimlere göre bir oy arttırması söz konusu olmamıştır. Hatta bir referandum olması itibariyle daha geri plana da düşülmüştür. Bu bakımdan 12 Eylül sistemini adeta hiç değiştirmeden savunuyor görünen bu partilerin kendi tabanlarında bile yeterince destek alamadıkları ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlar itibariyle yüzeysel bir değerlendirme yapıldığında, bizce birinci planda kazanan gücün BDP olduğunu, genelde Kürt özgürlük hareketi ve Türkiye demokratik güçlerinin bu seçimden en kazançlı çıktığını ifade etmek en doğru tutumdur, yaklaşımdır. Çünkü hem referandum komplosu karşısında doğru bir çizgi izlenmiş, hem de en azından Kürdistan'da mevcut anayasanın toplum tarafından benimsenmediğini açıkça gösteren sonuç alınarak, böyle bir başarıya imza atılmıştır. AKP'nin, hazırladığı anayasa değişikliği paketine yüzde 58'le evet dedirtmiş olması da elbette kendisi için bir başarı olarak görülebilir. Fakat AKP'nin hesaplarının, planlarının sadece sınırlı bir oy fazlalığıyla bu değişiklik paketini onaylatmaktan öteye olduğu dikkate alınırsa mevcut sonuç AKP için çok fazla bir başarı olarak görülemez. Kısaca, mevcut sonuçlar kazananıyla kaybedeniyle herkes için düşündürücü, değerlendirme gerektiren sonuçlar olmaktadır. Başarılı oldum diyen BDP ve AKP'nin de bu sonuçlar üzerinde ciddi düşünmesi, değerlendirme yapması, sonuçlar çıkartarak yeni politikalar geliştirmesi gereği vardır.

Örneğin, AKP böyle bir referanduma yüzde 58 değil de, yüzde 75-80'leri hedefleyerek gitmiştir. Eğer öyle bir sonuç alabilseydi, 13 Eylül'den itibaren farklı bir siyasal çizgi izlemeye çalışacaktı. Buna dönük planları, hesapları, kararları söz konusuydu. Fakat dikkat edilirse ancak zar zor anayasa değişikliği paketini onaylatabilmiştir. Karşısında yüzde 42'lik bir hayır bloğu bulunmaktadır ki bu, referandum öncesindeki siyasi iktidar bloklaşmasının var olduğu ve devam ettiğini göstermektedir. Diğer yandan, Kürdistan'da BDP'yi gerileterek birinci parti olmayı umut ve hesap ederek girdiği referandumdan, Kürtleri temsil etmeyen bir parti olarak çıkmıştır. Esas itibariyle iktidarını güçlendirmeyi ve Kürt özgürlük hareketini tasfiye ederek Kürdistan'da etkinlik kurmayı hedefleyen bir yaklaşımla girdiği referandum denemesinden umduğu, hesap ettiği başarıyı elde edemeyerek çıkmıştır. AKP bu anlamda değişiklik paketini onaylatmış olsa da, bir iktidar gücü olarak ciddi zayıflamış olma gerçeğini aşamamıştır. 29 Mart seçimlerinde uğradığı oy kaybını telafi edememiş, hatta daha fazla kayıp yaşamıştır. Mevcut sonuca göre bir seçime gidilse, AKP oylarının 29 Mart yerel seçim sonucundan da daha da geriye düşeceğini görmek, tahmin etmek zor değildir. Bu bakımdan her ne kadar başarılı sonuç almış olsa da, mevcut referandum sonuçları AKP için de çanların çalındığını göstermektedir. Diğer yandan, BDP'nin de bu sonuçları doğru ve gerçekçi analiz etme gereği vardır. Her ne kadar 29 Mart yerel seçim sonuçları korunabilmiş, hatta oy oranı biraz daha arttırılmış olarak görünse de, bu durumun siyasi sonuç değiştirici bir düzeye çıkmadığı ortadadır. 29 Mart yerel seçimleri sonucunda da görüldüğü gibi, özellikle Bitlis, Bingöl, Muş, Ağrı gibi Kürdistan'ın kuzey hattında alınan sonuçlarda bir gelişme olmamıştır. Açığa çıkıyor ki, buralar üzerinde 29 Mart seçim sonuçlarını değerlendirme temelinde yeni çalışmalar yapılamamıştır. Diğer yandan Kars, Dersim, Urfa, Adıyaman gibi illerde alınan sonuçların ise kabul edilebilir hiçbir yanı yoktur. Bütün bunlar da BDP açısından seçim sonuçlarının derinliğine analiz edilerek yeni politikalar ve planlar geliştirilmesini zorunlu kılan hususlar olmaktadır.

12 Eylül referandum sonuçlarına böyle yüzeysel bir bakış ardından, referandumun kendisine ve sonuçlarına gerçekçi ve derinliğine bir bakış da gereklidir. Gerçi referanduma karar verildiği andan itibaren bu yönlü tartışma ve değerlendirmeler derinliğine yapılmış, referandum gerçeği açığa çıkartılmışsa da, yine de ortaya çıkan sonuçlara bakarak da referandum gerçeğini bir bütün olarak değerlendirme ve bu temelde ortaya çıkan sonuçların önümüzdeki siyasal süreç açısından ne tür etkilerde bulunacağı üzerine görüş geliştirmek daha doğru olacaktır.

AKP'nin temel amacı iktidar gücünü arttırmak

Toplumda demokratikleşme taleplerinin çok geliştiği, adeta bir mutabakat haline geldiği, bunun da yeni bir anayasayla mümkün olacağı görüşünün yaygınca tartışılıp temel bir görüş olarak ortaya çıktığı bir süreçte, kısmi bir anayasa değişikliği paketinin gündeme getirilmiş olmasının bir "Anayasa Komplosu" olarak değerlendirilmesi, gerçekten de bu referandumu en iyi açıklayan bir görüş olma özelliği taşımıştır. Ortaya çıkan sonuçlar ne olursa olsun, onlara bakılmaksızın, 12 Eylül referandumunun temel karakterinin bu olduğu gerçeğini hiçbir zaman akıldan çıkartmamak gerekir. Referandumun kendisi gerçek anlamda demokratikleşmeye karşı bir komplo ve oyun olma özelliği taşımaktadır. Hem yeni anayasa tartışmalarının en çok yoğunlaşıp taraftar bulduğu bir ortamda gündeme getirilmiş olması, hem de 12 Eylül faşist-askeri darbesinin 30. yıldönümünde, adeta 12 Eylül darbesini oylatma ve onaylatmak istenir gibi bir biçimde gündemleştirilmesi bu gerçeği netçe göstermektedir. Aslında Türkiye'nin gündemi böyle bir değişiklik değildi. Türkiye'nin yüz yüze bulunduğu ağır sorunların çözümünün böyle kısmi bir anayasa değişikliğiyle gerçekleşmeyeceği açıktı. Ciddi demokratikleşeme sorunları ve Kürt sorununun çözümüyle yüz yüze bulunulan bir Türkiye'de bunları gerçekleştirebilmek için işe yeni demokratik bir anayasa hazırlamakla başlamak gerekirken, sadece beş-on maddelik bir anayasa değişikliğiyle 12 Eylül darbe anayasasını ve rejimini devam ettirmeye çalışan tutum elbetteki Kürt sorununun çözümüne ve Türkiye'nin demokratikleşmesine karşı bir komplo olma özelliği taşımıştır. Şunu hiçbir zaman unutmamak gerekir: Mevcut gerçekleşen anayasa değişiklikleri gerçekçi bir demokratikleşmeyi ifade etmemektedir; tersine, AKP'nin iktidar gücünü arttırmayı ve bunu anayasal güvenceye kavuşturmayı ifade etmektedir. Temel amacı, hedefi bu olmuştur. Bu bakımdan da topluma değil, esas olarak AKP'ye hizmet eden bir değişiklik olma özelliği taşımaktadır. Diğer yandan 12 Eylül darbe rejiminin yeni bir anayasa ile tümden aşılmasının tartışılıp gündemleştiği bir ortamda bazı değişiklikler ile ortaya çıkmak, esas olarak gündemi saptırmak ve geriye çekmek olmuştur. Her ne kadar bu, yeni değişikliklerin önünün açılması, yeni bir anayasanın yolunun açılması olarak ifade edilmeye çalışılsa da, özü itibariyle gündemleşmiş ve toplumsal dayatma haline gelmiş olan yeni bir anayasa hazırlama çalışmalarının geriye itilmesi, ertelenmesi gibi bir hedefi içinde taşımıştır. Bu bakımdan da yeni anayasanın önünü açan değil de, yeni demokratik anayasanın hazırlanıp topluma sunulmasını engellemeyi, geciktirmeyi, oyalamayı hedefleyen bir girişim olmuştur.

Bu iki temel özelliği yanında, mevcut oylamanın bir de 12 Eylül rejimini ve anayasasını onaylatma gibi bir karakter taşıma durumu söz konusudur. Örneğin 20-25 maddelik bir değişiklik ile toplumun önüne 12 Eylül anayasası, hem de 12 Eylül günü sunulmuştur. Bu değişikliğe ya evet ya da hayır diyeceksiniz denmiştir. Yüzeysel bir bakışla bakılırsa bazı gerici maddeler değiştirilerek 12 Eylül anayasasının demokratikleştirilmeye çalışıldığı gibi bir durum söz konusudur. Fakat daha derinden ele alınıp incelendiğinde, esas itibariyle 12 Eylül anayasasının ve rejiminin topluma, hem de darbenin 30. yıldönümünde bir kere daha onaylatılma çabasının söz konusu olduğu rahatlıkla görülecektir. Çünkü anayasa değişikliğine evet demek, değişikliklerle birlikte mevcut oluşan anayasaya evet demek anlamına gelmektedir. Dolayısıyla evet deyip değişikliği onaylamak, aynı zamanda değişmiş haliyle 12 Eylül anayasasını ve o anayasayı ortaya çıkartan rejimi onaylamış olmak anlamına gelmektedir. Öte yandan, değişikliğe hayır demek, mevcut anayasayı yine onaylamak durumunu ifade etmektedir. Dolayısıyla ister evet de, ister hayır de, özünde çok fazla bir şey değişmemektedir. Fakat bununla gerekleşen ise, 12 Eylül anayasasının ve darbe düzenin onaylanması olmaktadır. Değişiklik paketine evet de desen, hayır da desen, her ikisinin de ortak sonucu: 12 Eylül darbesine ve onun ortaya çıkartmış olduğu anayasaya evet demek olmaktadır.

İşte esas komplo burada ortaya çıkmıştır. AKP'nin çok derin bir tasfiyeci, komplocu hareket olduğu kendini burada çok net bir biçimde ele vermektedir. AKP'yi sekiz yıldır iktidara getiren güçlerin temel hedefinin, AKP eliyle başta demokratik özellik taşıyan siyasi islam hareketi olmak üzere sol demokratik hareketi ve Kürt özgürlük hareketini komplolarla tasfiye etmek olduğu gerçeği bu referandumla netçe açığa çıkmıştır. Zaten AKP'nin kendisi de bir darbenin ürünü, tasfiyeci komplonun ortaya çıkardığı bir harekettir. Nitekim siyasi islam hareketine karşı 28 Şubat darbesi ardından ortaya çıkmış bir hareket olduğu bilinmektedir. Şimdi iktidarda tutularak bu rolünü sadece siyasi islamı tasfiye etme değil, aynı zaman sol demokratik hareketi ve Kürt özgürlük hareketini de tasfiye etme, dolayısıyla 12 Eylül darbesini ve rejimini meşrulaştırma, tarihsel olarak kabul edilir hale getirme misyonunu yüklenmiş olduğu açıktır. Bu gerçeği herkesin çok iyi görmesi, anlaması, bilmesi, AKP'yi bu temelde tanıması gerekmektedir.

Mevcut anayasa değişikliği referandumu da bu misyonun çok gizli, sinsi, komplocu yöntemlerle ve sahtekarca pratiğe geçirilmesinden başka bir özellik taşımamıştır. Aslında anayasayı değiştiriyor, biraz da demokratikleştiriyoruz görünümü altında toplumun önüne evet-hayır ikilemi içerisinde –ki sonuçta 12 Eylül anayasasını ve rejimini onaylama zorunluluğunu dayatarak– tüm toplumu 12 Eylül'ü onaylar, 12 Eylül'le barışır, 12 Eylül'ün kuyruğuna takılır hale getirmek amaçlanmıştır. Bu konuda özellikle 12 Eylül faşist askeri darbesine baştan itibaren hayır diyen, karşı çıkan, darbeyi reddeden, darbeye karşı devrimci demokratik duruşta ve mücadelede ısrar eden Türkiye demokrasi güçlerini, hareketini ve özellikle de PKK'nin yürüttüğü Kürdistan özgürlük hareketini 12 Eylül faşizmi karşısındaki çizgisel duruşundan saptırmayı, 12 Eylül'ün içine çekerek eritmeyi hedefleyen bir karaktere sahiptir. Aslında bu anayasa değişikliği ve onun referanduma kadar götürülmesi böyle bir oyunu ifade etmektedir. Bu anlamda son derece derin düşünülmüş, ince hesaplar yapılmış, iyi planlanmış bir komplo olmaktadır. Eğer bu oyuna gelinse, evet veya hayır ikileminden birine taraf olunmuş olsaydı, bunun sonucu 12 Eylül faşizmine, sistemine, rejimine evet demek, onun içinde erimek olacaktı. Dolayısıyla 12 Eylül faşist askeri darbesi karşısındaki ilkesel duruş bozulacak, aşılacak, kaybedilecekti. AKP'nin esas amacı; başta Kürt özgürlük hareketi olmak üzere 12 Eylül faşizmi karşısında doğru tutum almış Türkiye demokratik güçlerine çizgi saptırması yaşatmak çabası olmuştur. Bir kere 12 Eylül karşısında doğru çizgi duruşu kaybedildikten sonra, artık hatalı siyasetler peş peşe gelecek, dolayısıyla da ne kadar çaba harcanırsa harcansın giderek erime, tükenme yaşanacaktır. Bu da Kürt özgürlük hareketinin tasfiyesini getirecektir. Çünkü şimdiye kadar 12 Eylül karşısında sağlam duruş, yenilmeme, 12 Eylül faşizmine karşı otuz yılda demokratik direnişi yükselterek bir demokratik toplum alternatifini geliştirme esas itibariyle bu çizgi duruşu temelinde sağlanmıştır. 12 Eylül'ün doğru tahlil edilmesi, faşizmin ve Kürtlere dayattığı soykırımın gerçekçi analiz edilmesi ve onun karşısında cesaret ve fedakarlıkla, doğru bir ulusal demokratik duruşun sağlanmasıyla bütün bu gelişmeler ortaya çıkartılmıştır. Bu duruş, direnme çizgisi, siyasi çizgi bir kere saptırıldıktan sonra, artık Kürt özgürlük hareketi eski özelliğini kaybedecek, onun sonucu da gittikçe erime ve tasfiye olma olacaktır. Bunu böyle net görüp anlamak

büyük önem taşıyor. Bu bakımdan aslında bu anayasa değişikliği referandumuyla AKP'nin hedeflediği, Kürt özgürlük hareketini çizgi sapmasına uğratarak tasfiye etme çabasıdır. 14 Nisan 2009'dan itibaren başlatmış olduğu siyasi soykırım hareketini bütün alanlara taşırarak Kürt demokratik siyasetini, Kürdistan özgürlük hareketini tasfiye etme amacını bu biçimde başarmayı hedeflemiştir. Bunu Tayyip Erdoğan, Beşir Atalay gibi AKP sözcüleri zaten açıkça ifade etmektedirler. Temel amaçlarının Kürt özgürlük hareketini, dolayısıyla Türkiye demokrasi hareketini tasfiye etmek olduğunu her fırsatta söylemektedirler. İşte bu anayasa değişikliği referandumu böyle bir tasfiyeci saldırının en temel komplocu adımlarından birisi olmuştur. Burada esas olan, bu gerçeği görüp çözümlemektir, bu komployu baştan itibaren görerek boşa çıkartmaktır.

Mevcut anayasayla Kürtlerin yönetilemeyeceği ortaya çıktı

Özgürlük hareketimiz ve Türkiye'nin gerçek demokrasi güçleri bu komployu, oyunu baştan itibaren görerek buna gelmemişlerdir. Anayasa değişikliği girişiminin esas olarak AKP iktidarını güçlendirmeyi, 12 Eylül'ü meşrulaştırmayı, demokrasi hareketini ve Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmeyi hedeflediğini değerlendirerek bu oyuna gelmemişler, evet-hayır ikilemi içerisine girmemişler, her ikisini de reddeden boykot tutumunu geliştirmişlerdir. Üçüncü bir tutum olarak boykotun ortaya çıkartılması ve sonuna kadar ısrarla sürdürülmesi demek; 12 Eylül faşist askeri darbesi karşısında temel demokratik tutumu, devrimci tutumu, yurtseverlik tutumunu çizgi düzeyinde netçe gösterebilmek demektir. Amed zindan direnişi başta olmak üzere dağda, ovada, şehirde gerillanın, halkın, devrimci güçlerin 12 Eylül faşizmine karşı otuz yıldır yürüttükleri devrimci direniş çizgisinin bu anayasa değişikliği referandumu komplosu karşısında sürdürülmesini ifade etmiştir. Referanduma karşı boykot tutumu içinde olmak demek; AKP oyununa gelmemek, AKP komplosunu boşa çıkartmak, 12 Eylül anayasasına, darbesine, rejimine tümüyle hayır demek, onu tümden reddetmek demek olmuştur. Bu da Kürt özgürlük hareketinin ve Türkiye demokrasi hareketinin otuz yıllık direnme çizgisine sahip çıktığı, koruduğu, yanılmadan, şaşırmadan günümüze de bunu devam ettirdiği gerçeğini göstermektedir. En büyük kazanım, 12 Eylül anayasa değişikliği referandumu komplosu karşısında en gerçekçi duruş, en ciddi sonuç esas olarak budur. Bu gerçeği tüm demokratik güçlerin, halk güçlerinin iyi anlaması lazım.

Bu bakımdan Kürt özgürlük hareketi ve tüm Türkiye demokrasi hareketi, sandığa gitmeden, boykot tutumunu ısrarla sürdürerek başarı kazanmıştır. Doğru bir demokratik çizgi tutumu göstererek aslında oyunu bozmuş, komployu boşa çıkartmış, dolayısıyla referandum karşısında ilk büyük başarıyı kazanmıştır. Boykot tutumunu geliştirip ısrarla sürdürebilmiş olmak böyle bir anlam ve özellik taşıyor. Bu bakımdan referandumda ortaya çıkmış olan oy yüzdelerinden bağımsız olarak, aslında referandumu boykot etmek en büyük siyasi başarıyı ifade etmiştir. Bunu başta BDP olmak üzere tüm demokratik güçler ve Kürt özgürlük hareketi sağlamıştır. Bu gerçeğin herkesçe iyi bilinmesi, doğru değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Çünkü bu çizgi bundan sonra da sürdürüldüğü müddetçe, AKP'nin oyunları hep bir bir ortaya çıkartılacak, komploları bozulacak, sonunda bu komplocu tasfiye güruhu da dağıtılarak Türkiye'nin demokratikleşmesinin önü açılıp, başta Kürt sorununun demokratik çözümü olmak üzere Türkiye'nin temel sorunları bir bir çözüme kavuşturulabilecektir. Eğer BDP için, demokratik güçleri için, Özgürlük hareketimiz için bir başarıdan söz edilecekse ilk başta bu gerçeği, başarıyı görmek, tanımak, anlamak, değerlendirmek gerekir. Çünkü bu oldukça önemlidir, ciddidir, her şeyin temelinde de bu gerçeklik vardır. En büyük başarılardan birisi budur. Bu biçimde gerçek tarihsel bir başarı kesinlikle kazanılmıştır.

İkinci olarak, BDP'nin ve Türkiye demokrasi güçlerinin boykot tutumuyla aldıkları oy oranı elbette yeterli görülmemekle birlikte, küçümsenemez düzeydedir. Türkiye genelinde neredeyse yüzde 25'e varan katılımsızlık ve özellikle Kürdistan'da altı ilde, hem de çok yüksek oy oranlarıyla referandumun boykot edilmesi, diğer illerde de neredeyse yüzde elliye yakın boykot düzeyinin ortaya çıkması önemli bir sonucu içermektedir. Belki bu sonuç Türkiye genelinde anayasa değişikliğinin ve tümden 12 Eylül anayasasının reddedilmesi olmamıştır, ama Kürtlerin bu değişikliği de, 12 Eylül'ün kendisini de, anayasasını da reddettikleri sonucunu netçe ortaya koymuştur. Artık hiç kimse mevcut anayasayla Kürtleri yönetemez, Kürtleri yönetme iddiasında bulunamaz. Artık hiç kimse Kürt toplumunun mevcut anayasayı kabul ettiğini söyleyemez, Kürtlerin anayasaysa uymasını isteyemez. Bu gerçek netçe ortaya çıkmıştır. Altı Kürt ili şahsında da olsa, başta Kürt toplumu ve genelde Türkiye toplumunun önemli bir kesimi mevcut anayasayı tamamen reddetmiştir. Değişeni de, değişmeyeni de, anayasanın tümünü reddetmiştir. Bu da büyük bir kazanımdır, önemli bir sonuçtur, gelişmedir.

“Referandum şu sonuçları açıkça göstermiştir: Bir, Kürt toplumu mevcut anayasayı reddetmiştir, dolayısıyla bu anayasayla yönetilemez. İki, Türkiye toplumu genelinde mevcut anayasayı reddeden önemli bir sonuç vardır. Bütün bunlardan çıkacak üçüncü sonuç ise, bu anayasa ile başta Kürtler olmak üzere Türkiye toplumunun yönetilemeyeceğidir, yönetme çabalarının demokratik olamayacağıdır”

Bu durum şu sonuçları açıkça göstermiştir: Bir, Kürt toplumu mevcut anayasayı reddetmiştir, dolayısıyla bu anayasayla yönetilemez. İki, Türkiye toplumu genelinde mevcut anayasayı reddeden önemli bir sonuç vardır. Bütün bunlardan çıkacak üçüncü sonuç ise, bu anayasa ile başta Kürtler olmak üzere Türkiye toplumunun yönetilemeyeceğidir, yönetme çabalarının demokratik olamayacağıdır. Eğer birileri mevcut anayasayla bu toplumu yönetmek isterse, bu yönetim hiçbir biçimde demokratik olamaz; ancak faşist olabilir, despotik, baskıcı, işkenceci olabilir. Dolayısıyla bu yönetime demokratik değil, baskıcı, faşist yönetim denebilir. İşte Kürdistan'da çıkan boykot sonucu böyle bir gerçeği ifade etmektedir. Bu da önemli bir sonuç, Türkiye demokrasi hareketi açısından önemli, ciddi bir kazanım olma durumunu ifade etmektedir. Bu sonuca dayanarak gerçekleşecek olan ise, yeni demokratik anayasa arayışıdır. Yeni demokratik bir anayasa olmadıkça Türkiye'de bir demokratik yönetimin varlığından söz edilemeyeceği gerçeğidir. Bu sonuca dayanarak tüm Türkiye demokratik güçleri, toplumu, uluslararası demokratik güçler, Türkiye siyasi gündemine elbette yeni demokratik anayasa hazırlanması istemini, talebini dayatacaklardır.

Elbette bu sonucun bir de Kürt sorununun çözümü açısından taşıdığı siyasi önem ve değer vardır ki, bu çok daha dikkatle değerlendirmeyi gerektirmektedir. Mevcut sonuç şunu gösteriyor: Artık Kürtler bu anayasayı reddediyorlar. Bunu da halk oylamasıyla açıkça ortaya koymuşlardır. Aslında bir yerde Kürtlerin neyi kabul edip etmediği oylanmıştır. Yüzde 60'ı aşan bir oy oranıyla Kürt toplumu mevcut 12 Eylül anayasasıyla yönetilmeyi reddetmiştir. Onun yerine Demokratik Özerklik çözümünü benimsediğini açıkça ortaya koymuştur. Referandum mitingleri bu taleple geçmiştir. Kürt toplumu, anayasa referandumu mitingleri sürecinde yüzbinler halinde 12 Eylül'ü boykot ederken, aynı zamanda Demokratik Özerkliğe de evet demiştir. Ortaya çıkan boykot sonucu da bu talepleri doğrulamıştır, kanıtlamıştır. Böylece açığa çıkıyor ki, Kürtler bu düzen içinde, bu sistemde, bu anayasayla yaşamak, yönetilmek istemiyorlar. Yeni bir yaşam ve yeni bir yönetim istiyorlar. Mevcut referandum sonucu Kürt toplumunun mevcut düzenden tamamen boşandığını netçe ortaya koymuştur. Hem bu düzeni kabul etmediğini göstermiş, hem de kendi kabul ettiği, talep ettiği düzeni açığa vurmuştur.

Bu noktada elbette ki bu sonuç Kürt özgürlük hareketi açısından, BDP ve Kürt halkı açısından tarihi ve önemli bir sonuçtur ve büyük bir siyasi değer taşımaktadır. Demokrasiyi bir nebze benimsemiş herkesin bu gerçeği görme zorunluluğu vardır. Nitekim çok sayıda aydın, yazar, gazeteci referandum ardından yaptığı değerlendirmelerde bu gerçeğe dikkat çekmektedir. BDP'nin aldığı oy oranının ve buna bağlı olarak PKK'nin ve Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın mutlaka dikkate alınması gereken bir siyasal aktör konumunda oldukları herkes ifade etmekte, vurgulamaktadır. Zaten referandum öncesi tartışmaların temel konusu da “PKK ve Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'la görüşmenin olup olmaması” konusuydu. Şimdi açığa çıktı, referandum sonucu netçe gösterdi ki, Kürt toplumu Önder Abdullah Öcalan'ın ve PKK'nin görüşlerini yüzde ellilerin, altmışların üzerindeki bir oy çokluğuyla kabul ediyor, onaylıyor, o talepleri benimsiyor. Bunu kendi talebi, iradesi olarak görüyor. Bu gerçeği de artık herkesin böyle görmesi, bu iradeyi tanıması gerekmektedir. Eğer böyle bir demokratik tutum gösterilirse, bu referandum sonucu Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümü açısından önemli bir değer ifade eder. Demokratik yaklaşım gösterilirse, bu temelde diyalog ve müzakerelerle Kürt sorununun barışçıl demokratik siyasi çözümü gerçekleşebilir.

Aslında bu sonuç 29 Mart yerel seçim sonuçlarıyla da ortaya çıkmıştı. Fakat bilindiği gibi AKP yönetimi, sahte bir açılım söylemiyle bu sonuçları tasfiye etmeye çalıştı. Günümüze kadar da bu tasfiye operasyonlarını sürdürüyor. Ancak bütün saldırılarına, çabalarına, iki bine yakın Kürt siyasetçisini hiçbir hukuki gerekçe olmaksızın tutuklayıp zindanlara doldurmuş olmasına, Kürt çocuklarını, gençlerini sokaklarda ağır işkencelerden geçirip tutuklamasına rağmen, 12 Eylül referandumunda Kürtlerin, bu faşist ve soykırımcı düzenden boşandıklarını daha büyük bir oy oranıyla göstermeleri, artık hiçbir baskının Kürt toplumunu özgür ve demokratik yaşam talebinden geri çeviremeyeceğini netçe ortaya koymuştur. Hiçbir baskı bu toplumu yıldıramaz, sindiremez, kendi özgür ve demokratik yaşam talebinden vazgeçiremez. Bu toplum her türlü baskıya karşı direnerek demokratik toplum yaşamına ulaşma kararlılığını sürdürecektir. Bu bir kere daha bu referandum boykotuyla açığa çıkmıştır. Bunu artık herkesin görmesi, anlaması, bu iradeyi tanıması gereği vardır. İkinci önemli sonuç bu olmaktadır. Birinci sonuç, referandum komplosuna düşmeyerek çizgi sapmasını yaşamamak, boykotla 12 Eylül faşizmi karşısındaki direniş çizgisini korumak iken; ikinci temel sonuç da, Kürt toplumunun mevcut düzeni, bu düzen altında yaşamayı reddeden yüzde altmışların üzerindeki boykot sonucudur. Bu da demokratik güçlerin, Kürt özgürlük hareketinin, BDP'nin ikinci büyük siyasi başarısı olmaktadır. Mevcut referandumun en önemli ikinci temel siyasi sonucu olarak bunu ifade etmek en doğru yaklaşımdır.

Referandumun üçüncü sonucu olarak da, AKP'nin aldığı oy oranının umduğu ve hesap ettiğinden az olmasının yarattığı siyasi etki olarak değerlendirilebilir. Yüzde 58'lik oy oranı, AKP'nin böyle bir anayasa değişikliği referandumunu gündemleştirirken hedeflediği oy oranı değildi. Aslında AKP yüzde 75-80'leri hedefliyordu. Hesabı, umudu kesinlikle buydu. Referandumdan yüzde 75-80 oranında bir sonuç elde edebilseydi, ardından 2010 yılının güz sonu kış başında erken genel seçimi gündemleştirecekti. Böyle bir seçimle yeniden iktidara gelecek, iktidarını dört yıllık olarak yeniden elde edip sağlamlaştıracaktı. Hem iktidarını anayasa değişikliğiyle anayasal güvenceye kavuşturup, hem de yeni bir seçimden büyük başarıyla çıkarak iktidarını sağlamlaştırması ardından, CHP-MHP gibi güçlere dönük bir uzlaşma siyasetini geliştirmeye yol açacaktı. Eğer referandumda umduğu sonucu alsa, hemen erken seçime giderek ve ordan da iktidarını sağlamlaştıracağı sonucunu görseydi, bunları gerçekleştirme ardından, bu siyasi partilere karşı yürüttüğü mevcut çatışma siyasetine son vererek, başta CHP olmak üzere MHP ve diğer partilerle uzlaşarak yeni bir siyasi yapı oluşturup, buradan aldığı güçle Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmek için, tıpkı Sri Lanka'nın Tamil gerillalarına yaptığı saldırılara benzer kapsamlı bir siyasi, askeri, ideolojik saldırıyı Kürt toplumuna yönelik yapmak isteyecekti. Planları kesinlikle böyleydi. Bu referandum gündemleşirken, referanduma Milli Güvenlik Kurulu'ndan onay çıkarken bu temelde çıktı. Böyle bir referanduma ABD destek verirken bu temelde verdi. Aslında bu plan bir ABD-AKP planıydı ve temel çerçevesi böyleydi. Bu plan doğrultusunda AKP için yüzde 58'lik sonuç kesinlikle bir başarı olmamaktadır. Tam tersine başarısız kalmayı ifade ediyor. AKP, mevcut sonuca dayanarak planladığı gibi hareket edemeyecektir. Çünkü mevcut durumda bir erken seçime gidemez. Eğer yakın zamanda bir seçime giderse, ordan alacağı oy oranı belki de AKP'yi tek başına iktidara bile getirmeyecektir. Referandumda alınan yüzde 58'lik oran, eğer bir seçime gidilse kesinlikle yüzde 40'ın altına düşecektir. Bunun da AKP'yi tek başına iktidara getirmesi zordur. Gelse bile bu, şimdikinden daha zayıf, mecliste daha az milletvekiline sahip bir iktidar olacaktır. Böylesi bir durumda da AKP; sağlam bir iktidar gücü haline gelemeyecek, dolayısıyla CHP-MHP'yle uzlaşma, birleşme siyaseti izleyemeyecek, Kürt özgürlük hareketine karşı öngördüğü ezme ve imha etme operasyonlarını geliştiremeyecektir. Mevcut referandum sonuçları bu bakımdan AKP planlarının bozulmasını, AKP'nin çok ciddi bir siyasi yenilgi yaşamasını ifade etmektedir.

Türkiye AKP'yle demokratikleşemez

Referandum sonuçlarıyla AKP bir çıkmaz ve çözümsüzlük içine girmiştir. Nitekim Tayyip Erdoğan, 12 Eylül gecesi referandum sonuçları açıklandıktan sonra yaptığı değerlendirmelerde –ki gerçekten de 29 Mart 2009 akşamı yaptığı değerlendirmelere benziyor– yüzü, duruşu büyük darbe yemiş bir kişinin şaşkınlığını ortaya koyuyordu. Bu temelde yaptığı açıklamalarda da görüldü ki AKP oyunları bozulmuştur. Bu nedenle Tayyip Erdoğan ve AKP yönetimi, geniş toplantılar yaparak bu sonuçları değerlendireceklerini söylemekten öteye yeni bir şey söyleyememiştir. Geniş toplantılar yaparak yeniden durum değerlendirmesi yapacağız demek; aslından beklenmeyen sonuçların alındığı, dolayısıyla hesapların, planların bozulduğu anlamına gelmektedir. Bu durumda neler yapmak gerektiğini yeniden değerlendireceklerdir. Bunun için AKP'nin referandumla hesapladığı sonuçlar ortaya çıkmamış ve planları bozulmuştur. Özellikle Türkiye demokrasisini tümden yok etmek, Kürt özgürlük hareketini tasfiyeyi hedefleyen operasyonlarını derinliğine sürdürmek gibi bir sonucu geliştiremeyecektir. Bu noktada oyunları bozulmuş, zayıf düşmüştür. O bakımdan yeni değerlendirmeye ihtiyacı vardır.

Bu yeni değerlendirmeden neler çıkacaktır? Herhalde yeniden komplolar arama, oyalama taktiklerini nasıl geliştireceği yönünde yeni yöntemler aramaya çalışacaklardır. Çünkü mevcut durumuyla her ne kadar referandumda evet denmişse de, Türkiye siyaseti evet ve hayır olarak iki temel iktidar bloğu halinde ayrılmıştır. Bunlar arasındaki çelişki ve çatışma devam etmektedir. Ve mevcut durumda devam edecektir. Çünkü AKP'nin aldığı oy oranı uzlaşma siyaseti izlemesine imkan vermeyecektir. Bu noktada izleyeceği yol herhalde 29 Mart yerel seçiminden sonra geliştirdiği açılım oyunlarının devam etmesi olacaktır. AKP biraz daha temkinli, dikkatli yaklaşacak; kendisini çeşitli güçlerle ittifak yapmak istiyor gibi gösterecek, ama hiçbirisiyle ittifak yapmayarak rakiplerini hep boşluğa düşürmeye, zayıflatmaya ve bu temelde iktidardaki ömrünü uzatmaya çalışacaktır. Bu nedenle de AKP'nin öyle 12 Eylül rejimiyle hesaplaşmasını, darbe düzenini tümden ortadan kaldırmasını beklemek, aramak bir hayaldir. Zaten AKP'nin baştan itibaren böyle bir tutumu olmamıştır. İktidarını 12 Eylül'le hesaplaşmak için kullanmamıştır. Anayasa değişikliği referandumu bu temelde gündeme gelmemiştir. Referandumdan çıkan sonuçlar da AKP'yi böyle bir yaklaşıma yöneltmeyecektir. Bu konuda hiç kimse yanlış değerlendirme yapmamalıdır.

Dolayısıyla şu husus çok iyi bilinmeli: AKP, 12 Eylül faşist askeri darbesiyle hesaplaşan bir güç değildir. AKP ve Tayyip Erdoğan kliği 12 Eylül askeri darbesine baştan beri karşı değildir. Şimdi darbeye karşıt olduklarını söylemeleri büyük bir oyundur, yalandır. Hiçbir zaman karşı olmamışlardır ki şimdi karşı olsunlar! Tayyip Erdoğan 1982'de de ilk mevcut 12 Eylül anayasası referanduma sunulurken, bu anayasaya evet demiştir. 12 Eylül 1980'de darbe gerçekleştikten sonra, darbeye karşı çıkan klik içinde değildir. Erbakan kliği tutuklanır, yıllarca cezaevlerinde yatırılırken, Tayyip Erdoğan'ın içinde olduğu İslami klik 12 Eylül darbe rejiminin hükümetinde yer almıştır. Turgut Özal ve arkadaşları içerisinde bulunmuştur. Şimdi yapmaya çalıştıkları; 12 Eylül darbesinin ipliğinin tümden pazara çıktığı, Kürt halkının direnişiyle ağır darbeler yiyerek artık aşılma, parçalanma, yenilme durumuna geldiği bir noktada, 12 Eylül darbe rejimini çeşitli biçimlerde yamayıp cilalayarak ömrünü uzatmaya, tarihsel olarak meşrulaştırmaya çalışmak, yani Kürt özgürlük direnişi ve Türkiye demokrasi hareketinin bu darbeyi yıkma çabaları karşısında 12 Eylül darbesini yamayarak kurtarmaya çalışmaktır. Her ne kadar AKP sözcüleri, Tayyip Erdoğan, 12 Eylül'le hesaplaşıyoruz dese de, bütün bunlar yalandır, oyundur. Bunları görememek körlük olur. AKP çizgisinin zaten baştan beri öyle bir karakteri olmamıştır. Nitekim Erbakan çizgisiyle ayrışması burdan gelmiştir. Şimdi de esas misyonu 12 Eylül faşizmini ortadan kaldırmak değil, 12 Eylül faşizmini allayıp pullayarak, yamayarak demokrasiymiş gibi Türkiye toplumuna ve uluslararası demokratik kamuoyuna sunma çabasıdır. Onun için de AKP'den 12 Eylül rejimiyle hesaplaşma bekleyenler beyhude bir bekleyiş içinde olurlar. Hiçbir zaman böyle bir sonucu göremezler.

Peki, AKP yeni bir anayasa yapabilir mi? Dikkat edilirse, böyle bir yaklaşımı da söz konusu değildir. Eğer 12 Eylül referandumunda yüzde 75-80 oy alarak hızla erken seçime gitseydi, o zaman yeni bir anayasa tartışmasını yok edecek, yeni anayasanın gerekli olduğu sözünü bile ortadan kaldıracaktı. Artık AKP gündeminden yeni anayasa tümden düşecekti. Fakat 12 Eylül referandumunda umduğu oy oranını alamayınca, yüzde 58 gibi zayıf bir oy oranında kalınca, şimdi yeniden “yeni bir anayasa yapacağız” sözünü dillendirmektedir. Fakat dikkat edilirse, hemen böyle bir çalışma başlatıyoruz gibi bir şey söylemiyor. İşte 2011'de genel seçimler olacakmış, seçimlerden sonra yeni anayasa tartışmaları başlayacakmış, ondan sonra bilmem kaç yıl tartışma sürecek ve günü gelecek bu anayasa değişecek, yeni bir anayasa hazırlanacakmış. Hepsi 'mış, mış'la doludur. Bu yaklaşım aslında bir değişikliği, anayasa yenilemesini içermemekte; tersine, yeni bir anayasa tartışma ve arayışlarını engellemeye, ertelemeye, geciktirmeye dönüktür. Yani oyalama taktiği izlenmektedir. Dolayısıyla AKP, yeni anayasa hazırlama, o temelde 12 Eylül rejimiyle hesaplaşma gibi tutumu geliştirmeyecek; tam tersine, kendisini de o safta yer alıyormuş gibi göstererek aslında bu yönlü arayışları oyalayacak, engelleyecek, geciktirecek, gündemden düşürecektir. 'Yeni anayasayı biz de istiyoruz' diye sözde arayışlar, tartışmalar başlatacak, ayları, yılları onunla geçirtecek.

İleriki süreçlerde gelişmeler ne olursa tutumunu da ona göre alacak. Bir gün gelecek yeni anayasa tartışması gündemden düşecek veya 12 Eylül'de olduğu gibi, kısmi bir değişikliği, şimdilik yeterlidir diyerek yeni demokratik anayasa arayışı, çabalarını tümden gündemden düşürecektir. AKP'nin tutumu kesinlikle böyle bir tutumdur. Bunu bütün demokratik güçlerin, Kürt halkının, kadınların, gençlerin, azınlıkların, alevilerin, yani demokrasiden yana olan, gerçek demokrasi isteyen herkesin iyi görmesi lazım. AKP'yle Türkiye demokratikleşemez! AKP sadece Türkiye'nin demokratikleşmesini geciktirir, engeller, tasfiye eder. Rolü, misyonu bu; şimdiye kadar yaptığı budur, bundan sonra da yapmak isteyeceği, yapmaya çalışacağı kesinlikle bu olacaktır. Bunu bilmemek, görmemek, anlamamak, halen AKP'den 12 Eylül faşizmine karşı çıkma ve demokratikleşme adımı beklemek en büyük tarihsel yanılgı olur. Hiçbir demokratik güç bu yanılgıya düşmemeli, zaman kaybetmemeli, AKP kuyruğuna takılarak oyalanmamalıdır.

O halde ne yapmak lazım? AKP'ye karşı güçbirliği yapmak, AKP'nin gerçek yüzünü, misyonunu iyi anlamak, AKP'nin oyalamalarını, oyunlarını net görerek, bunları iyi teşhir edebilmek ve esas olarak da gerçek bir demokrasi iradesi ortaya çıkartıp demokratik güçlerin birliğini, işbirliğini yeni anayasa hareketini geliştirerek ortaya koymak lazım. Demokratik güçler eğer birleşir ve yeni demokratik anayasa yapmaya çalışırlarsa, böyle bir demokratik anayasa hareketi olarak kendilerini örgütlerlerse ancak o zaman 12 Eylül'le hesaplaşma olabilir, ancak o zaman yeni demokratik anayasa gündeme gelebilir. Bunun dışında 12 Eylül'le hesaplaşma kesinlikle gerçekleşmeyecektir. AKP gerçeğinin bu noktada iyi anlaşılması, tanınması, demokrasi hareketinin gelişmesi ve Türkiye'nin demokratikleşme yönünde ilerlemesi için kesinlikle gereklidir. Her şeyden önce, tüm demokratik güçlerin düşüncede böyle bir karara ulaşarak bu noktada işbirliği yapmaları, güçbirliği yapmaları tarihi bir başlangıcı ifade edecektir. Demokratik güçler böyle bir karar, düşünce ve güçbirliği ortaya çıkarırlarsa, gerisi bunun devamı olarak gelebilir. AKP'nin eriyen iktidarına karşı böyle bir güçbirliği Türkiye toplumu için demokratik iktidar alternatifini adım adım geliştirebilir. Demokratik güçlerin tutumunun, arayışının bu olması gerekiyor. Artık AKP oyunları iyi görülmelidir. AKP'nin maskesi düşmüştür. Takke düşmüş kel görülmüştür. AKP faşizmin bir parçasıdır; faşizmi meşrulaştırmaya, korumaya çalışan bir güçtür. Dolayısıyla Türkiye'ye demokrasi, AKP'nin teşhir edilip tasfiye edilmesi temelinde gelecektir. Demokratik güçler böyle bir çizgi tuttururlarsa ancak başarılı olabilirler. İşte boykot çizgisi özünde bu tutumu ifade ediyor, böyle bir çizgiyi içeriyor. Bu çizgi temelinde gelişecek bir demokratik güçbirliği hem CHP-MHP faşizminin gerçek yüzünü açığa çıkartarak teşhir edilmelerini sağlayacak, hem de AKP oyunlarını bozup yeşil Ergenekonculuğun gerçek yüzünü açığa çıkartıp, maskesini düşürerek Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü açacaktır. 12 Eylül referandumunun sonuçlarının Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından ortaya çıkardıkları kesinlikle bunlardır. Türkiye'nin sol demokratik güçlerine yüklediği tarihi görevler yine bunlar olmaktadır.

– AKP'nin Kürt politikası olarak gündeme koyduğu 'açılım' politikası referandumdan çıkan sonuçlara göre nasıl bir evreye girecek?

– Eğer AKP referandumda hesapladığı gibi yüzde 75-80 oranında bir oy alabilseydi ve yine eğer Kürdistan'da yüzde ellinin üzerinde bir oy alabilmiş olsaydı, o zaman derhal erken seçime gidecek, erken seçim ardından CHP-MHP ile uzlaşarak, Kürt özgürlük hareketine karşı çok kapsamlı bir ezme ve tasfiye etme operasyonu geliştirecekti. AKP'nin planı buydu. AKP'nin ABD ile birlikte yaptığı ortak plan, Türkiye'ye giydirilmek istenen yeni siyasi elbise bu çerçevedeydi. Fakat mevcut referandum sonucu bu planı önemli ölçüde bozdu, işlemez hale getirdi. Bu nedenle AKP, belirttiğimiz gibi bir tutum ve çaba içerisinde olamaz. Her şeyden önce, erken seçime gidemeyecektir. Büyük olasılıkla seçim 2011'in yaz başına kalacaktır. Yani zamanında veya zamanından çok az önce yapılacaktır. Bu da mevcut siyasi durumun devam etmesi anlamına gelmektedir. Yani AKP, elde etmiş olduğu mevcut iktidar ömrünü sürdürmeye çalışacaktır. Bunu da şimdiye kadar izlediği politikaları daha da derinleştirmeye çalışarak yapacaktır. CHP'ye saldıracak, MHP'ye saldıracak, BDP'ye saldıracak, orduyu savaşa tahrik edecek, bu yollarla rakiplerini zayıflatmaya, kendi iktidar ömrünü uzatmaya, mümkünse siyasi desteğini artıramaya çalışacaktır. Bu da mevcut olan, aslı hile ve oyuna dayanan ve oylamayı ifade eden "açılım" kod adlı politik söylemi devam ettireceği anlamına gelecektir.

AKP yeniden eski söylemleri devam ettirecektir. Bir yandan, Kürt sorununu biz çözüyoruz, 2011 seçimleri ardından yeni demokratik anayasa hazırlayacağız, bu anayasa Türkiye'nin sorunları gibi Kürtlerin sorunlarını da çözecek diyecek ve böylece Kürtleri aldatmaya çalışacak; diğer yandan ise, başlatmış olduğu siyasi soykırım operasyonlarını devam ettirecek, KCK yargılamasını sürdürecek, orduyu tahrik edip destekleyerek, gerillayı ezmek için operasyonlara teşvik edecektir. Yani pratikte siyasi ve askeri saldırı ve savaş yürütecek, sözde ise demokrasiyi temsil ediyoruz, Kürt toplumunu temsili ediyoruz, Kürt sorununu çözüyoruz diyecek; bu yönlü oyalama, aldatma, yanıltma tutumunu derinleştirerek sürdürmeye çalışacaktır. Bununla hem bazı Kürtleri aldatmaya, hem de dış kamuoyunu yanıltmaya çalışacaktır. Mevcut referandum sonuçları AKP'yi böyle bir politika izlemek zorunda bırakmıştır. Aslında bir çözüm gücü olma, demokratik güç olma yaklaşımı zaten yoktu. Öyle olsaydı baştan itibaren BDP'nin taleplerini kabul ederdi, BDP'yle işbirliği yapardı. Dikkat edilirse bunu yapmadı, bütün bunlardan uzak durdu. Bu açıkça gösteriyor ki, böyle bir tutuma hiçbir zaman girmeyecektir. Aslında AKP'nin hesapları böyle bir tutuma girmek değil de, başta belirttiğimiz gibi, Kürt özgürlük ve demokrasi hareketini tümden ezip tasfiye etmeyi sağlayacak büyük bir saldırıyı başlatma gücünü oluşturmaya dönüktü. 12 Eylül referandumunun en önemli sonucu, AKP'nin böyle bir gücü elde edememiş, böyle bir sonuca ulaşamamış olmasıdır. Bu Kürtler açısından, Kürt özgürlük ve demokrasi hareketi açısından çok büyük önem, değer taşımaktadır.

AKP'nin Kürtlere vereceği hiçbir şey yok

AKP kapsamlı bir ezme ve imha etme saldırısını yapacak güç toplamayı elde edemediğine göre, şimdi Kürt özgürlük hareketini adım adım güçten düşürmeyi sağlatacak oyalama politikalarına devam edecek, bunlara başvuracaktır. Yani şimdiye kadar ki politikalarını derinleştirerek sürdürmek isteyecektir. Oyun ve oyalama devam ettirilmeye çalışılacak. Buna bir gün bile tahammül etmemek, fırsat vermemek, aldanmamak, asla sabır göstermemek lazım. Bu konuda bütün Kürt aydınları, siyasetçileri, kadınları, gençleri, emekçileri dikkatle yaklaşmalı, bu oyunu kesinlikle görebilmeli, buna karşı kesin bir duruş ve tutum alabilmelidir. 12 Eylül referandumunda ortaya koyduğu faşist soykırım sisteminden boşanma tutumunu kendi örgüt çalışmasını, eylemini geliştirerek devam ettirmelidir. Kürt halkı bu boykot kararıyla 12 Eylül anayasasını reddetti, Demokratik Özerklik anayasasını kabul etmiş oldu. 12 Eylül referandumunun Kürtler açısından yarattığı en önemli sonuç, Demokratik Özerklik anayasasının kabul edilmiş olmasıdır. O halde bu anayasayı pratikte gerçekleştirmelidir. Bu anayasanın öngördüğü pratik örgütlenmeyi, yaşamı, direnişi göstermelidir. Kürtlerin yapması gereken kesinlikle bu olmaktadır. Yine AKP'nin oyunlarına kesinlikle aldanmamak gerekiyor. AKP oyunlarına daha fazla fırsat ve şans tanımamak, bu konuda uyanık olmak, geçmişteki beklentili tutumdan kesinkes kurtulmak gerekiyor. Yoksa tarihi bir hata yapılır, AKP'ye hak etmediği bir güç verilebilir, hatta eğer doğru tutum gösterilemezse, AKP kuyruğuna takılma gibi bir durum bile gündeme gelebilir. AKP bunu sağlamaya çalışacaktır. Herkes bu konuda kesinlikle uyanık olmalı. Diğer yandan, şimdiye kadar AKP tarafından aldatılmış, onun kuyruğuna takılmış olan güçler de uyanık olmalılar. Bundan sonra AKP'yle olmak en ağır ihanet içinde olmayı ifade edecektir. Bu oyunlara gelmek, kuyruğa takılmak Kürt özgürlüğü ve demokrasisi için ihanet içinde olmak olacaktır. AKP'nin Kürtlere vereceği hiçbir şey yoktur. Bu çok net bir biçimde ortaya çıkmıştır. O halde AKP'den kurtularak, koparak, eğer kendi eğilimi farklıysa, bu eğilimini de bir Kürt demokrasi gücü olarak örgütlemeye çalışmalıdır. Yoksa AKP kuyruğuna takılıp Kürdistan'da AKP'yi yaşatmamalıdır. Özellikle bu çevreler, bu güçler daha çok uyanık, duyarlı, dikkatli olmalılar, AKP oyunlarından kendilerini mutlaka kurtarmalıdırlar.

– Genelkurmaylıkta yaşanan değişiklikle birlikte yeni Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner ilk mesajlarını inkar ve imha siyasetinin süreceğine yönelik verdi. Bu anlamda Koşaner ile birlikte, devam eden imha operasyonlarının çok daha kapsamlılaşacağı açık. Bu süreçten sonra Türk genelkurmaylığı mücadelemize yönelik nasıl bir strateji ve taktik izleyecek? AKP ile ilişkileri nasıl bir yöne evirilecek?

– Gerçekten de Hilmi Özkök'ten bu yana Türk genelkurmayı AKP ile bir uzlaşma ve ittifak halinde bulunuyor. Bunun önünü Hilmi Özkök yönetimi açtı. Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ yönetimi de bu işbirliği ittifakını en üst düzeye çıkardı. Bunun sonucunda madalyalar, arabalar aldılar, karşılıklı birbirlerini taltif ettiler. En ciddi uzlaşmanın 2007 Mayısı'ndaki Büyükanıt-Erdoğan arasında yapılan Dolmabahçe görüşmesiyle sağlandığı bilinmektedir. Denebilir ki, bu bir ittifak ilişkisidir, taraflar kendi siyasetlerini yürütebilmek için ittifak yapmak zorunda kalmışlardır. Evet, doğru, böyle bir ilişki olabilir. Elbette aralarında bir düşünce birliği yok, fakat bir çıkar ittifakı vardır. Her çıkar ittifakı karşılıklı birbirini kullanmayı da içermektedir. Aslında AKP, iktidara oturmak ve cumhuriyeti kendi çizgisinde yeniden yapılandırma amacını gerçekleştirmek için genelkurmaydan yararlanmaya, genelkurmayı kullanmaya çalışmıştır. Türk genelkurmayı da, PKK'ye karşı yürüttüğü savaşta başarılı olabilmek, bu savaşta AKP'nin siyasi gücünü kullanabilmek için AKP'yle ittifak yapmıştır. Yani bir tarafın iktidar olma, diğer tarafın PKK'yi yenme arayışları böyle bir ittifakın temel harcını oluşturmuştur. Bunu herkes biliyordu. Artık bunun gizli saklı bir yanı kalmadı.

Fakat ağustos başındaki Yüksek Askeri Şura toplantılarının içinde ve sonrasında yaşanan bazı olaylar bize, aslında bu ittifakın çelişkili ve çatışmalı olduğunu, hatta biraz da çatırdadığını göstermiştir. AKP, orduyu istediği gibi kullanabilmek için, ordu yönetimini etkisi altına alma çabasını sürdürmeye çalışmıştır. Görünen bir yan bu oluyor. Onun için aslında İlker Başbuğ'la anlaşarak ordunun üst yönetimi içinde bir operasyon düzenlemeye çalışmıştır. Ergenekon yargılaması, darbe soruşturmaları temelinde yürütülen mücadeleye dayanarak ordu yönetimini istediği gibi şekillendirme doğrultusunda bazı sonuçlara ulaşmak istemiştir. Bunun da bir çatışmaya yol açtığı gözleniyor. Tam net bilmemekle birlikte, öyle anlaşılıyor ki, AKP-ordu çatışması bir yerde ordu içindeki bir çatışma haline de gelmiş durumda. Nitekim Yüksek Askeri Şura toplantılarında ordu içinde çatışmalar oldu. Tayyip Erdoğan neredeyse idam edileceği korkusunu yaşadı. Kendisine karşı darbe olacakmış gibi bir hava verdi. Bu durum çok sert bir iç iktidar mücadelesinin yaşandığını gösteriyor. Aslında bir yanı çıkar ittifakı olurken, onun diğer yüzünün de sert iktidar kavgası gerçeği olduğu ortaya çıkıyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla AKP hükümeti bazı kişileri ordu üst yönetiminden tasfiye etmek istedi. Örneğin Hasan Iğsız'ı tasfiye ettiler. Büyük olasılıkla Işık Koşaner'i de tasfiye etmek istiyorlardı. Eğer eski jandarma komutanı Atilla Işık Kara Kuvvetleri Komutanı olmayı kabul etse, istifa etmeseydi, büyük ihtimalle AKP hükümeti İlker Başbuğ'un Genelkurmay Başkanlığı'nda kalma sürecini bir yıl uzatarak Işık Koşaner'i de emekliye ayıracaktı. Böylece kendi istediği gibi bir ordu üst yönetimi yaratmış olacaktı. Fakat ordu içinde buna muhalefet edildi, tepki gösterildi. Hasan Iğsız tepki gösterdi. Dahası Atilla Işık, mevcut görevi kabul etmeyerek tepki gösterdi. Herhalde Tayyip Erdoğan-İlker Başbuğ planı bu tepkiler sonucunda bozuldu. Sonuçta Işık Koşaner'i genelkurmay başkanı yapmak zorunda kaldılar. İlker Başbuğ, apar topar, hiç de beklemediği bir biçimde emekliye ayrıldı. Nitekim kendisine madalya da verilmedi. Ağlayarak yaptığı konuşmayla bu işe veda etti. Hem yaptığı görevde, hem de yürüttüğü oyunlarda başarısız kalmış bir kişinin ruh halini yansıttı. İlker Başbuğ'un ağlamaklı veda konuşmasını böyle değerlendirmek ve anlamak gerekiyor.

Sonuçta taraflar istediklerini tam yapamadılar. AKP, Hasan Iğsız'ı emekliye ayırdı, ordu yönetiminden uzaklaştırmayı başardı; fakat görünen o ki, hem genelkurmay Başkanı, hem de Kara Kuvvetleri Komutanı AKP'yle, daha önceki Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ kadar anlaşmalı ve uzlaşmalı değiller. Daha çok Ergenekoncu diye, darbeci diye yargılanan kesimlere yakın görünüyorlar. Elbette yine aralarında bir ittifak anlaşması var, bu tümden yok olmuş değil, yine ortak bir yönetimler; fakat çok net bilmemekle birlikte görünen o ki, artık Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ dönemindeki genelkurmay-AKP ittifakı aynı biçimde sürmeyecek. Türkiye'nin sivil ve asker yönetimi kendi içinde daha fazla çelişkili ve çatışmalı olacak. Işık Koşaner yönetimi, orduya karşı yöneltilen saldırılar, yargılamalar karşısında Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ'dan daha sert tepki gösterecek. Bu da AKP ile ordu arasındaki uzlaşmanın eskisi gibi sürmeyeceğini, zayıflayacağını, daha çatışmalı bir yönetim duruşunun yaşanacağını gösteriyor. En azından şimdiye kadarki görüntüler, dışa yansıyan durumlar böyledir.

Nitekim bunun ilk örneğini de gördük. Hem bayram ve hem de seçim öncesinde, bizzat mevcut Kara Kuvvetleri Komutanı Hakkari'de operasyon düzenledi. 9 gerillanın katledilmesine yol açan bir operasyon geliştirdi. Bu bir yerde AKP'nin referandumda şiddet olmasın yaklaşımına karşı bir hareketti. Sadece bize karşı bir çatışmadan ziyade kendi aralarındaki bir çatışma durumunu da yansıtıyor. Her ikisini birden içeriyor. Biz böyle anlıyoruz. Bu tür durumlar giderek daha çok artabilecektir. Zaman zaman AKP, orduyu tahrik ederek üzerimize sürüyor, savaşı kışkırtıyor, bizimle ordu arasındaki çatışmadan yararlanmaya çalışıyor. Böylece hem bizi zayıflatmış oluyor, hem de ordunun zorlanmasını sağlatarak kendisiyle işbirliğine zorluyor. Ordunun kendi iktidarını daha fazla gözetmesi, ona karşı çıkmaması durumunu yaratıyor. Tabii zaman zaman da askeri yönetim, AKP'yi zora sokmak için kendi başına davranışlar gösteriyor; açıklamalar yapıyor, operasyonlar düzenliyor, savaşı tahrik ediyor. Örneğin, 6 Eylül'deki saldırı kesinlikle mevcut çatışmasızlık durumuna yöneltilmiş bir saldırıydı. Bu çatışmasızlığın tarafı AKP olduğuna göre, referandumda AKP'yi biraz zora sokma girişimiydi. Evet-hayır kavgası içerisinde aslında biraz da 'hayır'cılığı destekleme girişimiydi. İnsan bunu böyle anlayabilir, değerlendirebilir. Bu çerçevede önümüzdeki dönemde daha fazla saldırı gelişebilir. Çünkü tarafların sadece ırkçı, şoven, milliyetçi zihniyet ve politikalarından dolayı Kürt özgürlük hareketine, Kürt halkına dönük saldırıları gelişmeyecek; aynı zamanda kendi iç siyasi kavgalarının bir sonucu olarak da Kürtlere dönük askeri siyasi saldırılar, operasyonlar gündeme gelebilecektir. Önümüzdeki sürecin böyle bir karakterinin olacağını çok iyi görmemiz, anlamamız lazım. Örneğin AKP, darbe sorgulamalarını, soruşturmalarını, Ergenekon yargılamalarını daha çok genişletir, arttırırsa, orduyu biraz daha fazla zorlarsa, ordu da bir olasılıkla bunu engellemek için savaş durumunu tahrik edebilir. Dolayısıyla Kürdistan'daki operasyonlarını yoğunlaştırabilir. Bu operasyonları Güney'e taşırabilir. Kapsamlı bir savaş durumu yaratarak AKP'nin mevcut hukuki davalarla orduyu iktidardan geriletme çabalarını boşa çıkartmak isteyebilir. Bunlar ciddi olasılıklardır. Bu da gösteriyor ki, önümüzdeki süreç daha çatışmalı olacağa benziyor.

Ordu-AKP uzlaşması gelişirse de bize dönük saldırılar artacağa benziyor. Eğer güç birliği yaparlar ve darbe vuracaklarına umut ederlerse saldırılarını geliştirebilirler. Eğer böyle olmaz, kendi iç çelişki ve çatışmaları sürerse de, taraflar birbirini etkisizleştirmek için, siyasi ve askeri alanda birbirine üstünlük sağlayabilmek için Kürt özgürlük hareketine, Kürt halkına dönük saldırıları, operasyonları tırmandırabilirler. Böyle bir saldırının yaratacağı siyasi ortama dayanarak siyasi rakiplerini geriletmeyi öngörebilirler. Geçmişte bunun örneklerini çok gördük. Önümüzdeki

süreçte de bu durum yaşanabilir. Hatta mevcut Genelkurmay Başkanı ve Kara Kuvvetleri Komutanı'nın geçmiştekilere göre AKP ile daha fazla çelişkili ve çatışmalı olacağı durumu dikkate alınırsa, böyle bir olasılığın varolduğu dikkatle değerlendirilirse, önümüzdeki sürecin Kürtlere dönük saldırıların daha da arttığı bir süreç olacağını anlamak zor değildir. Zaten ışık Koşaner de genelkurmay başkanlığını üstlenirken hemen savaştan, vurup kırmaktan söz etti. Hükümetten ilk talep olarak sınır ötesi operasyon tezkeresinin uzatılması talebinde bulunduğu basına yansıdı. Bütün bunlar aslında mevcut durumda siyasi ve askeri yönetimin kendi iç çelişkileri nedeniyle de çatışmaları tahrik edeceklerini gösteriyor. Mevcut ordu yönetimi AKP hükümetini zorlamak için de olsa daha fazla askeri harekatları, operasyonları Kuzey'de ve Güney'de sürdüreceğe benziyor. Hem milliyetçi zihniyeti ve Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme amacı çerçevesinde bunu yapacağı, hem de AKP'yle yürüttüğü iktidar kavgasında, siyasi kavgada üstün olabilmek için bu tür girişimlere başvurabileceği görülüyor. Bunu görmemiz, anlamamız, iyi değerlendirmemiz, buna göre gerekli tutumu, duyarlılığı gösterebilmemiz kesin gereklidir. Başka türlü durumu değerlendirmek, anlamak kesinlikle doğru olmayacaktır.

– CHP ve Kılıçdaroğlu Kürt sorunu konusunda herhangi bir çözüm gücü olabilir mi? Böyle bir umut var mı?

– Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP'de çok fazla yapabileceği bir şey yoktur. Aslında yapabileceğini bu referandum sürecinde yaptı. Sınırlı bir heyecan yarattı, bir hareketlenme ortaya çıkardı. Dikkat edilirse, onun sonucu da CHP'yi bir başarıya götürmedi. Tam tersine referandumda başarısız kaldılar. Bundan öteye Kemal Kılıçdaroğlu'yla CHP'de ciddi bir değişikliğin olacağını beklememek lazım. Zaten kendisinin de öyle bir programı, yaklaşımı söz konusu değil. Hiç kimse de öyle bir yaklaşım göstermiyor. Belki mevcut olanı biraz sürdürebilir. Aslında AKP'ye yamak olmak, yama olmak gibi bir rol oynayabilir. Nitekim birçok çevre ona dikkat çekiyor. Önümüzdeki süreçte AKP, Kemal Kılıçdaroğlu'yla ilişki ittifak kuruyoruz, görüşüyoruz, görüşmüyoruz diyerek toplumu oyalamaya çalışacaktır. AKP, Kılıçdaroğlu CHP'sini yama yapmaya çalışarak süreci biraz daha götürmek isteyecektir. Yoksa bu biçimde CHP yenilenemez, değişmez. CHP'nin bir rol oynayabilmesi için çok köklü bir değişikliği, demokratikleşmeyi yaşaması gerekiyor.

Her şeyden önce, CHP demokratik değil; ittihatçı gelenekten geliyor, içinde faşist özellikler taşıyor. Gerçekten de soykırımcı bir zihniyeti var. Her ne kadar sosyal demokratlıktan söz etse de, sosyal demokrat zihniyetle alakası yok. Bunu Kürt sorunu başta olmak üzere Türkiye'nin bütün demokratikleşme sorunlarında açıkça gösteriyor. O bakımdan da CHP'de çok köklü bir zihniyet değişiminin yaşanması, buna uygun bir politik değişimin gerçekleşmesi gerekiyor. Bunlar olmazsa CHP'nin mevcut oynadığı rolden öteye bir rol oynaması mümkün değildir. CHP'nin oynayacağı rol ise, tutucu, statükocu olarak her türlü demokratikleşme eğilimine karşı savaşmak, mücadele etmek olacaktır. Şimdiye kadar bunu yaptı, bundan sonra da köklü değişiklikler olmazsa bu tutumundan uzaklaşmayacaktır. Ancak onu bu tutumdan çok köklü değişiklikler kurtarabilir, dolayısıyla da Türkiye'nin demokratikleşmesinde rol oynatabilir. Ancak öyle bir durumda Kürt sorununun çözümünde bir rolü olabilir. Yoksa Kemal Kılıçdaroğlu'nun çok eveleyip geveleyerek "af olur, olmaz" söylemlerinin bir değeri yok. Kimse ondan af filan istemiyor. Kendisi suçludur. Kim kimi af ediyor? Bir hain olarak işbirliği yapıyor. Onun Kürtlere vereceği hangi af olabilir? Kim ona af verdirtebilir? Öyle bir şey söz konusu değil. Dolayısıyla da bu haliyle CHP'nin yapabileceği bir şey yok. CHP eğer köklü bir değişiklik süreci yaşarsa o zaman bir rol oynama durumu gündeme gelebilir. Böyle bir değişiklik olmadıkça mevcut Kemal Kılıçdaroğlu gibi –gerçekten bir

> **"Kürt toplumu demokratik ulus ilkeleri ve ölçüleri temelinde yeniden yapılanıyor, şekilleniyor, dolayısıyla yeni değerler kazanıyor. Bu temelde kendisine ters düşen, ihanet eden hiçbir duruşa izin vermez; teşhir eder, tükürüğüyle boğar, itibar etmez. Herkes bu toplum iradesine saygılı olmalı, doğru anlamalı, doğru okumalı. Dolayısıyla da ihanet çizgisinde olunmamalı, bizi yok etmek isteyenlerle işbirliği yapılmamalı, en azından asgari yurtseverlik ve demokratlık çizgisi içinde olunmalıdır"**

elbise değişikliği bile değildir– değişikliklerle CHP'nin özü, misyonu değişmez. Dolayısıyla da Kürt sorunu gibi ciddi bir sorunda CHP'nin şimdiye kadar oynadığı soykırımı dayatma ve yürütme tutumundan başka bir tutum kesinlikle ortaya çıkmaz.

– Kürdistan'daki bir takım sivil toplum örgütleri ve işadamlarının AKP ile Özgürlük hareketinin tasfiyesi üzerine anlaştıkları ve rol almak istediklerine yönelik bazı söylentiler var. Bu konuda neler söylenebilir?

– Elbette referandum mitingleri ve referandum tartışması sürecinde böyle bir durumu biraz hayretle gördük ve dikkatle izledik. Bazı çevrelerin böyle grev kırıcılığı ve oyunbozanlık yapar gibi bir tutum içinde olduklarını gördük. Bu tutuma "arkadan hançerleme" durumu bile denebilir. Aslında Kürt toplumu, Kürt tutumu, Kürt duruşu açısından söz konusu bazı kişiliklerin tutumları, onların başkanlığındaki örgütlerin –ki sivil toplum deniliyor, ama bunların toplumla bir ilişkisi yoktur–, sermaye çevrelerinin gösterdiği tutumun böyle bir özellik taşıdığı açık. Dolayısıyla bu tutum toplum açısından, Kürt ulusal demokratik duruşu açısından bir arkadan hançerleme oluyor. Bu durum tehlikelidir. Herkesin bunu görmesi, bilmesi lazım.

Biz ölüm kalım savaşı içerisinde olan bir hareketiz, halkız. Her yönlü bir soykırım saldırısı altındayız. Soykırım sadece fiziki bir katliam olarak devam etmiyor; onunla birlikte ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel, ideolojik ve beyinsel soykırım biçiminde sürüyor. Kürt toplumu her yönden yöneltilen soykırım saldırıları altında bitirilmek isteniliyor. Böyle bir soykırımı önlemek için gösterilen direniş ortadadır. Biz bu durumu açığa çıkartmak ve soykırım durumunu, saldırılarını durduracak bir gelişmeyi yaratabilmek için on binlerce şehit verdik. Yüz binlerce, milyonlarca tutuklu verdik. Her türlü işkencelerden geçtik. Milyonlarca insanımız dünyanın dört bir yanına sürüldü. 12 yıldır Önderliğimiz İmralı işkencesi altında direniyor. Otuz yıldır 12 Eylül faşist askeri darbesinin soykırımcı saldırılarına karşı direniyoruz. Mevcut duruma böyle gelindi. Bugün Kürdistan'da biraz onur varsa, şeref varsa, imkan varsa, ortam varsa, bazıları sermaye yatırımı ve ticaret yapabiliyorlarsa, hepsi bu mücadelenin sayesindedir. Bunu herkes görmeli. Görmezden gelinir, inkarcı davranılırsa, bunu kabul edemeyiz. Bu çevreler neyle yaşıyorlar, neyle ayakta duruyorlar bunu bilmeleri gerekiyor. Bunu bilmemek, böyle bir şey yokmuş gibi sanmak, hatta bunu başkaları yapıyormuş gibi görmek büyük yanılgı olur. Dikkatli olmak, duyarlı olmak, vicdanlı olmak lazım. Bu kadar kan döküldü. Hiç olmazsa bunlara bir nebze olsun saygılı olabilmek gerekli.

Ben, bu yönlü uluorta laf konuşan, sözde tutum geliştiren bütün çevrelere soruyorum: Otuz yıldır siz ne yaptınız? 12 Eylül faşist askeri darbesinin 30. yıldönümünü yaşıyoruz. Bu otuz yıllık tarih herkesin aynasıdır, her şeyin aydınlatıcısıdır. Kim ne yapmıştır, dökümü yapılarak görülmelidir. Evet, PKK ne yaptı, nasıl yaşadı, neler gösterdi, sizler ne yaptınız? Kim ne yaptı? Zindanda ne yapıldı, dışarıda ne yapıldı, dağda ne yapıldı, şehirde ne yapıldı? Bunu sorgulamak lazım. Aslında bunun çok somut dökümünün yapılmamış olması büyük bir eksiklik. Bu nedenle aslında hiçbir şey yapmamış olanlar ya da tersinden yer almış olanlar bile sanki iş yapmış gibi kendilerini ortaya koyuyorlar. Netsizlik, bilgisizlik, muğlaklık birçok hileyi, yalanı ortaya çıkartmıyor, çeşitli kişilerin sözde kendilerini aslan diye sunmasına yol açıyor. Nasıl ki Tayyip efendi dört ay hapis yatmış, orada devletle anlaşarak çıkmış, onu da halka karşı "ben de hapis yattım" diye sunarak mazlum edebiyatı yapıyorsa, benzer durum içinde olan epeyce Kürt'ün varolduğu da görülüyor. Bu büyük yanılgıdır. Türkiye'de Tayyip Erdoğan belki teşhir edilmeyebilir, ama Kürdistan'da, bu kadar sert bir ölüm kalım savaşının verildiği bir ortamda gerçekler asla gizli kalmaz, yalan dolan kimseyi aldatamaz. Öyle kimse toplumu yanıltıp da kendisini aslanmış gibi sunamaz. Dikkat edelim, ölçülü olalım bu konuda, vicdanlı olalım, adaletli olalım, hakkaniyetli olalım, temel değerlere, yüce değerlere saygılı olmayı bilelim. Her şeyden önce insan olmak bunu gerektiriyor. Biz bu tür çevrelere dürüst olun, temel ve yüce değerlere saygılı olun, topluma ters düşmeyin diyoruz. Düşen olursa, tabii ki bu mücadelenin ateşi altında boğulur. Bundan kimse kendini kurtaramaz. Hiç kimse kendini yanıltmamalı.

Bu nedenle elbette ulusal demokratik birlik çok önemli. Ortak düşünmek, duymak, ortak sevinmek, ortak acı duymak, ortak bir tutum sahibi olabilmek önemli. Bu çerçevede elbette kimseye illa dört dörtlük PKK'li olun, PKK çizgisini benimseyin demiyoruz. Hayır, öyle değil, ama asgari bir yurtseverlik tutumu içinde olun, demokrat olun, ulusal demokratik çizgide olun diyoruz. Eğer örgütlenmek istiyorsanız da kendinizi böyle örgütleyin. AKP'nin uşağı olmayı, CHP'nin yamağı olmayı asla Kürdistan'da bundan sonra kabul etmeyeceğiz. Bu çevreler, biz bütünüyle PKK'yle birleşemiyoruz diyorlarsa, o zaman kendi demokratik örgütlerini kurabilirler. Kürt halkının özgürlüğü, özgür demokratik yaşamı doğrultusunda düşünce, program oluştururlar, PKK'yle dostluk ilişkileri içinde olurlar, ortak ulusal demokratik kurumlaşmalara katılırlar. Her şeyde birleşemeyebiliriz, ama temel ilkelerde, toplumun temel yurtsever ve demokratik duruşunda birlik yaparak, ittifak yaparak ortak bir siyasi yapı oluşturabiliriz. Biz buna açığız. Bu tür çevreleri, en azından dürüstseler, böyle bir tutum içinde olmaya davet ediyoruz. Ama böyle değil de, devletin gücüne dayanarak, AKP'nin gücüne dayanarak Amed'de, Kürdistan'da at oynatacağını sanan varsa yanılıyor. Buralar da boş alanlar değildir. Kürdistan ve Kürt halkı da sahipsiz değildir. Mevcut durum öyle kendiliğinden ortaya çıkmamıştır, mücadelesiz bir biçimde bu duruma gelinmemiştir. Otuz yıllık mücadele gerçeğine, direniş gerçeğine herkes saygıyla yaklaşmak, onu esas almak, onun asgari ilkelerine bağlı kalmak zorundadır. Yurtsever, demokrat olan ancak böyle olur. Bunun dışında bir yurtseverlik, demokratlık tanıyamayız. Kürdistan'da AKP yurtseverliği olmaz, CHP yurtseverliği ve demokratlığı olmaz; ancak ihaneti olabilir. Artık o çevrelerin kuyruğuna takılmayı ihanetten başka bir şeyle tanımlayamayız. Herkes bundan vazgeçmeli, uzak durmalı. Yoksa referandum sonuçları ortadadır. Kim olursa olsun, ne kadar parası olursa olsun, ne kadar aile, aşiret geçmişi olursa olsun böyle olmayanları toplum tükürüğüyle boğar, böylelerin yüzüne tükürülür.

Kürt toplumu demokratik ulus ilkeleri ve ölçüleri temelinde yeniden yapılanıyor, şekilleniyor, dolayısıyla yeni değerler kazanıyor. Bu temelde kendisine ters düşen, ihanet eden hiçbir duruşa izin vermez; teşhir eder, tükürüğüyle boğar, itibar etmez. Toplumun böyle bir duyarlılığı, bilinci var. Bundan sonra bu gerçeği herkes daha net görecek. Bu toplum işte seçim sınavlarından geçerek de bu gerçeğini ortaya koyuyor. Herkes bu toplum iradesine saygılı olmalı, doğru anlamalı, doğru okumalı. Dolayısıyla da ihanet çizgisinde olunmamalı, bizi yok etmek isteyenlerle işbirliği yapılmamalı, en azından asgari yurtseverlik ve demokratlık çizgisi içinde olunmalıdır. Olacaksa da, yurtsever demokratik birlik temelinde kendilerini örgütlüyorlarsa örgütleyebilmeliler. Söylemlerini, sözlerini, tutumlarını, örgütlerini temel yurtseverlik ve demokratlık ölçüleri, ilkeleri temelinde geliştirmelidirler. Biz şimdi bu çevreler açısından bunları söylüyoruz. Söylemlerimiz makuldür, anlaşılırdır. Toplum bu konuda duyarlıdır. Kim olunursa olunsun, gerçekten de doğru tutum içinde olunmazsa itibar edilmez. Çünkü toplum bilinçlenmiştir, irade kazanmıştır, örgütlüdür. Binlerce şehit vererek bu durumu yaratmıştır. Öyle hiç kimsenin lütfuyla bu noktaya gelinmemiştir. Dolayısıyla öyle eski ölçülerle, ağa-beg yaklaşımlarıyla, zenginlik tutumlarıyla kimsenin kimseyi etkileyebileceği, satın alabileceği sanılmasın. O tür değerlere dayanarak toplum üzerinde egemenlik, baskı kurulacağı hesap edilmesin. Bu toplum artık buna izin vermez. Toplumla barışık olabilmek, toplumun temel tutumuyla uyum içinde olabilmek en doğrusudur.

Demokratik Toplum Kongresi herkese çağrı yaptı: "Gelin temel yurtseverlik ve demokratlık ilkelerinde birleşelim, Kürt toplumunun temel ulusal demokratik tutumunu geliştirelim, yaşamını örgütleyelim" dedi. Gerçek yurtsever demokrat olanlar oraya giderler. Öyle olmayana da biz o zaman, sen ayrı telden çalışıyorsun, sen kimseyi kandıramazsın deriz. Dolayısıyla da o teller tabii ki toplumda itibar görmez. O tür yaklaşımlardan kesinlikle uzak durulmalı. Bu konuda öyle toplumun, hareketin sahipsiz olduğu da sanılmamalı. Biz savaştık ve savaş yürütüyoruz. Bu bilinmeli. Halen her gün onlarca şehit veren, kan veren bir hareket durumundayız. Bu gerçeği hiç kimse görmezlikten gelemez. Öyle ucuz bir biçimde bunlar bir tarafa itilir sanılmasın veya bize "artık silahların zamanı doldu" denmesin. Bazı aklıevveller de kalkmış "silahın ömrü doldu" diyorlar. Sana mı kaldı ömrü dolduğu? Zaten senin için hiç ömrü olmadı ki! Eline silah mı aldın ki mübarek?! Dağa mı çıktın sanki? Bir katkın mı oldu? Hiçbirisini yapmadın. Biz yirmi bin şehit vererek bu durumu ortaya çıkardık. Hiç olmazsa susmayı bil! Kalkıp bütün bu değerleri görmeksizin, bu değerleri ayaklar altına alarak akıl vermeye kalkma! Senin aklına ihtiyacı yok insanların. Dürüst olmayı, namuslu olmayı bil biraz! Büyük mücadeleyle ortaya çıkartılmış onur ve şeref içinde yaşamayı, ona katılmayı bil! Ona bile katılamaz, uzak düşersen, o zaman tabii ki sen böyle bir toplum içerisinde kalamazsın. Toplum tükürüp dıştalayınca da ağlayıp sızlamayacaksın. Biraz saygılı olmayı herkesin bilmesi gerektiğini bir kere daha ifade etmek ve hatırlatmakla yetiniyoruz. Bunun daha doğru bir tutum olacağı kanaatindeyiz. Artık tabii ki herkes kendisi bilecek ve halk da herkesin tutumunu görecek, değerlendirecektir. Bütün bu çevrelere bu hususları belirtiyoruz.

> **"Türkiye yönetimi, AKP hükümeti daha fazla taviz, daha çok para, vb imkanlar vererek KDP ve YNK'yi kendi yanına çekmeye, Kuzey Kürtlerini bu temelde etkilemeye, mümkünse PKK'yi bu biçimde daraltmaya, onları PKK ile çatışma içine sokmaya çaba harcıyor. Buna karşı bir duyarlılık var. Güney Kürdistan yönetimi de bu durumları biraz görür, gerçekleri anlar hale gelmiş bulunuyor. Her şeyden önce bu güçler, Kuzey'de direniş ve gelişme olmadan Güney'deki mevcut durumun bir gün bile ayakta kalamayacağını biliyorlar"**

– Güney Kürdistanlı güçler olası bir operasyona fiilen katılmayacaklarını her fırsatta dile getiriyorlar. Bu anlamda Güneyli güçlerin durumuna ilişkin neler söylenebilir?

– Elbette Güney Kürdistan'daki gelişmeler de büyük önem taşıyor. Özellikle Kuzey'deki durum Güney'i yönlendiriyor. Son gelişmeler çerçevesinde Güneyli güçler üzerinde önemli bir baskı da uygulanıyor. ABD'nin baskıları var, AKP'nin baskıları var, İran'ın baskıları var. Baskılar yanında, tabii önemli kazanımlar, tavizler de var. ABD de, AKP de büyük değerler veriyor. Türkiye Hewlêr'de konsolosluk açtı. Türkiye sermayesi oluk oluk Güney Kürdistan'a akıyor. 1970'ten bu yana KDP ve YNK'ye Türkiye'den ne kadar para ve silah yardımı yapıldığının bir kısmı bu referandum tartışmalarında açıklanmış bulunuyor. Daha önemlisi, 2000 yılında YNK'nin geliştirdiği operasyonların ve PKK'yle girdiği savaşın nasıl Türk devletinin para ve silah desteği temelinde ve yönlendirmesiyle olduğu ortaya çıkmış bulunuyor. 2000 yılının 1 Mayısı'nda YNK'ye para verilmiş, 4 Mayıs'ta YNK bize karşı operasyona başladı. Türkiye ağustosta para ve silah vermiş, ağustos sonunda YNK ve İran PKK'ye karşı teslim olun tehdidinde bulundu. 2000 yılı eylül sonu ve ekim başında gelişen çatışmaların bu temelde geliştiği, tamamen Türkiye'nin desteği ve kışkırtmasıyla olduğu netçe açığa çıkmış bulunuyor. Biz bunu o zaman söylediğimizde birçok çevre bizi kınıyordu, temelsiz suçlamada bulunduğumuzu ifade ediyordu. Ama şimdi belgeler gösteriyor ki, öyle temelsiz bir suçlama söz konusu değildir. KDP açısından da benzer durumlar var. Her şeyin bu temelde yürüdüğünü görüyoruz. Geçmişin bu anlamda daha iyi irdelenmesi, aydınlatılması gerekiyor. Aslında birçok belge de halen açığa çıkmış değildir.

Şimdi aynı tutumu Türkiye yönetimi, AKP hükümeti yine sürdürmeye çalışıyor. Daha fazla taviz, daha çok para, vb imkanlar vererek KDP ve YNK'yi kendi yanına çekmeye, Kuzey Kürtlerini bu temelde etkilemeye, mümkünse PKK'yi bu biçimde daraltmaya, onları PKK ile çatışma içine sokmaya çaba harcıyor. Buna karşı bir duyarlılık var. Güney Kürdistan yönetimi de bu durumları biraz görür, gerçekleri anlar hale gelmiş bulunuyor. Her şeyden önce bu güçler, Güney'deki kazanımların hepsinin PKK direnişinin temelinde olduğunu, Kuzey'deki gelişmelere bağlı olduğunu artık görüyorlar. Kuzey'de direniş ve gelişme olmazsa Güney'de mevcut durum bir gün bile ayakta kalamaz. O nedenle kendi varlıklarının PKK'nin varlığına ve direnişine bağlı olduğunu, Kuzey Kürdistan'daki gelişmelere bağlı olduğunu görüyorlar, ona göre de dikkatli yaklaşıyorlar.

İkinci olarak, Kürtler arası çatışmanın bir oyun olduğunu, zarar verici olduğunu, halk tarafından desteklenmediğini, esas olarak da Türkiye ve İran yönetiminin teşvik ve kışkırtmalarıyla gerçekleştiğini artık anlamış durumdalar. İşte YNK örneğini verdim. PKK'yle yaşanan bütün çatışmaların arka planında bu var. Hatta KDP-YNK çatışmalarının arka planında da bu var. Hepsi sömürgeci oyundur, böl-yönet taktiğinin uygulanmasından başka bir şey değildir. Bu bir sömürgeci politikadır, emperyalist politikadır. Şimdi bunu biraz görmüş durumdalar. Bunun kendileri açısından zarar verici olduğunu biliyorlar. Daha önemlisi de, bu gerçeklik toplum tarafından biliniyor ve artık iyice teşhir olmuş durumda. Dolayısıyla artık kimseyi aldatamazlar, çatışma içine de çekemezler. O nedenle Güneyli güçler çatışmasızlık durumunu öngörüyorlar. Bütün çabalara rağmen PKK'ye karşı çatışmaya girmeyeceğiz, birbirimizle çatışmayacağız diyorlar. Bu da iyi ve önemli bir durumu ifade ediyor. Fakat bu konuda yine de sömürgeci ve emperyalist güçlere çeşitli biçimlerde destek oluyorlar. Medya Savunma Alanları'na bu kadar uçak ve havan saldırısı oluyor, top atılıyor. Bütün bunların hepsi aslından Güney Kürdistan yönetiminin bilgisi ve onayı ile oluyor. Onlar onay vermeseler, karşı dursalar

bir uçak bile geçemez, bir top bile atılamaz. Bunların hepsinin Güney yönetiminin onayı temelinde olduğu ve bunun gerillaya zararlar verdiği açık ve bilinen bir gerçek.

Üçüncü olarak, birçok kazanımı bu temelde elde ediyorlar. Aslında politika yapmalarını da PKK'nin duruşu ve mücadelesi sağlıyor. Kuzey'de ve Doğu'da gelişen direniş sağlıyor. Yani Kuzey ve Doğu Kürdistan halkının Türk ve İran sömürgeci rejimlerine karşı yürüttüğü mücadele Güney Kürdistan yönetimi için politika yapma, ticaret yapma, kazanç sağlama imkanı veriyor. Bunu da açıkça görüyorlar. Dolayısıyla onlar da politikayı önemli ölçüde öğrenmiş durumdalar. Eğer böyle bir mücadele olmasaydı Türkiye'nin Hewlêr'de konsolosluk açmayacağını, bu kadar para verilmeyeceğini, tavizde bulunulmayacağını, sermaye yatırımı yapılmayacağını iyi biliyorlar. Bütün bunların hepsi PKK'nin yürüttüğü direniş sayesinde oluyor. Bu çerçevede de bu direniş kendilerine politika yapma imkanı veriyor. Ekonomik olarak, sosyal olarak, kültürel olarak bundan yararlanıyorlar. Dolayısıyla bu politika kapılarının kapanmasını istemiyorlar. Bunların sonucunda geliştirdikleri tutumlar var. Belli bir politika izliyorlar. Sömürgecilik karşısında kısmı bir duruşları vardır. Genel Kürdistan'da sorunun çözümüne dönük de kısmi bir yaklaşımları var. Fakat zayıftır bu tutum ve yaklaşımlar, çözümleyici değil. Tersine zorluk yaratıcı özellikleri de var. Kendi çıkarlarını çok ön plana alıyorlar.

İnkar ve imha siyasetinin panzehiri ulusal birliktir

Aslında bir yanıyla çatışmaya girmemeleri, varlıklarının mevcut direniş temelinde olduğunu görmeleri Kürt siyasetinin çatışmasızlık ve kısmi birbirini destekler konumda olmasına hizmet ediyor. Fakat diğer yandan, bunun bir ulusal demokratik çizgiye, birliğe ulaşmaması sömürgeci güçlerde "Kürt ulusal demokratik direnişini tasfiye ederim, ezerim" umudunu, hesabını canlı tutmaya götürüyor. Şunu bilmek lazım: Eğer bugün halen Türkiye ve İran yönetimi Kürt özgürlük hareketi ezerim, yok ederim, tasfiye ederim iddiasında, hesabında bulunuyorsa, bunda önemli ölçüde Güney Kürdistan yönetiminin tutumu rol oynuyor. Eğer bir Kürt birliği, ortak tutumu olsa, Türkiye yönetimi bir gün bile mevcut dayatmada bulunamaz. Bu hem Kuzey'deki Kürtlerin ulusal demokratik birliği açısından böyle, hem de değişik parçalardaki Kürtlerin ulusal demokratik birliği açısından böyledir. Birliksizlik düşmana umut veriyor, imha ve tasfiye ederim hesabı yapmasına yol açıyor. Bunu herkes görmeli, bilmeli, doğru anlamalı. Bu nedenle biz hareket olarak ulusal konferans, ulusal kongre toplanması çabalarını geliştirdik. Son dönemlerde BDP'lilerin ve DTK'nin girişimleriyle bu yönlü çabalar biraz daha ilerliyor. Ama çok zayıftır, yetersizdir, yavaş ilerliyor. Bunu kabul etmek, durum iyidir demek mümkün değil. Biz bu tutumu doğru bulmuyoruz. Bu tutumun zarar verdiğini, Kürt sorununun çözümünü geciktirdiğini, engellediğini herkes görmeli. Sorunun çözümünün gecikmesi, engellenmesi de işte mevcut savaşın sürmesine yol açıyor. Halk eziliyor, tutuklanıyor, işkencelerden geçiriliyor. Her gün şehit veriyoruz. Çözümsüzlük buna yol açıyor. Herkes bunda kendisinin ne kadar payının olduğunu bizce görebilmeli, değerlendirebilmelidir.

Bu bakımdan önemli olan, ulusal demokratik konferansın toplanmasıdır. Önder Apo beş temel ilke ve üç pratik öneride bulundu. Yani Kürt ulusal demokratik stratejisinin oluşturulmasının temel ilkelerini ortaya koydu. Böyle bir stratejik ittifak, birlik yapabilmek lazım. Ardından buna dayalı, bu stratejiyi hayata geçirecek bir karar organı, ulusal meclis, onun kararlarını hayata geçirecek bir yürütme organı, icra kurulu, yine soykırım saldırılarına karşı halkı ve demokrasiyi savunacak bir ortak özsavunma örgütlülüğüne kesin ihtiyaç var. Bunlar olsa Kürtler böyle bir birlik ve örgütlenme adımını hızla atabilseler, herkes emin olsun ki, Kürt sorununun çözümsüzlüğü bir hafta daha uzatılamaz. Başta ABD-Türkiye olmak üzere Kürdistan'ı egemenlik altında tutan herkes Kürtlerle an-

laşma, uzlaşma eğilimine girer. Kürt sorununu çözmek zorunda kalır. Eğer bugün Kürt sorunu çözülemiyor, çözümsüzlük devam ediyorsa bunda, Kürdistan'ı egemenlik altında tutan güçlerin şoven milliyetçi zihniyet ve politikaları ve onların arkasındaki küresel emperyalist sistemin çözümsüzlük politikası kadar, Kürtlerin ulusal demokratik birlikten ve örgütlülükten yoksunlukları da rol oynuyor. Dolayısıyla çözümsüzlüğün devam etmesini sağlayan böyle iki temel neden var. Bir tanesi, küresel emperyalizmin ve sömürgeci devletlerin şoven milliyetçi çözümsüz yaklaşımları olurken; ikinci bir neden de, Kürtlerin ulusal demokratik stratejide birleşme ve örgütlenme sağlayamamalarıdır.

Nedenleri hep dışarıda görmeyelim. Sadece dışarıyı eleştirerek kendimizi tatmin etmeye çalışmayalım. Evet, dışarıyı eleştirelim, suçluların suçlarını ortaya koyalım, ama kendimizden kaynaklanan hata ve yetersizlikleri, eksiklikleri de ortaya koyalım. Çözümsüzlüğün nedeni sadece onlar değil; bu çözümsüzlükte Kürt siyasetinin ulusal demokratik birlikten yoksunluğu da rol oynuyor. Eğer böyle bir durum olmasa, ulusal konferans temelinde Kürt ulusal demokratik birliği ve örgütlülüğü sağlansa derhal Kürt sorunu çözülür. Hiç kimse böyle bir Kürt birliğinin karşısında duramaz. Bunu herkes çok iyi bilmeli, anlamak durumunda. Bu bakımdan ulusal konferansı önemsiyoruz. Bütün toplum, aydınlar, yurtsever güçler, demokratik güçler önemsemelidirler. Siyasi güçler üzerinde bu temelde baskılar yapılmalı. Güney Kürdistan'ın durumu kısmi bir olumluluk sergilese de, halen böyle bir düzeye ulaşmayı sağlatmıyor, buna engel oluşturuyor. Bizce sadece çatışmasızlık değil de, ulusal demokratik stratejide birlik ve örgütlülük içine de girilmeli. Artık bunun zamanı gelmiştir. Kongra Gel 4. ara dönem toplantımız bir kere daha, başta KDP ve YNK olmak üzere tüm Kürt örgütlerine ulusal konferansta birleşme ve ulusal demokratik örgütlülüğü sağlama çağrısı yaptı. Bu çağrıyı bir kere daha ben de buradan tüm güçlere dönük yineliyorum.

– Hareketimizin var olan tüm saldırı ve kuşatmalara karşı ne gibi tedbirleri mevcut?

– Elbette biz de bir direniş gücüyüz ve bu gücümüzü son dönemlerde daha da geliştirdik. Otuz yıldır 12 Eylül faşist askeri darbe ve rejimine karşı PKK ve Kürt halkı olarak nasıl direndiğimiz ve ne tür sonuçlara yol açtığımız ortadadır. Bunu herkes iyi görmeli, doğru anlamalı, saygıyla yaklaşmalı ve gerektiği kadar takdir etmeyi bilmelidir. Böyle bir direniş çizgisi ve pratiği temelinde oluşmuş büyük bir birikim var. Bu birikim temelinde yürütülen mücadelemizin yeni bir döneme geldiğini hep ifade ettik. 1 Haziran 2010'dan itibaren yeni bir stratejik dönemin başladığını duyurduk, bunu ilan da ettik. Fakat biz, Kürt sorunu mümkünse barışçıl siyasi yöntemlerle çözülsün diyoruz. Önder Apo bu konuda oldukça ısrarlı ve çaba harcıyor. Yani mümkünse buna girilsin istiyor.

Bu noktada hareketimizin ve halkımızı böyle bir çizgiye çekmede, yönlendirmede büyük çaba harcadı, gayret etti. Hareket ve halk olarak biz de Önderliğimizi izledik. Fakat gelinen noktada gerçekten de bu yaklaşımlarımızın doğru anlaşılmadığı, doğru tutumla karşılanmadığını ne yazık ki üzüntüyle görüyoruz. İşte en son 13 Ağustos tarihinden itibaren geliştirdiğimiz çatışmasızlık sürecine AKP'nin gösterdiği yaklaşım ortada. Tayyip Erdoğan ikide bir, terör örgütüyle böyle olmaz, terörist başıyla bilmem ne olmaz, biz bilmem ne yaparız diyor. Şimdi ilginçtir, çeşitli biçimlerde gizliden ayrı şeyler konuşuyor, toplumun önünde, basında ayrı şeyler konuşuyor. Bunu herkes bilsin. Böyle ikiyüzlülük olmaz. Bunun böyle kabul edileceğini hiç kimse sanmasın. Biz bu durumun düzeltileceğini sanmıştık, ama bakıyoruz hiçbir düzelme olmuyor, adeta basit oyun oynarım, aldatırım sanılıyor. Çocuk yerine konmaya çalışılıyoruz. Kim bunu kabul eder! Bizim de bir birikimimiz, tecrübemiz var. Kürt halkının da bir sabrı, bilinci, direnci, onur ve şerefi var. Artık gerçekleri görüyor. Doğru yaşamı biliyor ve direnmeyi öğrenmiş. Dolayısıyla bu tür laflara hem aldanmaz, hem de öyle onuru, şerefi asla çiğnetmez. Yine ordu ikide bir operasyon yapıyor. Zagros'ta, Serhat'ta, Botan'da bu operasyonlarını sürdürdü. 13 Ağustos'tan bu yana, yani çatışmasızlık sürecinde, son bir ayda yirmiye yakın şehit verdik. Bir yandan bizden çatışmasızlık isteniliyor, diğer yandan biz silahı susturunca üzerimize saldırılıyor, ses çıkartmayın deniliyor. Elbette bu böyle olmaz, bu durum kabul edilemez.

Hareket olarak bu durumları tartışıyoruz, değerlendiriyoruz, gerçekleri biraz daha net anlamaya çalışıyoruz. Aslında toplum anlasın istiyoruz. Bu durumları görmek, değerlendirmek üzere de bu süreçte kapsamlı toplantılar, tartışmalar yapmış bulunuyoruz. Bu süreçte Kongra Gel ara dönem toplantısı yaptık. Bu toplantıda geçen bir yıllık pratik çalışmaları değerlendirdik, bunun sonuçlarını çıkardık, önümüzdeki bir yıllık politikalarımızı belirledik, pratik çalışmalarımızı planladık ve bütün alanlara dönük kapsamlı çalışma projeleri oluşturduk. Yine bu süreçte PKK Meclis Toplantısı'nı yaptık. Meclis toplantısında, Kongra Gel ara dönem toplantısından çıkan sonuçlar temelinde belirlenen politikaları, alınan kararları nasıl hayata geçireceğimizi planladık. Bunları hayata geçirecek olan kadro duruşunu, parti duruşunu, öncü örgüt duruşunu netleştirdik. Partileşmede var olan eksikliklerimizi, hatalarımızı gözden geçirdik, değerlendirdik. Zayıflıklarımızı eleştiri özeleştiriyle düzeltmeyi öngördük. Böylece partileşmeyi geliştirme, taktik duruşumuzu güçlendirme yönünde önemli bir bilinç açıklığı sağladık. Bütün bunları yönetim toplantılarımız değerlendirdi. Hem Kongra Gel ara dönem toplantısının, hem de PKK Meclisi'nin aldığı kararları nasıl hayata geçireceği konusunda KCK Yürütme Konseyi ile HPG Komuta Konseyi toplantılar yaparak kapsamlı değerlendirmelerde bulundu. Bu çerçevede hem siyasi, hem de askeri ça-

lışmalarımızı daha güçlü planladık. Her türlü gelişmeye hareket olarak kendimizi bir kere daha kararlaştırarak hazır hale getirdik. 20 Eylül'den itibaren gelişebilecek barışçıl demokratik siyasi çözüme de, diyalog ve müzakereye de hazır hale geldik.

Diğer yandan, Demokratik Özerklik projemizi hazırladık. Sürecin artık Demokratik Özerklik çözüm süreci olduğunu netleştirdik. Zaten bu ilan edilmiş bulunuyor. Artık biz de buna göre hareket edeceğiz. Ama bu projemizin hayata geçmesi barışçıl siyasi çözüm temelinde olmazsa, diyalog ve müzakereye yaklaşılmazsa da elbetteki direnişimizi sürdüreceğiz, hem de çok kapsamlı bir biçimde sürdüreceğiz. Bunun gereklerine göre kendimizi kararlı ve hazır hale getirdik. Her zamankinden daha hazırlıklıyız, tedbirliyiz, kararlıyız. Ne olursa olsun önümüzdeki süreci Demokratik Özerklik çözüm süreci haline getireceğiz. İster barışçıl siyasi yöntemlerle bu gerçekleşsin, isterse direniş yöntemiyle, savaşla olsun; biz ikisine de varız, ikisine de hazırız. Ama mutlaka süreç Kürt sorununun Demokratik Özerklik projesi temelindeki çözümünün geliştiği süreç olacak diyoruz. Bunun gerekleri ne olursa yapacağız. Buna göre kapsamlı kararlar aldık, politikalar belirledik. Siyasi gücümüzü, örgütlerimizi, siyaset tarzımızı gözden geçirdik, gelişme sağlatmaya çalıştık. Askeri duruşumuzu örgütlülüğümüzü güçlendirdik. Hem gerillayı, hem serhildanı önümüzdeki sürecin görev ve sorumluluklarını başarıyla yerine getirecek, ona öncülük edecek bir pozisyona kavuşturduk.

Önümüzdeki süreçte partileşme çalışmalarını, ideolojik örgütsel çizgi mücadelesini en ileri düzeyde geliştireceğiz. Her şeyin başında partileşme olduğunu biliyoruz. Bu temelde Önderlik savunmaları çerçevesinde kendimizi eğiterek yeni dönem partileşmesini en güçlü bir biçimde geliştireceğiz. Yine Demokratik Özerklik projesi temelinde Kürt sorununun çözümünü öngören bir sistemi yaratacağız. Demokratik konfederalizmi, KCK sistemini buna göre örgütleyeceğiz. Türkiye istediği kadar tutuklasın, yasaklasın, terör örgütü desin, görecek ki Kürtler KCK kimliği altında örgütleniyorlar, varoluyorlar, demokratik yaşamlarını kuruyorlar ve gelecekleri sağlıyorlar. Artık Kürt'ün varlığı KCK olacak. Buna terör örgütü diyen, tutuklayan, yarın bu sözlerini yalayacak, bundan vazgeçmek zorunda kalacak. Herkes bunu böyle bilmeli. Öyle Kürt'ü inkar ve imha etmenin yöntemi olarak her türlü örgütlenmesini terörist, eşkıya sayıp üzerine gitmekle olmaz. KCK'ye yaklaşım da zaten bunu ifade ediyor. Biz bütün bu saldırıları ortadan kaldıracağız. Ekonomik, sosyal, siyasi, hukuki, kültürel, diplomatik, özsavunma, sağlık, eğitim her alanda demokratik konfederalizmi örgütleyeceğiz, yani Demokratik Özerklik çözüm modelini hayata geçireceğiz. Artık Kürt toplumu kendi kendisini yönetir, kendi demokratik yaşamını kendi örgütlü gücüyle sağlar hale gelecek.

Önemli bir husus olarak da, büyük bir titizlikle ve çabayla özsavunma gücümüzü geliştireceğiz. HPG öncülüğünde halkın özsavunma örgütlülüğü büyüyecek, gelişecek. Gerillayı büyüteceğiz, nicel ve nitel olarak geliştireceğiz. Zaten hamlesel olarak geçen yıldan beri bu yönlü bir çalışma yürütüyoruz, bunu önümüzdeki süreçte çok daha güçlü bir hamleye dönüştüreceğiz. Dağda, şehirde, kırda, ovada, her yerde mevzilendireceğiz. Kürt özsavunma güçleri; kendi kendini de, halkı da, demokrasiyi de savunan bir kuvvet haline gelecek. Kürt halkının güvenliği, savunması başkasına bırakılamaz. Bazı Türk aydınları "bu iş silahlı güçle olmaz" diyor! Kürtlerin silahlı güçleri olmasın, o zaman sizde istediğiniz gibi tutuklayın, işkence edin, vurun, kırın öyle mi! Çok kurnaz bazı Türk aydınları. Sadece akıllının kendileri olduğunu zannediyorlar. PKK silahlı güçte kalmak istiyormuş da onun için sorun çözülmüyormuş! Silahlı gücü olmazsa PKK'nin, Kürt'ün adı bile olmaz. Kürt'ün onuru, şerefi olmaz. Silahlı PKK olmadığı zamanki Kürt'ün ne durumda olduğunu, nasıl yaklaşıldığını da biliyoruz. Kimse kimseyi artık kandırmaya çalışmasın. Kürt halkının silahlı güçleri kimseyi tehdit etmiyor. Kimseye karşı bir saldırı gücü değil. Ama Kürt'ün varlığını, özgürlüğünü, demokratik yaşamını korumakla da görevlidir. Bunun korunması da gerekiyor. Kürt'e de bir güvenlik lazım. Kürt toplumunun da güvenlik sorunu var. Güvenliğinin sağlanması gerekiyor. Çünkü üzerinde en çok soykırım uygulanan bir toplum. Bu bakımdan gerillayı da örgütleyeceğiz, geliştireceğiz.

Kürt gençliğinin askere gitmesini artık suç sayıyoruz

Biz Kongra Gel ara dönem toplantısında karar aldık. Buna göre; bir anlaşma, uzlaşma sağlanmadığı müddetçe Kürt gençliğinin Türk ordusunda askere gitmesini artık suç sayıyoruz, reddediyoruz. Bu yasaklanmıştır. Çünkü askere gitmenin yurtseverlikle, demokratlıkla hiçbir alakası yok. Buna karşılık herkesi, gerçekten de onurlu, şerefli, etkin mücadele etmek isteyen gençlerin hepsinin gerillada birleşmesi gerektiğini söylüyoruz. Askere gidilmemeli, dağa çıkılmalı, gerillaya gelinmeli, gerilla büyütülmeli. Gerilla kapıları herkes için açıktır. Hiç kimse de bunun önünde engel olmamalı. Gerillaya katılışı engellemeye dönük her türlü söz ve davranışı yurtseverlik suçu sayıyoruz. Bunu yapanlar bundan sonra yargılanacaktır. Bu karar Kongra Gel Genel Kurulunun kararıdır, dolayısıyla Kürt halkının kararıdır. Bu kararı etkili bir biçimde uygulayacağız. Tüm halkın haberi olsun. Özellikle gençliğin haberi, bilgisi olsun. Kongra Gel karar aldı; askere gitmeme ve gerillaya katılma çağrısı yaptı. Doğru yurtseverlik tutumu olarak bunu belirledi. O zaman her genç, her yurtsever bu karara uygun davranmalı, bunun gereğini yerine getirmeli diyoruz.

Diğer yandan, meşru savunma çizgimizi net yürütüyoruz. Kongra Gel ara dönem toplantımız hem 1 Haziran stratejik mücadele dönemini, hem 13 Ağustos çatışmasızlık kararımızı onaylamış hem de önümüzdeki süreçte her türlü saldırıya karşı meşru savunma stratejisinde direnme hakkımızın sonuna kadar kullanılmasına bir kere daha karar vermiştir. Bu temelde hem özsavunma güçlerimizi dağda, şehirde, ovada örgütleyip, nicel ve nitel olarak geliştireceğiz, hem de meşru savunma çizgisinde direnişimizi bütün gücümüzle her türlü cesaret ve fedakarlığı göstererek kullanacağız.

Bizim tedbirlerimiz de bu temeldedir. Hazırlıklarımız iyidir. Bunları geliştirecek gücümüz vardır. Biz direnişi de, demokratik yaşamı da, demokratik toplum örgütlenmesinin yol-yöntemini de öğrendik. Önümüzdeki süreç; direnme temelinde toplumun demokratik örgütlülüğünün geliştiği, dolayısıyla dördüncü stratejik mücadele dönemimizin başarıyla gerçekleştiği, Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümünün hayat bulduğu, başarıya gittiği bir dönem olacak. İnancımız bu, kararlılığımız bu temeldedir. Bunu sağlamak için de tüm gücümüzle çalışıyoruz. Kürt halkının bunu sağlayarak kendi özgür geleceğini demokratik örgütlenme temelinde yaratacağına da inanıyor, bu uğurda mücadele eden herkese her zaman üstün başarı diliyoruz.

Uluslararası komplo ve PKK direnişi

Kürdistan özgürlük mücadelesine karşı '90'ların başından itibaren uluslararası komplo gerçeği örgütlense, saldırılar yürütse, kendisini hissettirse de esas planlı açık saldırısını '98 yılında geliştirdiği, gerçekleştirdiği malumdur. Bu sürecin neyle ve nasıl geliştiğini kamuoyu yakından takip etti. Öncelikle ABD 17 Eylül 1998'de KDP ve YNK'yi Washington'da uzlaştırdı, onlara bir anlaşma yaptırdı. Bu, Önder Apo'nun stratejik değişim ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirmek üzere üçüncü ateşkesi ilan ettiği süreçten on yedi gün sonraydı. PKK'nin ateşkes temelinde Kürt sorununun siyasi çözümünü istediği, bunun için çağrı yaptığı günden, on yedi gün sonraydı. Buna verilen bir cevaptı.

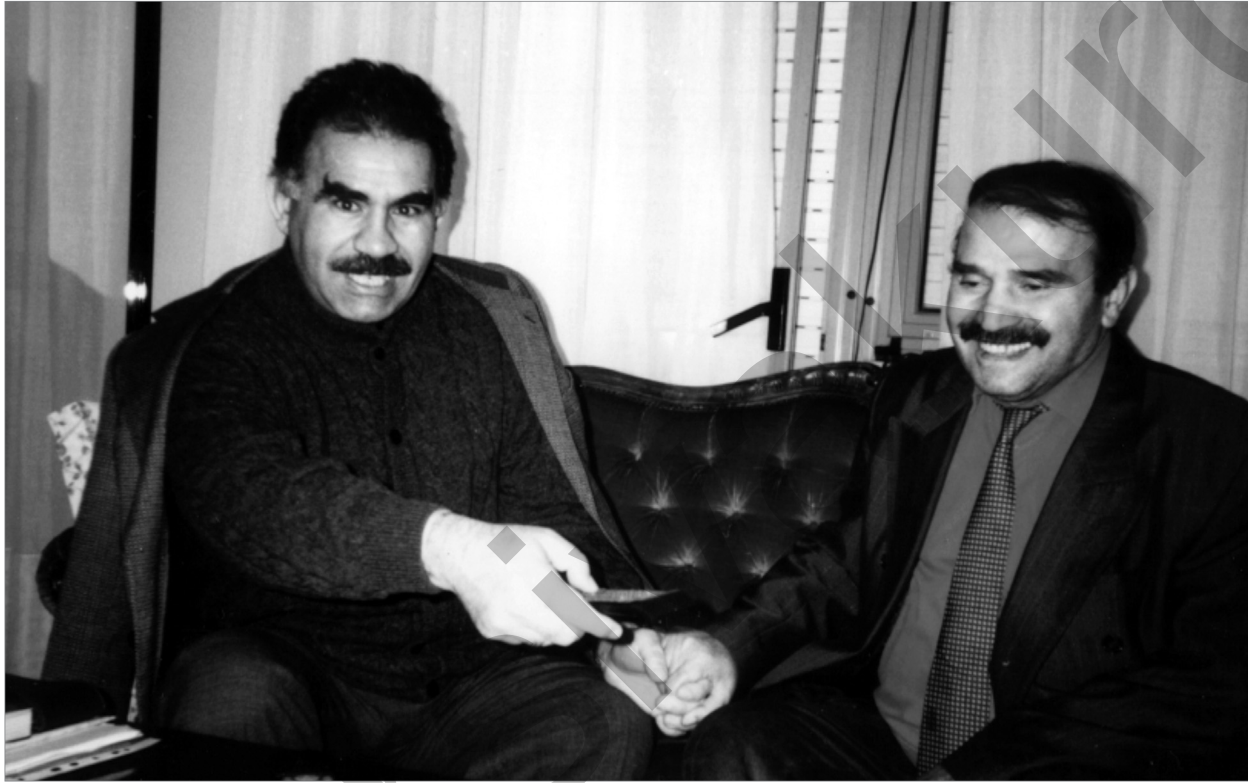
17 Eylül 1998 Washington anlaşmasının birçok maddesi vardı ve açıklandı. Fakat en öne çıkartılan ve önemli görülen maddesi, PKK'nin terör örgütü olduğu ve Güney Kürdistan'ı derhal terk etmesi gerektiği maddesiydi. Hep o madde önde kaldı ve o anlaşma o süreçte sadece bu madde temelinde işledi. Böylece KDP ve YNK, uluslararası komplonun düğmesine basmış oldu. ABD, PKK'yi, Önder Apo'yu Kürtlerin ağzından, kendini Kürt sayan bazılarının ağzından terörist olarak tanımladıktan sonra, Önder Apo'nun ve PKK'nin üzerine saldırıya geçti. İleride ABD sıkıştırılırsa, "Kürtler istediler, ben onların istediklerini yaptım. Biz ayrı bir şeye karar vermedik" diyecekti.

Şimdi Doğan Güreş bile '92'deki Güney savaşı için "biz saldırmadık. Oradaki bölgesel yönetim, bizden yardım talep etti, onlara destek vermek için askeri güçlerimizi gönderdik. Yoksa bizim sınırı geçmek, başka ülkelerin toprağına girmek gibi bir tutumumuz olmamıştır" diyor. Türkiye de kendini öyle savunuyor. ABD'de de öyle savunacaktır. Çünkü gerçekten onlara onu yaptırdılar. Bu bakımdan uluslararası komplonun başlangıcı önemliydi. Ardından ABD yönetimi, Türkiye ve Mısır yönetimlerini harekete geçirdi. O zaman Clinton başkandı, ona yardımcılık yapan birisi Önder Apo'yu Ortadoğu'dan çıkartma ve etkisizleştirme kararını Clinton'a kendisinin zorla imzalattığını basına açıkladı. Her şey ABD başkanının resmi kararıyla gerçekleşmiştir. Öyle Türkiye yönetiminin, Demirel'in ya da şu bu generalin hiçbir etkisi yoktur. Onlar yukarıdan yönlendirilen planın, piyonu gibidirler.

ABD yönetimi aldığı karar doğrultusunda: *Bir*, Hafız Esat'ı, Suriye yönetimini ciddi biçimde uyardı. Bu, önemliydi. Herhalde ilk defa o düzeyde oluyordu. Kuşkusuz Suriye yönetimi, ABD yönetiminden gelen uyarıyı ciddiye, dikkate alacaktı. Bu Hafız Esat yönetiminde önemli bir korkuya yol açtı. ABD yönetimi *ikinci* olarak; Türkiye yönetimini çeşitli yöntemlerle saldırıya yöneltti. Onun üzerine Süleyman Demirel, 1 Ekim'de meclis açılışında konuşup Suriye'yi tehdit etti. Kara kuvvetleri komutanı Atilla Ateş gidip Hatay'da "sabrımız tükeniyor" diye bir konuşma yaptı ve Suriye'yi tehdit etti. Türkiye yöneticileri "bunları biz yaptık" diyor, ama söyletenler başkaydı, yaptıranlar başkaydı. Bunlar, ABD'nin telkinleriyle, yönlendirmesiyle yapıldı. Hafız Esat yönetimi tehdit edilip Türkiye yönetimi de bu tehdidi sürdürmesi için yönlendirildikten sonra, ABD yönetimi Mısır devlet başkanı Hüsnü Mübarek'i devreye koydu. Mısır önemlidir. Açığa tam çıkmamış, ama çıktığında daha fazla anlaşılacaktır ki Kürdistan'daki mevcut sistemin oluşmasında Mısır'ın önemli bir yeri ve payı var. Zaten bu inkar ve imha sisteminin teorisinin, anlayışının ortaya çıktığı, bir karar haline geldiği yer olarak, 1924 Kahire Konferansı gösteriliyor. Bu doğrudur ve bundan daha öte şeylerin olma ihtimali vardır.

Önderlik siyasal çözümü geliştimek amacıyla Avrupa'ya çıkışı tercih etti

Hüsnü Mübarek, bu tarihi gerçekliğe uygun olarak devreye girdi. Bir yandan Ankara'ya, diğer yandan Şam'a gitti. Hem Ankara'yla anlaştı, ABD'nin istekleri doğrultusunda ortak bir plan yaptılar, hem de bu plan doğrultusunda Hafız Esat yönetimini hem tehdit etti, hem de teşvik etti. Bütün bunlar birleşince Hafız Esat yönetimi daha fazla Önderliğin Suriye-Lübnan alanında kalmasını kaldıramadı. Çıkmasını istediler. Hafız Esat'ın yardımcısı Abdulhalim Haddam, Önder Apo ile kendisinin görüşüp bu kararlarını ilettiğini basına açıklamış durumda. Önderlikten böyle bir talepte bulunuldu. Onun üzerine Önderlik durumu değerlendirdi. Önderlik, *"iki yol vardı önümde, ya dağa, gerillaya gidecektim, ya Avrupa'ya çıkacaktım. İkisinin de imkanları vardı. İkisinin de belirgin olmayan, risk oluşturan yönleri vardı. Araştırdım, değerlendirdim, Avrupa'ya gitmeye karar verdim"* diyor.

Fatma Özen(Rojbin)

Halit Oral

Aynur Artan(Kurde)

Gerçekten de o zaman ülkeye geliş yollarının hazırlanmasını istedi. Buradan arkadaşlar gittiler, Maxmur üzerinden dağa gelmek için gerekli hazırlıkları yaptılar, yol açıktı. Önderlik bu çalışmaları yaptırdı. Diğer yandan Avrupa'daki durumu da araştırıp inceledi. Sonuçta Avrupa'ya gitmeye karar verdiğini söylüyor. Dağa gelmenin savaşı tırmandırmak olacağını, halka, Kürdistan'a zarar vereceğini düşündüğü için, biraz da çeşitli Avrupa devletlerinden olumlu sinyaller, davetler gördüğü için, bir de geliştirmek istediği sürecin, demokratik siyasal çözüm süreci olmasında dolayı bunu öyle bir ortamda gerçekleştirmenin daha çok mümkün olacağını varsayarak, hesaplayarak Avrupa'ya gidişe karar verdi.

Yunanistan'dan davetler vardı. Yunanistan'dan bazı sorumlular, 9 Ekim öncesi Şam'a geldiler. Önderlik, çıkmadan önce de onlarla tartışıp durumu değerlendirdi. Biz bunları biliyoruz. Sonuçta Yunanistan'a gitmeye karar verdi ve Ortadoğu'dan çıkış 9 Ekim 1998 günü bu biçimde gerçekleşti. Nasıl ki temmuz başında Suruç üzerinden Türkiye Cumhuriyeti sınırlarının dışına, Suriye ve oradan da Lübnan-Filistin alanına geçiş bir tarihi dönem olarak gerçekleştiyse, 9 Ekim 1998'de Şam'dan Yunanistan'a gitmek üzere çıkış da, bir tarihi süreci oluşturdu. Ondan sonraki gelişmeler biliniyor. Yunanistan yönetimi Önder Apo'nun ülkeye girişini reddetti. Hava alanından ülkeye sokmak istemedi. Görüşme notlarında o zamanki emniyet müdürü Stavrakis'in adı geçiyor. Hava alanında Önderliği karşılayıp Yunanistan'a giremeyeceğini, derhal ayrılması gerektiğini söyleyerek, kısa bir süre tanıyor. Önderlik bu süreçte komployu tanımladı. Önderliğin başka bir yere gidebilmek için hiçbir hazırlığı yoktu. Yapabileceği tek şey, geri dönmekti. Geri dönmek için Atina'dan çıkınca, yolda imha edeceklerdi, ona göre hazırlanmışlardı. Türkiye-Yunanistan ve Amerika bu temelde anlaşmışlardı. Suriye'den çıkıp Atina'ya giderken durum fazla bilinmiyordu. Kimse ne zaman ve nasıl gideceğini bilmiyordu, ama *"Atina'dan çıkışımı artık herkes bilecekti. Böylece Akdeniz üzerinde vurulup yok edilecektim"* dedi. Komplo bu biçimde, Önderliği bir anda imha etmek üzere planlandı. Önderlik geri dönmeyi düşünmeyerek, başka çözümler arayarak bu planı boşa çıkardı. Geri dönmek yerine, ileriye gitmek için imkan ve fırsatlar var mı yok mu, onu araştırdı, Avrupa ve Rusya'yla ilişkilendi. Rusya'daki ilişkiler, gelebileceğini söyleyince geri dönmek yerine, Rusya'ya uçtu.

Bu uçuş, imha oyunlarını önemli ölçüde bozdu. Geri dönüşte Önderliği imha edeceğini planlayanlar, kim vurduya getirerek, yok edeceğini düşünenler boşa çıktılar. Önderlik Rusya'da bir süre kalıp iltica istedi. Rusya'nın halk meclisi Duma büyük bir çoğunlukla, hatta oy birliğiyle ilticanın verilmesine karar verdi. Fakat Yeltsin yönetimi bu kararı uygulamadı. Geliş-gidişler oldu, pazarlıklar yapıldı. Daha sonra Mesut Yılmaz ve yardımcıları Mavi Akım Anlaşması'ndan dolayı yolsuzlukla yargılanıp Yüce Divana verildiler. Rusya ile bu anlaşma o zaman yapıldı. Bu, çok fazla kanuni bir anlaşma olmadı; Önderliğin Rusya'dan çıkarılması karşılığında Türkiye'nin verdiği bir ekonomik tavizdi. Bu tür pazarlıklar sonucunda Rusya hükümeti aldığı tavizlere dayanarak, Duma'nın kararını uygulamayıp Önderliğin derhal Rusya'dan çıkmasını istedi. Amerika dışişleri bakanı Madeleine Albright, gidip görüşmeler yapmıştı. Bu işleri sadece Türkiye yürütmedi, Amerika, Önderliği Rusya'ya çıkınca takibe aldı.

Önderlik bazı ilişkileri araştırarak, Rusya'dan 1998 Kasımı'nda Roma'ya gitti. İtalya'da Zeytin Dalı ittifakının iktidarı vardı. Sol partiler iktidardaydılar, Yeniden Yapılanma Komünist Partisi'nin başkanı D'alema başbakandı. Biraz açık bir siyasi iktidar vardı. Öyle bir ortam söz konusuydu. Önderlik, onu değerlendirmek üzere, onların da davetiyle Roma'ya gitti. Roma'da bir süre kaldı. Roma süreci çok yönlü, karışık bir süreçtir. Roma'ya gidişi Avrupa, İtalya siyasetinde, Avrupa'daki Kürt kitlelerinde büyük bir siyasi dalgalanmaya yol açtı. Türkiye ve İtalya ilişkileri gerildi.

Önderlik İtalya'da adeta bir tutuklu gibi hareket edemez hale geldi

Bu sefer, İtalyan yönetimi üzerinde ABD baskısı devreye girdi. Baskılar giderek arttı. Önderliğin iltica ederek İtalya'da, Roma'da kalmasının koşullarını zorlaştırdılar. D'alema hükümeti bu durumu aşmak için AB düzeyinde önce bir Kürdistan konferansı düzenlemek istedi. Bunun için Almanya'ya, diğer bazı ülkelere başvurdu. Önce öyle bir hava vardı. Sonra ABD müdahalesiyle bu girişim durduruldu. Onun üzerine Almanya, 1988'de verdiği Önder Apo'yu tutuklama kararını yürürlükten kaldırdı. Halbuki 1987'deki PKK davasında mahkeme kararıydı, bir çok arkadaş ceza almıştı. Önderliğin en azından bu arkadaşlar kadar cezası kesinleşmişti. Bir de örgüt lideri olarak daha fazla ceza alması gerekiyordu. Hukuku falan bir yana ittiler, hepsini kaldırdılar. İtalya hükümeti böyle bir siyasi açılım yapamadı. Onun üzerine daraldı, ABD baskıları arttı. Türkiye-İtalya ilişkileri gerginleşti. Türkiye, İtalyan mallarını boykot eden bir saldırı geliştirdi. Diğer yandan Berlusconi'nin sağcı, gerici partisini harekete geçirdi. Şimdi Tayip Erdoğan "Berlusconi'yle kardeşliğimiz var" diyor. Tayip Erdoğan ile Berlusconi kardeşliği o zaman başladı. İtalyan muhalefeti, hükümet üzerinde baskıyı artırdı. Ne karar verirse versin kabul etmeyeceğini, Önderliği Türkiye'ye iade edeceğini söyledi. Zaten zayıf bir iktidardı. Bir-iki milletvekiliyle iktidarda kalıyordu. Bütün bu ortamda Önderliğin yaşam koşulları daraldı, baskı arttı. Adeta bir tutuklu konumuna geldi; hareket edemez, fazla çalışamaz, psikolojik baskının arttığı bir ortam oluştu.

Böyle bir ortamda İtalya hükümeti Önderliğe, başka yerlere çıkmasının kendisi açısından daha yararlı olacağını telkin etti, ama hiçbir zaman zorla çıkmayacağını, çıkmazsa ileride belki tutuklama ve yargılamaların da olacağını söyledi. Bunun üzerine Önderlik, kendisinden dolayı dostlarının, İtalya hükümetinin zorlanmaması için ayrılmaya karar verdi. Ayrılmak için birçok arayışlar oldu, herkes devreye girdi. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün temsilcisi bile gidip Önderlikle görüşerek Hırvatistan'a gitmesini önerdi. Plan çoktu, herkes devreye konulmuştu. Böyle bir ortamda Rusya tekrar devreye kondu. Herhalde Önderlik ayrıldıktan sonra ABD-Rusya görüşmeleri çerçevesinde, CIA ve Rus istihbaratının anlaşmaları temelinde yeniden bir planlama geliştirildi. Bu çerçevede Rusya'daki eski temsilcimiz Mahir Welat, Önderliğe gönderilerek daha önce Rusya'dayken Önderliğin Rusya hükümetinden talep ettiği tüm şeylerin kabul edildiğini bildirdi. Siyasi iltica vereceklerdi, orada çalışıp eğitim yapabilecekti, rahat kalabilecekti. Önderlik hala Mahir Welat'ın kendisine ilettiği teklifleri açıklamadığını söyledi. Yoksa Rusya'ya niye geri dönecekti? Bunun üzerine Önderlik, belki karar çıkmıştır düşüncesiyle ocakta tekrar Roma'dan çıkıp Moskova'ya gitti.

Atina'dan çıkıp Rusya üzerinden Roma'ya kadar gidiş, uluslararası komplonun Önderliği imha planını bozmuştu.

İyi bir süreçti, boşa çıkartıyordu. Fakat Roma'dan tekrar geldiği yer olarak Moskova'ya dönüşle birlikte, Önderlik denetimi kaybedip CIA denetimine girdi. Moskova'ya girerken Önderliği artık kontrol edenler, CIA'dı ve kontrollerine almış oldular. Hiç vaat edileni yapmayarak Tacikistan'a götürdüler. Önderlik tehlikeyi görerek Ermenistan üzerinden İran'a, Kürdistan'a geçmek istedi ama bu çabaları, talepleri gerçekleşmedi. Bunu da örgütleyemediler. Mahir Welat'ın söylediği hiçbir şey çıkmamıştı. Yani CIA sürece el koymuştu. Bir hafta orada kaldıktan sonra, ABD bu işi Yunanistan'a yaptırtmaya karar vermişti. Çünkü Türk-Yunan çelişkisini bu temelde çözmek, böylece NATO'da temel bir çelişkiden kurtularak, Türk-Yunan ittifakını yaratmak istiyordu. Önderliği böyle bir ittifakta kullanmak istiyordu. Onun için Yunanistan'ı tekrar devreye koydular. Önderlik Yunanistan'ın bilgisi dahilinde ve isteği üzerine tekrar ocak sonunda Atina'ya geldi. Atina'da yine gerekli davranışı göstermediler, çeşitli oyunlar içindeydiler. Nasıl teslim edeceklerini bulmaya çalışıyorlardı. Aslında karar vermişlerdi, ama uluslararası demokratik kamuoyundan ve Kürt halkının tepkisinden korkuyorlardı. Bunun üzerine çeşitli arayışlara girdiler. Önderliği bir uçakla, beyaz Rusya'nın başkentine gönderdiler. Oradan sokağa atıp Türkiye'nin operasyonla almasını gerçekleştirmek istiyorlardı. Önderlik uçaktan inmedi. Geri getirip Korfu adasında bir kazayla imha etmek istediler, o da gerçekleşmedi.

Sonunda Kalanderis denilen kişinin devlet adına söz vermesi temelinde Önderliği Kenya'daki Yunanistan elçiliğine götürdüler. Önderlik, söz verilerek götürüldü. Onun için Önderlik "uyarıyorum, Yunan hükemeti doğruları söylesin" diyor. Yunan devletinin sözünü verdiler, devlet güvencesinde olacaktı, kimse dokunamayacaktı. Yunanistan oradan istediği yere götürecekti.

Kalanderis, Önderlikle ilişkileri sürdüren birisiydi. Adını güya 'Agit' koymuştu. Bizden biri gibi geçiniyordu. Birçok kez gidip gelmişti. NATO'nun, CIA'nın ve Yunan istihbaratının bir adamı olduğu anlaşılıyor. Onlar hep ikili-üçlü çalışıyorlar. Önderliğe daha önce biraz güven verdiği için, tanıştığı için Önderlik onun o kadar ihanet etmeyeceğini düşünerek önerisini kabul etti. Şubat başında Kenya'ya özel bir uçakla götürüldü. Bu uçağın CIA uçağı olduğu söyleniyor. Yani Önderlik, Yunanistan uçağıyla götürülmedi. Bir süre Kenya'da Yunanistan elçiliğinde kaldı. Orada MOSSAD'ın, CIA'nın hep gözetiminde oldu.

Kenya'daki Yunan elçisinin, NATO'da 17 yıl PKK masasında çalışan bir istihbaratçı olduğu ortaya çıktı. Öyle Önderliği çok iyi tanıyan, PKK'yle uğraşan bir Yunan ve NATO elemanıdır. Yunanistan hükümetinin bu durumu sona erdirmek için o süreçte girişimleri oldu. Birçok kez o elçiden ve Kalanderis'ten Önderliği elçiliğin dışına atmaları telkininde bulundular. Onlar yapamadı. Yunan Dışişleri Bakanlığı, Önderliği zorla elçilikten çıkarıp atsın diye dört kişilik bir tim gönderdi. Onlar da yapamadılar. Önderlik bütün bunlara fırsat vermeyip uyanık davrandı. Hep CIA yaptırmak istiyordu. Önderlik, kim vurduya getirilecek, yok edilecekti. Sonuçta öyle olmayacağı anlaşılınca, imha edilemeyince 15 Şubat komplosuna, yani Önderliği kaçırıp Türkiye'ye vermeye, Türkiye'de hukuki yollarla, idamla imha etmeye karar verdiler. Baktılar ki olmuyor, onun üzerine Türkiye'ye Önderliği iade etme teklifinde bulundular. Türkiye yönetimi, cumhurbaşkanlığı, genelkurmay başkanlığını toplayarak karar verip kabul ettiler. Ecevit ölene kadar da, "Amerika niye Öcalan'ı bize verdi? Hala anlamadım" diyordu. Anlayamadan da öldü zaten.

Bu işi yapan Amerika'ydı. Onun üzerine Türkiye bir tim örgütleyip Cavit Çağlar'ın –Demirel'in iyi bir adamıydı– özel uçağını kiraladılar. Uçağı Kenya'nın başkenti, Nairobi'ye götürdüler. Yunanistan hükümeti yeniden bir oyun tezgahlayıp -Kalanderis ile elçi– onu Önderliğe götürdüler. Önderliğe, "isteğin kabul edildi. Yunanistan güvencesinde Hollanda'ya, oradan da istediğin yere gidebileceksin" deyip böylece Önderliği elçilikten çıkardılar. Elçilikten çıkar çıkmaz, yanındaki arkadaşları da başka arabaya alarak, CIA kendi aracına bindirip oradan kaçırıp uçağa götürdüler ve Mısır üzerinden Türkiye'ye getirdiler. Uçak gelirken Kahire'ye benzin almak için indi, oradan İstanbul'a geldi. Bu süreci başlatan Hüsnü Mübarek yönetimi, Önderliği getiren uçağın yakıt ikmalini yapan yönetim de oldu. Şimdi 15 Şubat komplosu böyle gerçekleşti. Tarihçesi, gerçekleşme durumu böyledir.

Uluslararası komplo inkar ve imha sisteminin saldırısıdır

Kısa tarihçesini verdiğimiz uluslararası komplonun ne anlama geldiğinin doğru ve derinlikli bir biçimde kavranması gerekiyor. Özellikle Kürt insanının, Kürt halkının komplo gerçeğini iyi kavraması, özümsemesi, özgür ve demokratik bir duruş kazanması açısından hayati önem taşıyor. Özgürlük ve demokrasi bilinci edinme, örgütlenme, eylem gücü kazanma, kesinlikle uluslararası komployu bilince çıkarmayla bağlıdır. Bir kişinin özgürlükçü bilinç ve eylemsel duruşu uluslararası komplo gerçeğini anlama derinliğiyle, doğruluğuyla bağlıdır. Uluslararası komployu doğru ve derinlikli kavrayan, çözümleyen, doğru düşünce edinir. Kürt-Kürdistan gerçeğini, Kürdistan'a dayatılan inkar ve imha sistemi gerçeğini, bunun uluslararası boyutunu, amaçlarını, özelliklerini kavrayıp anlar, Kürt'e, Kürt toplumuna neyin, nasıl bir hakaretin, soykırımın dayatıldığını görür. Bir de bu düşünceden yola çıkarak, buna karşı bilinç, ruh, duygu ve davranış olarak durma iradesini gösterirse, işte o zaman militan, yurtsever ve demokrat insan, yurtsever devrimci mücadele ortaya çıkar.

Uluslararası komplo gerçeğini çözemeyen, anlayamayan birisi Kürt ve Kürdistan gerçeğini doğru anlayamaz. Yine uluslararası komploya karşı durma, mücadele etme gücünü, iradesini, bilincini, iddiasını gösteremeyen birisi, özgürlük militanı ve yurtsever insan olamaz. Böyle biri, işbirlikçi ve teslimiyetçi, bireyci, örgütsüz ve zavallı olur. Öyleleri ayakaltında kalıp gider. Ama hiçbir zaman doğru, gerçeği bilen ve kendi gücüyle yaşayan birey ve de toplum haline gelemez. Bu nedenle uluslararası komplonun anlaşılması, derinliğine kavranması, ona karşı mücadele görev ve sorumluluklarının, yine yeterince bilince çıkartılması, bunları yerine getirme iradesinin, gücünün, iddiasının oluşturulması büyük önem taşıyor.

Uluslararası komplo Önderliğe saldırı oluyor. Önderliğe saldırmak Kürt'e saldırmak demektir, özgür Kürt'e saldırmak demektir. Kürt'ü reddetmek, iradesini kırmak, yok etmek istemek demektir. Bu da elbetteki Kürt toplumu üzerinde uygulanan inkar ve imha sisteminin başarıya götürülmek istenmesi demektir. Bu bakımdan uluslararası komplo, inkar ve imha sistemiyle bağlantılı bir olaydır. I. Dünya Savaşı içinde Kürdistan'da oluşturulan sistemle bağlantılıdır. Kürdistan'ı ve Kürt toplumunu yok sayan, bölüp parçalayan, yok etmek için Kürtler üzerinde terör ve soykırım rejimi kuran sistemle bağlantılıdır. Bu sistemin, 20. yüzyılın sonunda ortaya çıkan saldırı biçimidir. Uluslararası komplo bir ideolojik, siyasi ve askeri saldırı durumudur. İnkar ve imha sisteminin saldırısıdır. Bu sistemi kırmak, parçalamak, ortadan kaldırmak, böylece özgür Kürt'ü ve Kürt toplumunu var etmek, yaşatmak, örgütlü olarak geleceğe yürümek isteyen PKK'ye karşı yok etme amaçlı bir saldırıdır. PKK ruhsal, duygusal alandan düşünceye kadar, inkar ve imha sistemine karşı doğup gelişen bir direniş hareketidir. Örgütten eyleme kadar Kürt'ün özgür varlık bulması ve özgür yaşamak için direnmesini temsil ediyor. Dolayısıyla inkar ve imha sistemini parçalıyor, yıkıyor, ona alternatif, ona karşıt olarak doğuyor. Böyle bir direniş gücünün doğup Türkiye yönetimini çıkmaz içine soktuğu, Türkiye yönetimine inkar ve imha zihniyetini ve politikasını terk etmesi gerektiğini, Kürt sorununu çözmesi gerektiğini dayattığı bir ortamda, Türkiye'nin uyguladığı inkar ve imhayı ayakta tutmak, korumak, onu zorlamak üzere ortaya çıkan PKK'yi yok etmek üzere geliştirilen siyasi, askeri saldırı planına, uluslararası komplo diyoruz.

Buradan uluslararası komplonun amacı ve güçleri ortaya çıkıyor. Madem inkar ve imha sisteminin ayakta tutulması, başarıya götürülmesini hedefleyen bir saldırıysa, o zaman uluslararası komplonun güçleri, inkar ve imha sisteminin güçleridir. Bu net ve açıktır. Bu da, kapitalist devletçi sistemin dünya hegemonyasıdır. Bu, I. Dünya Savaşı'nda gerçekleşti. Bu sistemi Almanya ile çatışma içinde İngiltere ile Fransa kurdular. Daha sonra ABD II. Dünya Savaşı'ndan sonra devralarak yürüttü ve hala yürütüyor. Sistemin öncülüğü ABD'dedir. Bu sistemi İngiltere yaratmış olduğu için, İngiltere ile birlikte yürütüyor. Sistemin mali finansörü, sermayeyi elinde tutan gücü, Yahudiler olduğu için İsrail ile birliktedir. Dolayısıyla Kürdistan'daki inkar ve imha sistemini ayakta tutan, yürüten öncülük, ABD, İngiltere, İsrail ittifakıdır. Dolayısıyla uluslararası komployu yürüten güçler, planlayıp hayata geçiren güçler bunlardır.

Türkiye'nin rolü, bir piyon rolüdür. Türkiye'nin pozisyonu, Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in Önderliğin niye onlara verildiğini anlamayacak kadar bilinçsiz, kullanılan bir pozisyondur. Yoksa öyle Türkiye'nin bir yeri, payı yoktur. Eğer öyle bir rolü olsaydı, bunu Ecevit söylerdi. Çünkü o zaman başbakan oydu. Demek ki uluslararası komployu planlayıp örgütleyip yürütenler, ABD, İngiltere ve İsrail'dir. Bu güçlerin yürüttüğü dünyaya dönük çeşitli itirazları olsa da, bütün devletçi güçler, bütün devletler sistemle bunlarla uzlaşma halindedirler. Bu sistemin içindedirler. O nedenle uluslararası komplo, az çok, şu ya da bu oranda bütün devletleri içine alan bir olaydır. Bir birliktir ve hepsini kullanmıştır. Bu bakımdan bütün devletler yer aldılar. Örneğin Avrupa Önderliğe sahip çıkmadı. İtalya başbakanı Dalema'nın biraz siyasi açılım geliştirmek için yürüttüğü bütün çalışmaları, AB reddetti. Almanya, Önderliğin Almanya'ya gitmemesi için tutuklanma kararını kaldırdı. Önderlik Avrupa'daydı, doğal olarak hemen Almanya'ya iade edilmesi, cezaevine konulması gerekiyordu. Çünkü mahkeme kararı vardı. Bütün kararları hemen kaldırdılar. Mahkeme kararıyla değil, hükümet kararıyla kaldırdılar. Fransa reddetti, karşı çıktı, kimse el uzatmadı. Rusya ittifak yaptı, komployu tezgahlayan oldu. Ortadoğu devletleri öyledir. Komplo sırasında İran dışişleri bakanı, Önderliğin denetimden çıkmaması için Türkiye ve Suriye ile ittifak yapmak üzere iki sefer Şam'a ve Ankara'ya gitti. Yine Önderliğin durumunu görüşmek üzere bir iki sefer Roma'ya gitti. Biz, Önderlik Rusya'dayken gelişine izin vermeleri için İran'a başvuruda bulunduk. Fakat İran, reddetti. Sözde dosttuk, herkes çıkıp girebiliyordu İran'a, ama Önderliğin girişine izin vermediler. İran, "imkanlarımız yok, kaldıramayız, bize baskılar gelir" dedi. En iyi olan Suriye'ydi. Suriye de "artık kaldıramıyoruz, kendinize başka yer bulun" dedi. Herkes şu veya bu biçimde içindedir.

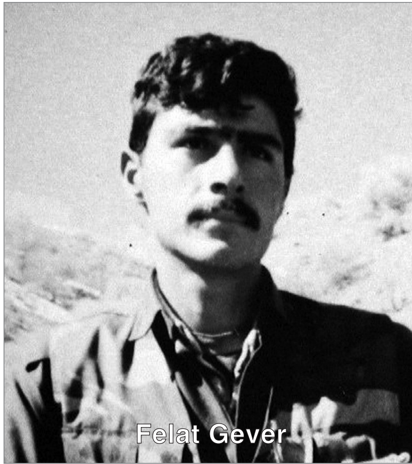
Diğer yandan KDP ve YNK'nin durumunu da belirttik. ABD, İngiltere ve İsrail ittifakı bütün devletleri kullanarak, böyle bir komployu planlayıp yürütürken, en çok KDP ile YNK'nin Kürt milliyetçi, işbirlikçi siyasetinin sırtına basarak bunu yaptı. Düğmeye onlar bastı. Komplonun başlangıcını 17 Eylül 1998 tarihli Washington Anlaşması başlattı. O da Barzani ile Talabani'nin imzalarını taşıyor. İmzayı attıktan sonra, ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright'ın iki yanına geçip basına poz verdiler. Komplo böyle gelişti. İnkar ve imha sisteminin amacı neyse, uluslararası komplonun amacı da odur. Ondan ayrı bir şey değildir. İnkar ve imha sisteminin amacı, Kürt'ü ve Kürdistan'ı yok etmek, ortadan kaldırmaktır. Komplo da bunu gerçekleştirmek istiyor. Ancak bunun önünde engel olarak gördüğü, yine Kürt'ü, Kürdistan'ı temsil edenin Önder Apo, PKK olduğunu biliyor. Uluslararası komplo Kürt'ü, Kürdistan'ı yok etmek için önünde engel oluşturan, Kürtlüğü ve Kürdistan'ı ayakta tutan, var eden Önder Apo ve PKK gerçeğini yok etmek amacıyla örgütlenmiş, planlanmış saldırı oluyor.

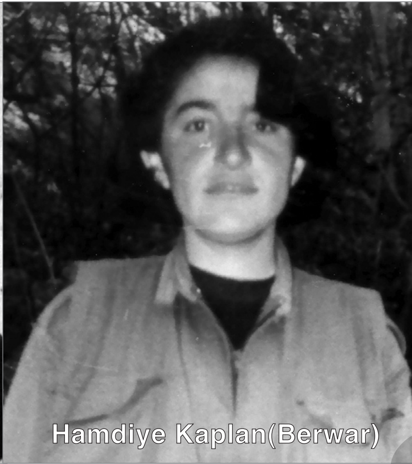
Uluslararası komplonun amacı imha sistemini başarıya götürmekti

Uluslararası komplonun amacı, Kürdistan üzerindeki inkar ve imhayı başarıya götürebilmek için önünde engel oluşturan, Önder Apo ve PKK'yi imha ve tasfiye etmektir. Esas bağlı olduğu amaç, inkar ve imhanın başarıya götürülmesidir. Onun gerçekleşmesi için de PKK'nin tasfiyesi gerekiyor. Çünkü PKK, varoldukça inkar ve imhaya karşı direniyor. İnkar ve imhayı, ideolojik, ruhsal, psikolojik, siyasi, askeri ve ekonomik olarak kırıyor. O zaman PKK varoldukça inkar ve imha başarıya gidemez. Bu temelde PKK'yi yok etmeye yöneliyor. İşte uluslararası komplo, bu biçimde PKK'yi imha ve tasfiye etme hareketidir. PKK'yi imha etmek için de uzun süre saldırı yürüttüler. Türkiye devleti saldırı yürüttü. '90'larda askeri saldırıyı en üst düzeye çıkardılar. Fakat PKK, imha olmadı. Şemdin Sakık, Şahin Dönmez gibi hainler gidip "Apo var oldukça, PKK yok olmaz. Kırk sefer yok etseniz, kırk birinci sefer kurulur" dediler. İngiltere, Fransa, Amerika, İsrail '90'lı yıllar boyunca Önderlik ve Kürtler üzerine bilimsel çalışma yürüttüler. Bütün bu çalışmaların sonucunda onlar da benzer kanaate ulaştılar. Önder Apo imha edilmedikçe, PKK'nin tasfiye edilemeyeceğini, araştırmalarıyla, yürüttükleri mücadeleyle gördüler, açığa çıkardılar. Onun için de PKK'yi tasfiye etmek için Önder Apo'nun imhasını şart gördüler. Uluslararası komplo planının stratejisi böyle açığa çıktı.

Uluslararası komplo planının stratejisi, bütün saldırıları Önder Apo'ya yönelterek, Önder Apo'nun imhasını gerçekleştirmektir. Önder Apo'nun imhasına dayanarak, PKK'yi tasfiye etmek, PKK'nin tasfiyesine dayanarak da Kürt toplumu ve Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sistemini başarıya götürmektir. Uluslararası komplonun amacı bu oluyor. Demek ki Kürtler üzerindeki inkar ve imhayı başarıya götürebilmek için birincil planda, Önder Apo'nun imhası gerekiyor. O açıdan komplonun taktiği birincil planda, bütün saldırı oklarını Önder Apo'ya yöneltmek, tüm gücüyle Önder Apo'ya saldırmaktır. Bu temelde saldırı, 9 Ekim 1998'den itibaren Önder Apo üzerinde yoğunlaştırılıp odaklaştırıldı. Önderlik gerçeği, korkunç bir uluslararası takibe alındı; adım adım takip edildi, nereye gittiyse bulunduğu yere ABD-İngiltere, İsrail yetkilileri damladılar, çeşitli vaatlerle, anlaşmalarla zorlayarak, Önder Apo'nun oralarda kalmasına, yaşamasına imkan verilmemesini sağlamaya çalıştılar ve bunu büyük ölçüde esas olarak başardılar da. Bunu görmemiz, anlamamız, uluslararası komplo gerçeğini bu biçimde tanımamız gerekli.

Bu anlamda demek ki uluslararası komplo, Önder Apo'nun imhasını öngören ve bu temelde PKK'yi tasfiye ederek Kürtler üzerindeki inkar ve imhayı başarıya götürmek isteyen bir saldırı durumudur.

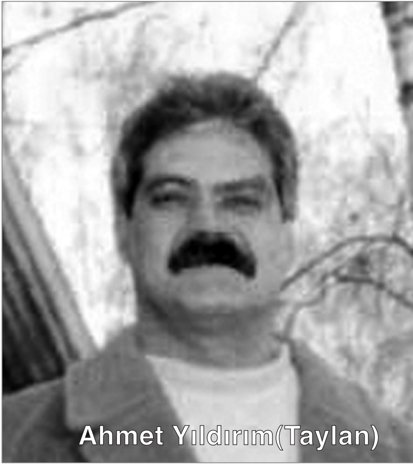

Felat Gever

Hamdiye Kaplan(Berwar)

Tacettin Şahin(Ferhat)

Selament Menteş

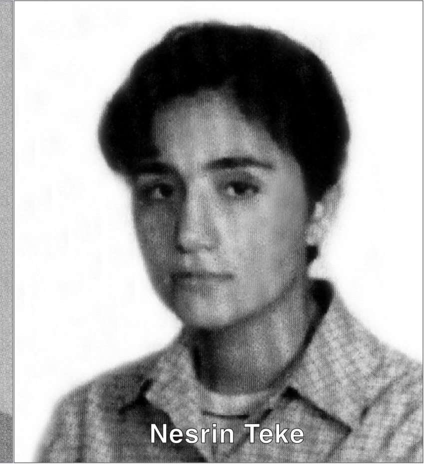

Şehristan Botan

Ahmet Yıldırım(Taylan)

Ali Aydın

Meral Mamyak

Murat Öztürk(Berzan)

Nesrin Teke

Böyle bir süreç önce PKK'nin sınırlandırılıp daraltılması ve Güney Kürdistan'a sokulmaması temelinde başlatıldı. Çekiç Güç operasyonu, bu anlama geliyordu. Çekiç güç operasyonuyla, PKK Kuzey Kürdistan'da sınırlandırılarak, Güney Kürdistan'a girişi engellenerek ve bir de Güney Kürdistan'da KDP-YNK öncülükleri çeşitli imkanlar, güvenlik sağlama temelinde güçlendirilerek hayata geçirildi. Alternatif PKK imha edilince, oradan doğan boşluğu doldurmak üzere milliyetçi, işbirlikçi, devletçi önderlikler geliştirildi. '88'den sonra tasfiye olmuş olan YNK ve KDP, yeniden Güney Kürdistan'a getirildi ve onlara adım adım devlet kurdurtuldu. Bütün bu devletleşmenin hepsi, PKK'ye karşı KDP ile YNK güç sahibi olup PKK'yi yok etsinler diye kuruldu. PKK'ye karşı mücadelenin bir ürünü olarak ortaya çıktı. Bunun anlaşılmayan bir yanı yoktur. Böylece '91'den '98'e kadar bu politikayı izleyip böyle bir plan dahilinde hareket ettiler. '98'den sonra da artık Önderliğin üzerine saldırarak Önderliği imha ve PKK'yi tasfiye sürecini başlattılar. O zamana kadar PKK'nin daraltılıp sınırlandırılması, gelişmesinin engellenmesini sağladılar. Ardından da 9 Ekim'le birlikte Önderliği imha ve PKK'nin tümden tasfiye sürecini başlattılar.

Demek ki uluslararası komplo adım adım, parça parça geliştirilen bir süreç oluyor. ABD, İsrail, İngiltere öncülüğü, ikinci hamlede PKK'yi tasfiye ederek, tam sonuca ulaşmayı öngördü. Çünkü PKK varoldukça Kürtler üzerinde hakimiyet kuramayacaklarını, Kürt toplumunu kendi siyasetleri doğrultusunda işbirlikçi olarak kullanamayacaklarını gördüler. PKK'yi yok edip Kürtler üzerinde KDP ve YNK hakimiyetini sağlatarak, Kürtleri de Ortadoğu'da 'Yeni Dünya Düzeni' dedikleri düzenlerinin bir hizmetçisi olarak kullanmak istediler. PKK varoldukça ve güçlü oldukça ABD'nin Bağdat'a saldırıp Ortadoğu'yu ele geçiremeyeceğini değerlendirdiler. Öyle olursa bundan PKK yararlanır diye korktular. Onun için '91'de Bağdat'a girmediler. 2003'te uluslararası kompoyu başarıya götürdüklerine inandıkları için, Bağdat'a saldırdılar. Uluslararası komplo planlamasında, en büyük pazarlık Bağdat üzerinde oldu.

Bunlar soyut söz ya da iddialar değildir, yaşanan pratiğin kendisidir. ABD politikaları böyle çizildi. Önce PKK sınırlandırılıp daraltılarak, ardından imha ve tasfiye edilerek, Kürtler üzerinde tam bir denetim kurulduktan sonra Bağdat'a saldırıyı planladı. Onun için uluslararası komplo, ABD'nin Ortadoğu'ya hakim olmak üzere yürüttüğü saldırının önemli bir parçasıdır. Körfez Savaşı'yla başlayan süreci ifade ediyor. Daha sonra gelişen savaş süreci, 2003 müdahalesi komplonun ardından, ona dayanarak gelişiyor. Dolayısıyla uluslararası komplo, ABD'nin 'Üçüncü Dünya Savaşı' adını verdiği savaş kapsamında Ortadoğu'ya yöneltilği saldırının ilk bölümünü oluşturuyor. Onun dışında değildir. Bunlar, bire bir olaylarla da doğrulanmıştır. Önder Apo'yu Türkiye'ye iade ederken, Amerika ile Türkiye arasında Bağdat konusunda ittifak yapıldıktan sonra, o iade gerçekleştirilmiştir. 15 Şubat günü saat on ikide başbakan Ecevit CIA'ye ABD'nin Irak politikasına Türkiye'nin tümüyle destek vereceği güvencesini verdikten dört saat sonra, ABD Önderliği Türkiye'ye teslim etti. Önder Apo'yu, 15 Şubat günü saat beşte Türkiye timlerine teslim ettiler. Aynı gün saat on ikide de Ecevit, "Amerika'nın Bağdat politikasını destekleyeceğiz" diye CIA'ye güvence verdi. Amerika o güvenceyi aldı. Onun karşılığında Önder Apo'yu verdiler. Bu yazılmadı, ama devletlerin birbirine verdiği sözlü güvenceydi.

O nedenle Amerika, 2003'te Bağdat'a saldırmak için öncelikle Türkiye'den gelmek istedi. Çok güvenli hareket etti, çünkü önceden söz verilmişti. Türkiye o sözünü tutmayınca, ABD'ye 1 Mart'ta kuzeyden Irak'a saldırması için destek vermeme kararı alınca, ABD bundan tepki duydu. Kendine verilmiş olan sözün gereğinin yapılmaması olarak gördü. Türkiye sözünü tutmadı. Onun için Türk-Amerikan ilişkileri o kadar bozulup gerildi. ABD intikam almak için, Türkiye'ye karşı çuval geçirmekten tutalım, bir sürü saldırı yürüttü. Çünkü Türkiye sözünü tutmadı. Ecevit hükümeti, Amerika'ya "Amerika Irak'ta ne politika izlerse, Türkiye ona destek verecektir" sözünü verdi. Oysa Türkiye bu sözünü yerine getirmedi. Önder Apo'yu o güvence karşılığında aldılar, ama verdikleri sözü tutmadılar. Geçtiğimiz dört beş yıllık gerginlik, bunun sonucunda ortaya çıktı.

Komploya karşı mücadele

Biraz da böyle bir komplo sistemine karşı mücadelenin nasıl yürüdüğüne bakabiliriz. Komployu bilmek, anlamak kadar, komploya karşı mücadeleyi, komplonun amaçlarının nasıl boşa çıkartılmış olduğunu bilmek de önemlidir. Komplonun temel amacının, Önder Apo'nun imhası olduğunu tanımlamıştık. Bu konuda kesinlikle yanılmamak, farklı düşünceler, yaklaşımlar içinde olmamak gerekiyor. Farklı düşüncelerin hepsi yanlış ve yalandır. İçimizde de bazen öyleleri çıktı; "aslında Önderliğin imhası yoktu, imha söylemleri doğru değildir" gibi söylemler ortaya attılar. Sanki Önderlik, kendisini abartmak için bunları söylüyormuş gibi değerlendirenler oldu. Bu nedenle komploya karşı mücadelemiz zarar gördü. Böyle düşünenler, komployu benimsediler. Komplo karşısında mücadele etme iradesi gösteremediler, diz çöktüler, kaçıp komploculara teslim oldular. Demek ki bu kadar ihanet, ABD'ye bu kadar teslimiyet, kendi başına durduk yerde olmadı. O düşüncelerden kaynaklandı.

Komplonun imha amacını görmek gerekiyor. İmhayı kim, nasıl boşa çıkardı? 9 Ekim 1998'den 15 Şubat 1999'a kadar geçen dört aylık süre içerisinde, komplocu yöntemlerle kim vurduya getirerek, Önderliği imha etmek isteyen saldırılar nasıl boşa çıkartıldı? Bunu görmemiz lazım. O dönemin önemi, mücadelesinin özü; Önderliğin imhası için uluslararası gericilik saldırı yapıyordu, o zaman Kürt özgürlük mücadelesinin stratejik, taktik duruşu da, bu imha saldırısını boşa çıkartmaktı. Doğru olan, bu imhaya karşı direnmekti. İmhayı kıracak söz ve davranış içinde olmaktı. Bu dönemin doğrularını, bu temsil ediyor. Başka hiçbir yerde doğru aramamak, başka ölçülere göre doğru tayin etmemek gerekiyor. İnsanlar kendine göre değerlendirme yapabilir, ama PKK'ye göre değerlendirme Önderliği ve şehitleri esas alan değerlendirmedir. Çizgi, budur. Bu noktada elbette imhayı en başta boşa çıkartan, Önderlik oldu. Önderliğin nasıl boşa çıkardığı, hangi yaklaşımla, kararla, tarzla boşa çıkardığı, bunu nasıl başardığının anlaşılması önemlidir. Burada yoğunlaşmalı, bunu iyice bilince çıkarmalıyız. Apocu tarzı öğrenmek ve uygulamak, bu dönemde yapılanları bilince çıkartmaktan geçiyor.

9 Ekim günü nasıl boşa çıkarıldı? Örneğin Önderlik dayatılan geriye dön dayatmasını kabul etse, yaratıcı davranamazsa, şüphe duymazsa, çıkış bulamazsa imha olacaktı. Önderlik, kendisine dayatılanı esas almadı, ondan şüphe duydu. Geriye dönüşü değil, başka çareleri aradı ve hiç bilmezse de farklı bir yöne gitmeye karar verdi. Bu ilk günde planlanan, imhayı kırdı. Ardından Rusya'da, Roma'da önemli bir açılım yarattı. O süreçte komployu tahlil etti, kamuoyuna açıklamalar yaptı. Önderlik uluslararası komployu, o zaman değerlendirdi. 15 Ekim günü yaptığı ilk değerlendirme vardır. O değerlendirme, çok kapsamlı bir uluslararası komplo çözümlemesidir. O değerlendirmeyi, inceleyip bakmakta yarar vardır. Önderliğin böyle bir fırsat yakalayabilmiş olması, komployu anlamasına, çözümlemesine, komplo gerçeği karşısında hareketi ve halkı aydınlatmasına yol açtı. Bu, komploya karşı mücadele sürecini başlattı. İmha ilk günde önlenemeseydi, uluslararası komployu anlama ve ona karşı mücadele etme gücümüz olmazdı. Mücadele, Önderliğin bu tutumuyla kapsamlı bir şekilde başladı.

Ardından Roma'dan çıkış değerlendirilebilir. Şunlar tartışma, değerlendirme konusudur; bu konuda tarih kararını verecek, şimdilik kimse bir şey diyemez. Önderlik 9 Ekim'de Avrupa'ya niye çıktı, ülkeye mi dönmeliydi, başka yere mi gitmeliydi? Buna yanıtı, tarih verecek. Önderlik neden Avrupa'ya çıkmaya karar verdiğinin gerekçelerini söyledi. Artık bunun ne kadar doğru ve sonuç verici olup olmadığını tarih ve süreç gösterecek. Bu konuda henüz son söz söylenmemiştir. Diğer yandan Önderliğin Roma'dan, tekrar Moskova'ya dönüşü önemlidir. Çünkü Roma'ya kadar gidiş, komployu çözümleme ve komploya karşı mücadeleyi geliştirmeye dönüktür. Roma'dan geri dönüş, artık denetime girme ve imha sürecine giriştir. Orada tehlike var. Roma'dan çıkış da, tıpkı Şam'dan çıkış gibi bir tartışma, değerlendirme konusudur. Sorgulanıyor, birçok çevre "Roma'dan çıkmamalıydı" diyorlar. Bunu o zaman da söyleyenlerin olduğu biliniyor. Fakat Önderliğin de o konuda belirttikleri var; "Bir kere dostları zorlamamalıydım. Benim dostluk anlayışımda o yoktu. Benim için kimsenin zorlanmasını istemedim. Ahlaki açıdan onu kabul edemedim" diyor. Diğer yandan Mahir Welat'ın Rusya adına verdiği güvenceler vardı. Bu noktada komploda Mahir Welat kişiliğinin oynadığı çok olumsuz bir rol var. Onu Ermenistan'dan yönlendiren, Mecit isimli bir İnterpol ajanı vardı. İnterpol'da çalışan bir ajan, Kürt'tür. Onun etkileme, yönlendirme gücü fazla. Onun da o zaman ilişkileri var zaten. Arkadaşlar, "Mahir Welat ajan mı, değil mi?" diye soruyorlar. Mahir Welat, Rus istihbaratının kullandığı birisidir. Önderliğe dönük götürdüğü teklifler, Önderliği yönlendirme durumları, Rus istihbaratının verdiği bilgiler doğrultusundadır. İstihbaratın amacını bilip bilmediği bilinmez. Çünkü Mahir Welat'ın o kadar gücü yoktu, o kadar gözü açık birisi değildir. Kullanılan birisi, ama bilinçli bir ajandan daha kötü kullanılmıştır. Sadece biraz yemek için, Rusya'da kalmasına fırsat vermek için, Rus kadınlarıyla yaşayabilmek için bunları yaptı. Bizi komplodan sonra da yönlendirmeye çalıştı. Gelip Rusya istihbaratı adına yanlış, komployu alevlendirecek, Önderliğin imhasını getirecek eylemlere yöneltmek istedi, tekliflerde bulundu, "imkanlarım var" dedi. Biz "Rusya'nın adına gelmiş" diye hepsini reddettik. Komploda rol oynadı. Ona fırsat vermeyip yaptıklarının izahını isteyince, kaçtı. İran üzerinden, hemen Rus polisi alıp götürdü. Zaten herhalde geldiğinde de polis tarafından izleniyordu.

Şimdi bunlar sonucunda Önderlik, Roma'dan çıktı. Ona da tarih karar verecek. Fakat örgütümüz ve halk vardı, Roma'ya gitmiş, Avrupa'ya adım atmıştı, AB'nin içine girmişti, onu iyi değerlendirmemiz gerekliydi. Doğru değerlendirilememiştir. Elbette baskı olacaktı, tutuklanma, Avrupa'da mahkemeler bile olabilirdi. Onların hiç olmaması mümkün değildi. Biz o dönemde zaten örgütlü olarak süreci iyi yönlendiremedik. Örgüt herhangi bir etkide bulunmadı. Önderlik üzerinde baskılar arttıkça, Avrupa'daki örgütümüz bu işleri yürütmekte aciz kaldı. Bir de Avrupa'daki dış ilişki çalışmamız, bu süreci doğru yönetmedi, ters götürdü. Kani Yılmaz ve çevresindeki birkaç kişi bu işin sorumlusudur. Onlar, doğru yönetemediler. Önderliğe doğru ve yeterli bilgi vermediler. Kendi aralarında birlik olup değerlendirme yapamadılar. Sonuçta, böyle bir hareketin gerçekleşmesini önleyemediler. Bazıları bilinçli yapmış da olabilir.

Örneğin Kani Yılmaz öyleydi. O da, Mahir Welat gibi birkaç şey uğruna kullanılan birisiydi. Hatta öyle de değil, Kani orada alternatif bir önderlik olarak hazırlanmak istendi. İngiltere, onun için tutukladı, yine Almanya öyle bakıyordu. Sonra da Avrupa'ya götürüp ihanetin lideri, yeni lider yapmak istediler. Kani buna "Evet" demişti. Bu yönlü bilgiler vardı. İngiltere'nin böyle bir politika izlediği, Kani'nin de buna "Evet" diyen bir yaklaşım içinde olduğunu, daha Avrupa'dayken söylüyorlardı. O bilgiler, Önderliğe kadar gidiyordu. Sonuçta ilişkileri doğru yönetmediği gibi Yunanistan'da da en son görüşmeleri o yaptı. Ardından 6. Kongreye geldi, kongre platformuna güvence verdi; "Her türlü görüşmeler yapılmış, işler planlanmış, Önderlik güvence altına alınmış. Bu konuda güvenilmeli, sağlam ellerdedir" dedi. Kimse de, bunun ayrıntılarını çok sormadı. Gizli işlerdi, kadroların Önderliğe zarar gelecek şeyleri sorması doğru olmazdı. Herkes biraz inanıp saf davrandı.

İmhanın önlenmesinde halkın direnişinin büyük payı vardır. Önderliğin bu biçimde imhayı boşa çıkartacak duyarlı, dikkatli davranışını destekleyen, halkın direnişi oldu. Önderlik sürekli halkı duyarlı olmaya çağırdı. Halk, Önderliğin her çağrısına cevap verdi, serhildanlar gelişti. Bu dönemde en önemlisi, bu serhildanlara da içerik kazandıran, fedai eylemliliği gelişti. "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyası ortaya çıktı. Bu fedai direniş kampanyası, zindanlarda birçok yoldaş, "Güneşimizi Karartamazsınız" şiarıyla kendilerini yaktılar. Yurtdışında kendilerini yakanlar oldu. Önderlik, Rusya'dan çıkartılınca, Rusya'da çalışan Taylan arkadaş, kendini yaktı.

Güneşimizi Karartamazsınız fedai çizgisi Önderliğin imhasını önlemiştir

Dışarıda halk içinde eylemler oldu. Fedai eylemleri oldu. Türkiye üzerinde baskı kuran, tehdit eden eylemler oldu. Gerilladan fedai eylem yapan arkadaşlar oldu. Rojbin, Şahristan ve Ferhat arkadaşlar eylem yaptılar. Eylem yapan arkadaşların sayısı, on beşe yaklaşıyor. Bunlardan bazıları, tam etkili eylemler yapabildiler, bazıları içinde bulunduğumuz koşullar nedeniyle ona ulaşamadılar. Dönem, uluslararası komploya karşı fedai eylem dönemiydi. Dolayısıyla "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyası, bu eylemin sloganını ifade etti. Gerilladan da, bu biçimde ona katılımlar oldu. 15 Şubat ardından bu eylemlilik çok daha güçlü devam etti, direniş gelişti. Birçok sabotaj eylemi ortaya çıktı. Bunlar, Önderliğe imhayı önleyen, Önderliği savunan temel duruş, direnişler oldu. Bunu böyle görmemiz gerekiyor. Sürecin temel özelliği, uluslararası komplonun saldırısıydı ve amacı Önderliğin imhasıydı. Görev, bu imhayı önlemekti. Önderliğin imhasını önlemeye çalışan tutumlar, davranışlar çizgiye uygun oldular. Önderliği sahiplendiler. Buna denk düşmeyen sözler, davranışların hepsi çizgi dışı oldu.

9 Ekim'le başlayan bir süreç var. 9 Ekim '98'den 15 Şubat '99'a kadar süren biçimi, oldu-bittiye getirilerek komplocu yöntemlerle, Önder Apo'nun imhasını hedefleyen biçimidir. Böyle bir imha temelinde PKK'nin tasfiye edilmesi öngörülmüş, hesap edilmiştir. Bu başarılamayınca bu sefer imhayı hukuki yöntemlerle, mahkeme kararıyla, idamla gerçekleştirmeyi uluslararası komployu yürüten güçler öngörmüşler ve böyle bir süreci geliştirmişlerdir. Bu da, 15 Şubat komplo süreci oluyor. Genel uluslararası komplo içerisinde, 15 Şubat sürecini ifade ediyor. Bazıları 15 Şubat komplosunun anlamını, imhadan vazgeçilmiş olması olarak algıladılar. Bu algılama, yanlıştır. Doğru olan, komplocu yöntemlerle Önder Apo imha edilemeyince, zorunlu olarak hukuk yoluna başvurma öngörülmüş, bu temelde de 15 Şubat komplosu gerçekleştirilmiştir. Yani Önder Apo'nun Kenya'dan kaçırılarak Türkiye'ye götürülmesi, Türkiye Cumhuriyeti devletine teslim edilmesi gerçekleştirilmiştir. Bunun öncekinden farkı, imhayı açık yapmaktır. Hukuk yöntemleriyle, mahkeme kararıyla yapmaktır. Zaten Türkiye'nin yasaları açıktı. Hiç yargılama yapmaya, günlerce uğraşmaya gerek

yoktu. Bütün anayasası, kanunları Kürt'e ait her şey için imha öngörüyor.

Onun için Önder Apo'nun yargılanıp imhadan başka herhangi bir kararın çıkacağı söz konusu değildi. Hukuk sistemi, Kürt'ü imha üzerine kurulmuştu, Kürt'ün özgür varlığını öngören bir kişiliği, hareketi imha etmesi, onun için idam kararı alması zor değildi. O bakımdan da Önder Apo'nun Türkiye'ye götürülmesi, kaçırılması, idam etmek amaçlıdır, idam etmek demektir. Doğal sonucu idam olacaktır. O günkü politik ortama bakıldığında, bunun fazlasıyla gerçekleşeceği açıktır. Kıran kırana bir savaş ortadadır. Türkiye'de şoven milliyetçilik had safhadadır. Öyle değil idam etmemek, uzun süre bunu geciktirmek bile o siyasi ortamda mümkün değildi. Öyle bir siyasi, toplumsal, psikolojik ortamın var olduğu bir süreçti. Bu bakımdan da 15 Şubat'ı hukuk yoluyla, idamla Önderliğin imhasının ve PKK'nin tasfiyesinin gerçekleşme süreci olarak görüp değerlendirmeliyiz. Öncesinden farkı buradadır. Öncesinde kim vurduya getirerek, gizli komplocu yöntemlerle nereden geldiği de bilinmeyecek saldırıyla imha öngörülürken, bu sefer imha süreci biraz açıktır, yapan bellidir. Sözde karardır, güya yargı adalet işlemiş olacaktır. Bu durum, Önderlik için de, hareket ve halk için de durumu daha iyi anlama, ona karşı biraz daha etkili mücadele etme imkanı, fırsatı vermektedir. Hukuk yoluyla imha sürecinin temel özellikleri, karakteri böyledir.

Yargılama süreciyle komploya karşı mücadelede yeni bir dönem başladı

Önder Apo, bu çerçevede 15 Şubat karşısındaki duruşunu tanımladı. Önderlik, *"İlk anda her şeyi reddettim. Tümden reddetme ve hiçbir şey söylememe kararı aldım. Daha sonra düşünerek, bu durumun hatalı olacağını, zaten komplonun amacının da bu biçimde beni yok etmek olduğunu değerlendirerek, böyle davranmanın buna fırsat vereceğine, bunun için de komployu deşifre etmem, teşhir etmem, toplum tarafından, kamuoyu tarafından bilinir hale getirmem gerektiğine inandım, karar verdim. Böylece hukuk yoluyla da mahkeme sürecinde de komploya karşı aktif mücadele içinde olmaya karar verdim"* dedi. Bu da Önderliğin yeni bir duruşu oluyor. Böylece başlangıçtaki reddedici tutumdan, duruştan mahkeme sürecini komploya karşı mücadele sürecine dönüştürme tutumuna geçiş oluyor. Bu çerçevede durumunu ayarlıyor, yaklaşımlarını düzenliyor. Kendisine karşı da "oyun, komplo var. Bu oyunları, çözelim, bozalım" diyen bir yaklaşımı görünce, kendi yaklaşımı da öyle olduğu için ona olumlu yanıt veriyor. Mahkeme süreci böylece gelişti.

İki haftalık bir ilişkisizlik ardından avukatlar, Önderlikle ilişki kurdular. Önderlik dışarıdaki bu çok ölçüsüz, fedai eylemliliğinin durdurulmasını, mücadelenin ölçülü yürütülmesini istedi. Ona dönük çağrı yaptı. Devlet bu süreçte yargılama takvimini açıkladı. Önder Apo'nun mahkemeye edilme prosedürü ortaya çıktı. İlişki kuruldu. İmha edilmediği, mahkeme edileceği anlaşıldı. Böylece komploya karşı mücadelede yeni bir süreç açıldı. Hukuku kullanarak, direnmek, mücadele etmek, hukuku da içine alan bir siyasi-askeri mücadeleyi geliştirmek gerekti. Önderlik buna çağrı yaptı. Bu temelde yönetimimize Mayıs başında bilgiler gönderip talepte bulundu. Bulunduğu talep, esas olarak fedai eylemliliğinin, sivillere dönük eylemlerin durdurulmasıydı. Kurallı, askeri güçler arasındaki çatışmanın sürebileceği, ama onun dışında sivil hedeflere ve fedai biçimindeki yönelimlerin, yakma-yıkmaların durdurulmasının taktik açıdan doğru olacağını ifade etti. Bu, mahkeme sürecinin sağlıklı gelişmesi açısından gerekliydi. Mahkeme oldu. Güya çok sayıda avukat gitti, karşıt avukatlar gitti. Mahkeme, bir senaryo biçiminde sürdü. Önderlik de, mahkemede savunma yaptı. Mahkeme, en son Şeyh Sait'in idam edildiği gün, idam kararını açıkladı. Önderlik, *"vatana ihanet suçlamasını reddediyorum. Ben bir demokrasi mücadelesi yürüttüm. Ona bir şey demiyorum. Ama vatana ihanet değil, bir demokratikleşme mücadelesiydi"* dedi. Daha sonra da siyasi planda idama karşı mücadele sürdü.

Bu süreç, 15 Şubat 1999'dan 11 Ocak 2000'ne kadar devam etti. 11 Ocak 2000'de Türkiye hükümeti yeni bir karar alarak, Önder Apo'ya verilen idam kararını meclise götürmeme, kendinde tutma kararında olduğunu açıkladı. Bu, idamın ertelenmesi, yapılmaması anlamına geliyordu. Böylece 15 Şubat komplosunu yaparak, hukuka dayalı mahkeme kararıyla, idam yoluyla Önder Apo'yu imha etme hesapları bozulmuş oldu. Sürecin öyle gelişeceğini hesap edenler, kendi planlarını ona göre kuranlar yanıldılar, boşa çıktılar. Evet, idam kararı verildi, ama gerçekleşmedi. Hükümet durdurdu. İktidarda Bülent Ecevit başkanlığında, bir koalisyon hükümeti vardı; Demokratik Sol Parti, ANAP ve MHP ittifakından oluşan bir koalisyon hükümeti. Sosyal demokrat, liberal, milliyetçi koalisyondu. Türkiye siyasetindeki hakim çizgilerin, hepsinin yer aldığı bir koalisyondu. Sadece siyasal islamcı akım, bunun dışındaydı. Böylece ideolojik, siyasi, kitle tabanı olarak da hükümetin bir gücü vardı. Bu hükümet, idamın kendi zararına, Türkiye devletinin zararına olduğunu düşünerek, meclise idam kararını sunmadı. İdamdan devletin ve hükümetin daha fazla zarar göreceğini, idam yönteminin PKK'yi imha etmek, tasfiye etmek değil, daha da güçlendirmek olacağını değerlendirdiler. Farklı yöntemlerle PKK'yi tasfiye etme mücadelesini geliştirmenin daha doğru, kendilerinin yararına olacağına karar vererek idamı durdurdular. Yoksa idama karşı oldukları için değil. Bu konuda da yanılmayalım. İdamın kendilerine zarar vereceğini düşündükleri için, PKK'yi tasfiye planının idam yöntemiyle başarılmayacağı, tersine farklı yöntemler geliştirerek, tasfiyeyi daha başarılı yürüteceklerini hesap ettiler, o temelde idamı ertelediler.

Bu süreci Önderlik, *"tepeden tırnağa kadar kendimi yeniden ele alıyorum, değiştiriyorum, yeniliyorum, yeniden yaratıyorum. Duygularımı, düşüncelerimi, ruhumu, davranışlarımı, her şeyimi gözden geçiriyorum. Bir yenilenme yaşıyorum. Süreç bu biçimde değişim, yenilenme süreci, özeleştiri sürecidir"* deyip ele aldı. Bunu, Üçüncü Önderliksel Doğuş süreci olarak da tanımladı. İmralı'da gerçekleşen Önderliksel doğuş, böyle yoğun bir değişim-dönüşüm temelinde gerçekleşmiştir. Böyle bir değişim ve yenilenmeyi, köklü ve derin bir yoğunlaşma ortaya çıkarmıştır. 1 Eylül ateşkesiyle köklü olarak gerçekleştirmek istediği stratejik değişim ve yeniden yapılanmaya, uluslararası komplo dayatılıp 6. Kongre de bunu yapamayınca, kesintiye uğratmadan İmralı sürecinde bu değişimi ve yenilenmeyi mutlaka yapmaya çalışmıştır. Çünkü inkar ve imha sisteminin PKK'nin değişimini, yenilenmesini, yeniden yapılanmasını engellemeye çalıştığını görmüştür. Çünkü kendini yenileyip yeniden yapılandıramayan PKK, yeni süreci götürecek PKK değildir. Dolayısıyla o PKK'yi imha etmek kolaydır, ezmek, tasfiye etmek kolaydır. Ama PKK kendini stratejik değişime ve örgütsel yeniden yapılanmaya uğratırsa, buna göre bir ideolojik yenilenme yaşarsa, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü gerçekleştirecek bir teoriye ve taktiğe kavuşmuş örgüt haline gelirse, o zaman PKK yenilemez, yok edilemez. Bu temelde, yeni bir süreç geliştirir ve Kürt sorununun demokratik çözümünü dayatır. İnkar ve imha sistemi, bunu kendisi için tehlike gördü. Dolayısıyla PKK'nin böyle bir örgüt haline gelmesini engellemek için stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecine, uluslararası komplo dayatıldı.

Bunun için komplo, demokrasi ve barış karşıtıdır. Komplo, Kürt sorununun çözümüne karşıdır. Özellikle Kürt sorununun barışçıl, demokratik çözümüne karşıdır. Türkiye'nin demokratikleşmesine, Ortadoğu'da halkların kardeşliğine dayalı bir demokratik sistemin gelişmesine karşıdır. Onun yerine komplocular, bölünmüş, parçalanmış, birbirini yiyip tüketen, çelişki çatışma içinde olan bir Ortadoğu, bu çatışmada herkesle düşman, çatışan bir Kürt ve Kürdistan duruşunu kendi çıkarına uygun görüyor. Barışı engellemeye, demokratikleşmeyi engellemeye, Kürt sorununun demokratik çözümünü engellemeye çalışıyorlar. Engellemenin yolunu da, PKK'nin kendini değiştirip yeniden yapılandırmasını engellemekte görüyorlar.

Çünkü o gerçekleşirse, artık değişim ve demokratikleşme sürecini önleyemezler. Önderlik bunu görüp değerlendirdiği için o kadar baskı, saldırı altında olmasına rağmen 15 Şubat komplosunun insanlık dışı, hiçbir biçimde hazmedilmeyecek bir saldırı durumu olmasına rağmen, stratejik değişim, örgütsel yeniden yapılanma ve ideolojik yenilenme sürecinde hiçbir tereddüt geçirmedi. Komploya karşı mücadelenin bunları gerçekleştirmekten geçtiğini bilerek, bu temelde yoğunlaşmasını, kendini değiştirip dönüştürerek, yenileyerek, yeniden yaratarak komploya karşı mücadele önderliğini yaratmasını bildi. Üçüncü Önderliksel Doğuş, bu oldu. Bu kolay değil, zordur. Her şeyin o koşullarda gözden geçirilmesi, o kadar baskı, tahrik, hakaret altında özeleştiri yapabilmek, eleştiri-özeleştiriyle geçmişi değerlendirerek yeni ölçüler ortaya çıkartmak, ona göre davranmak zordur. Bunu herkes yapamaz. Her insan öyle bir tutumu, gücü gösteremez. Ne onun yaratıcılığını ne de sabrını gösterebilir. Önderlik bu sabrı ve yaratıcılığı gösterdi. Bu temelde kendini sorguladı, yeniden yarattı.

Önderlik mahkemede komploya bir cevap olarak Kürt sorununa demokratik çözüm çağrısı yaptı

İmralı sürecinde uluslararası komploya karşı mücadelenin ancak bu biçimde gelişip başarıya ulaşacağını görerek, kendini, duygularını, düşüncelerini, davranışını, çizgisini yenileme süreci geliştirdi. Mahkemede savunma olarak "Kürt Sorununa Demokratik Çözüm Bildirgesi" başlıklı bir savunma hazırladı. İlk değişim, yenilenme, komploya karşı mücadelenin ideolojik, teorik çizgilerinin ortaya konulduğu belge budur. Mahkemede de buna göre davrandı. Barış çağrısı, Kürt sorununa demokratik çözüm çağrısı yaptı. Aşırılıkların olduğunu, geçmişte yanlışların olduğunu söyledi. Kendinden kaynaklanan yanlışlardan dolayı özür diledi. Herkesi de bu temelde sağduyulu olmaya, yeni bir süreç; barış ve demokrasi temelinde sorunların çözüldüğü sürecin geliştirilmesine katılmaya ve katkı sunmaya çağırdı. Tutumu böyleydi. Bu önemli bir tutumdu. Zor gösterilecek bir tutumdu, bu kadar savaş yapmış, bu kadar hakaret altında olan bir kişiliğin, halkın bu tutumu göstermesi, anlaması zordu. Herkes yapamazdı, ancak bunu Önderler yapabilir. Önder Apo bunu yaptı, bu gücü gösterdi. Bunun ciddi bir etkisi oldu. Tahrik edenler çok olduysa da, faşist milliyetçi çevreler buna karşı çıkmaya çalıştılarsa da, içten dıştan tahrikçileri çok olduysa da, genel kamuoyu üzerinde etkisi oldu. Bu tutuma, faşist milliyetçi çevreler saldırdı. İşbirlikçi, hain güçler saldırdı. Çıkarını Türk-Kürt çatışmasında görenler saldırdılar. Dışta da, içte de bunun var olduğu ortaya çıktı. Özellikle bazı Alman, Avrupa basınından tutalım, Türkiye'ye kadar birçok yazar ve gazeteci çevreler, ortamı tahrik etmeye çalıştılar. Önderliğin tutumunu farklı göstermek için yalan yanlış bir sürü şey söylediler. Toplumu tahrik edecek her türlü davranışa başvurdular. Dışta emperyalist çevreler, Türkiye'de faşist çevreler, Kürdistan'da da işbirlikçi, milliyetçi çevreler vardı. Bunların hepsini gördük. Bu dönemi incelemek önemlidir. Kimin neye karşı olduğunu, ne istediğini, kimin barıştan, demokrasiden, çözümden yana olduğu, kimin karşıt olduğu, kimin Kürt sorununu çözmek istediği, kimin Kürt sorununun varlığı üzerinde kendini yaşatmak istediği çok net bir biçimde ortaya çıktı.

Kendini çok fazla barışçı, demokratmış gibi gösteren bazı Kürt işbirlikçileri, milliyetçiler var. Aslında onlar da, bir tür faşisttirler. Önderliğin imhası için her şeyi yaptılar. En başta Ahmet Zeki Okçuoğlu, "Nasıl olsa Önderliği idam edecekler, avukatı ben olurum, mirasını alırım" diye koştu. Önderliği çatışmaya tahrik etmek için koştu. Dışarıda aleyhinde bir sürü propaganda geliştirdi. Böylelerine aldanmamak gerekiyor. Bazıları 17 Şubat'ta gelip televizyonu bastılar, "Yeter, şimdiye kadar Önderlik Önderlik dediniz, o devir geçmiştir. Artık bizim dediğimiz olacak" dediler. Bunlar sözde Kürt yurtseverleri, PKK'nin dostlarıydılar. Önderliğin imkanları etrafında yemleniyor, yaşıyorlardı. Bunların fırsat kolladıkları açığa çıktı. Bunlara benzer bir sürü kişi vardı. Kimin, hangi davranışı gösterdiğini incelemek gerekiyor. İnsanların kim ve ne olduğuna karar verirken, geçmişini bilmek gerekiyor. Birçok çevrenin Kürt sorunundan ve ondan doğan çatışmadan yemlendiğini, çıkarlarını onun üzerine kurduğunu gördük. Böyleleri vardır. Bunları, tanımak gerekiyor. Onun için de, şimdi söylenen sözlere aldanmamak gerekiyor. Geçmişe dönüp bakmak, herkesi özellikle bu tür kritik süreçlerde neler yapmış, neler yapmamış ona bakarak değerlendirmek lazım.

Mahkeme sürecinde, Önderliğin tutumuna göre hareketimizin davranışları nasıl oldu? 15 Şubata karşı halk, büyük bir tepki gösterdi. "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyası temelinde, fedai direnişi gelişti. 6. Kongre tek gündem olarak, komploya karşı direnişi planlamak üzere toplandı. Altı aylık bir planlama yaparak, dağıldı. Bu da, fedai direnişi geliştirme planıydı. Toplantı, "Altı aya kadar imha önlenirse, ondan sonra yeni bir süreç ortaya çıkar, onu yeniden değerlendirmek ve planlamak gerekir" dedi. Önüne ancak altı aylık bir süreç koyabildi. Zaten doğrusu da buydu. Uluslararası komployu yapan güçler de, PKK'ye altı ay ömür biçiyorlardı. Önderliğin Kenya'dan kaçırılmış olması ardından bütün o dış basın, Türkiye'deki çeşitli basın, "PKK'nin altı ay ömrü kaldı, altı ay sonra PKK'nin esamesi bile kalmayacak. Altı ay içinde tasfiye olup gidecek, yok olacak" diyorlardı. Hesap kitap bu yönlüydü. PKK de bu altı ayı, imhayı önleme ve fedai temelde direnişi sürdürme, örgütü yürütme süreci olarak tanımladı. Bu, doğru bir karardı. Zaten Kongreyi temsil eden karar, budur.

Bu temelde "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyasının gelişmesi için bir çaba yürütüldü. Gençliğe çağrılar yapıldı, basın kullanıldı. O çağrılar ardından, televizyon ve gazeteleri hızla kapattılar. Her tarafta gösteriler oldu. Fedai eylemleri gelişti. Gerilla harekete geçti, zor da olsa bazı yerlerde her türlü riski göze alarak Önderliği savunmak üzere bir yürüyüş oluştu. Özel bir fedai örgütlenmesi geliştirmek üzere adımlar atıldı. Böylece bir direniş süreci gelişti. Bu karar, Önderliğin ilk belirttiği, her şeyi reddetme, tümüyle bir direnişe girme kararıyla uyumludur. O kararın, örgüt tarafından, örgüt koşullarına göre alınıp yürütülmesi oluyor. Bu sürecin anlaşılmasında, sürecin karakterinin böyle tanımlanmasında yarar var. Doğru olan budur. Bütün davranışlar, sözler, bu dönemin doğruları böyle ortaya çıkıyor. Bu fedai direnişini esas alan, "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyasına katılan sözler ve hareketler doğrudur, çizgi içindedir. Onun dışında kalan sözler, davranışlar çizgi dışındadır. Kim yapmış olursa olsun, nerede olursa olsun doğru değildir, izahı olamaz. Kendimize göre örgüt, parti tanımlayamaz, taktik tanımlayamayız.

Bir Önderlik partisiyiz, Önderliğe göre belirleniyor. Bu sürecin gelişimi, Önderlikle ilişkiler, Önderliğin çağrıları ortaya çıkınca, yönetimimiz Mayıs başında bir toplantı yaptı. Önderlikle ilişki kurulmuştu, sürece ilişkin bazı değerlendirmeleri ulaşmış, çağrıları olmuştu. İmha önlenmişti. Buna göre yönetim toplantımız, eylem çizgisini yeniden gözden geçirdi. Bazı kararlar aldı ve çalışmalarını yeniden düzenledi. Kontrolü bir gerilla savaşı, fedai eylemlerin durdurulması ardından Önderliğin talimatı temelinde de 2 Ağustos geri çekilme kararına ulaşıldı. Önderliğin istemleri doğrultusunda, süreci yönlendirmek üzere bir çaba yürüttük. Gücün geri çekilmesi planlandı. Bu yönlü somut planlarımız vardı. Fakat, doğru uygulanmadı. Önderliğin ateşkes ve geri çekilme kararı doğru ele alınmadı, yeterince anlatılmadı, anlaşılır kılınmadı. Kuzey'deki yönetim, bu yönlü çok duyarlı hareket etmedi. Geri çekilme planı, pratikte planlanıp doğru biçimde yürütülmedi. Amed ve Dersim yönetimi, olumsuz rol oynadılar. Bu yüzden birçok kayıp verdik.

7. Kongre belli bir değişim ve yeniden yapılanma kararlılığı ortaya çıkardı

Ağırlıklı olarak geri çekilmeyi, Kandil ve Behdinan alanına yaptık. Bir yandan Kuzeyi geri çekerken, diğer yandan da Önderliğin istemi üzerine 7. Kongreyi hazırladık. 7. Kongre, 2000 yılının Ocak ayında, Dolakoke'de oldu. Kasım-Aralık ayında, yer hazırlandı, güçler aktarıldı. Kuzey güçleri ağırlıklı olarak, Kongre yerinin altındaki vadiye, Şehit Ayhan kampına yerleştirildi. Bir bölümü Xinere'ye, bir bölümü de Behdinan'a yerleştirildi. Kongre için hazırlık çalışmaları yaptık. O zamana kadar Önderlikten gelen görüşme notlarına ve mahkemede yaptığı savunmaya dayanarak, yeni değişim sürecini formüle etmek üzere çalıştık. Biz Kongredeyken, Türkiye hükümeti de Önderliğe dair idam kararını ne yapacağına, nasıl uygulayacağına ilişkin toplantı yaptı. Aynı süreçte Dersim'de bir helikopter düşürüldüğünü, PKK'nin bölündüğünü, saldırılar yapıldığını söylediler. Biz Kongre olarak, bu tür durumlara karşı olduğumuzu özel bildiriyle açıkladık. Tedbir için "Bu tür davranışları kim yapıyorsa, PKK ile ilişkisi yoktur" dedik. Çünkü tehlikeliydi ve provokatif girişimler vardı. Önderliğin idam kararı alınacaktı, onu boşa çıkartmak için bazı davranışlar oldu. Kongre bunları, provokasyon ve PKK ile ilişkisi olmayan hareketler saydı. Ona göre bir tutum geliştirdi. Biz Kongrede yeniden yapılanmayı kararlaştırıp planlarken, Türkiye devlet yönetimi, Ecevit hükümeti de idam kararını uygulamama kararı aldı. Onu zaten takip ediyorduk. Kongre ona göre kararlar alacaktı. Bu karar üzerine 7. Kongre, belli ölçüde bir değişim ve yeniden yapılanma karar ve planı ortaya çıkardı. İdam yöntemiyle gerçekleşecek imha da önlenmiş, yeni bir süreç başlamış oldu.

Sürecek...

DEMOKRATİK ÖZERKLİK

Özerklik; birbirlerinden farklı topluluk veya kültürlerin kendi haklarında kendilerinin karar vermeleri, kendilerini kendilerinin yönetmesi ve bundan sorumlu olmalarıdır.

Demokratik Özerklik veya herhangi bir özerklik dendiğinde şu konu öne çıkar; ortak bir coğrafyada bulunan iki veya daha fazla farklı siyasal yapının veya toplumun ayrılmadan, bir arada bulunması. Özerklik ilişkisi birbirinden yapısal olabileceği gibi yapısal olmayan farklılıkları gerekli kılar. Zaten farklılığın olmadığı yerde özerklik ilişkisinin de olması mümkün değildir. Farklılığın olmadığı yerde aynılık vardır. Aynı olanın ise birbirinden özerk olmak gibi bir sorunu yoktur. Bu farklılıklar ulusal olabileceği gibi, dinsel ve cinse dayalı farklılıklar olabilir. Farklı uluslar, dinsel yapılar veya cinsler birbirlerine göre özerk örgütlenmek isteyebilirler.

Kürt halkının siyasal ve toplumsal yaşam sistemi Demokratik Konfederalizmdir. Demokratik Konfederalizm Kürdistan'ın dört parçasında yaşayan Kürt halkının oluşturduğu bir sistemdir. Sadece Kuzey Kürdistan için ortaya konmuş bir model değildir. Bu diğer parçalar için de geçerli olan bir durumdur. Demokratik Konfederalizm çözümü parçalanmış Kürdistan ülkesinin bir araya getirilmesidir. Dolayısıyla Kürt halkının çözümü ayrılma, bölünme değildir. Zaten küreselleşen bir dünyada yaşıyoruz. Birbirinden ayrılma değil daha çok birleşme, ortak birliktelikler kurma temel yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca bugün bölgemize bir ABD müdahalesi vardır. ABD küresel bir güçtür. Kapitalizm küreselleşmiş bir sistemdir. Biz de demokratik bilimsel sosyalizmi esas alıyoruz. Kapitalizmi ve kaynaklandığı 5 bin yıllık devletçi geleneği aşma iddiasındayız ve pratikte de bunun mücadelesini vermekteyiz. Ulusalcı çözümleri esas alarak devletçi toplumu aşamayacağımız açıktır. Tüm bu nedenler ve sayabileceğimiz daha birçok nedenden dolayı Kürtlerin çözümü birleştiren, bütünleştiren bir çözüm olmak zorundadır. Bugün Kürtlerin esas aldığı çözüm küresel niteliklidir. Özce bu demokratik çözümdür. Kürtler bu parçalanmış durumlarını böyle bir çözümle aşabilir ve ülkelerini bütünleştirebilirler. Bunu yaptıkları oranda da Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde öncülük rolünü oynayabilirler. Bugün küresel sistemi şekillendirme tamamen Ortadoğu üzerindeki mücadeleyle olmaktadır. Ortadoğu'da da Kürtler üzerinden yürümektedir. ABD'nin İsrail'in değişen Kürt siyaseti de bunu hedeflemektedir. Önderliğe yapılan uluslararası komplo da bunun içindi. Ortadoğu'nun kaderi Kürt halkının yaklaşımına bağlıdır. Yeni bir devletçi sistemin mi, yoksa demokratik komünal nitellikli bir sitemin mi şekilleneceği Kürtlere bağlıdır. Onun için çözüme yaklaşım hayatidir. Duygusal, hamasi yaklaşımlar kaybettirecektir. Onun için Önderlik ısrarla bu konuları vurgulamaktadır.

Demokratik Özerklik bu saydığımız konuların merkezinde yer alan kilit bir kavramdır. Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu'nun yolunu açacak temel konudur. Ortadoğu'nun birleşmesinde çimento rolü oynayacaktır. Bugün Ortadoğu'nun temel sorunu milliyetçilik zihniyetinden ve bunun yarattığı parçalanma durumundan çıkamamasıdır. Devletler bugün bu coğrafyayı parçalamıştır. Bu ise halklara zarar, devletçi sisteme de yarar sağlamaktadır. Ortadoğu'nun temel sorusu bu parçalı yapının nasıl aşılıp bütünleştirilebileceği sorusudur. Bu bütünlük sağlanabilirse devletçi sistem aşılabilir. Bunun yolu da Demokratik Özerklikten geçmektedir. Ortadoğu'nun kaderi Kürtlere, Kürtlerin kaderi Ortadoğu'ya bağlanmıştır. Önderliğin bu konudaki temel perspektifi *'Demokratik Ortadoğu Özgür Kürdistan'*dır. Dört parçadaki devletlere ilişkin de *'Demokratik Ülke Özgür Anayurt'tur*. Demokratik Özerklik böyle bir çözümün temel ayağıdır. Kürtlerin devletlerle kuracağı bu tarz bir ilişki oluşturulabilir, devletler de Kürt halkının varlığını ve konfederal sistemlerini kabul ederlerse Demokratik Ortadoğu bir proje olmaktan çıkıp yaşamın gerçeği olur. Temel sorun doğru bir ilişki tarzını açığa çıkarmak ve hakim kılmaktır. Demokratik Özerkliğin önemini böyle tanımlayabiliriz.

> **"Özerklik genelde yerelin merkezden görece bağımsız olması durumu olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım yanlış bir tanım değildir. Fakat bu tanım devletçi sistem söz konusu olunca bir anlam ifade edebilir. Fakat söz konusu durum Demokratik Özerklik olunca bu tanım eksik kalmaktadır. Demokratik Özerkliği sadece merkez çevre ilişkisi olarak alırsak eksik kalır ve anlaşılamaz"**

Demokratik Özerkliğin özellikleri

Demokratik Özerklik devlet ve Demokratik Konfederalizmin ilişki biçimi ve hukukudur. Bu ilişki Kürdistan'ı egemenliği altında tutan her dört devlet için de geçerlidir. İran için de, Suriye için de, Irak ve Türkiye için de geçerlidir. Demokratik Özerklik, devlet+demokrasi formülündeki (+) artı rolünü oynamaktadır. Ortak vatanda iki ayrı gücün birbirleriyle olan ilişkilerini, hukukunu tanımlar. Bu iki (veya daha fazla olabilir) güç arasında siyasal bir sınır yoktur. Yani bir sınırın bir tarafında devlet, bir tarafında Demokratik Konfederalizm vardır diye ele almak ve böyle tanımlamak yanlıştır. Her iki sistemin nitelikleri bellidir. İki sistemin iç içe geçme gibi bir durumu söz konusudur. Bu iç içelik bu iki sistem arasında kaba anlamda bir sınır olmadığı anlamına gelir. Yani "Türkiye'de devlet vardır Kürdistan'da da konfederalizm vardır" denemez. Devletin Kürdistan'da da kurumları olabilir. Aynı şekilde konfederalizmin de Türkiye'de kurumları vardır. Örneğin İstanbul'da yaşayan Kürtler de kendi siyasal kurumları olan meclislerini oluşturabilir, okullarda anadillerinde eğitim yapabilir ve kendi renklerini taşıyabilirler. Mücadele, cepheden birbirini ortadan kaldırma tarzında değil, iç içe geçme ve birbirini aşma tarzında olur. Yani devletin olduğu yerde Demokratik Konfederal sistem de olabilir. Demokratik Konfederal sistemin olduğu yerde de devletçi sistemin kurumları olabilir. Bu iki gücün bir aradalığını iyi algılamak gerekir.

Demokratik Özerklik ilişkisi bir mücadele ilişkisidir. Bu iki gücün bir arada olması aralarında bir mücadele olmadığı anlamına gelmiyor. Aralarında çok yoğun bir mücadele vardır. Bir arada olmaları demek birbirlerini benimsiyorlar anlamına gelmez. Zaten devletler mecbur kalmadığı müddetçe halkların özgür kimliğini tanımazlar. Aradaki mücadele birbirini aşma tarzında olacağı için benimsenen mücadele tarzı iç içe mücadeledir. Yine devletin tarihsel ve konjonktürel durumu göz önüne alındığında böyle bir bir aradalık ortaya çıkmaktadır.

Demokratik Özerklik, demokrasi ve özeklik kavramlarının yan yana gelmesiyle oluşan bir kavramdır. Özerklik görece bağımsızlığı tanımlar. Özerklik tanımı bugüne kadar devletçi sistemlerin kullandığı bir içeriğe sahip olmuştur. Özerklik daha çok devletin merkezi kimi yetkilerini yerele devretmesi olarak anlam kazanmıştır. Yani devlet+yerel devlet veya merkezi devlet+yetkileri arttırılmış yerel devlet olarak da ifade edebiliriz. İkisi nitelik olarak birbirlerinden ayrılmayıp bir bütünü oluşturmuşlardır. Bu ilişkideki yereli temsil eden yan mikro devlet olarak ifade bulur. Yani devletin bir prototipi, bir ön aşaması olarak ifade edilebilir. Devlet ve Demokratik Konfederal sistem arasındaki özerklik ilişkisi böyle değildir. Bu farkı ifade etmek için de bu özerklik ilişkisine Demokratik Özerklik demekteyiz.

Demokrasi devlet olmayan halk yönetimidir

Özerkliğin demokratik nitelikte olması devletsiz olma özelliğinden ileri gelir. Demokrasi de zaten devletsizlikle ifade bulur. Demokrasi devlet olmayan halk yönetimidir. Bir şeyin demokratik olması demek onun devletsiz olması demektir. Yani devletçi tüm özelliklerden uzak durması ve arınmasıdır. Devletsiz olma durumunu şöyle ifade etmek mümkün: Devletsizlik, devlet olmama durumu, devlet dışında varolan halkların demokratik örgütlenme sistemi olan Demokratik Konfederal sistemin, devletin bir izdüşümü olmamasından gelir. Konfederal sistem devletin yereldeki bir uzantısı olmayıp, devletle kuracağı ilişkide devlet+yerel devlet ilişkisi değildir. Konfederal sistemin devletle ilişkisi olabilir, ama bu ilişki devletçi özerklik anlayışında olduğu gibi değildir. Konfederal sistemin devletle ilişkisinin olması onu devletin bir parçası veya bir izdüşümü yapmaz. Demokratik Özerkliği devletin bir izdüşümü veya devlete giden yolda bir aşama olarak ele almak ve böyle yorumlamak yanlıştır. Demokratik Özerklik ne devletin bir izdüşümüdür ne de devlete ulaşmada bir aşamadır.

Bu yüzden Demokratik Özerklik tanımımızda ifade ettiğimiz devletsiz olma özelliğini cümlesini iyi anlamamız gerekmektedir. Bu yüzden de devletle Demokratik Konfederalizm arasındaki ilişkiyi devlet+demokrasi olarak tanımlıyoruz. Devlet+yerel devlet değil. Nitelik ve anlayış olarak birbirinden farklı iki sistemin bir aradalığını ifade eder. Devletin kendisinin dışında varolan halkın kendini örgütlemesi ve yönetmesine karışmaması olarak ifade edilebilir. Demokratik Özerklik ilişkisi özce bunu öngörür. Daha doğrusu devletin demokratik yapıya duyarlı olmasını sağlayan bir ilişki biçimini öngörür. Devletler doğaları gereği demokratik olamazlar. Ancak demokrasiye duyarlı olabilirler. Demokrasiye duyarlı olmalarının nedeni de halkların geliştirmiş oldukları mücadelelerdir. Yoksa devletler kendiliğinden duyarlı olmazlar. Demokrasinin devletle geleceği ve devletle sosyalizme gidileceği anlayışı halkları en çok uğraştıran ve onlara kaybettiren anlayış olmuştur. Bu konuda net olmak gerekmektedir. Bunda net olunmazsa özerklik kavramı yanlış anlaşılabilir. Özerklik devletten tam kopmama durumu olarak değerlendirilebilir. Bu anlayışın sonucu olarak şöyle bir yaklaşım ortaya çıkmaktadır: Demokratik Konfederalizm devlet olmayan bir örgütlenmeyse ve devletten kopuşu ifade ediyorsa devletle nasıl özerklik ilişkisine girilebilir? Özerklik devletçi anlamda anlaşılırsa devletle kurulacak ilişki de devlet olma, devletin bir parçası gibi olma ve hareket etme olarak anlaşılır. Yani devletin bir nevi yedek kurumu gibi algılanır. Bizim için özerklik, devletin Demokratik Konfederal sistemin kendisini inşa etmesine ve yürütmesine karışmamasıdır. Buna karşılık Kürtlerin de ve diğer halkların da toprak birliğini esas alması ve ona göre hareket etmesidir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi devletle özerklik ilişkisi kurmak, devletle ilişkide olmak devletin bir kurumu veya bir parçası olmak anlamına gelmez. Böyle bir değerlendirme yanlış bir değerlendirme olur. Birazdan değerlendireceğimiz merkez ve çevre ilişkisinde bu konuya değineceğiz. Ama şunu önemle vurgulamalıyız; bizim çözümümüz sadece özerklik değil Demokratik Özerkliktir. Kavramları yerinde ve içerdikleri anlamlara göre kullanmak çok önemlidir.

Özerklik genelde yerelin merkezden görece bağımsız olması durumu olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım yanlış bir tanım değildir. Fakat bu tanım devletçi sistem söz konusu olunca bir anlam ifade edebilir. Fakat söz konusu durum Demokratik Özerklik olunca bu tanım eksik kalmaktadır. Demokratik Özerkliği sadece merkez çevre ilişkisi olarak alırsak eksik kalır ve anlaşılamaz. Bu bakışla ele aldığımızda devlet merkez, Demokratik Konfederal sistem de çevre olarak algılanmaktadır. Peki gerçekte bu böyle midir? Eğer konfederal sistem devletin çevresinde bir oluşumsa demokratikliğini nasıl tanımlarız? Tanımlamamız mümkün olmaz, çünkü bu tarz kurulan merkez çevre ilişkisi yanlıştır.

Tüm sistemler açısından kendi iç yapısında merkez ve çevre olarak ifade edilen bir ilişki vardır. Çevre yerel olarak da adlandırılmaktadır. Devletçi sistemlerde yereller merkezin izdüşümleridir. Yereller görece serbest olarak görülseler de zihniyet olarak devletçiliği aşmamışlardır. Aşırı merkezi devletler hantal yapılarından dolayı sorun olmaktadırlar. Bu sorunun ortadan kaldırılması için yerellere kimi konularda yetkiler tanımaktadırlar. İlk bakıldığında demokratik bir algılama olarak görülen bu durum, aslında devletin ömrünü uzatma adımından başka bir şey değildir. Gerçek demokrasi devletsizlik olduğuna göre devleti yaşatan bu yerellik durumu demokrasi olamaz.

Demokratik Konfederal sistemde de merkez ve yerel ilişkisi vardır. Konfederal sistemdeki merkezilik devletçi sistemdeki

merkezilik değildir. Konfederal sistemin merkeziliği koordinasyon merkeziliğidir. Tabandan alınan kararların uygulama aşamasında koordine edilmesi için oluşturulmuş merkezlerdir. Devletçi toplumda merkez esas, yerel merkezin izdüşümüyken, Demokratik Konfederal sistemde yerel esastır. Merkez yerele uyduğu oranda anlam taşır.

Belirttiğimiz gibi her sistemin iç yapısında merkez yerel ilişkisi kurulabilir. Ama bu tarz bir ilişki devlet ve Demokratik Konfederal sistem arasında kurulamaz. Çünkü bu iki sistem aynı toprak parçası üzerinde kurulmuş iki ayrı siyasi, toplumsal güçtür. Biri diğerinin çevresi veya merkezi olamaz. Konfederal sistem içinde yer alan bir mahalle meclisinin merkezi önce kendisidir, sonra il meclisidir, sonra eyalet meclisidir, en sonda da halk meclisidir. Devletle konfederal sistem arasında kimi görevlerin yerine getirilmesinde görev paylaşımı olabilir. Örneğin devlet iç ve dış güvenliği, ulaşım gibi konuları sağlayabilir. Böyle bir görev bölüşümü zorunluluğun ortaya çıkardığı bir durumdur. Böyle bir görev bölüşümü vardır diye devlet merkez, konfederalizm de çevredir denemez. Konfederal sistem öz güç ve öz yeterliliğe dayalı bir sistemdir. Bundan dolayı da her alanda kendini güçlü kılmak zorundadır. Örneğin devlet iç ve dış güvenliğe bakar derken halkın da kendi özsavunma güçleri olabilir. Yine halk kendini ekonomik, sosyal, siyasal her alanda yetkin kılar ve özgücüne dayanan bir yeterliliği esas alır. Yani her geçen gün devletsizliği geliştirmeyi kendine temel amaç edinir. Bundan dolayı Demokratik Özerklik kavramını diğer özerklik tanımlarıyla karıştırmamak gereklidir. Anlam ve model olarak Demokratik Özerklik kavramı yenidir.

Demokrasi devleti ilgilendirmez demokrasi halkın öz işleridir

Devlet ve konfederal sistem arasındaki ilişki nasıl sağlanır sorusu önem taşımaktadır. Devlet ve kurumlarıyla kurulacak ilişkinin doğrultusu elbette Konfederal sistemin tüm bileşenlerini bağlayan bir tarzda olmalıdır. Konfederal sistemin tüm kurumları hangi düzeyde olursa olsun devlet kurumlarıyla kuracakları ilişkilerde bu doğrultuyu esas almak zorundadırlar. Kurulacak bu ilişki il düzeyinde de olabilir daha genel düzeyde de olabilir. Bu konu devletle içine girilecek diyalogla somut bir sonuca bağlanabilecek bir konudur. Devletle siyasal (iç-dış), sosyal, ekonomik, güvenlik vb konularda görev paylaşımları veya ortak iş yapma durumları olabilir. Belirttiğimiz gibi hangi düzeyde olursa olsun bu ilişkide bizler için konfederal sistemimizin doğrultusu esas alınmalıdır. Örneğin bugün kısmi ve yetersiz de olsa, işlemeseler de kurulmuş kimi mahalle ve il meclislerimiz vardır. Bu kurumlarımız henüz oturmadığı için devletle olan ilişkimiz siyasi parti üzerinden yürütülmeye çalışılmaktadır. Kürt halkı taleplerini siyasi partide ortaklaştırmakta, buradan da devlete yansıtmaktadır. Önderliğin dile getirdiği Demokratik Toplum Kongresi bu ilişkinin nasıl olması gerektiğini bizlere göstermiştir. Demokratik Toplum Kongresi Kürt halkının Kuzey'deki iradesi olmaktadır. Kuzeyin Halk Kongresi olmaktadır. Devlet Kürt halkıyla olan ilişkisini bu Kongre ile yerine getirmek zorundadır. Kürt halkı bu Kongre çatısı altında birleştikçe ve kurumlarını oluşturup yaşama geçirdikçe kendini bir muhatap haline getirebilecek ve devleti çözüme çekebilecektir. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi devlet ve konfederal sistem arasında görev paylaşımı veya kimi konularda ortak iş yapma durumu olabilir. Bu, birinin merkez diğerinin çevre veya yerel olduğu anlamına gelmez. Böyle bir çözüme gelmiş devlet eski yapısını bırakan bir devlettir. Klasik anlamda bir devlet olmayıp demokrasiye duyarlı hale gelmiş devlettir. Yani farklılıkları tanımak zorunda olduğunu görmüş ve bu temelde yetkilerini sınırlandırmış bir devlet olmaktadır. Önderlik bu konuyu savunmalarında şöyle ifade etmiştir: *"Programın bu en önemli maddesini 'Kürdistan'da halkın kendi öz demokratik yönetimi genel kamu otoritesi olarak devlet' olarak özetleyebiliriz. Statüsü böyle belirlenmiş bir Kürdistan hem demokratik, hem özgür ve eşitliğe yakın bir konum kazanmış demektir. Tümüyle devletsiz demokrasi demek, kendini mevcut tarihsel dönemde kandırmak ve maceraperest kılmak demektir. Sınırları belirlenmiş ve küçülerek üzerinde uzlaşılmış bir devlet varlığına ihtiyaç vardır. Zaten klasik anlamda bu otoriteye devlet denilemeyeceğini, daha çağdaş ve demokrasiye özde ve biçimde bağlı bir genel toplumsal kurum denilmesi gerektiğini ısrarla vurguluyoruz. Öte yandan Kürdistan'da demokrasi, halkın hem yerel hem genel anlamda düzenli aralıklarla kendi ekonomik, sosyal, siyasal ihtiyaçları başta olmak üzere, ortak toplumsal ihtiyaçlarına yanıt arayıp bulmakla görevli delegelerini seçmek ve denetlemek anlamına gelir. Demokrasi devleti ilgilendirmez. Halkın öz işleridir. Devlet ancak onun demokratik iradesine saygı gösterebilir. Gerekli bir hizmeti söz konusu olursa, onu yerine getirir. Kısacası önümüzdeki dönemde Kürdistan'da iyice tanımlanmış ve üzerinde uzlaşılmış, 'Demokrasi+genel kamu otoritesi olarak Türkiye, İran, Irak ve Suriye devleti' formülü temel bir program maddesi olarak öngörülebilir."*

> **"Demokratik Özerklik; Kürt halkının temel ulusal haklarının Türkiye'nin demokratikleşmesi çerçevesinde tanınmasıdır. Ülke içinde yer alan tüm faklı kimliklerin tanınması, haklarının kullanımı önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Tüm bunlarda ancak demokratikleşecek bir ülkede olabilecek şeylerdir. Buradan da anlaşılacağı gibi Demokratik Özerklik farklılıkların tanınması ve kendi kimliklerine göre yaşamalarıdır"**

Demokratik Özerklik Önderliğin 1994'ten sonra geliştirdiği çözüm anlayışıydı. Önderliğin 2000 yılından sonraki tüm çözüm önerileri Demokratik Özerklik temelinde Kürt sorununun çözümünü hedefleyen önerilerdi. Belki tanım ve formülasyon olarak geçmişte kullanılan bir kavram değildi. Fakat öz olarak değerlendirildiğinde Kürt sorununun demokratik yollardan çözümünü içeren bu yaklaşıma bugün Demokratik Özerklik demekteyiz. Yani yeni kavramsallaştırılsa da öz olarak yabancı olunan bir çözüm tarzı değildir. Bu çözümün içeriğini oluşturan talepler dün de ifade edilen taleplerdir.

Demokratik Özerklik; Kürt halkının temel ulusal haklarının Türkiye'nin demokratikleşmesi çerçevesinde tanınmasıdır. Ülke içinde yer alan tüm faklı kimliklerin tanınması, haklarının kullanımı önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Tüm bunlarda ancak demokratikleşecek bir ülkede olabilecek şeylerdir. Bu kapsamda Kürt halkı söz konusu olduğunda Demokratik Özerklik nasıl yaşam bulur? Türkiye'nin demokratikleşmesi çerçevesinde Kürt halkının ulusal kimliği tanınırsa, kimliği anayasal olarak güvence altına alınırsa, temel ulusal ve demokratik hakları olan anadilde eğitim, kültürünü özgürce yaşama ve geliştirme özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, Kürt kimliğine dayalı olarak siyaset yapma ve örgütlenme özgürlüğü kabul edilirse Demokratik Özerklik ilişkisi oluşmuştur diyebiliriz. Bu ilişkinin oluşmasında en önemli diğer konu Kürt halkının temel siyasal ve toplumsal örgütlenme sistemi olan Demokratik Konfederalizmin tanınması ve Kürt halkının iradesi olarak kabul edilmesidir. Buna dayalı olarak halk kendi meclislerini yerelden genele kadar oluşturur ve kendini kendisi yönetir. Demokratik Özerklik buradan da anlaşılacağı gibi farklılıkların tanınması ve kendi kimliklerine göre yaşamalarıdır. Özgünlüğünü koruması ve özgürlüğünü elde etmesidir. Burada özellikle ifade etmemiz gereken bir konu şudur: Kürt halkının haklarının kabul edilmesi gerekir fakat bu haklar sadece kültürel ve bireysel haklar değildir. Sadece kültürel hakların kabulü, kültürünü yaşa ama siyaset yapma, kendi kendini yönetme, biz seni yönetelim demektir. Onun için kültürel haklar kadar siyasal haklar da vazgeçilmezdir. Halkın kendi kurumlarını, kendi örgütlerini oluşturması, kendi siyasetini kendisinin belirlemesi, hayata geçirmesi, özce kendini yönetmesi olmazsa olmaz koşullardır. Bireysel haklar konusu da dönem dönem gündeme gelmektedir. Bireysel haklar Batı devletçi uygarlığının toplumu parçalara ayırma ve yönetmesinin bir yöntemidir. Bir yandan toplumu böyle parçalarken bunun meşruiyetini de bireysel haklar veriyorum diyerek zihinsel egemenlik yaratarak sağlamaktadır. Bireysel haklar yaklaşımı ne bilime ne de toplumsal varoluşa uymayan bir yaklaşımdır. Bir iktidar yaklaşımıdır. Onun için toplumsal sorunların çözümünde ciddi bir çözüm değeri yoktur. Yani kendi başına bir anlam ifade etmez. Toplumsal hakların tanındığı, olduğu yerde belki bir anlam ifade edebilir. Ama ifade ettiğimiz gibi kendi başına çözüm değeri taşımaz. Bundan dolayı da Demokratik Özerkliğin yaşam bulması, ancak toplumu toplum yapan tüm hakların verilmesiyle olabilir. Bu haklar da yukarda saydığımız haklardır.

Demokratik Özerklik öncelikle bir zihniyet meselesidir

Burada şunu özellikle vurgulamalıyız. Demokratik Özerklik öncelikle bir zihniyet meselesidir. Zihniyet alanında bir değişim olmadan böyle bir çözüm oluşmaz. Bunu vurgulamamızın nedeni şudur; Demokratik Özerklik dendiğinde akla hemen idari yapı gelmektedir. Sadece idari yapılarda gerçekleştirilecek bir değişim sorunu kendi başına çözmeye yetmez. En demokratik idari yapılar bile oluştursa bunu işletecek insan gerçeği oluşturulmadan bu sistem işleyemez. Dolayısıyla zihniyet alanında bir değişim olmadan bu çözüm gelişmez. Sadece sorunu idari düzenleme olarak ele almak devletin makamlarını paylaşmaktan başka bir anlam taşımaz. Sadece idari olarak soruna yaklaşmak son noktada devlete benzeşmek ve onun bir modeli olmaktan başka bir sonuca yol açmaz. Kendi insan tipini yaratamayan reel sosyalizmin yaşadığı hezimet ortadadır. Zihniyet alanında bir dönüşüm yaşanmadan ve bu sistemi temsil edecek insan gerçeği ortaya çıkarılmadan hiçbir soruna çare bulunamaz. Zaten zihniyette bir dönüşüm yaşanırsa bunun sonucu olarak bu yansımasını idari alanda da bulacaktır. Tabii öncelik zihniyet alanında olmalı derken idari yapılarda da yapılacak bir değişimin önemsiz olduğunu ifade etmek istemiyoruz. İdari yapılar da önemli bir etkendir. Yani iki yan da, hem zihniyet hem de idari yapıda değişim iç içe gelişmek durumundadır.

Aynı şekilde siyasi sınırlar diğer önemli bir konu olmaktadır. Bir toplumun özgürleşmesinde öncelikli olarak önemli olan siyasi sınırlar veya idari yapılar değil zihniyettir. Dolayısıyla Demokratik Özerklik üniter yapı içinde de, eyalet sistemi içinde de, farklı bölgesel sistemler içinde de olabilir. Burada önemli olan farklı kimliklerin tanınması ve temel haklarının kullanılmasıdır. Farklılıklar tanındıktan sonra bu kimlikler nasıl bir örgütlenme içinde yaşamak istiyorlarsa bunu da kendileri belirlerler. Demokratik Özerklik mantığı gereği coğrafi olarak parçalanmayı içinde bir çözüm olarak barındırmaz. Demokratik Özerklik idari yapılar ne olursa olsun farklı etnik toplulukların demokratikleşme içinde kimliğinin tanınması; anadilde eğitim, kültürel özgürlük, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü temelinde kendi kimliği ile siyaset yapma olanağının oluştuğu bir hukuki ve siyasal ilişki olarak tanımlanabilir. Üniter yapı içinde bu tarz ilişki biçimlerinin olabileceği yaşanan örneklerle ortadadır. Fransa, İspanya gibi. Günümüzde artık tek millet, tek dil, tek bayrak olarak ifade edilen yaklaşım aşılmaya başlanmıştır. Aynı toprak parçası üzerinde birden fazla kültür ve kimlik kendi dilini her alanda kullanabilmekte, kendi kültürünü her alanda yaşamakta ve geliştirmekte; kendi yönetim organlarını oluşturarak kendi kendini yönetmektedir. Klasik olarak ifade edilen üniterlik günümüzde aşılmaya başlanmıştır. Kağıt üzerinde üniter görünüp pratikte idari olarak çok parçalı tarzda örgütlenmek günümüzde hakim eğilim haline gelmiştir. Konumuzun daha da anlaşılması için üniterlik kavramından ne anlamamız gerektiğini biraz daha açmakta fayda var.

Üniterlik bilindiği gibi öne çıkan iki olguyla tanımlanır. *İlk olgu* toprak bütünlüğüdür. Coğrafi olarak bütünlüktür. *İkinci olgu* ise idari yapının tekçiliği ve merkeziliğidir. Buna bağlı olarak tek ulus, tek dil, tek bayrak gibi tanımlarda ortaya çıkmaktadır. Tek coğrafyada tek ulus, tek dil ve tek bayrak. Bunun dışında kalan farklı ulusal, dini ve cinsi kimlikleri ve kültürleri yok saymak, bu tekçi anlayış kapsamında bu farklılıkları asimile etmek üniterliğin temel yaklaşımıdır. Farklılıklar tehlike olarak görülmekte ve yok sayılmaktadır. Bununla kalınmamakta farklılıklar asimile edilirken siyasal alanda da kendilerine yer verilmemektedir. Bu asimilasyoncu anlayışın ideolojik kimliği milliyetçilik olurken politik örgütlenmesi de ulus devlet olmaktadır. Milliyetçilik nasıl ki farklı kimlikleri kabul etmiyorsa, ulus-devlet modeli de idari yapı olarak farklı kimliklerin kendilerini kendi kimliklerinde örgütlemelerine ve kendilerini yönetmelerine izin vermemektedir. Bu yönüyle üniterlik günümüz koşullarında mevcut toplumsal realiteye uymamaktadır. O zaman Demokratik Özerklik üniter yapıda da olur derken nasıl anlamamız gerekmektedir? Bilindiği gibi Kürt halkının ortaya koyduğu çözüm Ortadoğu'yu kapsayan bir çözümüdür. Dolayısıyla başta da belirttiğimiz gibi birleşme ve bütünleştirmeye dönüktür. Bölmek, coğrafi olarak ayrılmak gibi bir yaklaşımı yoktur. Bu yönüyle Kürtler toprak bütünlüğünden yanadır. Yani coğrafyayı bölmek parçalamak gibi bir yaklaşımları bulunmamaktadır. Diğer yandan üniterliğin diğer yanı olan tekçi yaklaşımın çağ koşullarıyla uyumlu olmadığını belirtmekte, bu tekçi yaklaşımın tüm çıkmaz ve çatışmanın nedeni olduğunu ifade etmektedir. Ve bu tekçi yaklaşım kabul edilmemektedir. Toprak bütünlüğü çerçevesinde

birçok kimlik kendi idari yapısını oluşturabilir ve kendi kendini yönetebilir. Üniter yapıda da Demokratik Özerklik olur derken bunu anlamalıyız. Yani toprak bütünlüğü korunmalı, ama idari olarak farklı kimlikler kendini örgütleyebilmeli. Burada üniterlik toprak bütünlüğünün korunmasında ortaya çıkmaktadır. Tek coğrafya çoklu yönetim olarak da ifade edebiliriz. Yine buna dayalı olarak farklı ulusal kimlikler kendi dillerinde her düzeyde eğitim yapabilir, nüfusun yoğun olduğu yerlerde anadilleri resmi dil olabilir; veya tüm ülkede tüm diller resmi dil olarak kabul edilebilir veya bir dil resmi olabilir. Bu durum mevcut koşullara göre ele alınarak düzenlenebilir. Burada önemli olan nasıl olursa olsun tekçi anlayışın aşılması ve farklı dillerin de her alanda kullanılmasıdır. Aynı durum tek ulus, vatandaşlık ve tek bayrak olguları için de geçerlidir. Örneğin Türkiye'de olduğu gibi herkes Türk olmak zorunda değildir. Veya Türkiye'de vatandaş olan herkes Türk'tür gibi bir yaklaşım söz konusu olamaz. Etnik kimlik ve vatandaşlık olguları birbirlerinden farklı olgulardır. Vatandaşlık devletle kurulan siyasi bir ilişkidir. Ortak coğrafyada yaşayan farklı kimlikler o ülkenin vatandaşı olabilir. Ama kendi ulusal kimliğini de muhafaza eder. Yine vatandaşlık ülke ismiyle anılır. Örneğin Kürtler Türkiye vatandaşıdır, ama ulusal kimlik olarak Kürt'türler. Aynı durum bayrak olgusunda da geçerlidir. Her ulusun veya kimliğin bir bayrağı, kendisini temsil eden bir rengi vardır. Bu konuda tıpkı dil konusunda olduğu gibi ele alınabilir. Tüm ülkeyi temsilen tek bir bayrak olabilir. Bunun yanında diğer kimlikler de kendi bayrak ve renklerini kullanırlar. Bu konuda da önemli olan bu farklılıkların tanınmasıdır. Tanınma olduktan sonra bunun biçimi belirlenebilir. Yani özet olarak Demokratik Özerklik üniter yapıda da olabilecek bir çözümdür. Aynı coğrafyada tüm kimliklerin örgütlerini, meclislerini oluşturarak kendilerini yönetmeleridir. Önderlik *"bir devlet iki demokrasi"* demektedir. Yani mevcut olan devletin yanında hem Kürt halkının hem de Türk halkının kendi örgütlerini kurarak kendilerini yönetmeleridir. Aynı toprak parçası üzerinde idari olarak üç yönetim olmaktadır. Bu üç yönetim de kendi aralarında hem ilişki hem de çelişki halindedir.

Devleti yok diye bir halk yok sayılamaz

Demokratik Özerkliğin ortaya çıkması için devletin bu ilişki biçimini kabul etmesi gerekmektedir. Türkiye'nin demokrasiye duyarlı olması bu ilişki biçimini açığa çıkaracaktır. Devlet bunu kabul etmezse bu ilişki biçimi ortaya çıkamaz. Yani Demokratik Özerklik karşılıklı kabule dayalı olarak ortaya çıkan bir ilişki olmaktadır. Ortada iki güç ve irade vardır. Bu iki güç arasında yaşanan sorun ne olursa olsun veya kim haklı olursa olsun eğer böyle bir çözüm öngörülüyorsa bu iki gücün birbirlerini tanımaları ve ortak noktada buluşmaları zorunludur. Bundan dolayı da Demokratik Özerklik ilişkisinin oluşması için devletin bu ilişki biçimini kabul etmesi gerekmektedir. Devletin bu ilişki biçimini kabul etmesi yukarıda saydığımız hakların kabulü anlamına gelecektir. Bu, devlet+demokrasi ilişkisinin hayat bulması anlamına gelecektir. Ama devlet bu ilişki biçimini kabul etmez ve eski inkar siyasetinde ısrar ederse bu çözümün hayat bulması da zorlaşacak ve farklı çözüm tercihleri de gündeme gelecektir.

Demokratik Özerklik ilişkisinin ortaya çıkmasında Kürdistan kavramı önemli bir yere sahiptir. Kürdistan, Kürt halkının vatanıdır. Kürtler toplum olarak varolduklarından beri bu topraklarda yaşamışlardır. Kürdistan ismi bilindiği gibi Selçuklu Şahı Sultan Sancar tarafından ilk olarak kullanılmıştır. Hem Selçuklular döneminde hem de günümüzde İran'da Kürdistan bir eyalet olarak yer bulur. Bir halkın devleti yoktur diye o halk yok sayılamaz. Bir halkın devleti olmayabilir. Bu o halkın da olmadığı, dolayısıyla vatanının bir ismi olmadığı anlamına gelmez. Bir halk olarak Kürtlerin bir devleti olmayabilir, ama üzerinde yaşadıkları bir vatanları vardır. Yüzyıl öncesine kadar da bu vatana Kürdistan denirdi. Bundan sonra da Kürdistan denecektir. Kürdistan üzerinde egemen olan her dört devlet de bu gerçeği kabul etmek zorundadır. Eğer kabul edilirse Demokratik Özerklik ilişkisi var olur. Diğer türlü adını, haklarını tanıyorum, ama ülkeni tanımıyorum demek kandırmacadan öte bir şey değildir. Demokratik Özerk Kürdistan, Demokratik Özerkliğin somutlaşmış halidir.

Demokratik Konfederalizm Demokratik Özerklik ve Demokratik Cumhuriyet

Yukarıda belirttiğimiz üç konunun birbirleriyle çok yakın bağları olmakla beraber aynı şeyler değildir. Demokratik Konfederalizm daha önceki konularda ifade ettiğimiz gibi Kürt halkının devlet olmayan siyasi ve toplumsal yaşam sistemidir. Bu Kürt halkının kendi özgür yaşam projesidir. Devletler bu sistemi tanımasalar da Kürt halkı bu sistemi inşa edecektir. Devletlerin tanıyıp tanımamasıyla ilgili bir sistem değildir. Devlet tanırsa inşası daha rahat olabilir. Ama tanımazsa da Kürtler yine de bu modeli kuracaklardır. Kürt halkı ve diğer halklar için özgürlük bu modelin yaşamsallaşmasıyla varolacaktır. Bu model tamamen halkın kendi çabasıyla kurulabilecek bir sistemdir. Örneğin, farz edelim ki devletler Demokratik Özerklik çözümünü kabul ettiler. Bu Demokratik Konfederal sistemin kurulduğu anlamına gelmez. Çünkü bu model devletin tanıyıp tanımamasıyla oluşan bir model değildir. Tamamen halkın öz gücüne dayalı olarak varolabilecek bir modeldir.

Demokratik Özerklik ise devletle olacak ilişkinin, devletle olacak hukukun nasıl olacağını tanımlayan bir kavramdır. Örneğin bu model toprak bütünlüğü içinde üniter bir yapıda da eyalet tarzı bir yapıda da olabilir. Farklı idari sistemler içinde de olabilir.

Demokratik Özerklik konusu daha üzerinde çokça tartışılacak bir konudur. Genel anlayış olarak kimi hususları vurgulasak da daha da somutlaşmış hali devletle olabilecek bir müzakereyle belirlenecektir. İki taraf vardır ve çözüm de bu iki tarafın müzakereleriyle olabilir.

Demokratik Cumhuriyet ise daha genel bir kavramdır. Bir çatı görevini görür. Cumhuriyetin demokratikleşmesidir. Cumhuriyet nasıl demokratikleşir? Bünyesinde barındırdığı farklı ulusal, dinsel ve kültürel kimliklerin varlıklarını tanırsa ve bu farklı kimliklerin özgürce örgütlenmesini kabul ederse cumhuriyet o zaman demokratikleşir. Kürt sorunu bağlamında ele aldığımızda Kürt halkının kimliğini, kültürünü, dilini, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü tanırsa cumhuriyet demokratikleşir, demokrasiye duyarlı hale gelir. Devletin Demokratik Konfederal sistemi tanıması ve aralarında Demokratik Özerklik ilişkisinin oluşması demek Demokratik Cumhuriyet'in inşası demektir. Bu devlet+demokrasi formülünün hayata geçmesidir. Şunu özellikle tekrar vurgulamak isteriz. Devlet Kürtlerle Demokratik Özerklik ilişkisi kurabilir, Kürtlerin temel haklarını ve konfederal örgütlenmelerini de tanıyabilir, bunun sonucunda adına Demokratik Cumhuriyet dediğimiz bir yapı da ortaya çıkabilir. Bu Demokratik Konfederal sistemin kurulduğu anlamına gelmez. Demokratik Konfederalizm tamamen halkların emek ve çabasıyla varolabilecek bir sistemdir.

Yine şunu tekrar da olsa vurgulamamız gerekmektedir. Kürt sorununun çözümü Ortadoğu'daki sorunların çözümüdür. Temel stratejimiz Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu'dur. Dört parçadaki Demokratik Özerkliğe dayalı çözüm Demokratik Özerk Kürdistan'ı ortaya çıkaracak, Demokratik Özerk Kürdistan da Demokratik Konfederal Ortadoğu'yu ortaya çıkaracaktır.

Dört Parçada Demokratik Özerklik ve Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu

Şimdiye kadarki tüm değerlendirmelerimiz ağırlıklı olarak Türkiye'deki Kürt sorunu ve çözümü olarak Demokratik Özerklik temelinde oldu. Bilindiği gibi Kürdistan bugün dört parçaya bölünmüş bir ülkedir. Kürt sorununa çözüm demek bu dört parçanın da yaşadığı sorunlara çözüm olmak demektir. Sadece bir parçayı esas almak ve sorunu böyle çözeceğini sanmak en büyük yanılgıdır. Kürt tarihinde yaşanan en büyük yenilgilerin temelinde bu yaklaşım yatmaktadır. Her parçanın kendi çıkarını esas alması, parçaların kendi içinde de aşiret vb tarzda bölünmesi Kürt halkının yaşadığı en büyük çıkmazdır. Kürt halk tarihi açısından bu çıkmaz ve çözümsüzlük PKK Önderlik çıkışıyla ortadan kalkmıştır. Önderlikle beraber her dört parça da esas alınarak çözüm anlayışı geliştirilmiştir. Kürt sorununa demokratik çözüm her dört parçada da esas alınan bütünsel bir çözümdür. Demokratik Toplum Konfederasyonu dört parçayı da kapsayan bir örgütlenmedir. İran, Irak, Suriye ve Türkiye'de yaşayan Kürt halkının bir araya gelerek oluşturduğu bir sistemdir. Yani sadece tek bir parçayı esas almaz. Dört parçanın ortaklaşmasıyla oluşur. Aynı şekilde Demokratik Özerklik çözümü de dört parçanın ortaklaşmasına giden yolu açan anahtar rolündedir. Demokratik Özerklik ilişkisi Kürtlerin her dört devletle kuracağı ilişkiyi tanımlamaktadır. Demokratik Özerklik ilişkisi İran, Irak, Suriye ve Türkiye'yle Kürtlerin kuracağı ilişki olmaktadır. Her dört devletle kurulacak olan bu ilişki Kürtleri birleştireceği gibi doğallığında Demokratik Ortadoğu'nun da yolunu açacaktır.

İran ve Demokratik Özerklik:

"İran'ın çok uluslu yapısı tarihin başından beri eyalet tarzı biçiminde bir yönetime ağırlık kazandırmıştır. Ülke dört esaslı ve tarihi temeli olan etnik-kavimsel yurtlarla, azınlıklar düzeyinde yaşanan birçok bölgeden oluşmuştur. Fars Eyaleti en büyük kavim olan Farsların tarihsel olarak yoğunlaştıkları ve uygarlık merkezleri oluşturdukları Güney ve Güneybatı İran'dan meydana gelmektedir. Kuzeydoğusunda tarihi olarak Partya denilen, günümüzde birçok kültürel kimliği barındıran Horasan Eyaleti bulunmaktadır. Güneydoğusunda daha da değişik ve Aryen kökenli olan Belucilerin anayurdu olarak Belucistan bulunmaktadır. Kuzeybatının bir kısmına tarihsel olarak oluşmuş, daha değişik etnik özellikleri barındıran, günümüzde Türkçe'ye yakın bir şive konuşan halkın yurduna Azerbaycan denilmektedir. Kuzeybatının en önemli kısmına ise tarihte ilk Med Konfederasyonu'nu oluşturan, Zerdüşt geleneği ve Mazda dinine beşiklik eden ve Farslara en yakın kavim olarak Kürtleri barındıran bölgeye eskiden Medya günümüzde de resmen Kürdistan adı verilmektedir.

*Bu bölge Büyük Selçuklulardan beri bir siyasi ve idari birim olarak da değerlendirilmektedir. Bunun yanında Arap azınlığın bulunduğu Huzistan ve dini ve kültürel birçok bölgenin özgün kalmasına özen gösterildiği kültürel coğrafya parçaları da birer gerçeklik olarak yer almaktadır." **(A. Öcalan)***

Tarih boyunca İran doğu ve batı kökenli tüm değerleri özümseyip dönüştürmede tarihsel rol oynamıştır. Zerdüşt geleneği bunun en çarpıcı örneğidir.

Atatürk ve Kürtlerle ilişkilerinde özerklik

Küdistan'da otonom yönetim*

Altında "Büyük Millet Meclisi ve Mustafa Kemal" imzası bulunan ve El-Cezire Komutanı Tuğgeneral Nihat Paşa'ya gönderilen masaj:

"Kişiye Özel.

El-Cezire Cephesi Komutanı Tuğgeneral Nihat Paşa Hazretlerine,

***1-** Aşamalı olarak, bütün ülkede ve geniş ölçekte doğrudan doğruya halk gruplarının ilgili ve etkili olduğu bir biçimde yerel yönetimlerin oluşturulması iç politikamızın gereğidir. Kürtlerle dolu bölgede ise, hem iç politikamız ve hem de dış politikamız açısından ölçülü yerel bir yönetim kurulmasını savunmaktayız.*

***2-** Ulusların kendilerini yönetmeleri yetkisi bütün dünyada benimsenmiş bir ilkedir. Biz de bu ilkeyi benimsiyoruz. Kürtlerin bu döneme kadar yerel yönetime ilişkin örgütlerini kurmuş ve başkanları ile yetkilerini bu amaç için bizce kazanılmış olması ve oyladıklarında kendi kaderlerine gerçekten sahip oldukları BMM (Büyük Millet Meclisi) buyruğunda yaşam istekleri yayınlanmalıdır. Kürdistan'daki bütün çalışmaların bu amaca dayalı politikaya yöneltilmesi El-Cezire Cehpesi Komutanlığı'nın görevidir.*

***3-** Kürdistan'da Kürtlerin Fransızlar ve özellikle Irak sınırında İngilizler'e karşı düşmanlığını silahlı çarpışmayla durdurulamaz bir düzeye vardırmak ve yabancılarla Kürtlerin birleşmesini engellemek aşamalı olarak yerel yönetimler kurulmasının zeminini hazırlamak ve bu yolla yürekten bize bağlılıklarını sağlamak Kürt yöneticilerinin sivil ve askerlik görevleriyle görevlendirilerek bize bağlılıklarını pekiştirmek gibi genel yollar benimsenmiştir.*

***4-** Kürdistan'ın iç politikası El-Cezire Cephesi Komutanlığı'nca belirlenecek ve yönetilecektir. Cephe Komutanlığı bu konuda Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'yla yazışmalar yapar. İller tarafından izlenecek yolu düzenleyip uyumu sağlayacağı için sivil yöneticilerin de bu konuda bağlı oldukları yer, Cephe Komutanlığı'dır.*

***5-** El-Cezire Cephe Komutanlığı yönetim, adalet ve maliye (parasal) konularda değişiklik ve düzenlemeye gerek gördükçe, bunun uygulanmasını hükümete önerir.*

BMM Başkanı
Mustafa Kemal."

(TBMM.Gizli Celse Zabıtları, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1985, Cilt: 3, Sayfa: 550)

Etki itibariyle evrensel olmuştur. Yine Şialık biçiminde islamiyette yarattığı değişim de önemli bir diğer örnektir. İran toplumsal yapısında devletçi sisteme karşı tarih boyunca bir muhalefet bulunmaktadır. Bu yönlü demokratik çıkışlar sıkça ortaya çıkmıştır. Zerdüşt, Mani, Mazdek, Horasanlı Ebu Müslim, Hürremi ve Babekiler, On iki imam ve son islam devrimi belli başlı örneklerdir.

İran söz konusu olduğunda demokratik islami bir çözümün toplumsal ve tarihsel yapısından kaynaklı olarak ilk çözüm seçeneği olacağı açıktır. Bu çözüm radikal bir din reformunu gerekli kılmaktadır. Dinin demokratikleştirilmesi olarak da ifade edilen bu çözümün yaşam bulması yüksek olasılıktır. Bu seçenek dışında seküler olarak demokratik bir İran Cumhuriyeti çözümü de göz ardı edilemez.

Somut olarak Kürt sorunu bağlamında İran ile ister demokratik islam temelinde olsun, isterse demokratik bir cumhuriyet temelinde olsun esas çözüm perspektifimiz demokratik çözümdür. Somut olarak devlet+demokrasi formülü, İran için de esas olan çözümdür. Kürtler İran'da da Türkiye'dekine benzer bir Demokratik toplum kongresini oluşturmak zorundadırlar. Bu kongre konfederal sistemin İran ayağı olup İran'daki Kürtlerin iradesini temsil etmektedir. Kürtler İran'da da kendi meclislerini tabandan tavana kadar oluşturup kendilerini yöneteceklerdir. İran'ın eyalet yapısı ve resmi olarak bir Kürdistan eyaletinin bulunması bu çözümün yaşam bulmasını daha da kolaylaştıracaktır. PJAK (Kürdistan Özgür Yaşam Partisi) bugün İran'da Kürt halkının taleplerini devlete taşıran bir parti rolündedir.

İran'da somut olarak Demokratik Özerklik çözümü nasıl gelişir: İran'da sınırlı da olsa kültürel ifade özgürlüğü, anadilde eğitim ve basın yayın özgürlüğü vardır. Kürdistan eyalet yönetimi de bir gerçektir. Bu konularda kimi yasal güvenceler olsa da bu güvenceler Kürt sorunun çözümü için yeterli olmamaktadır. İran'da bir nevi kültürel özerklik mevcuttur. Yani kısmi de olsa kimi kültürel haklar vardır. Ama bu kendi başına yeterli gelmemektedir. Sorun sadece kültürel haklara sahip olmak değil bunların da içinde olduğu siyasi hakların da kullanılabilmesidir. Eğitim, anadilde eğitim, basın yayın yanında; Kürtlerin kendi konfederal sistemlerini oluşturmaları, kendi halk meclislerini oluşturmaları ve bu kurumlar vasıtasıyla kendilerini yönetmelerine de karışılmamalıdır. Yani Kürtlerin devlet dışı örgütlenme seçeneğine saygı gösterilmeli ve bu kabul edilmelidir. Bu çözüm Türkiye'de olduğu gibi ortak coğrafyada çoklu yönetimi ifade eder. İran'ın mevcut eyalet tarzı buna zemin sunmaktadır. Bu mevcut yönetimin içeriğinin halkçı değerlerle doldurulması gerekmektedir. Tüm farklılıklar kendi kültürlerini yaşamalı, kendi örgütlenmelerini ortaya çıkarmalı, kendi sembollerini kullanmalı ve kendilerini kendileri yönetmelidirler. Tüm bu haklar anayasal güvence altına alınmalıdır.

Suriye ve Demokratik Özerklik:

Yukarıda hem İran hem de Türkiye'ye ilişkin belirttiğimiz genel çerçeve Suriye açısından da geçerli olmaktadır. Suriye uzunca bir süre Önderliğin üstlendiği bir alan olmuştur. Bundan dolayı aydınlanmış bir halk gerçeği vardır. Fiiliyatta bu durum olmakla beraber yasal anlamda Kürt halkının varlığı ve hakları tanınmış olmaktan uzaktır. Kürt kimliği tanınmamakta, Kürtlerin siyasal yaşama katılımları engellenmektedir.

Suriye parçası (Güneybatı Kürdistan) da kendi örgütlenme sistemi olan kongre rejimini burada inşa etmelidir. Konfederal sistemin bir parçasını da bu kongre oluşturacaktır. Güney Batı Kürdistan'da yaşayan Kürtler de mahalle, il meclislerine, oradan demokratik toplum kongrelerine kadar her alanda kendini tabandan başlayarak örgütlemeli ve yönetmelidir. Kendi siyasal araçlarını oluşturarak devlet olmayan yönetimlerini kurmalıdırlar. Bu parçada da PYD (Demokratik Birlik Partisi) Türkiye'deki siyasi partinin rolünü oynamaktadır.

Suriye ile geliştirilecek Demokratik Özerklik ilişkisi her şeyden önce Kürt kimliğinin ve kültürünün kabulüyle sağlanabilir. Anadilde eğitim, kültürünü geliştirme ve yaşama önünde engel olunmaması, basın yayın, kendi renklerini ve sembollerini kullanma gibi konuların kabulüyle sağlanabilir. Bunların yanında Kürtlerin kendi örgütlenme sistemini kabul edip gelişmesi önünde engel olmamasıyla sağlanabilir. Kürtlerin oluşturacağı meclisler kabul edilmelidir. Yine Kürdistan kavramının kabulü de diğer önemli bir faktördür.

Irak'ta Demokratik Özerklik:

ABD'nin Irak işgali sonrası Kürt sorunu farklı bir mecraya sürüklenmiştir. Bugün Irak tüm dünya devletlerinin yoğunlaştığı bir alan haline gelmiştir. Kürt federe oluşumu Kürt sorununa yaklaşımda farklı bir aşama olarak ortaya çıkmaktadır. Kürt sorununda demokratik bir çözümün ortaya çıkması için ilk önce bu Kürt oluşumunun demokrasiye duyarlı hale getirilmesi gerekmektedir. Bu federe oluşum tek parçayı esas almakta ve Kürt halkının çıkarlarını esas almamaktadır. İşbirlikçi bir çizgi olup tamamen dış güçlerin bölgedeki uzantısı rolündedir. Bu durum aşılmadan, özgüç ve halka dayalı bir oluşuma kendini evirmeden bu federe oluşum halkçı olamaz. Çözümün gelişmesi için mücadele edilmesi gereken diğer güç, ABD öncülüklü küresel devletçilik olmaktadır. Buna Avrupa ve Rusya gibi güçler de dahildir. Bir diğer güç ise ulus devletçi yapıdır. Ulus devletçi yapı içte Irak, dışta da İran ve Türkiye olmaktadır. Irak'ta Kürt sorununun demokratik olarak çözüme kavuşması için bu güçlerle mücadele edilmelidir.

"Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu çözümü hem küresel devletçiliğin işgaline karşı bir mücadeleyi içermekte hem de Kürt halkının demokratik ulusal birlik sorununa bir çözüm olmaktadır. Kürtlerin her dört devletle kuracağı Demokratik Özerklik ilişkisiyle bu dört parça birleştirilebilir. Kürt sorununun çözümü Ortadoğu sorununun çözümüne, Ortadoğu sorununun çözümü de Kürt sorununun çözümüne bağlıdır"

Kürt halkının Irak'taki çözümü de devletsiz olan halk yönetimidir. Bu parçada da Kürtler kendi kongre sistemlerini ve meclislerini oluştururlar. Kendilerini yönetmeyi esas alırlar. Demokratik Özerklik çözümü de Kürt halkının oluşturacağı bu yapının hem küresel devletçi güçlerce, hem bölge ulus devletlerince ve hem de Kürt federe yönetimince tanınmasıyla ortaya çıkabilir. Kürtlerin kimliğinin, kültürünün, anadilinin her alanda kullanılmasıyla siyasal kurumlarının tanınmasıyla Demokratik Özerklik yaşam bulabilir.

Coğrafi olarak Irak'ta oluşacak çözüm konfederal tarzda olabilir. Federasyon çözümü sıkça dile gelmektedir. Güney Irak'ta Şiiler, Orta'da Sünniler , Kuzey Irak'ta da (Güney Kürdistan) Kürtler tarzında düşünülmektedir. Daha önceki konularda belirttiğimiz gibi farklılıklar tanındıktan sonra idari yapılar sorun olmamaktadır.

Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu:

Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu çözümü hem küresel devletçiliğin işgaline karşı bir mücadeleyi içermekte hem de Kürt halkının demokratik ulusal birlik sorununa bir çözüm olmaktadır. Kürtlerin her dört devletle kuracağı Demokratik Özerklik ilişkisi temelinde bu dört parça birleştirilebilir. Bu birleştirme Kürdistan Demokratik Toplum Konfederasyonu'nun ortaya çıkardığı gibi Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu'nun çekirdeğini oluşturur. Her ülke ve devletle "Demokratik Ülke Özgür Anayurt", Ortadoğu açısından da "Demokratik Ortadoğu Özgür Anayurt" temel sloganlarımız olmaktadır. Kürt sorununun çözümü Ortadoğu sorununun çözümüne, Ortadoğu sorununun çözümü de Kürt sorununun çözümüne bağlıdır.

Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu bölgede yaşayan tüm halkların bir araya gelerek oluşturacakları bir çözümdür. Halkların devletçi olmayan yönetimdir. Demokratik Konfederalizmin bölgesel modelidir. Küresel devletçi sistemin bölgeye ve dünyaya dayattığı devletçi çözüme karşı oluşturulmuş halkların çözüm seçeneğidir.

Devletçi modeller

Üniter devlet yapılanmaları, daha çok tek bir ulusa, tek bir egemenlik biçimine dayanırlar. Yasama, yürütme ve yargı organları tektir. Üniter devletler aslında egemen ulusun kimliğine dayalı, devletin kendini tanımladığı ulusal kimlik üzerinde yükselir. Bu devletlerin bazılarında özerk bölgeler bulunsa da bunlar söz konusu devletin üniterliğini değiştirmez. Çünkü bunların özerklikleri egemen ulusun devletinin temel yasama organı olan meclisler tarafından, yasalarla belirlenir ve bu meclisler tarafından değişikliğe uğratılır. Özerk yapılanmaların olduğu devletler, ademi merkeziyetçi üniter devletlerdir.

Devlet toplulukları: Federasyon ve konfederasyonlar;

Üniter-merkeziyetçi devlet yapılanmalarının yetersiz kaldığı zaman ve mekanlarda sistem, çeşitli birlik ve topluluklar yaratarak sürekliliğini sağlar. Devletli sistemin mevcut birlik, topluluk yapılanmaları federasyon, konfederasyon biçimindedir.

Federal sistem, büyük (federal) devletlerle, küçük (federe) devletlerin sağladığı avantajları bir araya getiren bir görüntüde olup, özünde büyük devletlerin avantajlarının bir pota içinde eritildiği yapıdır.

Federalizmde önemli olan diğer bir husus, federal ve federe devlet arasındaki iktidar bölüşümünün anayasa ile yapılmış olmasıdır. Bu haliyle, iktidar bölüşümünde herhangi bir değişiklik kanunlarla değil anayasa üzerinde yapılacak düzenlemelerle mümkün olur. Anayasal düzenlemelerle oluşturulan federal birlik bağlayıcıdır. Federal hükümete verilen yetki ve sorumlulukların kapsamı anayasa düzenlemeleriyle değiştirilebilir. Federe ünitelerin de yasama, yürütme, yargı organları vardır. Merkezi federal organlarla yerel federe organlar aralarında yetki paylaşımına giderler, yetki paylaşımı ise anayasa ile yapılır. Değişikliklerin ortaklaşa yapılması gerekir, ne tek başına federal organlar ne de federe organlar tarafından yapılabilir.

Federal sistemin yapılanma ve organların işleyişinden de görebildiğimiz gibi, merkezi yön daha güçlüdür. Mahalli hükümetler özgürlüklerini, yalnız bazı konularda koruyabilirler. Çatı örgütü olan federal devlet, ortak çıkar problemleri, dış politika, askeri kuvvetler, iktisadi ve mali organlarla ilgilenmeden sorumludur. Federal devlet tek bir devletin bazı özelliklerine sahiptir. Federal devlet üye devletlere kararlarını kabul ettirebilir.

Federasyona göre daha demokratik bir birlik biçimi olan konfederasyon, merkezi hükümetin mahalli hükümetlere dayandığı biçimdir. Konfederasyon, federasyon gibi kimliği olan bir devlet değildir. Örneğin bugünkü AB konfederasyon niteliğinde olduğundan bir devlet olarak görülmez. Ancak Almanya federasyon da olsa devlettir.

Konfederasyon kavramı, günümüzde çok kullanılan biçimiyle egemen devletlerden oluşan ve federal devletten daha gevşek ilişkilere dayanan devlet birlikleridir. Devlet birlikleri yanında, askeri ve ekonomik temelde kurulan ve konfederasyon olarak tanımlanacak örgütler de vardır. Dünya Ticaret Örgütü, NATO, Avrupa Birliği bunlara örnektir.

Konfederasyonlarda kimlikler öne çıkar. Konfederasyonlarda üye ülkelerin kimliği ve organları esastır. Bireyler ve kurumlar sorunlarının tümünü kendi devletleri içinde çözerler. Sadece konsensüsle kararlaştırılmış konularda konfederasyonun yetkileri vardır, bunlar sınırlı yetkilerdir. Esas yetkiler ve tasarruflar üye devletlere aittir, üye devletleri zorlayan bir yaptırım gücü yoktur. Üye devletler bağımsız devlet niteliğini korurlar, iç ve dış politika bakımından iradelerini devretme söz konusu değildir.

Federal devletler anayasa ile kurulurken, konfederasyonlar uluslararası anlaşmayla kurulur. Federal devletlerde federe devletçiklerin ayrılma hakkı yoktur ya da bu hak çok zorlaştırılmıştır. Konfederal sistemlerde, her bir üye devlet anayasasını değiştirmeden bir kanun yaparak üye olurken, egemenliklerin korunması, kararların zorunluluk olması için, tüm kararlar ittifakla alınır.

Uzlaşmazlıklarda da son karar üye devlete aittir. Üye devlet istediği zaman konfederasyondan serbestçe ayrılabilir. Merkezi güç olan federasyon her türlü dış ilişkisinde serbest ve bu konuda esas irade olurken, konfederasyonun dış ilişkilerde yetkileri sınırlı, yerelin yetkileri daha geniş olup, merkezi iktidarın yetkileri sınırlandırılmış ve iç sorunlarla nadiren ilgilidir.

Kültürel özerklik çözümü de ele alınabilecek bir diğer modeldir. Burada esas olan toplumların kültürel olarak serbest yaşamasıdır. İlk bakıldığında özgürlükçü bir yaklaşım olarak görülse de özünde farklıdır. Kültür bir toplumun önemli bileşenlerinden biridir. Fakat her şey değildir. Bir toplum sadece dili ve kültürüyle var olamaz. Bunların yanında siyasal araçlarını ve yaşam sistemini de açığa çıkarmalıdır. Siyasetten bağımsız bir kültürel gerçeklik olamaz. Siyaset toplumların ortaya çıkışlarıyla varolur. İfade ettiğimiz siyaset devletçi olmayan siyasettir. Toplumlar kendilerini örgütleme ve yönetme haklarına sahip olmadıkları müddetçe bir yanları hep eksik kalır. Onun için sadece kültürel olarak varlığını sürdürmek bir toplumun özgür yaşaması için yetmemektedir. Siyasal yanını dışarıda bırakmak demek, varolan siyasal yapıya tabi olmak demektir. Bu siyasal yapı da devlettir. Hem devletçi yapıya tabi olunup hem de kültürel olarak özgür olmak gerçekçi değildir. Onun için tek başına kültürel özerklik çözümü de devlete hizmet eden bir çözümdür.

KCK Önderi Abdullah Öcalan:

Provakasyonlara karşı tedbirli olun

Sağlığımla ilgili bilinen şeyler devam ediyor, değişen bir şey yok, durum aynı. Yukarıdan, yüksek olan pencereden gelen hava akımı aşağıya doğru basınç uyguluyor, nefessiz bırakıyor, baskı var, boğuyor. Nefes almakta zorlanıyorum, ancak dayanıyoruz. Ne kadar dayanabilirim bilmiyorum. Bu nefessizlik durumundan öteye, üzerime yüklenen siyasi sorumluluk, baskı beni daha çok zorluyor. İki taraf da hem PKK hem devlet burada bana yükleniyor. Ben iki hafta daha bu sorumluluğu taşıyabilirim, tabi gelişmelere bağlı. Gelişme olursa rolümü oynarım, ama Başbakan Erdoğan'ın son dönemdeki çıkışlarına baktığımda hayrete düşüyorum, Kılıçdaroğlu'ndan bile geri konuşuyor. Bir taraftan görüşüyorlar, diğer taraftan niye böyle yapıyorlar, milliyetçi söylemler geliştiriyorlar, milliyetçiliği körüklüyorlar? Tamam milliyetçi oyları hedeflediğinden yapıyor olabilir ancak böyle yapmamaları gerekiyor, bu yaklaşım herkese kaybettiriyor. Böyle kısa vadeli hesaplarla sorunu nasıl çözecek! Bu son konulara ilişkin açıklamalarına bakıyorum, oldukça hayrete düşüyorum. Böyle ucuz yaklaşımlarla çözüm gelişmez, milliyetçi söylemlerle olmaz.

Boykot fikrini sadece benimsemek ve buna destek vermez, boykot daha aktifleştirilmeli ve derinleştirilmelidir.

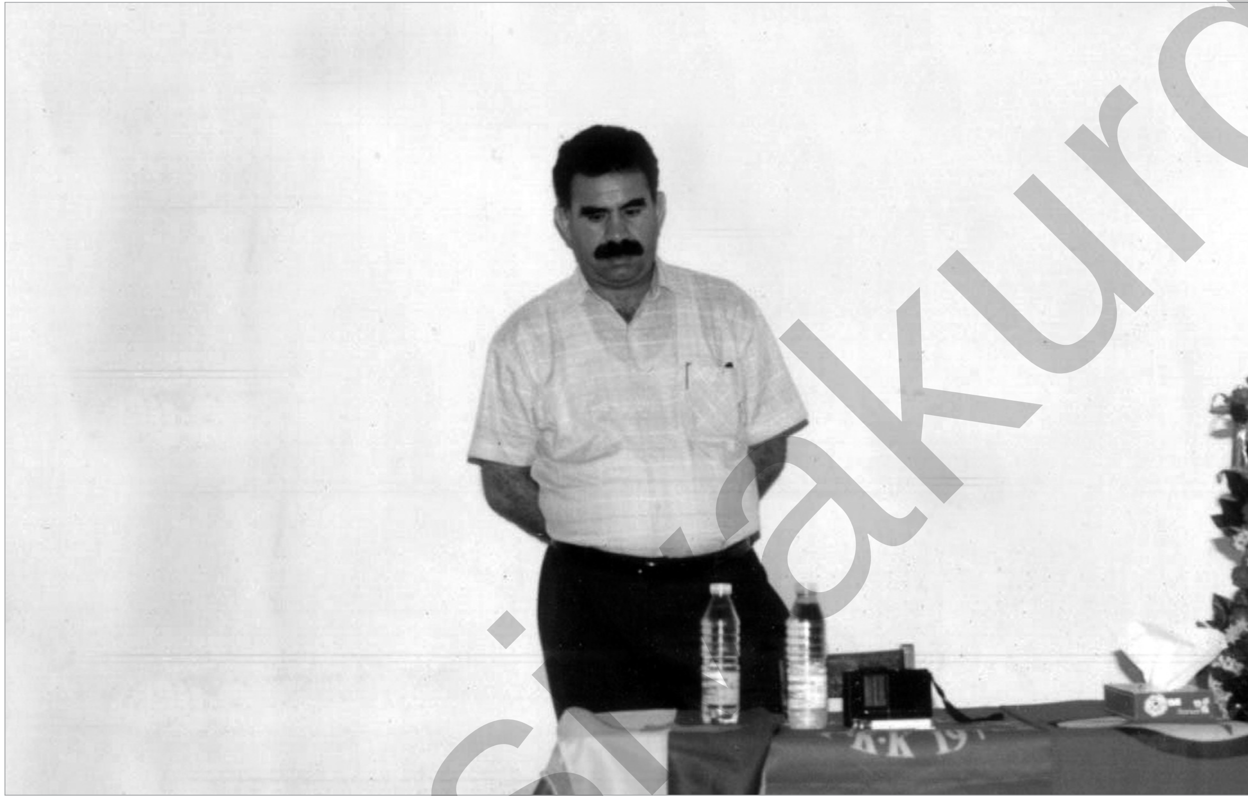
Demokratik Özerklik tartışılırken Batıdaki Kürtleri de elbette hesaba katıyoruz, onları düşünüyoruz. Tabii bu Demokratik Özerklik tartışmaları yanlış yapılıyor. Çok yanlış boyutlarda ele alınıyor. Bizim ortaya koyduğumuz Demokratik Özerklik projesi, etnisiteye ve coğrafi sınırlara dayanmıyor. Bizim Demokratik Özerklik anlayışımızda tek etnisite anlayışı, tek coğrafya anlayışı yok. Bu konulara Özgürlük Sosyolojisi adlı savunmamda oldukça ayrıntılı olarak değinmiştim. Alıp okunabilir, incelenebilir. Bizim anlayışımız Kürtlük anlayışı değildir, bizde tek başına Kürtlük anlayışı yoktur. Sadece bu anlayışla hareket etmiyoruz. Bizim ortaya koyduğumuz Demokratik Özerklik modeli tek başına Kürtlüğe, Türklüğe, Araplığa dayanmıyor. Demokrasiye dayanıyor. Örneğin Hatay'da da, Adana'da da bir Demokratik Özerklik kurulabilir. Orada Araplar kendilerini ağırlıklı ifade ederler.

Dört yüz yıllık ulus devlet deneyimini sorguluyoruz

Bizim Demokratik Özerklik anlayışımız tek bir inanca da dayanmıyor. Halklara dayanıyor, hatta tek başına halklar diye ifade etmem de eksik kalır, değişik toplumsal tabakalara, toplumsal sınıflara, toplumsal kesimlere dayanır. Bahsettiğimiz Demokratik Özerklik sadece Kürdistan'a ilişkin değil, Ege, Karadeniz, Orta Anadolu'ya da ilişkindir. Burada önemli olan kapitalist moderniteyle ortaya çıkan ulus-devlet anlayışının sorgulanması ve aşılmasıdır. Tartışmalar bunun üzerinden gelişmelidir.

Biz kapitalist moderniteyle ortaya çıkan dört yüz yıllık ulus devlet deneyimini sorguluyoruz. Ulus devlet modelinin halklara, toplumsal sınıflara, toplumsal tabakalara, toplumsal kesimlere dar geldiğini, yetmediğini görmek zorundayız. Nitekim Avrupa bile bu konuları tartışmaya ve aşmaya başladı. Ulus devlet merkezli kapitalist anlayış aşılmak zorundadır. Sosyolog Weber'in benim de katıldığım "Demir Kafes Teorisi" var. Bu teoriye göre ulus devlet, toplumu boynundan demir kafese alıyor ve kendine tutsak ediyor. Toplum bu demir kafesin içinde esir ediliyor. Ulus devletin toplum üzerindeki tahribatı bu teoriyle izah edilebilir. Ulus-devletin kurduğu bu kafes topluma dar geliyor. Bizim de yapmaya çalıştığımız ulus devletin bu tahribatlarını gidermektir. Türkiye'de de mevcut ulus-devlet anlayışı sorunları çözmekten ziyade sorunun kaynağını teşkil etmektedir. Bu sistem Ortadoğu ve Türkiye toplum gerçekliğine aykırıdır, aşılmak zorundadır. Türkiye mevcut haliyle hiçbir kesime cevap olamamaktadır, Hiçbir kesimi tatmin edememektedir. Türkiye'de varolan bu ulus devlet anlayışı, her taraftan yontulmaya başlanmıştır. Böyle bir süreç başladı Türkiye'de. Her kesim bir köşeden bu ulus devleti yontmaya çalışıyor. Burada biz Kürtlere düşen görev belki de bu konularda öncülük etmektir. Biz Demokratik Özerklik projesini kendimizle sınırlandırmıyoruz. Salt Kürtlük etnisitesine dayandırmıyoruz. Kürtler bugün bunun öncülüğünü yapabilir, ancak bu Demokratik Özerklik anlayışı bütün Türkiye'yi kapsayan bir projedir. Burada görülmesi gereken ulus devlet anlayışıyla Türkiye'nin yönetilemeyeceğidir. Demokratik Özerklik, ulus devlet karşısında en doğru, uygulanabilir bir seçenektir. Sadece Kürtler için değil her yerde, Türkiye'de, Ortadoğu'da uygulanabilir bir seçenektir.

Demokratik Özerklik yönetiminde önemli olan toplumun yönetim iradesidir. Toplum devletin belli yetkilerini ele geçirip kendi yönetim anlayışını geliştirir. Devletin elinde kalan yetkiler sınırlı bazı yetkiler olacaktır. Toplum, merkezi devleti sınırlayarak kendi yetkileriyle kendini yönetecektir. Önemli olan devletin sınırlandırılmasıdır. Ben buna merkezin yetkilerini topluma devretmek diyorum. Burada sadece halk da demiyorum, toplum diyorum. Bahsettiğim gibi Kürtler sadece Türkiye'de bunun öncülüğünü yapıyorlar. Bu proje Türkiye ile de sınırlı değildir. Irak için de Ortadoğu için de geçerlidir. Burada da uygulanır, gelişir. Bu gelişmeler birbirlerini besler, birbirlerinden haberdar bir şekilde gelişir. Ben ulus devleti hemen ortadan kaldıracağız demiyorum, fakat ulus devleti olduğu gibi de kabul edemeyiz. Ulus devlet belki hemen aşılamaz, bunun farkındayız, ancak ulus devletle yetinmeyeceğiz. Ulus devleti idare etmeye de niyetimiz yok.

> **"Demokratik Özerklik'te devlet karşıtlığı yoktur. Kürtler, güvenliğinden spora kadar tüm alanlarında devlete ihtiyaç duymadan kendi toplumsal örgütlülüklerini geliştirmeliler. Sosyal, ekonomik, kültürel örgütlenmelerini gerçekleştirmelidirler. Kendi iç güvenliklerini sağlamalılar. Bunun için devletin bunları kabul etmesini beklememelidirler. Burada demokratik siyasi seferberlikten bahsediyorum"**

Türkiye'de de yaratılmaya çalışılan 'tek ulus' inşaasıdır. Cumhuriyet tarihinde yaratılmak istenen ulus kimliği Türklük kimliğidir. Hatta ben buna daha önce "Türk olmayan Türkçü ideoloji" demiştim, böyle tanımlamıştım. Burada yanlış anlaşılmasın daha önce de dile getirmiştim, Yahudi düşmanlığı, antisemitistlik yapmıyorum, ancak tarihsel bir gerçeklik olarak 'Türk olmayan Türkçü ideoloji'de Yahudilerin rol aldığını söylemek zorundayım. Ben daha önceleri buna "Anadolu Siyonizmi" de demiştim. Yahudiler bu Türkçü ideolojiyi geliştirerek Türkiye'de ulus devleti inşa ettiler. Türkiye'deki ulus devletin temelinde bu ideoloji vardır. Bu faşist-Türkçü anlayış biliniyor, İttihat ve Terakki'de de ifadesini bulur. Bir ulus inşa etme adına bütün farklı dil ve kültürler, kimlikler ve inançlar tek tipleştirilmeye çalışılmıştır. Bu İttihat ve Terakki faşizmi Hitler faşizmine bile fikir babalığı yapmış, Hitler faşizmini cesaretlendirmiştir. Biz Demokratik Özerklik derken bu tarihsel haksızlığa vurgu yapıyoruz: "Cumhuriyetin kuruluşunda varsınız, ama içinde yoksunuz" haksızlığıdır bu.

KCK'nin bu ateşkes sürecinden sonra Demokratik Özerkliği ilan etme olasılığı var. İlan edilecek Demokratik Özerklik Türkiye'nin cumhuriyet tarihine de bir eleştiri olacaktır. Demokratik Özerklik ilanı 1919-22'nin güncellenmesi olacaktır. Biliniyor ki o yıllarda Erzurum'daki Kongre'ye, delegeliği düşen Bitlis delegesinin yerine Mustafa Kemal, Bitlis delegesi olarak yani Kürt delegesi olarak katılıyor. İşte biz bu tarihin güncellenmesini istiyoruz. Niye güncellenmesi gerektiğini söylüyorum, bu yıllar arasında Demokratik Özerkliğin tarihsel kökleri var. Bir de 1925'teki kırılmanın, provokasyonun, komplonun, ilişkilerdeki bozulmanın iyi anlaşılması gerekir.

Demokratik siyasi seferberlik başlatılmalıdır

Demokratik Özerklik'te devlet karşıtlığı yoktur. Kürtler, güvenliğinden spora kadar tüm alanlarında devlete ihtiyaç duymadan kendi toplumsal örgütlülüklerini geliştirmeliler. Sosyal, ekonomik, kültürel örgütlenmelerini gerçekleştirmelidirler. Kendi iç güvenliklerini sağlamalılar. Bunun için devletin bunları kabul etmesini beklememelidirler. BDP de siyasi mücadelesini geliştirebilir. Burada demokratik siyasi seferberlikten bahsediyorum.

Demokratik Özerklik ile birlikte Kürtler ulus olma hakkını, tarihsel haklarını, diğer kimlikler de kendi demokratik haklarını, azınlık haklarını elde ederler. Kürtler sosyal, siyasal, kültürel konumları gereği Demokratik Özerkliğe en yatkın toplumsal kesimdir. Kürtler bu özelliğiyle Demokratik Özerkliğin ve Türkiye demokrasisinin öncülüğünü yapabilirler. Kürtlerin Demokratik Özerkliği, kademe kademe Türkiye'nin her tarafına yayılabilir. Sadece Kürtlere ait bir proje değil. Aslında İlker Başbuğ'un korktuğu, tehlike olarak gördüğü husus budur.

Önümüzdeki bu son iki hafta oldukça önemli. 15-20 Eylül'de birçok şey netleşir. Referandum sonrası 12-20 Eylül arası bazı şeyler daha çok netleşir. Ben de halkımıza bu tarihe kadar bekleyin diyeceğim. Eğer bu tarihe kadar bir gelişme olmazsa ben sorumluluk almayacağım. Ve KCK alacağı kararlara göre kendi sorumluluğunu üstlenmelidir. Eğer belirli adımlar Hükümet tarafından atılırsa o zaman rolümü oynamaya çalışacağım. Benimle yapılan görüşmeleri, biraz da ilk buraya getirildiğim dönemdeki görüşmelere benzetiyorum. Buraya ilk getirildiğim dönemler askeri heyet, bir süre benimle diyaloga geçti, bir süre görüştüler ardından görüşmeler aniden kesildi. Ve bir daha uzun süre görüşme olmadı, buna bir anlam veremedim. Şimdi de benzer bir durum yaşanabilir. Ve bunun ardından topyekün bir saldırı olabilir, bunlar ihtimal dahilinde olabilecek şeylerdir. Son genelkurmay başkanının 17 Ekim süresinin uzatılmasını istemesi de bunun işareti olabilir. Diyalog ve görüşme olmazsa kapsamlı bir yönelim olursa benim burada yapabilecek bir şeyim kalmaz. Görüşmeler devam ederse ben burada aklımı, mantığımı kullanarak rol alabilirim. Kamuoyuyla da yaptığım bu görüşmeleri açıkça paylaşırım, bütün gelişmelerden de kamuoyunu bilgilendiririm.

Bütün bunların yanında siyasi partilerin polemiklerine, ağız dalaşlarına baktığımda oldukça ucuz, dar, çıkarcı yaklaşımlar görüyorum. Türkiye'deki bu partiler devleti içinden çürütmüşler, yozlaştırmışlardır. Belki devlet değiller ancak devlete zararları büyüktür. Burada ilan ediyorum, bu partiler devletin içini oymuşlar, devletin devletliği de kalmamış. Ben bunlara "politik parti oligarşisi" diyorum. Türkiye'deki bu siyasi partiler ülkeyi bir kaosa sürüklüyorlar. İktidar olamazsa bile oligarşik egemenlikleri her zaman mevcuttur. Bu siyasi parti oligarşisi gerçeğini iyi görmek gerekir. AKP de bu oligarşinin bir parçası durumundadır. AKP öyle dile getirildiği gibi, söylendiği gibi çetelerin, statükoculuğun üzerine gitmiyor. Tam tersi AKP, Ergenekon gibi oluşumlarla pazarlık yaparak, tavizler koparıp, tavizler vererek kendi varlığını sürdürüyor. Teslim olmuşlardır. Varlığını bu teslimiyete dayandırarak sorunların köklü çözümünü gerçekleştirme şansını yitiriyor. Erdoğan'ın kullandığı dile bakıyorsunuz, çok ucuz. Ancak Kürt sorununun çözümü için sayın başbakanın, sayın cumhurbaşkanının daha aktif rol almaları gerekiyor. Bu konuda bütün tarafları üzerlerine düşen sorumluluğu gerçekleştirmeye çağırıyorum. Devlet de, hükümet de, başbakan da kendi sorumluluklarını yerine getirmek zorundadır. Son olarak tekrar ediyorum. Cumhurbaşkanı "insiyatifimi kullanacağım" diyor. Cumhurbaşkanı'na buradan sesleniyorum. İnsiyatifini kullansın. Sorumluluk alabilir, devreye girebilir.

Bütün bu gelişmeler gösteriyor ki AKP, diktatörlüğe doğru gidiyor. Türkiye'de İttihat ve Terakki'den bu yana yüz yıllık bir çete kültürü var. İktidarda olmasalar da iktidar adına cinayetler, katliamlar işliyorlar. Ben bunlara "örtülü, gizli soykırım çeteleri" diyorum. İttihat ve Terakki'den bugüne kadar gelen gelenek 'örtülü gizli soykırım rejimi'dir. Gelirken de emin olmak için tekrar bir

> **"Bu son iki hafta çok önemli. İki hafta daha bekleyeceğim. Buradaki çabalarım; yasal, anayasal bir zemin yaratıp bu zeminde sorunun çözülmesi yönündedir. Tercih ettiğim yol, yasal-anayasal yoldur. Önümüzdeki günlerde olumlu gelişmeler olmazsa benim burada yapabileceğim bir şey kalmayacak. Eğer bazı gelişmeler olursa ben de rolümü oynamaya çalışırım"**

göz attım. Enver Paşa'nın amcası Halil Paşa anlatır; *"İttihat Terakki adı geçmesin, İttihat Terakki adına olmasın diye biz yöntem olarak şunu geliştirmiştik", "Yunanlı askerlerin kılığına girip cinayetler işlerdik. Bu cinayetleri Yunanlılara mal ederek, Yunanlılar adına işlenmiş gibi gösterirdik, üzerlerine Yunan isimleri yazılı mektuplar bırakırdık"* demektedir. Günümüzde de bu tür örtülü gizli cinayetler işlenmektedir: Siirt-Pervari'deki tecavüzler, Şırnak'taki tecavüzler, yine hatırlanırsa Maraş'ta dört kızkardeşin el ele tutuşarak suya atladığı –bu intihar olarak basına yansıtılmıştı ancak intihar değil– söylenen olay, yine bu son Konya-Kulu'daki dört kardeşin ölümü. Bu son olayda dört çocuğun oyun amacıyla oraya girdiği çok inandırıcı gelmiyor.

Soykırım çeteleri iş başında

Bu tür olaylarla ne amaçlanabilir? Birincisi batıdaki Kürtleri korkutmak ve göçertmek olabilir. İkincisi, örtülü soykırım çetelerinin faşist, tekçi Türkçü zihniyetinden kaynaklı olabilir. Bu katliamları KCK de, BDP de anlayamıyor, anlamaya da çalışmıyor. Bu konular üzerinde kafa yorulmalıdır. İşte bütün bu olayların hepsi planlı, programlı bir soykırımdır, cinayetlerdir. Devletin direkt içinde olmasalar bile Türkiye toplumunda yaratılan Kürtlere karşı 'soykırım çeteleri'nin işidir. Bu olayların çok yönlü araştırılarak ortaya çıkarılması gerekir. Bu olaylar öyle kendiliğinden gelişen olaylar değildir. Cumhuriyet tarihinde bu tarz cinayetler, soykırım uygulamaları sadece Kürtlere karşı uygulanmadı. İşte Maraş'ta, Sivas'ta insanlar yakıldı, Çorum katliamı var, 1938'de yaşanan Dersim katliamı var –Dersim'de çocukların çok vahşice öldürüldükleri anlatılır– bütün bunlar birer örnektir. Yine Ermenilere yapılan katliamlar, uygulamalar ortadadır. Son olarak Hrant Dink kalmıştı, onu da katlettiler. Hrant Dink, ayakta kalan son Ermeni'ydi. Türkiye'de yaşayan diğer Ermeniler zaten korkularıyla yaşıyorlar. Hrant Dink tek Ermeni'ydi. Bu özelliğinden dolayı hedef alındı, katledildi. Bu da son Ermeni katliamıdır. Sonra ne oldu? Hrant Dink'in katili Ogün Samast emniyette polis tarafından omuzlara alındı, kahraman ilan edildi! Yine Malatya'da Zirve Yayınevi'ne yapılan baskın, vahşice boğaz kesme, işte rahip Santori cinayeti. Bunların hepsi "Türklük" adına yapılan soykırım uygulamalarıdır. Bu çeteler, tarihten bugüne örgütlüdürler ve her dönem Türkiye'yi esir aldılar ya da almaya çalıştılar. İşte Hizb-i Kontra, Türk İntikam Tugayı TİT deniyordu. İşte Akın Birdal'in vurulması vardı. Bu ölümleri bile anlamıyorlar. AKP'nin bugün temsil ettiği birinci kimlik 'Türklük,' ikincisi ise 'islam,' yani 'Türk-islam'dır. AKP bugün bu iki kimliği yani Türk-islam kimliğini temsil etmektedir. AKP ile bu çeteler arasındaki savaş da bir iktidar savaşıdır. Yoksa sanıldığı gibi statükoya karşı, yeni, değişimci bir mücadele değildir. Bu bir iktidar savaşıdır, ben buna "çeteler savaşı" diyorum hatta bu tanım da karşılamaz, "iki hegemonik gücün savaşı" diyorum. AKP bu hegemonik savaşı kazanırsa iktidarını sağlamlaştırıp diktatörlüğünü ilan edecektir. Bu hegemonik savaşı kaybederse işte bahsedilen Yüce Divan yolu gözükür, yargılanır. AKP de bütün bunların bilincindedir. AKP diktatörlüğe doğru gidiyor. Bütün gelişmeler bunu gösteriyor.

Kürtler kendilerine yıllardır uygulanan bu soykırım rejimini iyi görmelidir. İşte son olarak Konya'daki dört kardeşin ölümü dikkat çekicidir. BDP bu olayları aydınlatmaya çalışabilir. Toplumun her tarafında, her yerinde ağ ağ örgütlenebilir, hakim olabilir, böylesi olaylar olduğunda hemen müdahale edebilir. Hukukçular da olayların mantığını anlayabilir. Bu tür olayların peşini bırakmamalıdırlar. Bu tür olaylar öyle kolay açıklanamaz! Bunların hepsi planlı, belli güçler tarafından organize edilen cinayetlerdir. Örneğin Şırnak'taki yatılı bölge okulundaki tecavüzler, bunlar tek başına yatılı bölge okulu gerçekliğiyle açıklanamaz. Bu tür olaylarda çok değişik etmenler, etkenler de vardır, cinsel sapıklık, sadistlik, vahşilik gibi nedenler de var. Avukatlar da bu tür olayların üzerine gidebilir. Örneğin akıllı, çalışkan bir avukat tek başına bu olaylardan sadece birinin üzerine gidip, aydınlatsa, açığa çıkartsa İtalya'daki Temiz Eller operasyonu gibi diğer bütün kirli işlerin hepsi çorap söküğü gibi aydınlatılabilir. Ama doğru düzgün bir ilgilenme bile yok. Bu da örgütlülüğün zayıf olmasıyla alakalıdır. Toplumun içinde ağ gibi örgütlenilirse bütün bu olaylar hemen aydınlatılabilir ve halkımıza sahip çıkılabilir.

Bu son iki hafta çok önemli. İki hafta daha bekleyeceğim. Buradaki çabalarım; yasal, anayasal bir zemin yaratıp bu zeminde sorunun çözülmesi yönündedir. Tercih ettiğim yol, yasal-anayasal yoldur. Önümüzdeki günlerde olumlu gelişmeler olmazsa benim burada yapabileceğim bir şey kalmayacak. Eğer bazı gelişmeler olursa ben de rolümü oynamaya çalışırım. Süreç tıkanırsa o zaman devlet de, KCK de kendi yaptıklarının sorumluluğunu almak zorundadırlar. AKP'nin önünde tarihi fırsatlar var, bunları değerlendirmelidir. KCK de bundan sonra attığı adımların sorumluluğunu almalıdır. Çözümün gelişmemesi durumunda Kürdistan'da ikili iktidar durumu ortaya çıkar. Bir taraftan KCK iktidarı diğer taraftan devlet iktidarı olur, bu şekliyle yürür. İşte Kosova, Kuzey Kıbrıs örnekleri var, devletten bir beklenti içine girmezler.

Gelişmeler gösteriyor ki yeni bir çatışma süreci ihtimal dahilindedir. KCK de bundan sonra bir karar alırsa bu devrimci bir karar olmalıdır. Geçmişteki gibi kontra, JİTEM vari eylemlere bulaşılmamalıdır. Ben yine buradan belirtiyorum, böylesi bir durumda da sorumluluk kendilerinindir. Ben böyle yapın demiyorum. Benim geliştirmek istediğim tarz, yasal anayasal düzlemde sorunu çözmektir.

Halkı zor duruma sokacak eylemlerden kaçınmalıdırlar. Ben geçmişte de bahsettim, bizim gerillacılık, savaş anlayışımızı kendi içimizden çıkan çeteler yıprattı. Ben doğru devrimci savaş tarzında eğitip gönderdiğim bazı tipler benden ayrılır ayrılmaz benim adımı da kullanarak söylediklerimin tam tersini yaptılar. Bir köydeki korucuları cezalandıracağım diye içimizde türeyen çeteler yapıyordu bunları. Hogir, Kör Cemal, Şahin Baliç, Şemdin Sakık vb... Bunlardan daha önce bahsetmiştim. Bunların JİTEM'le kol kola bu tarz kontravari eylemleri yaptıkları daha sonra açığa çıktı. Bazıları da iktidar hırsıyla yaptı. PKK Ana Karargahı olarak bunlara hakim olamıyorduk. Biz böylesi eylem emirleri vermiyorduk, bize rağmen böylesi eylemler yapıldı ve savaş yozlaştı.

Tarihten bir örnek verecek olursam, Şeyh Sait daha Amed'e girmeden Amed şehir merkezinde bugünkü JİTEM vari tarzda hırsızlık ve talan yaparak onlara malettiler. Şimdiki KCK de kendi içindeki sızmaları, JİTEM vari kontra oluşumları önleyebilmelidir. Üzerinde hiçbir şaibe bırakmamalıdır. Salih Özdemirlerin olayları gibi olaylar yaşanmamalıdır. Batman'daki bu olayda iki yönden araştırılmalıdır. Birincisi şudur: Evet eylemi PKK yapmış olabilir, eylemi yapanlar bilmeyerek de yapmış olabilirler. Ancak içlerinde sızma olabilir ya da yönlendirilmiş olabilirler, bu araştırılmalıdır. İkinci araştırılması gereken husus ise Salih Özdemirleri akşam vakti öyle apar topar eylem yerine gönderten etkenler, sebepler açığa çıkarılmalıdır. Akşam vakti öyle apar topar onları oraya kim gönderdi? Ne oldu da hemen eylem yerine koştular. Bunlar araştırılmalı, açığa kavuşturulmalıdır.

Roj tv hakkında açılan davaya ilişkin de şunu belirtebilirim: Afganistan'la ilgilidir. Afganistan'da Türkiye'nin askerine ihtiyaçları var. Rasmussen de oradan sorumlu. Bu gelişmeler onunla alakalıdır.

Çok tarihi günlerden geçiyoruz. Kürtler kararlarını kendileri vermelidirler, kendilerini bekleyen tehlikeleri görmek zorundadırlar. Dörtyol, İnegöl benzeri olaylarla amaçlanan, Kürtleri erken isyana teşvik edip, erkenden isyan ettirip, boğuntuya getirmektir. Dörtyol ve İnegöl'de üç yüz, dört yüz kişinin öldürülmesi planlanmıştı. Biz de burada kendimize göre aldığımız bazı önlemlerle bunları engellemeye çalıştık. KCK, BDP bunları yeterince anlayamıyor. Bunlarla Kürtlerin katliamı hesaplanıyor. Katliam dışında kalan Kürtleri de Güney'deki federe devlete sürerek oraya hapsetme planları var. Kürtlere de bu şekilde Ermeniler gibi yapmak istiyorlar. Böylesi tehlikeler vardır.

Urfa'da birçok yerde boykotun kırılması için paralar dağıtılıyor. Urfa'da bunun için 8 trilyon para harcandığı söyleniyor. Bazı kesimleri de kendilerine bağlayarak Kürtlerin boykot tavrını yumuşatmaya çalışıyorlar. İşte o esnaf-tüccarlar da açıklama yaptılar. Buradan onlara sesleniyorum, kendilerini kullandırtmamaları gerekir. Yine Kürtler adına, alakası olmayan isimleri kullanarak, gazetelerde, tv'lerde konuşturarak bu birliği bozmaya çalışıyorlar. Kürtlerin siyasal tavrını parçalamaya çalışıyorlar. İşte 2003, 2004'lerde de PKK'yi ikiye böldüler. Kürtler içindeki islami duyguları kullanarak, AKP'ye taban yaratılmaya çalışılıyor. Yine imamları kendi yanlarına çekmek istiyorlar. İmamlar da kendi üzerlerinde oynanan bu tehlikeli oyunların farkında olmalılar, kendilerini korumalılar. Hakkari'de bir imam öldürüldü. Bunu PKK'nin üzerine yıkmaya çalışıyorlar. Bu tür oyunlara karşı uyanık olunmalıdır. BDP sadece boykotla yetinmemelidir, bu tür oyunları teşhir etmek için de mücadele edebilir, bunlar teşhir edilmelidir.

Bursa'da mevsimlik işçiler ahırlarda yaşatılıyormuş. Yerleşim yerlerinin dışında yaşıyorlar ve sırf Kürt oldukları için minübüslere alınmıyormuş. BDP bu sorunlara el atmalıdır, gidip yerinde incelemelidir. Halkımızın yaşadığı bu sıkıntılara duyarlı olmalı ve onlara sahip çıkmalıdır. Öyle sadece boykotla yetinmemeli, Kürtlerin tüm sorunlarıyla ilgilenmeli, örgütlemeli, birbirinden haberdar olmalıdır.

Devletin bazı yetkilileriyle görüşmelerim oldu

Hükümet Musa Anter'in adını ağzına alıyor. Bunu yapmaya hakları yok. Onu katledenler kontrgerilla, devlettir. Şimdi bunları sorgulamadan adını kullanıyorlar.

Referanduma ilişkin daha önce de belirmiştik, Hükümet, herkesi kapsayan demokratik bir anayasa konusunda somut bir adım atsaydı Kürtler "evet" diyebilirdi. Aynı şekilde eğer CHP tutumunu değiştirip bu konuda olumlu ve net bir duruş gösterseydi Kürtler "hayır" da diyebilirdi. Boykotun anlamı şudur: Boykot, "biz demokratik-çoğulcu, herkesin kendisine ait hisettiği bir anayasa istiyoruz" demektir. Biz hem ulusalcı milliyetçi faşizme karşıyız hem de islamcı milliyetçi faşizme karşıyız. Biz Türkiye Cumhuriyeti'ne, devletine ve hükümetine demokratik çözümü, demokratik anayasayı dayatmak için boykot kararının arkasındayız.

Devletin bazı yetkili kişileriyle görüşmelerim oldu. 13-20 Eylül tarihleri arası önemlidir, bu tarihten sonraki gelişmelere bakmak gerekiyor, o zaman belli olacak her şey. Ama kesin bir şey söylemek de mümkün değil. 2001 yılında da benzer bir süreç yaşanmıştı. O dönem askerler görüşmeleri yürütüyordu. Ama 2001 yılında bu görüşmeler aniden kesildi. Bu yüzden kesin bir şey söylemek mümkün değil, aynı şey yaşanabilir. Biliniyor o dönemde Ecevit'e müdahele edilmişti. Şimdi gelen yetkili kişiler bu sürecin farkındalar, içlerinde bunun böyle gitmeyeceğini görenler de var.

Wallerstein, önemli bir sosyologtur. O da, Türkiye'nin artık üniter yapısını değiştirmesi gerektiğini, üniter devlet modelinin miadını doldurduğunu, bu modeli keşfeden ülkelerin örneğin İtalya, İngiltere, Fransa'nın bile bunu terkettiğini, Türkiye'de özerklik uygulanırsa üniter devletin sona ereceğini belirtiyor. Bizim söylediklerimizle paralel. Ayrıca Demokratik Özerkliğin toplumsal hiyerarşiyi aşmayı hedefleyip hedeflemediğinin çok önemli olduğunu da belirtiyor. Muhtemelen o da bizim hareketimizi ve görüşlerimizi takip ediyor ve onun üzerinden bazı açıklamalar yapmış olabilir. Ben hep söylüyorum, bu ulus devlet, en fazla beş yüz yıllık bir maziye sahiptir. Kapitalist modernitenin beş yüz yıldır halkları kontrol altına almak için kullandıkları son modeldir. Bunu uzun zamandır tartışıyorum, ama özellikle Özgürlük Sosyolojisi adlı savunma kitabımda bu konulara çok geniş değindim.

Ulus devlet gerçekliğini iyi çözümlemek gerekir. En üst aşaması faşizmdir. Avrupa bunu Hitler Almanyası'yla yakından gördü. Ve aslında sanıldığı gibi bu Hitler faşizmi de sona ermemiştir. Bu ulus devlet anlayışı devam ettiği sürece faşizm tehlikesi de devam edecektir, yeni Hitlerler yaratmaya da devam edecektir. Bu devlet modeli, Ortadoğu'ya kesinlikle uymaz. Ortadoğu'nun toplumsal ve kültürel dokusu bu modele uymuyor. Amerika da ulus-devlet modelinin Ortadoğu'daki uygulayıcılarından biridir ve şu anda da uygulayıcısıdır. Siz bu modeli Irak'a uygulayamazsınız, bunu kesinlikle yapamazsınız. Aynı şekilde bu modeli Afganistan'da da uygulayamazsınız, olmuyor. İşte İran'da Şia devleti, bu modeli uygulamakta direniyor, ama olmuyor. Halklar direniyor. Şia rejimi-milliyetçiliği katliamlar doğuruyor. İran da bu ısrarını sürdürürse bundan zarar görecek. Aynı şekilde Arap milliyetçiliği, ulus devleti de faşizme, katliamlara yol açtı, açıyor. Türkiye'nin durumu zaten ortada. Beyaz Türklerin uyguladığı faşizm diğer tüm farklılıkları yok sayıyor. Hatta Osmanlı ve İttihat Terakki Partisi döneminde yapılan Ermeni kırımını Nazi Almanyası kendine örnek almıştır, bundan feyz almışlardır! Hitler, faşizmi bunlardan öğrenmiştir. Bu nedenle biz Demokratik Özerkliği öneriyoruz, sadece Kürtler için değil, tüm halklar için, Ortadoğu için, Afganistan için bunu öneriyoruz. Kapitalist modernitenin ulus devlet projesi, Ortadoğu'nun sorunlarını çözmüyor, tersine daha da içinden çıkılmaz hale getiriyor. İşte İsrail-Filistin ortada. Bizim önerdiğimiz Demokratik Özerklik, etnisiteye dayanmaz, katı coğrafik sınırları da yoktur, demokratik toplum birimlerine dayanır. Bu birimler çok ve çeşitlidir. Her toplumsal kesim, bir demokratik toplum birimi olarak kabul ediliyor. Örneğin Amed'in Bağlar semti, Bağlar'ı iyi bilirim, bir demokratik toplum birimi olarak kabul edilebilir. Burada yaşayan insanlar, günlük sorunlarını, diğer tüm meselelerini tartışıp çözebilmek için kendi konseylerini, meclislerini oluşturur. Amed'in kendisi de bir toplumsal birim olarak kabul edilebilir. Kendi Kent Konseyi'ni oluşturur. Diğer mahalle birimleri de kendini bunun içinde temsil ederler. Özgürlük Sosyolijisi kitabımda Demokratik Özerkliğin 6 boyutunu çok derinliğine tartışmıştım. Demokratik Özerkliğin anlaşılması açısından bu kitaptaki tezlerin iyi okunup tartışılması gerektiğini düşünüyorum, böylesi araştırmalarla kitaplar yazılabilir, gelişkin yazılar çıkarılabilir.

Kürtler kendilerini korumak zorundadır

Kürt ulusal konferansına ilişkin çalışmalar çok önemlidir. Tüm Kürt kesimleri bu çalışmaya katılmalıdır. Bu konuda daha önce görüşlerimi paylaşmıştım. Dört teorik ilke üç pratik öneri demiştim. Özellikle üç pratik önerinin uygulanmasını önemli buluyorum. Birincisi Kürtlerin karar mekanizması olacak, parlamento benzeri bir kurum. Ancak bunu yanlızca ulusal parlamento anlamında değerlendirmek zorunda

> **"Kürt halkının güvenliği garantiye alınmadan kimse barıştan sözetmesin, silah bırakmaktan bahsetmesin. Halkın güvenlik meselesi hallolmadan bundan sonra soykırım tehlikesi ile karşı karşıyalar. Fırsatını bulsalar bu katliamları yapmaktan çekinmeyecek güçler var. Kendi varlığını korumak için özsavunma şarttır"**

değiliz. Parlamentodan ziyade Kürdistan Ulusal Konseyi olarak da isimlendirilip değerlendirilebilir. Önemli olan bunun, bütün Kürtlerin ortak karar alabilecekleri bir mekanizmanın olmasıdır. FKÖ örneğine bakılabilir, kısmen benziyor. Bunun bir de icra ve yürütmesi olmalıdır, ikinci önerim budur. Burada alınacak kararları pratik hayata geçirecek organ olacaktır. Üçüncüsü ortak bir özsavunma gücünün oluşturulmasıdır. Bu da çok önemlidir. Bu, Kürtlerin güvenliğiyle direkt ilgili bir durumdur. Kürt halkının güvenliği garantiye alınmadan kimse barıştan sözetmesin, silah bırakmaktan bahsetmesin. Halkın güvenlik meselesi hallolmadan bundan sonra hiçbir şey olamaz. Kürtler bir soykırım tehlikesi ile karşı karşıyalar. Fırsatını bulsalar bu katliamları yapmaktan çekinmeyecek güçler var. Kendi varlığını korumak için özsavunma şarttır. Kürtler de kendilerini korumak zorundadır. Bunu sadece gerilla ile HPG ile sınırlı anlamamak lazım, bu nedenle özsavunma olmazsa olmaz diyoruz. Herkes bundan sorumludur, bireyler de kendi savunmalarını kendileri sağlamalıdırlar, halk da kendi tedbirlerini almalıdır. Hatta bu güvenlik meselesi, Kürtlerin güvenliği sağlanmadan artık halkımız çocuklarını askere gönderirken birkez daha düşünmelidir, askere gönderdiği gençlerini bir de bu açıdan değerlendirmelidir.

Amed'de bu halk adına konuştuğunu söyleyen tüccarlara, iş örgütlerine de şu hatırlatılmalıdır; bu halkın güvenliği sağlanmadan barıştan sözetmek ne kadar samimidir. Bunlar görmüyorlar mı bu soykırım tehlikesini, böyle konuşabiliyorlar. Bu tavrı protesto ediyorum. Taraf çevresini, Orhan Miroğlu, Yasemin Çongar'ı esefle karşılıyorum. Bunlar bizim yıllardır barış için yaptığımız görüşmeleri, yaptığımız fedakarlıkları görmezden geliyor, bize haksızlık ediyorlar. Taraf çevresinin "Kürt burjuvazisi" diyerek öne çıkarmak istediği, sözde barışçıl çözüm isteyen, seslerinin kısıtlanmak istendiğini söylediği bu grupların Kürtlükle bir alakası kalmamıştır. Bunlar Kürtlüklerini ne kadar inkar ederlerse o sistem içinde o kadar çok rant elde ediyorlar, bu sistem içinde o kadar yükseliyorlar! Halk açlık yoksulluk içinde perişan olurken bunlar en lüks şekilde yaşıyorlar! Bunlar Kürtleri de, Amed'i de temsil edemezler. Amed halkı bunları kabul etmez, asla temsilcileri olarak da kabul etmez. Bunlar şimdi hep birden Kürtler adına konuştuklarını söylüyorlar! Oysa ki ne kadar çok ihanet ederlerse o kadar çok sistemden çıkar elde ediyorlar. Kürtler bunları iyi tanımalıdır.

Kültürel soykırım çok tehlikelidir

Daha önce de söyledim, bu soykırım sadece fiziksel soykırımla sınırlı değildir. Kültürel, ekonomik, her alanda soykırım zaten uygulanıyor. Düşünsenize bir anadilimizi bile özgürce öğrenip, kullanamıyoruz. Bu en doğal haktır. BM'nin sözleşmelerinde de anadilin yasaklanması, baskı altına alınması, serbestçe kullanılmaması kültürel soykırım olarak nitelendiriliyor. Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa Sözleşmeleri de bu hakları güvence altına almaktadır. Varolan yasaklara da çok takılmamak, aşmak için çaba göstermek gerekir. Buna annemle olan ilişkim iyi bir örnektir. Ben daha yedi yaşında okula başladığımda baktım ki kendi anadilimden farklı bir dili öğrenmek zorunda bırakılıyorum. Bir çocuk olarak korktum, yabancı bir dili nasıl öğreneceğim diye düşündüm. Bu benim çok zoruma gitti. Bu konu yüzünden anneme kin besledim, onunla tartıştım ve o çocuk zihniyetimle annemin beni bu kültürel soykırımdan kurtarmasını bekledim ve bunu yapamadığı için –ne yapabilirdi ki zaten– onunla çok tartıştım ve tepki gösterdim. Ve düşünebiliyor musunuz evden çıktıktan sonra ve annem ölünceye kadar birkez bile telefonda onunla konuşmadım. O kadar buna isyanım büyüktü ki, ölüm döşeğindeyken bile annemi aramadım. Bunun acısını hala yaşıyorum. Tartışmalarımda anneme "tavuklar bile kendi yavrularıyla kendi anlayacağı dilden konuşuyor, anlaşıyor, yavrularını tehlikelere karşı koruyor, sen bunu neden yapamıyorsun" diyordum. İşte benim meselem, Apo'yu ortaya çıkaran gerçeklik budur. Bu anadil meselesi, ekmek kadar su kadar önemlidir. Anadilini öğerenemezsen, eğitimini yapamazsan sağlıklı düşünemezsin, üretemezsin, adeta beyin ölümünü yaşamış oluyorsun. Kürt aydınının yaşadığı sorunların temelinde bu vardır. Bu nedenle yeterince güçlü, nitelikli Kürt aydını yetişemiyor! Annemle başlattığım -aslında o zavallı kadının da yapabilecek çok fazla bir şeyi yoktu- isyanımı, sisteme karşı devam ettirdim. İşte bu yüzden de buradayım. Yurtsever ailelerimiz, mutlaka ne olursa olsun kendi çocuklarına anadillerini öğretmelidir. Bu bizim mücadelemizin en önemli boyutudur. Bütün yasaklara rağmen, yasakları aşarak bunu yapmalıdır. DTK de kendini bu konuda sorumlu görmelidir, mahallelerde kendi anadilini öğretecek yöntemler, kurumlar geliştirmelidir. Aileler de evlerini birer anadilini geliştirdikleri eğitim okullarına dönüştürmelidir. Bu konudaki hassasiyetim biliniyor. Bu anadil meselesinin önemini iyi anlamalıyız. Ben işte bu acı yüzünden, bunu bildiğim için evliliğe de karşıyım, ciddi eleştirilerim var. Çocuk yapılmasına da karşıyım demeyeyim de çocuk sahibi olanların sorumluluğunu da bilmesi gerekiyor. Önemli olan çocuğun, doğduğu günden bugüne içinden geçtiği sürecin anlamını kavrayabilmesi, kendi ana dilini ve kültürünü özümseyerek kültürel soykırıma karşı kendini koruyabilmesidir. İşte bu yüzden tüm bu evlilikleri ağır eleştiriyorum. Kadınlar belki alınabilirler, ama çocuklarımıza anadilimizi bile öğretemeyeceksek, bu sisteme teslim olacaksak bütün bunların hiçbir anlamı olamaz. Bu konu bizim için en hayati bir konudur. Anadil ve kültürleri çocuklara büyürken özümsetilmelidir. Kültürel soykırım, başka soykırımlara benzemez, en tehlikelisidir, fiziksel soykırımdan bile daha tehlikelidir, ama anlaşılmıyor, insanı çürütüyor, insanlığından çıkarıyor, onursuz bir kişilik ortaya çıkarıyor. Hatta kültürel soykırım insanı öyle bir hale getiriyor ki bunun farkına vardığın zaman bile artık bir şey yapamayacak duruma gelmiş oluyor. Bu kültürel soykırım boğazımızdan boynumuzdan bir zincir, bir ip gibi bizi yakalamış, köleleştiriyor. Çocuklar boyunlarında bu zincirle büyüyorlar, aileler de bunu kırmaya çalışmayarak, buna katkı sunuyorlar. Bu, Türkçe'ye, Türkçe öğrenime karşı olduğum anlamına gelmiyor. Türkçe'yi de öğreniyoruz, ona bir itirazımız yok. Bu koşullarda Kürtçe'yi bir kenara bırakmak zorunda kaldım. Ama bütün bunlar mücadeleyi bıraktığımız anlamına gelmez.

Faşizm spora da bulaşmıştır. Futbolun faşizmle ilişkisi biliniyor. Bu Diyarbakırspor'un yönetiminde de yaşanıyor. Öyle fakirlik edebiyatı da falan yapıyorlar! Ama bu durum yeni değildir. Ta Büyükanıt'ın Amed'de kolordu komutanı olduğu dönemde uygulamaya konan bir projedir. Erdoğan'ı da gördünüz işte Amed'de yanına Hakan Şükür'ü, birtakım Galatasaray'lı futbolcuları sahneye çıkardı. Bunlar hep bilinçli yapılan şeylerdir. Bu üç renk meselesinden bahsediliyor, Galatasaray sempatizanlığımdan bahsediliyor, ama şu anda Galatasaray da Diyarbakırspor da özel harp politikalarına hizmet ediyor. İyi bakılmazsa bazı şeyler gözden kaçıyor. Mesela '90'lı yıllarda Diyarbakır'da Galatasaray ile Diyarbakırspor'un bir Türkiye Kupası maçı vardı. Diyarbakırspor taraftarları Galatasaray'ı sevdikleri için alkışlıyorlardı. Galatasaraylı futbolculardan sadece yabancı kaleci olan Tafarel yüzünü seyircilere dönüp seyircilere el sallayıp onları selamlamıştı, diğer futbolcular taraftarlara yüzlerini bile dönmemişlerdi! Galatasaray ve Diyarbakırspor, bu politikalara alet olmaktan kurtulursa eğer, ikisine de sempati duyabilirdim. Amed halkı da böyle bir Diyarbakırspor'u kabul etmez. Eğer Diyarbakırspor halka aitse o zaman tüm halka, herkese Diyarbakırspor'a üye olmanın yolu açılsın, bu şekilde demokratikleştirilsin. O zaman halk da Diyarbakırspor'a sahip çıkar, herkes elinden gelen katkıyı sunar. Aslında sporun kapitalizm tarafından nasıl kullanıldığını çok iyi biliyoruz. Ama bu halkın demokratik bir şekilde spor kulüpleri, dernekleri kurup geliştirmelerine engel değildir. Kürtler bütün kent, köy ve kasabalarda her türlü spor kulüplerini kurup, spor yapıp, sporlarını geliştirmeliler. Spor, ruh ve beden sağlığı açısından faydalıdır, tabii ki yapılmalıdır.

Geçenlerde bir imam öldürülmüştü. Şimdi burada AKP'nin yeni bir politikasının sözkonusu olduğunun görülmesi gerektiğini düşünüyorm. Bu imamları kullanmak istiyorlar. Onlar vasıtasıyla halka propaganda yapıp halkı kandırmak istiyorlar. Geçmişteki Hizbullah uygulamasına benzer bir uygulama gibi. Halkımız bu oyunlara gelmemelidir. Kendisine yakın imamların olmadığı camilere gitmemeli, onlara itibar etmemeli, gerekiyorsa kendi evlerinde toplanıp kendi cemaatleriyle ibadetlerini yaparak böylesi politikaları boşa çıkarmalıdırlar. Sanırım bir iki gün önce bir imam daha öldürülmüş. Halktan biri, halkımızın melle dediği biri. O zaman bir karışıklık yaratmaya çalıştıkları iyice açığa çıkmış oluyor! Halkımız bu oyunlara karşı uyanık olmalıdır, bunlara karşı tedbirlerini almalıdır, bunları dışlamalıdırlar. Antipropagandalarına karşı her türlü önlemlerini almalılar.

Daha önce de tartışmıştım, AKP ile ordu, Askeri Şura'da anlaşmışlardır. Ordu siyasette AKP'ye yol verecek, karışmayacak, AKP de ordunun Kürtlere yönelik her türlü operasyonlarına, Kürdistan'daki şiddetine göz yumacak. Hem de şimdiki genelkurmay başkanı Koşaner'in, Büyükanıt ve Başbuğ'dan daha ileri bir anlaşma yaptığını düşünüyorum. Başbuğ ve Büyükanıt'ın döneminde de hükümetle çelişkiler vardı, ama bu çelişkiler daha da asgariye inmiş görünüyor. Zaten sınırötesi operasyon için yeni genelkurmay başkanı talepte de bulunmuş! AKP de bu arada kendi yöntemleriyle Kürtleri kandırmaya devam edecek, işte örneğin bazı imamları devreye koyacak.

Son günlerde yaşanan gerilla kayıpları da çok üzücü. Bu eylemsizlik sürecinde bunların olması öfke uyandırıyor. Eylemsizlik süreci yanlış anlaşılmamalıdır. Meşru savunma hakkı çerçevesinde her türlü savunma ve misilleme hakkının varlığı tartışmasızdır. Görülüyor işte, demokratik çözüm ve barış için biz elimizden geleni yapıyoruz, tüm fedekarlığı gösteriyoruz, ama sonuç ortada. Yine vurguluyorum 13-20 Eylül arası pekçok şey netleşir. Bu referandumdan sonra topyekün imha amaçlı operasyonlar, yönelmeler olabilir. Bunlar hesaba katılmalıdır. Ama kesinlikle Kürtler her saldırıya karşı kendilerini her şekilde savunmalı, cevap verebilmelidir. Eski tarzla olmaz. Daha önce de belirttim; pratik önderlik yapamam, koşullarım buna uygun değil. Bu nedenle herkes kendi kararlarını kendisi verecek ve uygulayacaktır. 20 Eylül'den sonra ben karışmayacağım, sorumluluk da bana ait değil, devlet de bunu böyle bilsin. Kürtler her konuda kendi kararlarını kendileri alıp, uygularlar. Uygulayamayacakları kararları da almasınlar. Eğer Demokratik Özerkliği uygulayacaklarsa buna uygun bir yapılanma ve konumlanma içine girmelidirler.

Devlete de, hükümete de son kez çağrı yapıyorum: Biz bu ülkede özgürce yaşamak istiyoruz, ayrılmak gibi bir talebimiz yok, defalarca söyledik. Haklı taleplerimizin kabul edilmesi gerekir. Aksi halde direnme hakkımızı da kullanmakta haklıyız.

Cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin yaşadıkları sorunlar var. Ayrıca tüm cezaevlerinde toplam 50'ye yakın ağır hasta var, bunların çoğu kanser ve durumları kötü. Bu arkadaşlar için çok üzülüyorum, hepsine sabır diliyorum, geçmiş olsun diyorum. Bu konuda herkesin üzerine düşeni yapması gerekiyor. BDP'liler, cumhurbaşkanı ve başbakan nezdinde bu konuda girişimlerde bulunmalıdır. Diğer koşulların kötü olmasına gelince; ne yazık ki bu sorunları hepimiz yaşıyoruz. Burada biz de aynı sorunlarla uğraşıyoruz. Hatta ben örneğin telefon ve televizyon hakkından da yararlanamıyorum. Arkadaşların hepsine söylediğim gibi sabır diliyorum. Hepsini sevgiyle selamlıyorum.

Hakkari özel hedef haline getiriliyor

Hakkari'deki patlamaya ilişkin başbakanın ilk saatlerde yaptığı açıklamalarda hızlı bir şekilde PKK'yi hedef göstermesi ilginç. Yine aynı şekilde genelkurmay başkanlığı da olaydan hemen sonra jet bir açıklamayla örgütü sorumlu tuttu. Nasıl böyle yapıyorlar, bunu nasıl göze alıyorlar, ne yapmaya çalışıyorlar? Burada söylemek istediğim bunun ağır siyasal sonuçlarıdır, bunun altından nasıl kalkacaklar? Daha sonra PKK'nin yapmadığı anlaşıldığında genelkurmay bunun siyasi sorumluluğunu nasıl taşıyacak, bunun altından nasıl kalkacak, kamuoyunu nasıl ikna edecek! Genelkurmay ve başbakanın böyle alelacele açıklama yapması ilginç! Ben bu olaya daha temkinli yaklaşıyorum, ihtimallere göre şartlı değerlendireceğim bu olayı. Bu patlamaya ilişkin şöyle düşünüyorum. Bu, PKK içerisine sızmış JİTEM-kontra tarzı bir ekibin işi de olabilir. Yine PKK içinde yönlendirilen başıboş bir grubun işi de olabilir, bunlar iyiniyetli olabilir, ancak kendileri durumdan vazife çıkarıp eylem yapmış olabilirler. Batman'da Salih Özdemirlerin olayı gibi olabilir de. Yine milislerin işi olabilir, köylü intikamcılığının bir sonucu olabilir. Köylü intikamcılığıyla kendilerince intikam almış olabilirler. Bakın ben ihtimaller üzerine konuşuyorum. Devlet içerisinde devletten kaynaklı bir olay da olabilir. Genelkurmay ya da hükümetin bilgisi dahilinde olmuş olabilir. Yine genelkurmay ve hükümetin bilgisi dahilinde olmayabilir, genelkurmay ve hükümetin bu olayları engellemeye gücü yetmemiş olabilir de. Her iki durum da oldukça vahimdir. Tehlikeli sonuçlar doğurur. Ben bu olayı duyduğumda şok oldum, şu andaki ruh halim kaos gibidir, anlamaya çalışıyorum.

Bu olay, Güçlükonak olayına benziyor. Sadece 2011 seçimleriyle sınırlı değildir, Kürtlerin imhasıyla ilgilidir. Eğer hükümet ve genelkurmay anlaşmışsa, bu, Kürtler için çok büyük

bir tehlikedir, bu bir soykırım provasıdır. Eğer böyleyse, bu, Hakkari'nin özel hedef seçilmesi demektir, Hakkari'nin, Şırnak'ın kuşatılmasıdır. Hakkari'nin özel hedef haline gelmesidir. Bir nevi Hakkari'nin geçmişte Dersim'e yapılanlar gibi kuşatılmasıdır. Dersim nasıl kuşatıldıysa, Hakkari de bu şekilde kuşatılmış olabilir, bu konuda uyanık olunmalı, tedbirler alınmalıdır. Eğer böyle hükümet-genelkurmay bilgisi dahilinde kasıtlı bir olaysa, Dersim gibi imha edilene kadar, teslim alınana kadar bu tür saldırıları devam ettireceklerdir.

Olayın olduğu köy, korucu köyü, ama bir kısmı daha önce silah bırakmış, Güçlükonak gibi. Her iki köyde korucu köyüydü, benzerlikler var, bunlardan silah bıraktıkları için intikam alınmaya çalışılmış olabilir. Yine büyük oranda boykota uymuşlar, bu onurlu davranışları karşısında hedef alınmış olabilirler.

Bu Hakkari olayı çok önemlidir. Bu patlamanın mutlaka aydınlatılması gerekiyor. Bu konuda herkes üzerine düşen görevi yapmalıdır. Benim burada görüşmelerim devam ediyor. Bir gazeteci de yazdığı yazılarda bu görüşmelerin yapılabileceğini işliyor. Takip ettiğim kadarıyla akıllı biri, anlıyor. Tabii bu konulara kafa yoruyor. Biraz öyküleştirerek bu meseleleri ele alıyor, ama tespitlerinin zamanlaması, öngörüleri dikkat çekici. Bu heyet ile yaptığım görüşmeler, anlamlı görüşmelerdi. Bu görüşmelerden oldukça umutluydum. Bu patlama, devlet içindeki birimlerin birbirleriyle kopukluk içinde olduğunun da göstergesi olabilir. Devlet içerisinde belli birimlerin birbirleriyle çelişki ve çatışmalarının sonucu da bu tarz eylemler olabiliyor. Bazı iyiniyetli birimlerin bu saldırılardan haberi olmayabilir. İyiniyetli bazı çabalar, bu tür saldırılarla sabote edilmeye çalışılabilir. Ben bu konuda bir tarafı da suçlamak istemiyorum. Sayın başbakanın da bu konuda haberi olmayabilir.

Hakkari saldırısının amacı görüşmeleri sabote etmektir

Burada hedef, benimle yapılan görüşmeler de olabilir. Burada oldukça anlamlı görüşmeler oldu. Çok anlamlı sonuçları da olabilirdi. Tam bu esnada Hakkari'de bu patlamanın olması oldukça düşündürücüdür. Bu olay çok yönlü araştırılmalıdır. Yine belirtiyorum, ben bu olayla ilgili ihtimallere göre şartlı konuşuyorum. Bir tarafı peşin hükümle suçlamıyorum, çünkü bir tarafa yüklenmek için elimde veriler yok, genel gelişmelere göre değerlendirme yapıyorum. Bu olayı PKK'nin içinde de, devletin içinde de birileri gerçekleştirmiş olabilir. Ben iki tarafa da şüpheci yaklaşıyorum. Yoksa tek başına bir tarafa yüklemiyorum. Bu patlama PKK'nin içinde bir grubun işi olabilir, içine sızmış bir ekibin işi olabilir, kendisince durumdan vazife çıkarmış başıboş bir grubun işi de olabilir, yine belirttim, eski tarz milislerin işi olabilir, milis gelip oraya bomba koymuş olabilir, köylü intikamcılığıyla hareket edilmiş olabilir. Yine bu patlama genelkurmay ve hükümetten habersiz olarak bir JİTEM vari-kontra bir gücün işi olabilir. Böyleyse durum oldukça vahimdir. Eğer böyleyse bu durum gösteriyor ki, devlet içindeki çeteler hala etkindir ve gelişmeleri, süreci sabote edecek güçleri vardır, çok güçlüdürler. Ya da bu patlamayı gerçekleştirenler tek başına genelkurmayın ya da tek başına hükümetin bilgisi dahilinde bu eylemi gerçekleştirmiş olabilirler. Ya da hem genelkurmay hem de hükümetin bilgisi dahilinde yapılmış olabilir. Eğer böyleyse bu durum da oldukça vahim bir durumdur. Genelkurmay ve hükümetten bağımsız habersiz bu saldırının gerçekleşmesi de, yine genelkurmay ve hükümete bağımlı olarak onların bilgisi dahilinde bu saldırının gerçekleştirilmesi de vahimdir. İki durum da oldukça vahimdir. Ben bunu PKK dışı olasılığa göre değerlendiriyorum, eğer PKK'den kaynaklı bir eylem değilse böyledir diyorum. Ben böyle ihtimallere göre şartlı değerlendiriyorum. Bu konu hakkında şartlı seçenekli düşünüyorum.

Bu konuda hassasım. Kaygılarım var. Bu konudaki hassasiyetimi kamuoyuyla paylaşmak istiyorum. Ben burada yine tekrarlıyorum, şu sonuca ulaşıyorum: Eğer PKK'den kaynaklı bir eylem değilse ve devletten haberli ya da habersiz, ilişkili ya da ilişkisiz bir grubun işiyse, bu oldukça tehlikelidir. Eğer bu eylem kendi başına bir grubun işiyse devlet içinde hala özel çetelerin varlığına işarettir ki, bu da bir güçtür ve tehlike arz eder. Böyleyse bundan sonra da bu tarz olaylar, eylemler, provokasyonlar gerçekleştirilebilir. Bu konuda halkımız, herkes uyanık olmalı ve kendi özsavunmalarını almaları gerekir. Asfalta, yola çıkarken bu tarz eylemlere dikkat etmeliler, uyanık olmalılar.

Eğer bu olay genelkurmay ve hükümetin bilgisi dahilinde bir grubun işiyse bu da soykırım demektir. Bu daha çok tehlikelidir. Bu durumda çıkaracağımız sonuç, devletin Hakkari ve Şırnak gibi yerleri özel hedef seçtiğidir. Buralara önümüzdeki dönem bu tarz yönelimler olabilir, halkımızın bu konuda da bilinçli olması ve özsavunmasını geliştirmesi gerekiyor. Bu saldırı planlı ve devletin bilgisi dahilinde bir saldırıysa Hakkari'nin yüzde doksan dört oranında boykotuna bir cevaptır. Ve özel olarak burayı hedef seçmedir. Aynı geçmişte Dersim'e yapılanlar gibi. Dersim nasıl her yönlü kuşatılıp üzerinde oynandıysa Hakkari'nin de bu şekilde kuşatılma tehlikesi vardır. Yine diyorum ben burada bu olay hakkında tek yönlü düşünmek istemiyorum ve kamuoyuyla şunu da paylaşmak istiyorum. "Öcalan bu konuda hassastır, kaygıları vardır" diyorum. Halkımızın provokasyonlara karşı uyanık olması ve bunları açığa çıkarmaya çalışması gerekiyor. Halkımız çift taraflı provokasyonlara karşı uyanık olmalı, sadece devletten gelen provokasyon değil PKK kaynaklı provokasyonlara karşı da uyanık olmalıdır. İşte PKK tarihinde biliniyor, en iyi örneği Hogir'dir. Hogir, on sene içimizde kaldı ve binlerce gerillanın sivilin ölümünden sorumludur. Bu ve benzeri örnekler çoktur. O yüzden provokasyonlara karşı her zaman dikkatli olunmalıdır.

Batman'da Salih Özdemir'in ailesine selamlarımı iletiyorum. Birbirleriyle sıkı ilişkiler içine girsinler, "kardeşi kardeşe düşürme, aralarında bölünme yaratma" oyunlarına gelmesinler, kendi içlerinde bir araya gelip, tartışsınlar, birbirleriyle dayanışma içinde olsunlar. Bu şekilde yaparlarsa kendileri üzerinde hesaplanan oyunları, provokasyonları boşa çıkarabilirler.

Yine söylüyorum, bu saldırı eğer PKK kaynaklı değilse, devlet içinden kontra bir gücün, kontracı bir anlayışın ya da devletin bilgisi dahilinde bir grubun işiyse bu iki durum da vahimdir. Genelkurmay ve hükümetin bilgisi dışında süreci provoke etmek isteyen grupların işiyse bu, şu anlama gelir: Biz istediğimiz zaman süreci sabote edebiliriz, bu gücümüz var. Burada verilen mesaj budur. Bu sadece bize değil, hükümete de bir mesajdır. "Bize rağmen hiçbir şey yapamazsınız" mesajıdır. Ama devlet içerisindeki tüm birimler, insanlar bunlar gibidir diye düşünmek doğru değil, iyiniyetli olanlar da var. Benim burada yaptığım görüşmeler oldukça anlamlı görüşmelerdi, anlamlı sonuçları olabilirdi, buna inancım vardı. Bu görüşmeler sırasında hükümetten veya genelkurmaydan bağımsız bir şekilde böylesi bir eylemin yapılması, "sizin yaptığınız görüşmeler fasa-fisodur. Bak, ben istediğim zaman sizin çalışmalarınızı engelleyebilirim, sabote edebilirim, aldığınız kararları boşa çıkarabilirim" mesajıdır. Burada amaçlanan, bu görüşmeleri sabote etmek olabilir.

Saldırının faiileri açığa çıkartılmalıdır

Burada hükümete, AKP'ye düşen görev, bu olayın üzerine kararlı bir şekilde gitmek ve sorumluları açığa çıkartmaktır. Önümüzdeki dönemdeki gelişmeler, hükümetin bu konudaki iradesine bağlıdır. Bu kadar önemli görüşmelerin olduğu bir aşamada Hakkari'deki bu patlamanın yaşanması düşündürücüdür. Bu patlama, cumhuriyet tarihinin en önemli olaylarından biridir. Bu patlama devletten ve PKK'den kaynaklı olabileceği gibi başka devletlerden de kaynaklanmış olabilir. İran gibi devletlerin parmağı da olabilir, isim vermek istemiyorum, herhangi bir devletin PKK kılığıyla yaptığı bir eylem de olabilir. Hakkari konumu gereği, Hakkari'ye yakın bölgesel devletlerin, bölgesel güçlerin PKK kılıfıyla bu tarz eylemlerine uygun bir coğrafyadır. Bu saldırı, bölgesel hatta uluslararası güçlerin de içinde olduğu bir saldırı olabilir. AB ve ABD'nin bu mesele hakkındaki tutumları biliniyor.

Bölgesel küresel kontrgerilla, iç dış güçler, tekrar bazı sonuçlara ulaşabileceğimiz görüşmeleri sabote etme amacıyla bu Hakkari olayını yapmış olabilirler. Bu bir oyundur. Eğer böyleyse Öcalan diyor ki "bu bir siyasi komplodur." Yine tekrarlıyorum, Öcalan bu konu hakkında şartlı, seçenekli düşünüyor. Devletin içinde, dışında, devletten kaynaklı bir eylem olabilir, aynı şekilde PKK'den kaynaklı bir eylem olabilir ya da üçüncü bir olasılık olarak bölgesel-uluslararası devletlerin PKK kılıfıyla gerçekleştirdikleri bir eylem olabilir. Çok önemli görüşmelerin yapıldığı bir süreçte böylesi bir eylemin gerçekleştirilmesi üzerinde durulmalıdır.

Hakkari'de 10 gerilla yaşamını yitirmiş. Eylemsizlik halinde olan gerilla güçlerinin genelkurmay merkezli, merkezi bir koordinasyonla ağır teknik kullanılarak katledilmesi oldukça tehlikeli bir işarettir. Genelkurmayın Hakkari'deki patlama sonrası da hemen jet hızıyla PKK'yi hedef göstermesi tesadüf olmuyor bu durumda. Bu on gerilla olayının ayrıntılarıyla birlikte Hakkari'deki olay da başka bir anlam kazanıyor. İki olay da birbirine yakın yerlerde olmuş sanırım. Durum biraz daha netleşiyor. Bu durumda bu iki olayı değerlendirdiğimizde Hakkari'ye merkezi bir yönelim olduğundan bahsedilebilir. Hakkari hedef haline getiriliyor, pilot bölge olarak seçilmiş olabilir. Zaten daha önce de referandum sonuçları sonrası hedef gösterilmişti.

Referandum sonrası bazı yetkililer, Hakkari'nin halledilmesi gerektiğinden bahsettiler. Hakkari halkının referandumdaki bu onurlu duruşuna, yüzde '94'ler oranındaki boykotuna bir cevap olabilir bu saldırılar. Ben buna "Hakkari Kuşatması" diyorum. Hakkari kuşatma altına alınıyor olabilir, alınmaya çalışılıyor olabilir.

Eğer bu iki olay merkeziyse, genelkurmay ve hükümet imha planında anlaşmışlarsa, imha kararı almışlarsa tek taraflı eylemsizlik anlamsızdır. Bundan sonra belirleyici olan AKP hükümetin bu olaylar karşısındaki tutumudur. Hükümet, öyle "bitiririz, yok ederiz, tasfiye ederiz" der hedef gösterirse, o zaman geliştirmeye çalıştığımız bu demokratik çözüm ve barış süreci fiilen ortadan kalkacaktır, bunun sorumlusu da hükümet olacaktır. Ancak bu olaylar karşısında "biz tasfiyeci çeteleri bertaraf ettik ya da bunlarla mücadele edeceğiz" denilirse, bu kararı verdiklerini görürsem, bu konuda bir irade gösterilirse süreç geliştirilebilir. Ben burada sayın başbakana da haksızlık etmek istemiyorum. Sayın başbakan konusunda hassasım. Bu konuda kesin yargıyla konuşmak istemiyorum. Başbakan hakkında kesin bir yargıda bulunmak istemiyorum. Ancak Kürt sorununu gerçekten çözmek istiyorsa bu türden olayların, provokasyonların peşini bırakmamalıdır. Hakkari olayının hemen sıcaklığında hedef gösterici yaklaşımlardan kaçınmalıdır. Herkes bu konularda hassas ve temkinli olmalıdır. Başbakan yaptığı açıklamada, Demirtaş'ın Hakkari olayı sonrası açıklamalarını talihsiz açıklamalar olarak değerlendirdi. Ben de buradan sayın başbakanın açıklamalarını talihsiz açıklamalar olarak değerlendiriyorum. Böyle alel acele açıklamalar doğru değil, olayın araştırılıp, aydınlatılması gerekir. Bu patlama cumhuriyet tarihinin en önemli olaylarından biridir, aydınlatılması gerekiyor. Bu patlama, kesin oyundur. Ben demokratik çözüm ve barıştan yanayım, ölümlerin olmasını istemiyorum. Ben ölümlerin durmasından yanayım.

Referandumda 'evet'in kazandırılmasını da farklı değerlendirdik burada. Hükümetin orduyla anlaşmış olabileceği ihtimalinden bahsetmiştim. Referandumda 'evet'in kazanmasıyla AKP iktidarının önü açılacak, güçlenecek bunun karşılığında da ordu, AKP'den askeri anlamda önünün açılmasını ya da bir serbesti almış olabilir demiştik. 'Evet'e yol vermekle hükmetin önü açılacak ve bunun karşılığında genelkurmayın da askeri anlamda önü açılacak. Bu son olaylar da bu tezimizi, bu ihtimali güçlendirir durumda. Bu durum ta 2007'deki Dolmabahçe görüşmelerine dayanıyor ve son olarak da son YAŞ toplantısında bu konuda hükümet ile ordu arasında bir anlaşma ihtimalini de düşünüyorum. Hükümet kendi iktidarının önünün açılması karşılığında genelkurmaya belli tavizler vermiş olabilir. Işık Koşaner dönemi bu yönüyle tam bir uzlaşmanın sağlandığı bir dönem de olabilir. Eğer Erdoğan, bu son olayların üzerine gidip aydınlatmaya çalışmazsa, bunların üzerine gitmezse; "1925'ten itibaren İsmet İnönü Kürtler için neyi ifade ediyorsa günümüzde de Erdoğan Kürtler için aynı şeyi ifade ediyor" diyeceğim. Hakkari'deki bu iki olayı yan yana getirdiğimizde halkımızın büyük tehlikelerle, soykırım tehdidiyle karşı karşıya olduğunu söyleyebiliriz. Hakkari bir nevi Dersim gibi kuşatma tehdidindedir, belki oradaki gibi katliam olmaz, amaç topyekün bir yönelim olabilir. Buna karşı KCK ve halkımız özsavunmalarını almalıdırlar. Ben daha önce bu konuda 'devrimci halk savaşı'ndan bahsetmiştim. Ancak yine diyorum, kendi kararlarını kendileri bu konularda alırlar.

> **"Bu saldırı eğer PKK kaynaklı değilse, devlet içinden kontra bir gücün, kontracı bir anlayışın ya da devletin bilgisi dahilinde bir grubun işiyse bu iki durum da vahimdir. Genelkurmay ve hükümetin bilgisi dışında süreci provoke etmek isteyen grupların işiyse bu, şu anlama gelir: Biz istediğimiz zaman süreci sabote edebiliriz, bu gücümüz var"**

Görüşmelerden oldukça umutluydum

Bu saldırılar yine belirtiyorum devlet içinde denetim dışı bazı çetelerin, grupların işi de olabilir. Bu denetim dışı kontra çetelerinin tamamen genelkurmayın denetiminden çıktığı dönem Karadayı dönemidir. Karadayı dönemiyle birlikte genelkurmay bu çetelere hakim olamadı. Karadayı döneminde bu konuda bir kırılma yaşandı. O dönemki bazı gelişmelerle bu tezimi güçlendiriyorum. Yine hatırlanırsa Kıvrıkoğlu dönemi de böyleydi. Kıvrıkoğlu'na Kıbrıs'ta suikast girişimi olmuştu. Bu suikast girişimi de bu kontra çetelerin artık denetlenemez duruma geldiğinin bir göstergesi, işaretiydi. Bu gelişmeler aynı zamanda Kürt sorunun çözümünü geciktiren ve zorlayan gelişmelerdi. Demokratik çözüm ve barışa her yaklaştığımızda böylesi çeteler devreye girerek süreci sabote ettiler. '98 ateşkesi süreci biliniyor, o dönem geliştirdiğimiz ateşkes sabote edildi. Sayın Özal döneminde de barış girişimlerimiz bu çeteler tarafından sabote edildi ve tarihi bir fırsatı kaçırdık. Sonra Erbakan dönemindeki çabalarımız boşa çıkarıldı. O dönemde Türkiye açısından tarihi bir fırsat kaçırılmış oldu. Yine Ecevit döneminin barışı da benzer komplolarla boşa çıkarıldı. Ecevit barışı da böylece heba oldu. Bu dört darbenin ardından bugün yaşadığımız beşinci darbe sürecidir. Son geliştirilen bu eylemsizlik sürecine karşı beşinci darbe girişimi söz konusudur. Hakkari'deki olaylar bu şekilde değerlendirilmelidir. Bu olaylarla özellikle bu patlamayla gerçekleştirilmek istenen, benimle görüşen ekibin devlet katındaki tasfiyesi de olabilir. Burada hedef sadece ben değilim, benimle görüşen ekibin de tasfiyesi amaçlanmış olabilir. Yani burada yaptığımız görüşmeler engellenip, biz devre dışı bırakılmak isteniyor olabiliriz, amaçlanan bu olabilir.

Yapılan bu son patlamayla buradaki görüşmeler dinamitlendi, bombalandı. Bu görüşmeler oldukça verimli geçiyordu, umutluydum. Türkiye'de ne zaman bu konularda olumlu gelişmeler olsa, böylesi provokatif bir eylemle bu gelişmeler sabote ediliyor. Hatırlıyorum İlker Başbuğ'un meşhur 14 Nisan 2009 tarihli konuşması vardı. Başbuğ 14 Nisan 2009 tarihli konuşmasında olumlu ifadeler kullanmıştı, ancak bu konuşmanın yapıldığı tarihlerde yine böylesi bir sabote eylemi olmuştu ve havayı tersine çevirmişti.

Burada asıl hedefleri, yapılan ve yapılacak olan görüşmelerdir, bu görüşmelerde ulaşacağımız sonuçlardır. Yoksa belirtildiği gibi asıl hedef sadece BDP ile yapılacak görüşme değildir. Bütün bu tehditlere karşı herkes savunmasını almalıdır. Süreç her an sabote edilebilir. Bu süreci sabote etmek isteyen güçlerin eli çok uzun da olabilir, sanıldığının aksine güçlü de olabilirler. Süreci sabote etmek isteyen bu güç burada bana bile ulaşabilir, bilmiyorum, belki bu kadar güçlü de değiller. Ancak her şey ihtimal dahilindedir. Bana burada ulaşıp beni imha da edebilirler, o yüzden, herkes uyanık olmak zorundadır.

KCK de kendi çatısı altında nasıl bir sistem öngörüyorsa onu uygular. İşte Demokratik Özerklik konusunda savunmamda da belirttiğim gibi altı boyut var. Kendi sistemlerini kendi çatısı altında uygulayacakları toplumsal sistemi ilan edeceklerini belirtiyorlar. Kendilerini nasıl yöneteceklerine nasıl savunacaklarına artık kendileri karar verirler ve bunu uygulayıp sorumluluğu kendileri üstlenirler, ben bu konulara karışmayacağım, bu konularda görüş bildirecek durumda da değilim. Zaten burada sürekli olmayacağım, bir gün öleceğim, herkesin bunu gözönünde bulundurması gerekir. 20 yıldır her şeyi sırtıma yüklemişler, her şeyi benden bekliyorlar, her şeyi benim üzerimden geliştirmeye çalışıyorlar, bana yaslanmışlar, hala da hem devlet hem PKK benden bir şeyler bekliyor. Ben burada, bu koşullarda ne yapabilirim? Bu konuda insaflı olunmalıdır. Rica ediyorum her şeyi benden beklemesinler. Dolayısıyla kendi kararlarını kendileri verecekler. İşte DTK, BDP, Belediyeler Birliği, STÖ'ler kendileri hakkında kararlarını kendileri verecekler ve uygulayacaklar. Gece gündüz çalışacaklar, iş yapmaya odaklansınlar, az konuşup çok iş yapmalılar. Aksi takdirde onları çok sert eleştireceğim.

Belediyeler birliği de yasallık içerisinde birliklerini geliştirip organizeli, bütünlüklü çalışmaları geliştirebilirler. İşte 99 belediye başkanından bahsediliyor. Bu belediye başkanları, birliklerini geliştirecek, yasal zeminde demokratik halkçı belediyecilik anlayışını geliştirip yaygınlaştırmadırlar.

Bölgedeki sanayici, işadamlarına, tüccarlara da seslenmek istiyorum. AKP'li Kürtlere de seslenmek istiyorum. BDP'li Kürtlerle, diğer kesimlerdeki Kürtlerle biraraya gelip tartışsınlar, birbirleriyle uzlaşsınlar, hatta sadece AKP'li Kürtlere değil, diğer kesimlerdeki bütün Kürtlere sesleniyorum. Biraraya gelip tartışın, uzlaşın ve ortak çıkarlarınızı koruyun. Aksi taktirde bu ilişkisizlik, diyalogsuzluk ortamında karşılıklı birbirinizin provokasyonuna gelip, birbirinizin ekonomik çıkarlarına, ailelerinize, çoluk çocuğunuza zarar verirsiniz. Özsavunmaları için bu gereklidir. İki taraftan da karşılıklı provokasyonların önüne geçmek için bir araya gelip diyalog kurup uzlaşmayı esas almalıdırlar. Aksi taktirde üzerlerinde oynanan her türlü oyunun karşılıklı olarak kurbanı olurlar. Amed buna en iyi örnektir. Diyarbakır'ın yapısını biliyorum, bu tür provokasyonlara müsait bir zemini vardır.

KCK kendi sistemini kendisi kurmalıdır

DTK ise kendi bağrında sivil toplum örgütlerini temsil etmelidir. Sivil toplum örgütlerinin kendilerini bağrında ifade edebildikleri bir platform haline getirilmelidir. Bölgedeki bütün sivil toplum örgütlerinin DTK içerisinde kendilerini rahatça ifade ettiği bir birlik kurulmalıdır. Sivil toplum örgütleri kendilerini DTK'da ifade edebilmelidir. Gereksiz tartışmalardan kaçınıp bu konuda bir çabanın sahibi olmalıdırlar. Yine belediyeler kendi birliklerini sağlamlaştırmalıdır, geliştirmelidir.

KCK de kendi sistemini kendisi kurmalıdır. KCK, DTK, BDP ve Belediyeler dışında kalan alanı örgütler. Birbirleriyle değişik alanlarda karşılaşabilirler, ancak hepsi kendini ayrı örgütler. KCK, bu son gelişmelerin, bu son saldırıların üzerinde ciddiyetle durmalıdır. "Devrimci halk savaşı" tarzında örgütlenmeden bahsetmiştim. Yine bunu yaparken Türkiye demokrasi ve devrimci güçleriyle ittifakı her zaman esas alınabilir. Böylece hem Kürdistan hem de Türkiye'de bir bu tarzda bir mücadele hattı örülür. PKK için de daha önce '98'lerde de belirtmiştim, o dönemki gerillacılık anlayışını eleştirmiştim, böyle gerillacılık yapılacaksa ben bu tarz gerillacılığı kabul etmiyorum demiştim. Bugün için de PKK'ye söyleyeceğim aynıdır. Gerillacılık yapılacaksa doğru bir tarzda yapılmalıdır, aksi taktirde ben ağır eleştireceğim. Gerilla birlikleri de gerekirse KCK'nin anlayışını eleştirebilir, dinlemeyebilir, kendi doğru tarzlarını geliştirebilirler.

Soykırım tehdidinden bahsetmiştim. Şimdi de bu imamlar ve yeni öğretmen atamaları dikkatimi çekiyor. Bu konulara kafa yoruyorum. Radyoda dinledim. Erdoğan, okulları boykot kararına ilişkin BDP'nin çocukları istismar ettiğini belirtiyor. Ben BDP'nin bu boykot kararına ilişkin olarak çocukları okula göndersinler veya göndermesinler demiyorum. Ama başbakanın bu konudaki konuşması üzerinde duruyorum. Başbakan boykotu çocuk istismarı olarak değerlendiriyor ve bunu, çocuk istismarını da yeni anayasa paketindeki çocuk hakları düzenlemesine dayandırıyor. Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu da BDP'nin anayasal suç işlediğini belirtiyor. Ben başbakanın çocuk istismarına ilişkin bu açıklamasını ilk dinlediğimde "yeni anayasa düzenlemesine göre BDP çocuk istismarı yapıyor" dediğinde başımdan aşağı adeta kaynar sular boşaldı. Anayasal değişiklikteki çocuklarla ilgili bu maddenin de hangi amaçla düzenlendiği böylece ortaya çıktı. Hemen ilk fırsatta bu maddeye atıf yaparak çocuk istismarından bahsettiler. Çocuklar hakkındaki bu anayasal düzenlemeyle amaçlanan kültürel soykırımdır. Çocuklarımızın kendi anadilinde eğitim alamaması kültürel bir soykırımdır. Bunun bir hak değil de, istismar olarak yorumlanması kültürel soykırım amacını gösteriyor. Anayasadaki bu düzenleme kültürel soykırıma hizmet amaçlı kullanılıyor! Burada çocuk istismarı yoktur, tersine en temel insani bir hakkın talep edilmesi söz konusudur. Daha önce kadınlar-analar konusunda da değinmiştim, tavuk meselesini örnek vermiştim. Çocuklarımız kendi dillerinden koparılıp kültürel soykırıma tabi tutulacaksa, çocuklarımızı devletin elinden çekip almalıyız, o zaman devletin elinden çekip alsınlar. Biz bu kültürel soykırıma izin vermeyeceğiz desinler. Gerekirse okulları tamamen boykot edip kendi eğitimlerini kendileri sağlasınlar. Hatta evler, her ev birer okul haline getirilmeli, evlerde dil eğitimleri sağlanmalıdır. Selahattin Demirtaş, bu konuda bir açıklama yaptı. "Ben de çocuğumu okula göndermeyeceğim" dedi. Benim de kendisine bu konuda bir önerim olacak. Bu okula göndermemeyle birlikte çocuklarının dil eğitimini devletten beklemeden bir özel Türkçe öğretmeni bir de özel Kürtçe öğretmeni tutup, çocuklarına dillerini bu yöntemle öğretebilirler. Bunu gerçekleştirerek kamuoyuna deklare edebilirler. Bu benim bir önerimdir.

Bu anadilde eğitim konusunda BM, AİHM ayağa kaldırılmalıdır. Başvurular ve davalar açılmalıdır. "Çocuklarımız kültürel soykırıma tabi tutuluyor, anadilde eğitimlerini göremiyorlar" gerekçesiyle bu konularda BM'ye, AİHM'e binlerce başvuru yapılmalı, davalar açılmalıdır. Haklarını her düzeyde savunmalıdırlar. Türkiye'nin Kürt çocuklarına uyguladığı politikalar BM Çocuk Hakları Sözleşmelerine de aykırıdır. Bu sözleşmelerde buna ilişkin düzenlemeler var, kültürel soykırım tanımı var. Bu konuda bütün dünya ayağa kaldırılmalıdır. Yine Avrupa'daki halkımız da dil konusunda duyarlı olmalıdır. Aksi taktirde Kürt çocuklarının durumu Ermeni çocuklarından daha kötü olacaktır. Kürt çocuklarının okuduğu okullar çok daha asimile edici, tahrip edici olacaktır.

Bu son saldırıların yanında iki imamın öldürülmesi gibi cinayetler de yaşanıyor. Bu konulara dikkat edilmelidir. Din konusunda da şunları belirtebilirim. Geçmişte Hizbullah ile fiziki soykırım, bugünkü manevi soykırım Diyanet imamları aracılığıyla yapılmaktadır. Hizbullah'ın yerini bugün Diyanet almıştır. Bugün yaptıkları manevi-dini soykırımdır. Halkımız bugün faşist-devletçi propaganda yapan imamlara rağbet etmemelidir, bunlar öldürülsün demiyorum, bunu doğru da bulmuyorum, ama bu tür imamlardan uzaklaşmalıdır, onları yalnız bırakmalıdır. Bu imamları boykot etmelidir. Demokratik islam temelinde kendi mescitlerini, camilerini kendileri yapmalı ve ibadetlerini, dini vecibelerini buralarda gerçekleştirmelidir. Hizbullah, eskiden enselerine sıktığı tek kurşunla yurtsever insanları katlediyordu. Bu fiziki bir soykırımdı. Ancak bugün Diyanet imamları aracılığıyla yapılan dini-manevi soykırım, bu Hizbullah'ın fiziki soykırımından daha tehlikelidir. Ben, sahte imamların verdikleri hutbeleri çok iyi biliyorum. Bu hutbeler faşist zihniyetle verilen ve manevi soykırımı amaçlayan hutbelerdir. Bunun ne islamla ne de insanlıkla alakası vardır. O yüzden dini bütün halkımız demokratik islami zihniyetle gerekirse parasını kendileri karşılayarak ibadetlerini mahallelerde kuracakları mescitlerle-camilerle gerçekleştirebilirler, dini bütünlüklerini böyle korurlar. Bu tarz manevi-dini soykırım yapan camilere de gitmezler, ibadetlerini bu tür yerlerde yapmazlar, buraları boykot ederler. Yine aleviler de aynı şekilde manevi-soykırımcı sisteme hizmet eden cemevleri yerine kendilerini ifade eden cemevlerini inşa ederek ibadetlerini buralarda yaparlar. Halkımızı da bu konularda uyarıyorum, uyanık olmaya çağırıyorum, manevi soykırıma dikkat çekiyorum.

İran'a ilişkin son dönemlerde çatışmalar yaşanmıyorsa, bir çatışmasızlık ortamı varsa, İran'la sorunlarını demokratik temelde çözmek esas alınabilir, barışçıl bir çözüm esas alınabilir, çatışmasızlık durumu devam ettirilebilir. Yine Suriye için de aynı şeyleri, İran'a önerdiğim şeyleri öneriyorum, burada da sorunun çözümü için demokratik kanallar zorlanabilir.

AİHM'deki ana davamıza ilişkin mahkeme savunma yapmamız için 30 Ekim'e kadar ek süre vermiş. Süreyi 31 Aralık'a uzatmamız iyi olurdu. Hukukta geçmişe yönelik hakların korunması var. Benim geçmişte kazandığım haklarım korunmalıdır. Benim burada kazanılmış haklarım önemli. İşte soykırımdan bahsettim, bu davamla da amaçlanan hukuki haklarımın elimden alınması, hukuki soykırımdır. Ben bunu hukuki soykırım olarak değerlendiriyorum.

Cezaevlerindeki arkadaşlara da ayrım yapmaksızın hepsine selamlarımı, sevgilerimi gönderiyorum. Gereksiz yere birbirleriyle didişeceklerine, tartışacaklarına bütün güçlerini, birikimlerini Demokratik Özerkliğe yani dışarıya kanalize etmeye, oraya güç vermeye seferber etmeliler. Aksi taktirde hepsini sert bir şekilde eleştireceğim. Ciddi olsunlar, lafazanlık yapmasınlar, sorumlulukla davranmalılar.

Bu son olayda hayatını kaybeden ailelere ve halkımıza başsağlığı diliyorum. Öncelikle referandumda gösterdiği iradeden dolayı halkımıza selamlarımı gönderiyorum, özellikle Hakkari halkına gösterdiği onurlu duruştan dolayı özel selam ve sevgilerimi gönderiyorum, onları tebrik ediyorum, yanlarında olduğumu bilmelerini istiyorum. Yine belirtiyorum. Herkes bu son gelişmeler karşısında tutumunu netleştirmelidir. Bu son Hakkari olayı PKK içinden dışından, devlet içinden dışından ya da bölgesel ve uluslararası güçlerin işi olabilir. Mutlaka açıklığa kavuşturulmalıdır. Herkes bu konuda uyanık olmalı, kendi tedbirlerini almalıdır. Ben bu özsavunma konusunda buradan nasıl hareket edeceklerini belirleyemem, kendilerini bu konuda tedbirlerini alıp hayata geçirmeliler.

Taşlıçay, Diyadin, Tutak, Iğdır, bir bütün olarak Kuzey Serhat halkına, Batman, Dersim, Hatay ve Kars'taki halkımıza, Amed ve İzmir'deki halkımıza selamlarımı iletiyorum. Yine çocuklarla ilgili annelere yaptığım eleştiriler iyi anlaşılmalıdır. Ben çocukları çok sevdiğim için analara bu eleştirileri yapıyorum.

DEMOKRATİK ÖZERKLİK kadın öncülüğünde başarıya ulaşacaktır

Kürdistan özgürlük hareketi olarak 1 Haziran hamlesiyle birlikte 4. stratejik mücadele dönemine girmiş bulunmaktayız. "Varlığımızı koruma ve özgürlüğümüzü sağlama" şiarıyla başlayan bu dönem yeni bir mücadele dönemidir. Demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü paradigmamızın esas aldığı özgür yaşam ütopyasının gerçekleştirme, kurumsallaştırma aşamasını ifade etmektedir. Özgürlük mücadelemiz 40 yıla yaklaşan mücadele geleneği ve 27 yıllık kesintisiz, destansı gerilla savaşı ile kalıcı bir özgürlük düzeyini yakalamış, Demoratik Özerkliği kendi çözümü olarak geliştirecek yeni bir aşamaya gelmiştir. Bu dönem mutlak başarı ve çözüm dönemidir. Artık Kürdistan devrimi gerçekleşme eşiğine gelmiş bulunmaktadır. Başlayan bu yeni dönem tıpkı Fransız ve Sovyet devrimleri gibi başta Kürdistan olmak üzere tüm Ortadoğu'yu derinden etkileyecek nitelikte bir devrimci potansiyele sahiptir. Kürdistan devrimi, demokratik modernitenin inşa edilmesinin öncülüğünü oynayarak, örnek bir model olacak iddia ve perspektifi taşımaktadır.

Demoratik Özerklik kapitalist modernitenin temel projelerinden olan ulus devlet ve endüstriyalizme karşı halkların ve kadınların demokratik çözüm alternatifi olması nedeniyle sadece Kürdistan'da değil Ortadoğu ve dünyada da örnek olacak bir modeldir. Demoratik Özerklik ulus devletin tüm dünyada yaratmış olduğu toplumsal sorunları çözme iradesine sahiptir. Bu noktada ulus devletin toplumu sürekli kuşatması, soykırıma uğratması karşısında toplumu özgürleştirecek en uygulanabilir çözüm modeli olarak görünmesi önemini artırmaktadır. Demoratik Özerklik modeli iktidar ve devleti esas almamakta demokratik topluma dayanarak kendisini geliştirmektedir. Bu nedenle Demoratik Özerklik projesi radikal bir özgürlük, eşitlik, demokratikleşme sürecini geliştirmesiyle giderek daha fazla dikkat çekecektir. Halklar ve kadınlar adına büyük bir umut, özgürlük çağı anlamına gelmektedir.

Kürt halkı referandumla farkını ortaya koymuştur

Özgürlük hareketi olarak gündeme koyduğumuz Demoratik Özerklik modeli halkımızda büyük heyecan ve sahiplenme yaratmıştır. Kürt halkı 12 Eylül'de gerçekleşen referanduma boykot tavrını göstererek anayasal değişiklik altında yapılan tasfiyecilik, soykırım politikalarına karşı durmuştur. Devlet ve AKP hükümetinin inkarcı Kürt politikasına asla onay vermeyeceğini açıkça ortaya koymuştur. Yine boykot tavrı ile halkımız kendi özgür iradesini kabul etmeyen hiçbir sistemi kabul etmeyeceğini birkez daha göstermiştir. Boykot tavrı ile halkımız devletçi sistemden değil Demoratik Özerklik'ten yana olduğunu ilan etmiştir. Önder Apo'ya bağlılık birkez daha görülmüştür. Bu durum Kürdistan'da Demoratik Özerkliğin inşası için önemli bir zemin yaratmıştır. Bu aynı zamanda Kürt halkının bundan sonraki süreç açısından Demoratik Özerklik dışında başka bir gündemi esas almayacağını ilan etmesi anlamına da gelmektedir. Kuşkusuz boykot tavrına kadınların etkili katılmaları oldukça önemli olmuştur. Bu Kürt kadınlarının Demoratik Özerkliği sahiplendiklerinin mesajını ifade etmektedir aynı zamanda.

4. Stratejik mücadele dönemimiz Önder Apo'nun özgürlüğünü, Demoratik Özerkliğin inşasını ve aktif savunma dönemini ifade etmektedir. Bunun için Kürt toplumunun tümünün bu devrimsel çözüm sürecinde aktif rol ve sorumluluk alması gerekmektedir. Halkımız boykot tavrıyla buna hazır olduğunu göstermiştir. Bu yeni dönem demokratik hamlemizi, demokratik kurumlaşmamızı öz savunma, ekonomi, kültürel, siyasi ve sosyal, diplomatik alanlar başta olmak üzere kendi örgütlenmemizi gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Yani devletin Kürdistan'da etkisini azaltarak kendi demokratik toplumsal sistemimizi kurmayı amaçlamaktadır. Kürt toplumu Demoratik Özerklik sürecini inşa ederken devletten hiçbir beklenti içerisine girmeyecektir. Tamamen kendi öz gücü ve yeteneğiyle kendi kendini yönetme iradesini açığa çıkartacaktır. Bu açıdan Demoratik Özerklik modeli Özgürlük hareketimizin ve halkımızın özgürlük ve çözümde ısrarını göstermektedir. Bu aynı zamanda Önder Apo'ya bağlılık, şehitlerimizin anılarını yaşatmak ve özgür yaşam dışında başka bir yaşamı kabul etmemek anlamına gelmektedir. Demoratik Özerkliğin ilanı; Önderlik çizgisinden, özgürlük çizgisinden, şehitler çizgisinden başka bir yaşamı kabul etmeme ilanıdır.

Demoratik Özerklik kadınsız inşa edilemez

Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak 4. mücadele dönemi ve Demoratik Özerklik sürecinin inşasında öncülük sorumluluğunu almış bulunmaktayız. Demoratik Özerkliğin kadınsız inşa edilemeyeceği açıktır. Demoratik Özerkliğin inşasında kadınlar olarak üzerimize düşen görev ve sorumlulukların farkındayız. Bu nedenle Kadın hareketi olarak da Demoratik Özerkliğin inşa çalışması temel bir gündemimiz olmaktadır. Bu konuda daha fazla tartışma, aydınlanma, örgütlenme ve eylemlilik sürecini geliştirmeye ihtiyaç olduğu açıktır. Demoratik Özerkliği en fazla sahiplenmesi gereken de kadınlar olmalıdır. Çünkü Demoratik Özerklik kadın özgürlüğü açısından da yüksek çözüm imkanı sunmaktadır. Kadın sorunu toplumsal bir sorun olduğuna göre çözümü de toplumsal olmaktadır. Bu nokta da Demoratik Özerklik toplumun demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü paradigma temelinde örgütlenmiş hali olan ahlaki politik topluma, demokratik ulus ya da demokratik konfederalizme dayanmasından dolayı özgürlükçü bir zemin yaratmaktadır. Özgür kadının iradesini açığa çıkartmaktadır. Demoratik Özerkliğin toplum açısından temel çözüm seçeneği olması özünde toplumun en temel dinamiği olan kadını esas almasından kaynağını almaktadır. Bu yönü Demoratik Özerkliğin önemini ve farklılığını bir kez daha açığa çıkartmaktadır. Kuşkusuz Demoratik Özerkliğin kadın özgürlüğü çizgisi temelinde inşa edilmesi için kadın öncülüğünün oynayacağı rol hayatidir. Demoratik Özerkliğin kendiliğinden değil ancak güçlü bir mücadele ile inşa edilebileceği de açık bir husustur. Kadının güçlü katılımı ve çalışması ile gerçek anlamda bir inşaya kavuşabilecektir.

> **"Demokratik Özerkliğin toplum açısından temel çözüm seçeneği olması özünde toplumun en temel dinamiği olan kadını esas almasından kaynağını almaktadır. Bu yönü Demokratik Özerkliğin önemini ve farklılığını birkez daha açığa çıkartmaktadır. Kuşkusuz Demokratik Özerkliğin kadın özgürlüğü çizgisi temelinde inşa edilmesi için kadın öncülüğünün oynayacağı rol hayatidir"**

Tecavüz kültürü temel bir tehlikedir

Kadın hareketi olarak 4. mücadele dönemine 8 Mart'tan itibaren *"Özgürlük mücadelesini yükseltelim, tecavüz kültürünü aşalım"* kampanyasını başlatarak giriş yapmış olmamız kuşkusuz önemli bir adım olmuştur. Tecavüz kültürü ile mücadeleyi radikalleştirme süreci 4. dönem stratejisine uygun ve süreci geliştirecek özellikte bir iddiayı taşımaktadır. Tecavüz kültürünü temel bir tehlike olarak görmek ve aşılması için mücadele etme kararlılığını göstermek başta kadınlar olmak üzere tüm topluma nefes aldırtacak, gasp etme, sömürme, asimile etme, soykırım politikalarına karşı toplum ve kadınları savunmak, özgürlüğünü sağlamak anlamına gelmektedir. Bu da Demoratik Özerkliğin inşasında önemli bir zemin yaratılması demektir. Yine içine girdiğimiz Kürdistan devrimi süreci kadın devrimi anlamına gelmektedir aynı zamanda. Devrimsel süreçler radikal, örgütlü, sürekli ve hamlesel bir mücadele tarzını gerektirmektedir. 4. stratejik mücadele dönemine Kürt kadınları olarak toplumsal cinsiyetçilik ve tecavüz kültürünün sızmış olduğu her alana karşı radikal mücadele stratejisini belirlemiş olmakla devrimsel anlamlar biçtiğimiz görülmektedir. Kürt kadınları olarak bu konuda devrimci süreçlerin ruhuna uygun olarak gerekli devrimci katılımı sağlayacağımız kesindir.

Kadın özgürlük mücadelemizin sonucu Kürdistan'da, toplumsal yapılanmada birçok alt üstlerin yaşadığı büyük bir gerçekliktir. Muazzam bir kadın özgürlük mirası yaratılmıştır. Kadın sorununun giderek toplumsal bir sorun, egemen erkeğin yaratmış olduğu bir

sorun olduğu anlaşılmıştır. Bu da toplumsal devrimin kadın devriminden geçtiği gerçekliğini açığa çıkartmıştır. Kadın ve erkek gerçekliğinin doğuştan, bir kader ve yazgı olmadığı tersine inşa edilmiş bir gerçeklik olarak değiştirilebileceğini de göstermiştir. Ve giderek kadın özgürlük mücadelemiz toplumsal cinsiyetçiliğe tarihsel ve toplumsal bütünlüğü içinde bakılmasını ve toplumun en temel sorunu olarak görülmesini sağlayarak daha doğru bir tespiti geliştirmeye başlamıştır. Kürdistan'da yaratılan bu kadın özgürlük değerlerinin Demoratik Özerklik süreciyle birlikte kurumlaşacağı, kadın özgürlüğü açısından tarihi gelişmelere de yol açacağını şimdiden görmek mümkündür.

Demokratik Özerklik çoklu bir anlayışa sahiptir

Demoratik Özerklik toplumdaki tüm topluluklara, farklılıklara dayanan özgürlük ve eşitlik anlayışına sahip demokratik bir sistemi öngörmektedir. Çoklu bir yapılanması vardır. Salt bir etnisite, dil, mezhep, cinsiyete vb dayanmamaktadır. Burada tek taraflı erkek egemenlikli yaklaşımlar reddedilmekte, kadın iradesinin açığa çıkartılması stratejik önemde olmaktadır. Bu yönüyle Demoratik Özerklik dünyada uygulanan diğer özerklik modellerinden farklılık arz etmektedir. Farklılığı cinsiyet özgürlüğüne dayanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Aksi takdirde gerçek anlamda bir Demoratik Özerklikten bahsetmek mümkün olmayacaktır. Demoratik Özerkliğin ve demokratik konfederalizmin dayandığı özgürlük ve eşitlik felsefesi oldukça önemli bir konudur. Çünkü Demoratik Özerkliğin önemi bu özgürlük ve eşitlik anlayışından kaynağını almaktadır. Demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü paradigmamıza göre özgürlük ve eşitlik kavramları iktidarcı yaklaşımlardan tümden arınmış durumdadır. Bu da en çok kadınlar için özgürlüğün ve eşitliğin yolunu açmaktadır. Reel sosyalist hareketlerin başarısızlıklarında özgürlük ve eşitlik anlayışlarının iktidar ve devlet ile bulaşmış olması temel etkendir. Burada yanılgılı özgürlük ve eşitlik anlayışı söz konusudur. Toplumu homojenleştiren, farklılıkları esas almayan özelde de kadına dayanmayan bir sosyalist eşitlik anlayışı sonuçta demokratik sosyalist gelenekten sapmış, bilinen yozlaşma sürecine yol açmıştır. Bu nedenle reel sosyalist hareketlerde egemen erkek anlayışından kaynaklı kadın sorunu kendi farklılığı, özgünlüğü içinde ele alınmamıştır. Demokratik toplum inşası olmadan sosyalizmin gelişemeyeceği görülmemiştir. Kadın özgürlüğü ve toplumsal özgürlüğünün iç içe geliştirilememesi temel hata olmuştur. Kadın özgürlüğünün genel devrim hareketi içinde kendiliğinden çözüleceği yaklaşımı kaybettirmiştir. Burada toplumsal cinsiyetçilik çözümlemelerinin oldukça yetersiz, yanılgılı ve pozitivist olduğu görülmektedir. Bundan dolayı reel sosyalist hareketler cinsiyetçi yaklaşımları aşamadıkları gibi toplumsal cinsiyetçiliğin devam etmesinde rol sahibi olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Özgürlük, eşitlik, demokrasi ve sosyalist yaklaşımlarının yetersizliği özünde erkek egemenlikli yaklaşımları aşamamaktan kaynaklanmıştır. Buna karşın Demoratik Özerklik projesi özgür kadın iradesine dayanması ile farklılığını ortaya koymaktadır. Burada toplumun tarihsel bütünlüğü içinde yetkin tanımlanması söz konusudur. Bu yönüyle Demoratik Özerklik ağır toplumsal sorunlara özelde de toplumsal cinsiyetçilik, kadın sorunu, aile sorunu ve nüfus sorunlarına karşı çözüm yollarını geliştirmesiyle öne çıkmaktadır.

Demokratik Özerkliğin temel güvencesi kadındır

Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak cinsiyetçi anlayışların aşılması ve Demoratik Özerliğin farklılıklara dayalı bir özgürlük anlayışı temelinde inşa edilmesinde en büyük misyonun kadınlara düştüğünün bilincindeyiz. Kadının öncülüğü ve katılımı Demoratik Özerkliğin en temel güvencesi ve sağlam temellerde inşa edilmesi anlamına gelmektedir. Toplumun en temel kesimi ise kadınlar olduğuna göre Demoratik Özerklik de esasta kadına dayalı olarak gelişebilecektir. Yani Demoratik Özerklik özgürlük ve eşitlik anlayışında farklılıklara dayanmasından kaynaklı gerçek anlamda demokratik bir modeldir. Kadınlar kendilerini adeta bir ulus gibi örgütledikleri an aslında demokratik uluslaşma sağlıklı bir şekilde gerçekleşmiş demektir. Demokratik uluslaşma toplumun tüm birim, kesimlerini kapsamakla birlikte en çok da kadınların kendisini bir ulus gibi örgütlemesiyle gelişebilecek bir durumdur. Çünkü kapitalist modernite de kadınların sınırsız sömürü ve istismara konu olması son sömürge

> **"Demoratik Özerklik toplumsal cinsiyetçiliğin, tecavüz kültürünün aşılmasında da çözüm modeli olmaktadır. Beş bin yıllık eril iktidardan kopuş, sonsuz boşanma bu dönemde yürüteceğimiz özgürlük mücadelesinin temel stratejisi olmaktadır. Nasıl ki Kürt toplumu olarak devletin baskıcı, inkarcı tek taraflı iradesinden boşanacağımızı ilan ediyorsak aynı zamanda bu kadınlar için de daha yakıcı bir gerçeklik olmaktadır"**

ulus statüsünde olmasına yol açmıştır. Bu nedenle kadınların sömürgeciliği aşarak kendilerini yeniden özgürlük temelinde bir ulus örgütlenmesine kavuşturması önemli olmaktadır. Demokratik uluslaşma süreci ise kadınların bu şekilde kendilerini bir ulus düzeyinde kapsamlı bir örgütlemeye kavuşturmalarıyla gerçek anlamına kavuşabilmektedir. Demokratik uluslaşmanın sağlanması ise Demoratik Özerkliğin oluşması anlamına gelmektedir. Her iki olgu da birbirini tamamlayan, bütünleyen olgulardır.

Ulus devlet projesi en fazla kadın iradesini inkar üzerinden gerçekleşerek teklik anlayışına, faşizme, hegemonyacılığa ulaşmıştır. Ulus devlet canavarı en fazla kadının sınırsız sömürü ve istismarı üzerinden kendisini yaşatmaktadır. Yani ulus devlet dönemi kadınlar için ise cinsiyetçi ve tecavüzcü kültürün en dorukta yaşandığı bir dönemi ifade etmektedir. Bugün kapitalist modernite veya ulus devletin iflası özünde egemen erkek uygarlığının iflası demektir. Bu sistemden en fazla tahribat ve inkarcılığa uğrayan kadınların Demoratik Özerklik modelinin inşası için büyük bir iddia, ısrar, yaratıcılık ile katılım gösterecekleri anlaşılır bir husustur. Demokratik Özerlik modelinin güvencesi, sağlam bir demokratik ve özgürlükçü geleneği oluşturması esasta kendisini kadın özgürlük mirasına dayandırmasından almaktadır. Demoratik Özerklik cinsiyetçi zihniyetin, yapılanmanın aşılması için önemli bir teorik ve pratiksel zemin doğurmaktadır. Demoratik Özerklik projesi bu açıdan kadın özgürlük mücadelesinin bir kazanımı olarak da gündeme girmiş durumdadır. Bu nedenle Demoratik Özerkliğin inşası Kürt kadınlarının temel gündemi olarak önümüzde durmaktadır. Demoratik Özerkliğin başarılı bir biçimde inşa edilmesi için kadınlar cephesi tarafından öncülük misyonunun gereği daha fazla tartışma, aydınlanma, entelektüel çalışmalar, demokratik örgütlenme ve eylemliliklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Demoratik Özerklik toplumsal cinsiyetçiliğin, tecavüz kültürünün aşılmasında da çözüm modeli olmaktadır. Beş bin yıllık eril iktidardan kopuş, sonsuz boşanma bu dönemde yürüteceğimiz özgürlük mücadelesinin temel stratejisi olmaktadır. Nasıl ki Kürt toplumu olarak devletin baskıcı, inkarcı tek taraflı iradesinden boşanacağımızı ilan ediyorsak aynı zamanda bu kadınlar için daha yakıcı bir gerçeklik olmaktadır. Kadınlar olarak egemen erkeğin tek taraflı baskıcı yaklaşımlarından daha doğrusu erkeğin tecavüz- istismar ilişkisinden sonsuz boşanma sürecinin geliştirmemiz çok önemlidir. Bu ekmek su kadar önemli ve olmazsa olmaz kabilindedir. Tecavüz kültürünü aşmadan, onun dışında çözüm aramadan özgürlüğün kazanılmayacağı açıktır. Bunun dışında bir çözüm kendini kandırma durumudur. Beş bin yıllık tecavüz kültürüne karşı sonsuz boşanmayı kadın özgürlük mücadelemizin merkezine oturtmak Demoratik Özerkliğin içeriğini daha fazla radikalleştirecektir.

Ekonomik alan ancak kadın öncülüğünde gelişebilir

Demoratik Özerkliğin bu açıdan kadın öncülüğünde başarıya ulaşacağı ve kazanımlarının büyük olacağı açıktır. Demoratik Özerkliğin temel boyutları olan öz savunma, ekonomik, kültürel, siyasal, diplomasi alanlarının kadın öncülüğü olmaksızın gelişemeyeceği bilinmektedir. Ekonomik alan ancak kadın öncülüğünde gelişebilir. Çünkü ekonomi esasta kadının temel bir çalışma alanıdır. İktidar tekelleri tarafından kadının elinden alınması gerçekliğine karşın ekonominin yeniden gerçek anlamına kavuşmasında en fazla rol sahibi olabilecek kesim kadınlar olmaktadır. Bugün bile ekonominin kadın üzerinden yürüdüğü açık bir olgudur. Yine kültür alanı kadının temel çalışma alanıdır. Kadınlar dil ve kültür asimilasyonuna en fazla karşı duracak ve bu alandaki soykırım yaklaşımları bertaraf edebilecek özelliğe sahiptir. Öz savunma alanı da ancak kadın katılımı ile gelişebilir. Kadınların savunmasız olduğu bir Demoratik Özerklik eksik kalacaktır. Bu nedenle öz savunma da kadınların aktif ve etkin olmaları hayati önemdedir. Kadınların kendi savunmasını geliştiremediği bir Demoratik Özerklik güvenlik boyutunda yetersiz kalmış demektir. Bu toplumun genelinin savunmasızlığı anlamına da gelecektir. Yine ocak, komün, meclis örgütlenmeleri kadın katılımı ile gerçek işlevine kavuşabilmektedir. Demokratik siyasetin gerçek işlevine kavuşması da kadınların katılımı ile mümkün olabilmektedir. Kuşkusuz Demoratik Özerkliğin temel boyutlarının kadınların öncülüğü ve katılımı olmaksızın gerçekleşemeyeceği hususunu daha fazla ayrıntılandırmak mümkündür. Önümüzdeki süreçlerde bu temel toplumsal alanlar üzerinde kadınlar olarak öncülük rolümüze ilişkin daha fazla teorik çalışma ve pratik adımların geliştirilmesi gerekmektedir.

Demoratik Özerklik sürecine kadınlar olarak öncü düzeyde katılımın sağlanması hem Kürt sorununun çözümünde hem de kadın özgürlük mücadelesinin yükseltilmesinde kalıcı sonuçların alınmasına yol açacaktır. Büyük bedeller ödenerek geldiğimiz devrimsel süreci başarıya götürmede her zamankinden daha fazla bilinçli, örgütlü, etkili radikal bir mücadele stratejisini geliştirmek durumdayız. Böyle tarihi, devrimsel süreçlerde kadınlar olarak öncülük düzeyinde katılımı sağlama Kürdistan devriminin başarının garantisi olacaktır. Tecavüz kültürüne karşı sonsuz boşanma perspektifi doğrultusunda mücadele gücünü açığa çıkartmak Demoratik Özerkliğin inşasında en etkili katılım olacaktır. Kadın hareketi olarak Demoratik Özerkliğe ilişkin kadın özgülünde de projelerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kürdistan kadın özgürlük hareketi olarak geldiğimiz özgürlük düzeyi, birikim ve tecrübe düzeyi yeni dönemde de başarıyı sağlayacağımız noktasında büyük güven ve zemin sunmaktadır. Bu noktada Önder Apo'nun felsefesi ve özgür toplum anlayışının hakim kılınmasında en fazla kadınlar olarak duyarlı, bilinçli ve aktif bir mücadeleciliği yürütmemiz gerekmektedir. Önder Apo'nun biz kadınlardan beklentisi de bu doğrultudadır.

Kürt özgürlük yürüyüşünü bitirme hamlesi:

KÜLTÜR SOYKIRIMI

Toplumsal gelişmenin düzeyi ve biçimi aynı zamanda insanlığın maddi ve manevi kültürünün ve tarihsel tecrübelerinin bir yansımasıdır. İnsanlığın edindiği tecrübelerin kalıcılaşması için toplumsal yaşam şart iken toplumsal yaşamın da doğada farkını ortaya koyabilmesi için kültürel yaratımda bulunmasına ihtiyacı vardır. Kültürel değerler olarak tanımlanan insan emeklerinin yaratıcı ürünleri, insana ait özelliklerin toplamının bir sonucudur. Kültürel yaratımlar toplumun ve insanın bir diğer yüzüdür. 'İnsan kültürel bir varlıktır' tanımlamasından da anlaşıldığı gibi insan kültür ilişkisi, insan yaşam ilişkisidir. İnsan toplumsal bir varlıktır. İnsan toplumsallığı doğadaki diğer canlılardan yaratıcı farkındalığını ortaya koyarken, bunu yarattığı kültür ürünleriyle gösterir. Bu anlamıyla insanlaşma öyküsü bir anlamıyla da maddi ve manevi alandaki yaratımlarıyla kültürleşme tarihi de olmaktadır. Özcesi insanın kendisine has maddi ve manevi yaratımlarının ve tecrübelerinin birikip yaşama dönüşmesi, kuşaktan kuşağa aktarılması için toplumsal yaşam şarttır.

İnsan toplumsal gelişim tarihi ve kültürü üzerinde yapılan araştırmalar göstermiştir ki toplumsal yaşam uygun coğrafi koşullar olmadan gerçekleşmemiştir. Dolaysıyla toplumsallığın birikimleri ile devamlılığı için uygun coğrafi koşullara ve uygun iklim şartlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Tarihsel olarak incelendiğinde görüldüğü gibi ilk insanlar Doğu Afrika'da ortaya çıkmaya başlamıştır. İlk insanlar milyonlarca yıl süren klan yaşamlarından sonra başta Mezopotamya olmak üzere dünya coğrafyasının belli başlı alanlarına dağılmaya başlamışlardır. Ayrıca tarihsel araştırmalar Afrika kıtasından gelip Mezopotamya topraklarında biriken insan topluluklarının toplumsal yaşamın geliştirilmesinde niteliksel bir sıçramayı sağladıklarını ortaya koyar. Bu durum toplumsallık, kültür ve coğrafya ilişkisinin bir sonucudur. Bu gerçekten hareketle belirtmek gerekir ki toplum, kültür, coğrafya arasında kopmaz bağlar vardır. Uygun coğrafi koşulları kültürel zenginliğe ve yaratıcılığa yol açarken, böyle bir kültürün de gelişkin toplum biçimlerine yol açtığı tespitlidir. Gelişkin kültür gelişkin toplumsallıktır.

Mezopotamya topraklarında başlayıp devam eden yaşamın, insanlık ailesine aralıksız olarak on beş bin yıl öncülük etmesinin temel nedeni de uygun coğrafi koşullardır. Özellikle Kürdistan olarak bilinen coğrafyanın yeryüzü şekilleri, dört mevsimli elverişli iklimi, zengin bitki örtüsü ve hayvan türlerinin çokluğu belirtilen yaşamın gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Kürdistan coğrafyasının dağlara yakın düz ve geniş ovaları, derin vadilerin kuzey-güney hattında uzanmış olması, dört mevsimin tüm canlılığıyla yaşanması gibi daha birçok özgün fiziki koşullar, bu topraklarda zengin ve dönemine göre çok gelişkin toplumsal yaşamın gelişmesine uygun sebeplerdir. Bütün bu nedenler ilk kültürel devrimin bu coğrafyada gerçekleşmesine olanak tanımıştır. Günümüzde Aryenik kültür olarak bilinen ve özünde Kürdistan merkezli yaşanmış kültür devriminin geliştirdiği toplumsal yaşam, insanlık tarihinin tanıdığı ilk, ama önemi her zaman devam edecek bir gelişmedir. Önderlik bu realiteye Kürdistan coğrafyasının ve Kürt kültürünün Aryen kültürü açısından 'merkez bölge' ve 'çekirdek kültür'e vurgu yaparak tanım getirmektedir. Bu anlamda Kürdistan coğrafyası ve bugün Kürt kültürü olarak tanımladığımız değerler, insanlık tarihinin son on beş bin yıllık kültürel gelişiminin temeline oturtulabilir.

Kültür toplumun düşünce biçimi ve dilidir

Önderliğin kültürel yaratım anlamında 'uzun süre' kavramıyla tanımladığı aşamada gerçekleşen toplumsallığın kurum ve kuruluşlarının tümü, Verimli Hilal coğrafyasında vücut bulmuştur. Din, felsefe, bilim, ekonomi, sanat vb değerler, insanlık var oldukça varlığını koruyacak olan "uzun süre" yaratımlarıdır. İnsanlık, kültür dünyası olarak tanımladığımız bu yaratım alanlarının gücünü kullanarak oluşan yeni ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bu aşamaya toplumsallığı var eden temel yaşam alanlarının, kendilerine has özellikleriyle, yaratıldığı dönem de denilebilir. Yaşamın doğru, iyi ve güzel üçlüsünün en harika sentezi ile yaratıldığı aşama bu dönemdir. Eşitlik, özgürlük, kardeşlik, paylaşım, adalet gibi komünal kültürün kimlik değerleri bu alanda ve zamanda (MÖ 12-10 binlerden itibaren) yaratılmışlardır. Bütün bu kültürel yaratım alanlarından hareketle denilebilir ki; toplum, milyonlarca yılda oluşturduğu zihniyet kalıplarıyla dönemin ihtiyaçlarına cevap olacak yeni düşünceler ile maddi yaratımlar ortaya çıkarmaya başlamıştır.

Önderlik, kültürü dar anlamda "toplumun zihniyet kalıpları, düşünce biçimi ve dili" olarak tanımlamaktadır. Kürdistan coğrafyasında on beş bin yıl önce oluşmaya başlayan yenilik bu tanımlamaya göre tam bir kültürleşmedir. Geniş manada kültürü tanımlarken vurgulanması gereken tüm üretim araçlarının yaratılması da bu aşamada ortaya çıktığından, yaşanan bütünüyle bir kültür devrimidir. Tarım ve köy devrimi gerçekleşiyor. Bu anlamda Kürt kültür değerlerini tarihin ilk kültür devriminin değerleri olarak tanımlamak yerinde olur. Kürt kültürünün kendine özgü böylesi bir yanı vardır. Kürt kültüründe toplumsallığın, kültür ve coğrafya ilişkisinin güçlü kurulduğunu belirtmek gerekir. Kürt kültürünün bu özelliği onun sürekli kendini yaratan bir mecrada akmasına vesiledir. Kürt toplumundaki dayanışma ruhunun güçlü olması, sınıflı toplumla gelişen devlet merkezli şehirlere karşı kapalılığı, tarım ve hayvancılığa bağlılığı, komünal yaşam özellikleri ve kendi kendine yetebilen bir toplumsal düzene sahip olması gibi günümüze kadar gelmiş birçok değerin varlığıyla direkt bağlantılıdır. Yüzlerce yıldır devam eden dış baskı ve sömürgeci egemenliğe ve bunlarla beraber yürüyen Kürt egemen sınıfların iç ihanetine rağmen, Kürt toplumunun halen birçok toplum ve gruptan dil, yemek, giysi, destan, masal, govend ve aşiret kültürü itibariyle zengin olmasının nedeni kültür değerlerinin tarihsel kökenin gücüdür.

Bir toplumun kültürel zenginliği, bu zenginliği diğer halklarla paylaşmasıyla da ölçülür. Bu özellik de ayrı bir kültürel zenginliktir. Kültürel zenginlikte diğer bir ölçü de Önderliğimizin "uzun süre" kavramıyla dile getirdiği temel kültürel yapıların sürekli yenilenmesi, artan ve değişen toplumsal yapıya cevap olacak dönüşümü sağlamasıdır. Yani kültürel zenginlik toplumsal doğanın çoklu yapısına uygun olarak sürekli bir yenilenmeyi şart kılar. Çünkü her kültür değeri belli bir zaman ve mekanda gerçekleşir. Ve içinde üretildiği zaman mekanın ihtiyaçlarına cevap verir. Toplumsal yaşamda zamanı, toplumun algılama düzeyi ve ihtiyacı olarak, mekanı ise toplumsal nicelik ve coğrafya olarak ele alırsak, kültür de zaman ve mekanın diyalektiğine göre sürekli yenilenmelidir. Kültürel değişim ve dönüşümden kastettiğimiz husus, gelişigüzel şeyler yaratmak yeni biçimler modeller ortaya koymak değildir. Kültürel değişim, toplumun yaşamına hakim olmuş ve gelenek olarak tanımlanan geçmişin birikimleri üzerine yenilerini eklemek, zaman ve mekana cevap olamayan değerleri değiştirip dönüştürmektir. Kültürel yenilenme aynı zamanda yaşama anlam katma çabasıdır. Bu çabanın ürünleridir. Pazar için satılacak ürün üretmek, bu ürünleri satmak için insanların zihniyetini denetime almak kesinlikle kültürel değişim ve zenginlik değildir. Bu, yaşamı tüketmektir. Toplum ve değer sarf etmektir.

Kültürel yenilenme, Önderliğin kültür tanımlaması yaparken vurguladığı "zihniyet kalıpları düşünce biçimi, dil ve üretim araçları" alanlarında yaşanan toplumsal yaşama ve toplum doğa ilişkisine ters düşmeyecek tarzda ele alınmalıdır. Kültürel değişimin bu özelliğinden hareketle denebilir ki kültürel değişim için toplumun zihniyet ve düşünsel değişimleri olmazsa olmazdır. Dolayısıyla kültürel zenginliğin devamlılığı, kendi içerisinde zamana ve mekana göre değişim gücünü gösterebilecek zihniyet kalıplarını ve düşünce biçimlerini barındırmayı zorunlu kılar. Bu tanımlama üzerinden Kürt kültür ve toplumsal yapısına baktığımızda, Kürt kültürünün tarihsel ve toplumsal alt yapısının çok güçlü döşenmiş olduğunu, kendisini sürekli üretebilecek bir karaktere sahip olduğunu, ancak bu zenginliğini devamlı kılacak, zaman ve mekana cevap olabilecek zihniyet ve düşünce bakımından bir zorlanmayı yaşadığını belirtebiliriz. Önderlik Kürt toplumsal yapısı ve kültürünün bu durumunu "neolitikte çakılıp kalma" biçiminde tanımladı. Güncelde de Kürt kültürü için gerekli olan temel husus, vurgusu yapılan zenginliğini zaman ve mekana göre değiştirip dönüştürme kabiliyetinde yaşadığı zorlanmaları aşmaktır. Kültür değerlerimizin biçimlendirilip geliştirilmesi, bunlara yenilerinin eklenmesi yaşamımızın temel amacıdır. Özü itibariyle özgürlük mücadelesiyle yapmaya çalıştığımız şey de budur.

Toplumsal inşalar düşüncelerin eseridir

Kültür değiştirip dönüştürmek iken, ona yeni biçimler kazandırmak da kültürleşmek demektir. Toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde kültürlerin de değişip dönüştüğü bilinmektedir. Toplumsal ve kültürel değişimler, yenilikler -bu bazen olumsuz da olabilir- toplum yaşamında doğan yeni ihtiyaçlara cevap olmak için gerçekleştirilir. Toplumsal ihtiyaca yeni bir kültür değeri yaratarak ya da değişime uğratılmış eski bir değer ile cevap olmak ilkin zihniyette kurgusu yapılarak gerçekleşir. Bu daha sonra pratikleşir ve maddi değere dönüşür. Toplumsal ihtiyaçlar söz konusu olduğunda önce zihniyet, düşünce devreye girmek durumundadır. Çünkü toplumsal inşalar düşüncelerin eseridir. İnşa edilmiş toplumsal yapıların maddileşmesi için "el ve ayaklar" daha sonra devreye girer. Kuşkusuz insan pratiğinde düşünce ile pratik birbirinden koparılamaz. Ama yine de ilk kuruluşların önce düşüncede oluşmaya başladığını belirtmek gerekir. Düşüncede kendisine cevap oluşturulmamış hiçbir toplumsal ihtiyaç giderilemez. Bu anlamıyla da toplum kültür ilişkisinde toplumsal akıl ile yaratım birbirinin içerisinde gerçekleşir. Biri diğerinde yansır. İnsan düşündüğünü pratikleştirmek isteyen bir varlıktır. Düşünce, manevi kültürü ortaya çıkarırken, bunun sonucunda ortaya çıkan ürünler de insanlığın maddi kültürünü oluşturur. Ve her iki kültür sahası da somut olarak toplumsal yaşamı var eder.

Toplumsal yaşamın bu özelliğine köklü cevaplar vermek, tarihin her döneminde kolay gerçekleşebilecek bir durum değildir. Toplumun ihtiyaçlarına cevap olacak düşünceler üretmek diğer bir deyişle toplumsal aklın temsilciliğini yapmak, olağanüstü olmayı gerektirir. Maddi kültür kolektif emeğin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Manevi ya da düşünce kültürü ise toplumsal kolektivizmin bireylerde yansıması ile ifade bulur ve bu yolla toplumsallaşır. Kimi kişi veya kişilerin tarihin belli dönemlerinde toplumsal yaşamın gelişme seyrine damgalarını vurmalarının nedeni budur. Tarihin ilk dönemlerinde komünal topluma öncülük eden ana kadınlar, daha sonraki uygar toplum aşamasında da şamanlar, rahipler, peygamberler, filozoflar, bilim ve sanat-edebiyat insanları bu toplumsal özelliğin bir ifadesidir. Toplumun gelişim diyalektiği böyle çıkışlara ihtiyaç duymakta ve kendi dinamikleri devreye girmektedir. Bu temel özellik toplumsal yaşam içerisinde öncü, öncülük, lider önderlik kavramlarıyla tanımlanmıştır. Bu kavramlar ile kendisini topluma kabullendirmiş kişi ya da kişiler, kültürel değişim ve dönüşümde olumlu olumsuz rol oynarlar. Olumsuz rol oynayanlar yaşam için bir sorun olan sınıflı devletçi toplum kültürünü ortaya çıkarırken, toplumsal doğaya uygun gelişmelere vesile olanlar ise yaşamın diline ve varoluş ilkesine –komünalliğe– göre olmaya çalışır. Toplumların kültürel zenginliğinin sürekliliği, toplumun gelişme ilkesi olan komünal sistemlerinin gelişme düzeyi ile ele alındığında ortaya çıkacak tablo, o toplumun kendi içinden liderlik yapabilecek kişi ya da kişiler ortaya çıkarıp çıkarmadığını ele verir. Aynı durum uygar toplum biçiminin gelişip yayılması için de belirtilebilir.

Kürt kültür değerlerinin tarihsel alt yapısının çok güçlü ve zengin olmasına karşın, zaman ve mekana göre kendisini değiştirip dönüştürmediğine yukarıda vurgu yapmıştık. Bu sorun, Kürt toplumunun kendi içinde öncülük yapabilecek kişi ya da kişileri çıkarmamasıyla birebir ilişkilidir. Kürt toplumu kendi sorunlarını köklü çözecek tarza sahip, kendisine öncülük edebilecek önderler çıkarmamışsa bu, Kürt toplumunun buna gücünün yetmediği, böyle bir özellik gösteremeyeceği, enerjisinin buna yetmediği anlamına gelmez. Kürt kültürünün özü kendisini sürekli yenileyen, üreten, başka bir tabirle, doğurucu yanı güçlü dişil karakter gösteren bir kültürdür. Buna Kürt kültürünün temel karakteristik özelliği demek, yerinde bir değerlendirme olur. Kürt kültürünün bu temel karakteristik özelliğine rağmen belirtilen önderlik noksanlığının yüzlerce yıl devam etmiş olması, dış baskılar ve iç ihanetten kaynaklanmıştır. Çünkü bir toplumun ya da

halkın kendi içinden bu özeliklerdeki kişi ya da kişileri çıkarmamasının, o topluma dışarıdan yapılan müdahalelerle de bağı vardır. Dış baskı ve sömürgecilik, yine Kürt egemen sınıflarının iç ihaneti, Kürt kültürünün gelişmemesinin temel nedenlerindendir.

Toplumu yok etmenin temel yolu kültür soykırımıdır

Kürt toplumu ve kültür değerleri sınıflı toplum uygarlığı ile birlikte, sürekli bir kırımla yüz yüze kalmıştır. Kürt toplumu fiziki katliamlardan çok kültür kırıma maruz kalmış bir toplumdur. Bir toplum açısından kültürel kırım demek, o toplumun kültürünün baskı altına alınması, başkalarınca asimile edilip kendisine mal edilmesi, o kültürün otantik öğelerinin yozlaştırılması demektir. Bir toplumun kültürel değerleri açısından bu üç muameleye bir anda tabi tutulabilecek alanların başında, o toplumun zihniyeti ve düşünce biçimi gelir. Bir toplumun zihniyet ve düşünce dünyası, o toplumun ideolojik alanlarının yeşerdiği mekanlardır. Bir toplumun ya da halkın ideolojisini baskı altına alıp teslim almak, onu köklerinden kopartıp asimile etmekle gerçekleşebilir. Tümüyle teslim alıp asimile gerçekleşmese de sonuna kadar yozlaşmayı dayatmak denenir. Bu açıdan kültürel değerlerimizin zaman ve mekana uyarlanmama sorununu, Kürt toplumunun ideolojik alanını geliştirmemesi yani Önderlik sorununu uzun yıllar çözememesi olarak ele almak yerindedir. Kürt toplumu üzerinde incelemede bulunan herkesin tespit edebileceği bir gerçeklik de Kürtlerde temel bir sorun olarak, PKK'ye kadar olan tarihsel toplumsal yaşamda ciddi bir ideolojik çıkışın, yani önderliksel çıkışın yaşanmamış olması gerçeğidir.

Önderliğin PKK'yi bir kültür hareketi olarak tanımlamasının altında, PKK gerçeğinin, Kürtlerin binlerce yıl yaşadığı önderlik sorununa cevap olması yatar. Bu anlamıyla PKK kendisini değiştirip dönüştürme olanağı bulamamış binlerce yılık kültür değerlerimizin bugünkü dilidir. Tarihsel kültür değerlerimizin, içinde bulunduğumuz zaman ve mekana göre yeniden yaşama kavuşmasıdır. PKK, toplumumuzun yabancıların baskı, işgal ve istilalarından dolayı fırsat bulup gerçekleştiremediği, ekmek ve sudan daha önemli olan ihtiyaçlarını anbean giderme mekanıdır. Bir önderlik hareketi olarak PKK, Önderlik'ten aldığı özellikleriyle, Kürt toplumuna kazandırdığı yeni bir akıl ve düşünce düzeyi vardır. Dolayısı ile PKK, Kürtler için yeni bir yaşamı anlamlandırma zamanıdır. PKK kültür yaratan bir hareket olarak, Kürt toplumunun ortak aklıdır.

PKK esasta Kürt toplumunun manevi kültürünü geliştirerek duygu ve düşünce dünyasına cevap olmaktadır. Toplumumuzun kültürel anlamda yaşadığı temel sorun, iç içe geçmiş zihniyet kalıplarının yol açtığı buhran ve bu buhrandan çıkış yaptırabilecek düşünce yapılarının olmamasıydı. PKK önderliksel bir hareket olarak Kürt toplumuna bu alanda cevap olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Daha da sayılabilecek özellikleri ve yarattığı değerleri ile PKK, Kürt toplumunu tarihi değerleriyle buluşturmuş ve bunlara yeni değerler eklemiştir.

Önder Apo kültürü, "zihniyet kalıpları, düşünce biçimi ve dil" olarak tanımladı. PKK Kürt halkı için tam da bu alanlarda yenilikler yarattı. Yani PKK, bir toplumun kültürleşmesi için gerekli olan yaşam alanlarına cevap olmayı ifade etmektedir. Bundan hareketle rahatlıkla belirtilebilir ki Kürtler PKK, PKK Kürt olmuştur. Zaten her gün on binler alanlarda, "PKK halktır halk burada" demektedir. Bu, PKK'nin kültürel yaşam alanlarını yaratmadaki başarısıyla bağlantılıdır. PKK'nin halklaşması, bildik manada bir partinin halklaşması değildir. PKK'nin halklaşması demek, tarihinden kopmuş, asimile olmuş, değerlerinden uzak düşürülmüş Kürtlerin, yeniden öz değerleriyle buluşması demektir. Bu anlamıyla da PKK, Kürt halkı ile öz değerleri arasındaki yaşam köprüsü olmayı başarmıştır.

Kültür aynı zamanda bir toplumun yaşamını ve davranışlarını da ifade eder. PKK yaşamı olarak ifade edilen yaşam tarzı, Kürtlerin "kendileri" olarak yaşayabilmelerini sağlayacak olan yaşam tarzıdır. Dolayısıyla PKK'nin mekanları, süreklileşen kültürel yaratım mekanlarıdır. Buralarda yaratılan her şey, PKK'nin kültürel özeliklerine göre olmak durumundadır; çünkü yaratılan değerlerin toplumumuzun öz değerlerine ters düşmemesi gerekmektedir. Kürdistan'da öz değerlere ters düşmek, kültürel manada dış egemenliğe yakın olmak, onun kontrollüne girmek, asimilasyonu kabul etmek ve Kürt olarak yabancı sömürgeci güçlerle işbirlikçilik temelinde yaşamak demektir.

Kürdistan'da yüzlerce yıldır süre gelen sömürgeci egemenlik, esasta kültürel kırım üzerinden kendini var ederek bugüne gelmiştir. Bu kültürel kırım, günümüzde uygulama tarzını değiştirerek devam etmektedir. PKK ortaya çıkmadan önce, sömürgecilik Kürdistan'da sabırla, ince ve derin planlamalarla, otantik halk değerlerimizi asimile ederek kültür kırım politikaları uygulamaktaydı. Bu kültür kırım politikalarını rahat yürütebilmek için de toplumsal yapımızı her taraftan ve çok yönlü olarak ağır bir baskı cenderesine almıştı. Bu uygulamalar sonucunda toplumsal yapımız adeta uyuşturulmuş ve şoke edilmişti. Üretimsizlik, tembellik, kısırlık, ülkeden kaçış ve kendi değerlerine yabacılığın yol açtığı kendini küçük görme ve kendinden utanma, hakim kültür haline gelmişti. Bu durum bir trajedi olarak temel yaşam biçimine dönüştürülmüştü. Toplumun gözü önünde en kutsal değerleri parça parça edilirken tepki gösterilmediği gibi birçok açıdan buna ortak olunmaktaydı.

PKK'nin ortaya çıkışından sonra, Kürt toplumuna karşı yürütülen kültür kırım politikaları yeni bir boyut kazandı. PKK kültürleşmesi toplumun temel dinamiklerini ortaya çıkaran bir kültürleşme olduğu için, günümüz kültür kırımı Önderliği ve PKK'yi hedefleyerek gerçekleştirilmektedir. Önderliğe ve hareketimize karşı sadece fiziki saldırılar, tutuklamalar, işkenceler ve askeri operasyonlar biçiminde saldırılar geliştirilmemektedir. En büyük saldırılar kültürel alanda geliştirilmektedir.

Kültür kırım, esasta kültürel değerler yozlaştırılarak yapılır. Bir değerin dejenerasyonu da denilen bu yozlaştırma, söz konusu değer ile o değeri kabul etmiş toplum arasına mesafe koymayı hedefleyerek yapılır. Kültür kırım için bu noktadan başlamak esastır. Bir değer ile toplum arasında mesafe açmak demek, toplum üyelerinin o kültür değerine yabancılaşmasına yol açmak demektir. Zaten burada mesafe açmak ile kast edilen kültürel yabancılaşma olgusudur.

● "Kültür kırım, esasta kültürel değerler yozlaştırılarak yapılır. Bir değerin dejenerasyonu da denilen bu yozlaştırma, söz konusu değer ile o değeri kabul etmiş toplum arasına mesafe koymayı hedefleyerek yapılır. Kültür kırım için bu noktadan başlamak esastır. Bir değer ile toplum arasında mesafe açmak demek, toplum üyelerinin o kültür değerine yabancılaşmasına yol açmak demektir"

Bir kültür değerine karşı yabancılaşmayı sağlayan ise yapılan ideolojik saldırılardır.

İdeolojik çalışma zihniyet çalışmasıdır. Düşünce üretme, geliştirme ve topluma mal etme çalışmasıdır. Bu çalışma ile toplumlar değerleri ile buluşur, buluşturulur. Bundan dolayı, bireylerin kendi kültür değerleriyle doğru buluşmaları ve sorunlarını asgariye indirerek kimlik değerleriyle yaşamaları için, ideolojik düşüncelere gereksinim vardır. Çünkü kültürel yabancılaşmaya neden olan temel durum, karşı ideolojik saldırılar ve bundan kaynağını alan yaşam kurgulamalarıdır.

PKK'nin daha kuruluşunun ilk yıllarından itibaren maruz kaldığı bir saldırı biçiminin de "Apo ayrı PKK ayrı" ve daha sonra da "PKK ayrı Kürt halkı ayrı" tarzında yapılan karşı ideolojik saldırı olduğunu biliyoruz. Bu anlaşılması kolay olmayan saldırganlık şekli, bahsettiğimiz kültür kırımla direkt bağı olan ve siyaseten ifade edilmiş dilin saldırı şeklidir.

PKK önderliksel bir harekettir. Önderlikten kopartılmış PKK, ideolojik doğrultusunu kaybetmiş PKK'dir. İdeolojik doğrultusunu kaybetmiş PKK ise teslim olmuş, asimile olmuş yozlaşmaya yatmış PKK demektir. Bu olumsuz realitenin kültür değerlerini yenileme ve değişim dönüşümü yaratmayla bağının ne olduğu, yukarıda vurgulanmaya çalışıldı. Kürt halkı açısında da bu durum kültür kırım altında yaşamaya devam etmek demektir. Bugün de Kürt sorununun çözümü gündeme geldiğinde "Apo ve PKK muhatap değildir" denilmektedir. Tüm bu vurgular ve saldırılar Kürt toplumunun kendi öz değerlerinin döşendiği yoldaki yürüyüşünün yarattığı ve yaratacağı gelişmelerin önüne geçmek içindir. Bu söylemler kültür kırımın, bütün toplumun anlayabileceği dilden siyasal söylemlere dönüştürülmesidir.

Kültürel sömürgecilik bir halkın hafızasını ele geçirmeyi hedefler

Kültür kırım, belirtilen bütün siyasal söylemleri topluma kabullendirmeye yol açacak maddi ve manevi zemini hazırlamaktır. Bir toplumu sömürge altına almak zor ve şiddetle gerçekleşeceği gibi kültürünü ele geçirerek de gerçekleşir. Kültürel ele geçirme en tehlikeli sömürgecilik biçimidir. Kültürel sömürgecilik sömürgeciye meşruluk ve yasallık sağlar. Bir toplumu başkalaştırmak bu yolla olur. Bu ele geçiriliş bir toplumu veya halkı madden ve manen işgale hazır hale getirmektir. Kültürel sömürgecilik bir halkın hafızasını ele geçirmeyi hedefler. Hafızası yabancı bir güç tarafından ele geçirilmiş toplumlar ise Önderliğin belirttiği gibi "kolay sömürülmekten, işgal edilmekten ve asimile olmaktan kurtulamazlar." Bir halk için, o halkın önderliğinin, öncülerinin ve ideolojik kültürünün ne kadar önemli olduğunu insan bu tespitte birkez daha rahatlıkla görebilir. Böylece Önder Apo'ya ve PKK'ye dönük yapılan saldırıların derin anlamı birkez daha ortaya çıkmış olmaktadır.

Kültür kırım saldırısı çok ince ve derindir. Üslubu sanatsaldır. Saldırırken karşıdaki insanın ideolojik donanımı ve kendi ulusal değerlerine bağlılığı yoksa veya zayıf ise ona son derece güzel de gelebilir. Kültür kırım saldırısı kendini hissettirmez ve açıktan göstermez. Kültür kırım saldırısı kendini kabul ettire ettire ilerler. Sonuçları ve yaratacağı tehlikeler orta ve uzun vadede ortaya çıkar ve tahribatları köklü olur. Kültür kırım toplumsal tabakaların tümünü, özelliklerine göre hedefleyerek saldırır. Kültür kırım esas aldığı taktikleriyle özel savaş tarzını da barındırmaktadır. Duygulara ve düşüncelere hitap ederek en derin etkiyi yapar ve asimilasyon ile sonuçlanır.

Bilinç saptıran bu saldırganlığın nasıl yürütüldüğünü anlamak için, Türkiye devletinin desteği ve onayı ile sinema ve dizi filmlerde yapılanlara bakmak yeterlidir. Ancak sadece bakmak yetmez, aynı zamanda bunları analiz etmek de gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz dönemde yapılan saldırılar, Kürtleri önderliksiz ve iradesiz bırakmayı amaçlamaktadır. Bunun için değişik alanlar üzerinden yürütülen saldırıların dili ve tarzı değişik olsa da hedef birdir. Örneğin siyaseten dil itibarıyla yine ileri sunulan yöntemler açısından CHP ve MHP ayrı, AKP ayrı şeyler dile getiriyorlar. Ama her üçünün de hedeflediği Önderliği ve PKK'yi Kürtlerden kopartmak ve tasfiye etmektir. Devlet politikaları ve amaçları gereği bilim, sanat, basın, spor vb alanlar da buna hizmet etmek zorundadırlar. Devlet bütün bunları koordineli bir biçimde yürütmektedir.

Günümüz saldırıları Kürtleri, "Kürtlerle ve Kürtlük silahı ile vurma" taktiğini esas almaktadır. Bugünkü Kürtlük, PKK'nin yarattığı direniş kültürü, değerleri ve ölçüleriyle yaşandığı için, geliştirilen kültür kırım saldırıları da özgürlük mücadelemizin yarattığı kültür değerlerini hedeflemektedir. Dikkat edilirse Kürtler üzerindeki yasaklar fiili olarak işlemiyor. İnkar edilen Kürtlük şimdi kabul görmeye başlanmıştır. Ama iş bu Kürtlüğü ortaya çıkaran ve kültürleştiren Önder Apo ve PKK'ye gelince sınır tanımaz düşmanlık konuşuyor ve pratikleşiyor. Önderliğin ve PKK'nin Kürt halkını temsil etmediği iddia ediliyor. Önderliğin ve PKK'nin Kürtlerden farklı şeyler olduğu, Kürtlerden ayrı bir yaşam değerlerinin olduğu dillendirilip duruluyor. PKK'nin Kürt toplumundaki kültürel değerlerden çok farklı olduğu türündeki saldırılar, halkımız üzerinde yürütülen kültür kırım politikalarını ifade eder. Önderliğe ve PKK'ye yapılan her türlü saldırı esasta kültür kırımla sonuç almayı ve 21. yüzyıl koşullarına göre yeni bir sömürgecilik temelinde Kürt toplumunu bitirmeyi hedeflemektedir.

Daha düne kadar kültür değerlerimizi inkar edenler şimdi değerlerimizi ele geçirip kültürel kırım politikaları eksenine kullanarak çıkar sağlama peşindeler. Kürt kültür değerlerinin, özellikle de kendi dilinde sanatsal ve edebi eserlere dökülmesi Kürtlere yasaklıyken, sömürgecilere serbesttir. Özgürlük bir insan veya bir halk için kendi temel değer yargılarına göre yaşayabilmesiyle başlar. Her toplum kedisini kendisi yapan değerleri ile var olursa bu varoluşun bir anlamı olur. Böyle bir varoluşa sahip toplumlar, kendi bireylerine daha özgür bir gelecek kapısı açar, onlara yol gösterir ve onları yürütür.

Toplumsal değişim demek bir Kürt'ün Türkleşmesi, Araplaşması veya Farslaşması ile ortaya çıkan yeni yaşamsallığa mahkum olması demek değildir. Bu anlamıyla Kürtler üzerinde yürüyen kültür kırım, Kürtlere özgürlüğü yasaklamak, köleliği derinleştirecek tüm kapıları açmaktadır. Kürtleri eli kolu bağlı şekilde meydan muharebesine çekmektir. Yine Kürtlerin varlığını değil, Kürt varlığını meydana getiren bazı kültür öğelerini diline dolamak türünden bir yaklaşım da görülüyor ki, bu da yapılan saldırıların daha rahat sonuç alması için geliştirilmiş yeni bir hiledir. Bu en ince saldırı hamlesi olmaktadır.

Kültürel saldırılar ideolojik olduğu için bu saldırılara karşı ideolojik tutum almak en doğrusudur

Günümüzde Kürt toplumu ele alınırken ve egemenlerce özgürlük mücadelesine karşı tutum geliştirilirken yapılmak istenen, Kürt ihanetinin ve bu ihanetin yol açtığı zeminin güçlenmesidir. Hatta buna ayrı bir özen de gösteriliyor. Örneğin Kürt sorunu ile ilgili bir konu gündem oldu mu TV ekranlarında kendisine Kürt diyen bir sürü hain, işbirlikçi ve MİT ajanı konuşturuluyor. Bunların ağzıyla halkımızın özgürlük mücadelesinin dibi oyulmak isteniyor. Kendi özgürlüğü için bedel ödemeyi göze alanların, her gün serhildanlarda yürüyenlerin talepleri ise inkar ediliyor. Bu özgür duruşa sahip Kürtler hakaret ve saldırılara maruz kalıyorlar. Hain 'Kürtlük,' olması gereken Kürtlük olarak topluma sunuluyor ki Kürtler kendilerini özgürleştiren bilinçten uzak düşsün. En azından kafaları bulansın. İçinde bulunduğumuz dönem Kürt işbirlikçiliğinin, egemen devletlerce desteklendiği ve geliştirildiği bir dönem olmaktadır. Tuzaklarla dolu bir Kürt sevgisi, Kürt kardeşliği ve Kürtlere hizmet sevdası gelişmiştir. Bu bir moda gibi ortalıkta dolaştırılıyor.

Güney Kürdistan'da olup bitenler bu açıdan izlenmeye ve anlamaya değer gelişmelerdir. Mevcut durumda Güney'deki TV'lerin Kürt kültürünü yozlaştırdığı kadar bir yozlaştırma faaliyeti Türkiye'de dahi yapılmıyor. Dolayısıyla bugün Kürt kültürü iki tarz yok edici saldırı ile karşı karşıyadır: İşbirlikçi ve hainlerin otantik kültür değerlerimizi yozlaştırmaya çalışması ve sömürgecilerin kendi emelleri için diriliş kültürümüze yönelik saldırıları. İşbirlikçiler otantik değerlerimizi piyasaya sunarak bununla ne kadar Kürt olduklarını anlatmaya çalışırlarken sömürgeciler ise otantik halk değerlerimizin, diriliş değerlerimizle bütünleşmesini engellemeye çalışmaktadır. Tabiatıyla her iki saldırı, özgürlük değerlerimize yapılan saldırılar olmaları itibarıyla iç içe geçen saldırılardır. Bu iki saldırı tarzına karşı tutum almak için, hem milliyetçilikten uzak durmak hem de yenilik adı altında taklitçilikten uzak durmak gerekir.

Kültürel kimlik için kendi değerleriyle buluşmak, köklü düşünsel yoğunlaşmayı gerektirir. Kültür kırıma karşı sağlam duruş, düşüncede yani ideolojide sağlanan netlikle gerçekleşir. İdeolojik netlik toplumların yaşamlarına zenginlik katmaya yol açar. Kültürel saldırılar ideolojik saldırılar olduğu için, bu saldırılara karşı ideolojik tutum almak en doğrusudur. Her toplumsal kültür değeri doğru, iyi, güzel olmayı içinde barındırır. Her üç yaşam öğesini yaratıcılığına yansıtmak ve toplumun ihtiyaç duyduğu öncülüğe cevap olmak, harika yaratımlar ile topluma hizmet etmeyi sağlar.

● "Kürt toplumu ve kültür değerleri sınıflı toplum uygarlığı ile birlikte, sürekli bir kırımla yüz yüze kalmıştır. Kürt toplumu fiziki katliamlardan çok kültür kırıma maruz kalmış bir toplumdur. Bir toplum açısından kültürel kırım demek, o toplumun kültürünün baskı altına alınması, başkalarınca asimile edilip kendisine mal edilmesi, o kültürün otantik öğelerinin yozlaştırılması demektir"

Ortadoğu'da uygarlık krizi ve demokratik uygarlık çözümü
İkinci bölüm

Evrensel tarih ve Ortadoğu

KCK Önderi Abdullah Öcalan

Baştarafı sayfa 28'de

İkinci önemli husus, MÖ 7000'ler sonrasında gelişen çanak çömlekli neolitiğin daha üst bir aşama olarak kentlerin eşiğine kadar gelen bir gelişmeyi mümkün kılmasıdır. Tüm arkeolojik kazılar bu gerçeği doğrulamaktadır. Aynı merkezi alandan özellikle MÖ 5000'lerden itibaren daha da hızlanan bir kültürel yayılmanın başta Mısır, Aşağı Mezopotamya'da Sümer, bugünkü Hindistan-Pakistan sınırlarındaki Pencab (Pencav) ile Türkistan'ın Amuderya ve Siriderya vadilerinde olmak üzere geniş bir jeobiyolojik alanda proto-kent eşiğine kadar bir gelişmeye yol açtığı belirtilebilir. Döneme göre bir nevi merkez-çevre sistemi ilk defa gözlemlenebilir bir küresel sistem oluşturmaktadır. Çin'den Avrupa'ya kadar, yani iki okyanus arasında bu kültürün başat rol oynadığı ikinci kuşak bir yayılmanın MÖ 4000-2000 döneminde yaygınlık kazandığını belirlemek, evrensel tarih açısından büyük önem taşımaktadır. Küreselleşme sadece günümüzde yaşanan bir fenomen değildir. Belki de en önemli ve sömürücü, baskıcı olmayan (İstisnalar kuralı bozmaz) en uzun süreli küreselleşme bu dönemlerde yaşanmıştır. Evrensel tarihten anlaşılması gereken bu husus olmalıdır. Hem maddi hem de manevi ortak bir kültürel oluşum ve küresel yayılımı anlamlı bir tarih anlatımı için temeldir. Evrensel tarihten anlaşılması gereken, tüm toplumların düşündükleri ve pratikleştirdikleri benzer özne-nesne halkalarıdır. Başta ulus tarihleri olmak üzere, tüm mikro tarih anlatımları eğer evrensel tarih içine oturtulmazlarsa, ancak öykü değerinde anlam ifade ederler.

İnsan türü sadece kendisi değildir tüm evren tarihidir

Aslında mikro tarih diye bir anlatım türü yoktur. Kapitalist tekellerin propaganda ihtiyacı mikro tarihi ortaya çıkarmıştır. Tarihi anlayabilmek için bu hususun kavranması çok önemlidir. İnsan türü sadece kendisi değildir, tüm evren tarihidir. İnsanda yeniden yapılaşan, tüm madde-enerji akışlarının faz bütünlükleridir. İnsan dışında olup da insanda yeniden bir araya gelip yapılaşmayan, duygu ve düşünce haline gelmeyen hiçbir evren parçası, madde ve enerji bütünlüğü yoktur. Birincisi, evrensel tarih diyorsak, bu gerçek kastedilmektedir. Panteizmin de fark etmeye çalıştığı bu gerçekliktir. Evrensel tarih deyince anlaşılması gereken ikinci tür anlatım, ikinci doğa olarak da adlandırılan toplumsal doğanın maddi ve manevi kültürel gelişimidir. Bu tarihi bir nevi toplumun kök hücresi olan klanlardan alıp günümüze kadar toplumların ana nehir akışları biçiminde değerlendirmek de mümkündür. Bu tarih anlatımında ana nehir kavramı önemlidir. Nasıl insan olmayan evren tarihini anlatmak için tüm madde-enerji toplamları gerekmiyorsa, sadece fazlı geçişlerin mekanizmalarını (Hegel'de mantık ve momentler) ve ana halkalarını (fizik, kimya, biyoloji) anlatmak veya anlamak yeterliyse, İkinci Doğa olarak toplum tarihi için de benzer bir anlatım gereklidir. Toplum tarihiyle kast edilen şüphesiz sosyolojidir. Ayrı sosyoloji ve tarih anlatımları da anlam bütünlüğünü hep parçalayan kapitalist tekelciliğin ideolojik hegemonyası gereğidir.

O halde her iki anlamda da evrensel tarih bir bütündür. Şüphesiz bu anlatımda birey, olgu ve olayların yeri olmadığı anlamına gelmez. Bilakis birey, olay ve olgular ancak bu evrensel anlatım içinde rol oynadıklarında anlam kazanırlar. Mikro tarih makro (evrensel) tarihle ancak diyalektik bağ içinde kendisine yer yapar. Kendi başına mikro tarih, edebiyat ve sosyoloji anlatımları felsefesiz olmak anlamına gelir ki, bu da nihayetinde en kabasından pozitivist zırvalıklar haline düşer.

Verimli Hilal'de MÖ 6000-4000 döneminde uygarlığa geçiş için gerekli olan belli başlı tüm maddi ve manevi kültür unsurlarının oluşmuş bulunduğu önemli tarihçilerin ortak bir kanısıdır. Bu kanıyı destekleyen çok sayıda gözlem, etnik ve arkeolojik araştırmalar mevcuttur. Başta giysi, beslenme ve barınma alanları olmak üzere maddi kültür araçları endüstrileşerek üretim seviyesine erişebilmişlerdir. Kıtlık ve çeşitli felaket dönemlerinde kullanılmak üzere toplumsal artıklardan birikimler yapılabilmektedir. Ticaretin temeli atılmıştır. Hediye kültüründen karşılıklı ihtiyaçlar için ürün değişimi yapılabilmektedir. Manevi kültürün birçok unsuru da kazanılmıştır. Din, tanrı, sanat, bilim ve tekniğin ilk orijinal hallerinde büyük gelişmeler sağlanmıştır. Madenden tekniğe geçilmiştir. Tekerlek kullanılmaktadır. Enerji dönüşümlerinden yararlanılmaktadır. Sanıldığından daha fazla keşiflerin yaşandığı kuşkusuzdur. Daha da önemlisi, kadının başatlığında ve çevre ile çelişmeyen bir yaşam söz konusudur. Günümüzle kıyaslandığında, yalnız bu husus bile bu dönem toplumunun üstünlüğünü izah etmeye yeterlidir. Çevre ve kadını günümüz uygarlığı kadar bastıran bir toplum - çokça propagandası yapıldığı halde- asla üstün ve gelişmiş sayılamaz. Eğer bir toplumun sağlığından ve üstünlüğünden bahsedilecekse, ekolojik ve feminist (burjuva anlamında olmayan) kriterler esas olmak durumundadır. Bu yönüyle günümüz toplumları gerçekten hasta toplumlardır.

c- Kent ve ona dayalı uygar topluma geçiş, Verimli Hilal'in binlerce yıllık toplum geleneklerinde biriken maddi ve manevi kültür değerlerinin niteliksel sıçramasıyla gerçekleşti. Mevcut kültürel unsurların Dicle, Fırat, Nil ve Pencav (Beşsu) deltalarında biriken alüvyonlu alanları başta olmak üzere öteki bazı unsurlarla sentezlendiklerinde kentin doğuşu kaçınılmazdır. Bu sentez büyük bir ürün artışı anlamına gelmektedir. Şu hususu da iyi bilmek gerekir ki, aynı alüvyonlu alanlar üzerinden yüz binlerce yıl insan akışları oldu. Ama bunlar hiçbir zaman kendi öz dinamikleriyle kentleşmeyi bir yana bırakalım, klan toplumunu bile yaşatacak yetenekte olamamışlardır. Bu alanlarda kent uygarlığına geçiş için diyalektik bağlantı içinde olacakları gelişmiş bir neolitik toplum şarttır; öncelikli koşuldur. Çin'de de benzer bir oluşum bu diyalektik temelinde oluşacaktır. Tarih ilk kentin Dicle-Fırat'ın denizle birleştiği alüvyonlu sahada inşa edilen Uruk olduğu konusunda hemfikirdir. Evrensel tarih için Uruk dönemi (MÖ 3500-3000) uygarlığın başlangıcını teşkil etmesi açısından önemlidir.

Uruk kültürünü yansıtan şehir tanrıçası İnanna ile ilk kahraman kralı Gılgameş adına düzenlenen destanlar için ilk söylenebilecek olan, kendi dönemlerinin özet anlatımları olduklarına dairdir. Yazılı halleriyle günümüze kadar ulaşan bu orijinal destanlar kendilerinden önceki insanlığı düşünce, inanç ve arzuları ile yansıttıkları gibi, geleceğe dair ölümsüzlük özlemlerini de bir anı gibi bize hissettirmektedirler. Evrensel tarih işte budur. İnanna Destanı'nda kadının binlerce yıllık üretken yaratıcı emeği ile oluşan, 104'e kadar sayılan toplumsal kurum ve kuraldan, teknikten bahsedilmektedir. Kurnaz ve güçlü 'erkekleşen tanrılar'ın bunları ellerinden almak için nasıl hileye ve zorbalığa başvurduklarını anlatmaktadır. Gılgameş ilk defa büyülendiği kral yaşamının yardımcısı Enkidu'nun ölümü ile elinden kayıp gideceğine dair içine girdiği büyük üzüntüsünü ve ölümsüzlük bahşeden otun peşindeki macerasını anlatmaktadır.

> "Kadının gittikçe derinleşen köleliğiyle tanrı-kralın hastalık haline gelen iktidarsal çıkışları uygarlığın ilk büyük diyalektik çelişkisidir. Köle-efendi çelişkisi de bu temel çelişkiden kaynaklanacaktır. Günümüzün işçi, işsiz ve her soydan yoksullaştırılan kölelerine kadar bu öykü derinleşerek ve yaygınlaşarak devam edecektir. Evrensel tarihin uygarlık aşamasını tamamlamak ve ana momentlerinde belirlemelerde bulunmak büyük önem taşır"

Kadının gittikçe derinleşen köleliğiyle tanrı-kralın hastalık haline gelen iktidarsal çıkışları uygarlığın ilk büyük diyalektik çelişkisidir. Köle-efendi çelişkisi de bu temel çelişkiden kaynaklanacaktır. Günümüzün işçi, işsiz ve her soydan yoksullaştırılan kölelerine kadar bu öykü derinleşerek ve yaygınlaşarak devam edecektir. Evrensel tarihin uygarlık aşamasını tamamlamak ve ana momentlerinde belirlemelerde bulunmak büyük önem taşır. Kırsal alanın ticaret ihtiyacını iyi kullanan, bunu daha verimli üretimle karşılamanın tasarı ve tekniği üzerine inşa edilen kentler başlangıç itibariyle olumsuz rol oynamazlar. Tersine kırsal alanla uyum ve işbirliği içinde toplumsal gelişmeyi hızlandırırlar. Fakat yol açılan ve büyük birikim arz eden toplumsal artıklar üzerine yürütülen mücadele ve savaşlarla kente dayalı sınıflaşma ve devletleşme aşamaları, gittikçe kırsal ve kentsel emekçilerle tüm kabile sistemleri için tehlike haline gelirler. Hegel'in deyişiyle toplum genel bir efendi-köle ilişkisi ve çelişkisine tabi tutulmuş bulunmaktadır. Evrensel tarihin uygarlık aşaması hep bu çelişkiden kaynaklanan savaşlarla, bu savaşlarla birlikte kurulan devlet biçimlenişleriyle dolu geçecektir. Tarih bu anlamda bir 'insan mezbahası'dır.

İktidar elitleri ve kurumları avın peşindeki avcı gibidir

Uygarlık toplumlarında hiyerarşinin sürekli iktidar ve devlet üretmesini doğru çözümlemek, doğru tarih anlatımı için büyük önem taşıyan diğer bir husustur. İktidarlı toplum süreci daha önceki toplumlardan nitelik olarak çok farklıdır. İktidar veya efendi kurumu uygarlık tarihi boyunca toplumda sürekli gelişen, yoğunlaşan ve yaygınlaşan bir özelliğe sahiptir. Adeta kanser hastalığı gibidir; yayılmadan, yoğunlaşmadan ayakta duramaz. Tıpkı kapitalist tekellerin sürekli birikim ve kar hastalığı gibidir iktidar kurumu. Özünde ikisi de yoğunlaşmış toplumsal artıkla yaşarlar. Sınıflaşma olgusu toplumsal artıkla yürüyebilir. Bu artık kesildiği veya azaldığı oranda devletli toplumun krizi kaçınılmazdır. Sonuç, kendini sürekli üreten savaş ve yeni devlet, iktidar parçası olma arayışıdır. Avın peşindeki avcı gibidir iktidar elitleri ve kurumları. Devletler ise bu işin meşrulaştırılmış biçimleri olarak tanımlanmalıdır.

Şüphesiz devletlerin meşrulaşmasında toplumların genel yönetim ihtiyaçları da tam bir maske olarak kullanılır. Tarih boyunca tüm devlet yöneticileri kendilerini bu maske ile tanıtmaya büyük özen gösterirler. Bazı toplumsal yönetimler gerekli bir ihtiyaç olarak meşru görülebilir: Güvenlik, büyük sulama ve endüstri girişimleri, adalet işleri gibi. Fakat iktidar ve devlet yönetimlerinde bu toplumsal işler hep ikinci planda tutulur ve kendilerini meşrulaştırma temelinde kullanılır. İktidarlı toplumlar erkek egemen toplumlardır. Yönetilenlere ilişkin Kutsal Kitaplarda da çokça geçen 'çoban-sürü' ilişkisi geçerlidir. Bu ilişkinin günümüze doğru gelişimi çevre ve emekçinin genel karılaşma eğilimi biçimindedir. Bunu iktidarın erkeklik karakteri sağlar. Neolitik toplumda kadın ağırlıklı yönetimler esas olarak üretim, güvenlik ve üreme amaçlıyken, uygarlık toplumlarında iktidar yönetimleri içte ve dışta sömürü ve savaş amaçlıdır. Dolayısıyla savaş ve iktidar teknolojisine birincil sırada önem verilir. Ayrıca çevreyi sürekli fethedilecek bir sömürü alanı olarak görürler.

Ortadoğu'nun iktidar kültüründe bu soyutlamalara en zengin çeşitlilikteki iktidar somutlaşmalarında rastlamak sadece mümkün değil, işin kuralı, normu gereğidir. Uygarlık sistemine merkezi ve bütünlük içinde yaklaşım göstermek doğru kavranması için şarttır. Kesinti ve parçalanmış boşluklar uzun süreler içinde mümkün

değildir. "İktidar 'boşluk' kabul etmez" deyişi bu açıdan doğrudur.

İktidar en rafine örgütlü sermayedir

d- Evrensel tarihin omurgasını teşkil eden Mezopotamya ana kaynaklı ve kesintisiz akıp gelen beş bin yılı aşan merkezi uygarlığı en temel tarih birimi olarak incelemek temel metodolojik öneme sahiptir. Bu konuda dar ekonomist sınıf yaklaşımı yöntemlerinden tutalım, hukuk ve ulusal devlet eksenli, üretim sistemli yaklaşım yöntemleri tarihin bütünlüğünü vermekten uzaktırlar. Özellikle gittikçe yaygınlaşan pozitivist mikro tarih yöntemleri tam bir anlam katliamı rolüne bürünmüş gibidirler. Tarihi birey, olay, hanedan, ulus, devlet, sınıf ve ekonomi unsurları başta olmak üzere indirgemeci tekil unsurlarla çözümlemek, anlatı haline getirmek gerçeğin parçalanarak katledilmesine götürür. Kapitalist tekellerin ideolojik hegemonyası altında geliştirilen bu mitik anlatımlar ezici yönleriyle propaganda rolünü oynarlar. Şüphesiz tikel anlatımlar gerekli ve önemlidir. Ama evrensel tarih akışları ile bütünleşmeden, gerçeğin bütünlüklü kavranışına hizmet etmezler. Günümüzde tarih anlatımı çok sorunlu bir konudur. Doğru anlatımlar büyük güç ve çabaları gerektirmektedir. Hem düşünce çabasından hem de eylem gücünden bahsediyorum. İktidarın sürekli kar peşindeki sermaye gibi bir özelliğinin olduğunu kavramadıkça, uygarlık toplumları çözümlenemez. Aslında iktidarı en rafine örgütlü sermaye olarak düşünmedikçe tam kavranması başarılamaz. Sermayeyi ne tam ekonomik (Marksistler ve liberaller için böyledir) ne de politik olarak (ulus-devletçi yaklaşım) düşünmek doğrudur. Birbirini doğuran, biri olmaksızın diğerinin edemeyeceği ikizler olarak kavramlaştırmak gerçeğe daha yakın sonuçlar verir.

Merkezi uygarlık sistemini bu tanımlar çerçevesinde beş bin yılı aşkın süreli bir tarihsel-toplumsal sistem olarak değerlendirmek mümkündür. Üç ana versiyon ve birçok alt kümeler halinde şemalaştırabiliriz. Birincisi, Sümerik orijinal çıkıştır. Uruk örneğinin kendini çoğaltması çığ gibi büyüyen şehir öbeklenmelerine yol açmıştır. Merkezi alan Aşağı Mezopotamya'dır. Hegemon güç Uruk site devletidir. Yaklaşık beş yüz yıl sürmüş, ulaşabildiği her yerde yarı-çevreler ve koloniler oluşturmuştur. Bütün Verimli Hilal'i merkez ve çevre olarak örgütlü kıldığını belirtebiliriz. Sistemin yaşadığı konjonktürel bunalım sonucunda MÖ 3000 yıllarında hegemonik güç Ur sitesine geçmiştir. Ur çağı çeşitli bunalımlarla kesintili olarak bin yıl kadar sürmüştür. MÖ 3000-2000 dönemini Ur çağı olarak değerlendirebiliriz. Uruk'un tüm çevre ve merkez rolünü devralmıştır. Daha da genişletmiş ve kentleri çoğaltmıştır. Kentleşmeler merkez ve çevre alanlarında Uruk döneminin çok üstünde gelişim göstermiştir. Düzinelerce kentleşmeye tanık olmaktayız. Toplumda hem yatay hem de dikey örgütlülük artmıştır. Yazı gelişmiştir. Bilim ve eğitim kurumlaşmıştır. Nippur bir nevi üniversite kentidir. Yakın komşu, doğusunda yer alan Elam bölgesinde Sus, batısında Aleppo ve Ebla, kuzeyinde Mari ve Kazaz gibi Fırat kıyısında çok sayıda koloni inşa edilmiştir.

Mısır-Nil ve Pencab vadilerindeki kentleşme daha uzak çevrenin alt kümeleri olarak değerlendirilebilir. Nil ve Pencab vadileri özerk kentlerden ziyade adeta koloniye benzemektedirler. Mısır uygarlığı Firavun'un saray, mezar ve tapınak üçgeninden oluşan mekanikleşmiş bir köle komününe benzemektedir. Sümer uygarlığındaki özerk, rekabetçi kentleşmeyi sağlayamamıştır. Kolektifleşmiş büyük bir köyü andırmaktadır. Firavun sosyalizmi denmesi de bu niteliğinden ötürüdür. Pencab'daki Harappa ve Mohenjodaro yerleşkeleri daha çok bir koloniyi andırmaktadır. Sümer kolonisi olmaları ihtimal dahilindedir. Daha sonra (MÖ 1500'ler) gelişecek Çin uygarlığı, Sarı Irmak deltalarında boy veren ikinci bir Mısır örneğine çok benzemektedir.

Kuzey Mezopotamya'daki kentleşmeleri daha değişik görmekteyiz. Bu alandaki toplulukların kendi öz dinamikleriyle MÖ 3000'lerden itibaren kentleşmeye geçtikleri ve Uruk, Ur (MÖ 4500-3500 döneminde El Ubeyd kültür yayılmacılığına karşı) kolonizasyonlarına karşı kendilerini korudukları, kısa süre içinde bu kolonizasyon güçlerini kendi içlerinde erittikleri gözlemlenmektedir. Bölgenin çok güçlü kabile sistemi ve tarımcı köy yapısı bunu mümkün kılmaktadır. ABD karşısındaki Avrupa'ya benzemektedir. Bir alt küme veya çevreden ziyade, ikinci bir merkez rolüne daha yakın konumdadır.

Uruk ve Ur hegemonik sistemleri içte kent (Babil ve Ninova başta olmak üzere) rekabetleri, dıştan Semitik kökenli Amorit ve kuzeydoğudan Aryenik boyların savunma ve saldırı savaşlarıyla (belli başlı olanları Gutiler ve Akadlardır) MÖ 2000'li yılların sonlarında güçlerini yitirmişlerdir. Yeni hegemonik güçler Babil ve Asur'dur. Babil MÖ 2950-1600'lerdeki ilk döneminde çok görkemli bir çıkış sağlamıştır. Ünlü Hammurabi bu dönemi simgelemektedir. İkinci dönemi kuzey ve doğulu boylarla (Hitit ve Hurri ittifakları bunu ifade etmektedir) ortaklaşa geçen MÖ 1600-1300'lü yıllardır. Son dönem Medlerle koalisyon sonucu yıktıkları Asur hegemonyasından sonraki MÖ 600-540 dönemidir. İlk Yahudi sürgününü gerçekleştiren Nabokadnazar bu dönemi simgelemektedir. Babil tüm dönemlerinde hegemonya merkezidir. Kapitalist hegemonyanın Londra ve Newyork'unu andırmaktadır. Sanayi, ticaret, din, sanat ve bilim merkezidir. Çünkü ünlüdür. 'Yetmiş iki millet' sözü Babil'den kalmadır. Çekmediği boy ve kabile yok gibidir. Dönemin Yunanlıları için Paris ve Londra'dır. İlk filozofları Babil ekolünden geçmişlerdir. Kısaca döneminin hegemonik dünya kentidir.

Asur hegemonyasını da üç dönem halinde ayrımlamak mümkündür. MÖ 2000-1600 Babil'e bağlı ticaret kolonileri dönemi, MÖ 1300-1000 tam hegemonik dönemdir. Son dönem ise MÖ 900-600'dür. Zagros'tan Akdeniz'e, İç Anadolu'dan Mısır ve Umman'a kadar geniş bir coğrafyada hegemonik güç olabilmeyi başarmıştır. Ticaret ve sanayide ilerleme sağlamıştır. Mamul mal satıp hammaddeleri metropollerine taşımıştır. Kapitalizmin birçok özelliğini (muhasebe, tartı, ölçü, kredi, para benzeri işler) geliştirmiştir. Son döneminde Van merkezli Urartular karşısına en ciddi rakip olarak çıkmışlarsa da aynı başarıyı sağlayamamışlardır. Fakat Urartuların Asur'a karşı ayakta kalan tek güç olmayı başarmaları önemlidir. Asurlular tüm hegemonya dönemlerinde güçlü koloniler oluşturmuşlardır. Kar, karhane kavramları Karum (acente) kökeninden gelmektedir. Doğuda Medler ve Persleri, batıda Mısır, İsrail ve Fenikelileri, İç Anadolu'ya kadar birçok beylikleri kontrolleri altına alabilmiş ve kolonileştirmişlerdir.

Yine tıpkı Uruk, Ur ve Babil dönemlerinde hegemonyacılığa karşı direnmede gösterdikleri başarıyı Asur hegemonyasına karşı da tekrarlayan, Aryen kabilelerinden oluşan Hurri ve Hitit güçleri olmuştur. Hitit Kralı I. Murşili'nin Hurri müttefikleri ile birlikte MÖ 1596'da Babil dahil hegemonik merkezi tümüyle düşürdüğünü bilmekteyiz. Hurrilerin Mitanni kolu, MÖ 1500-1250 döneminde Kerkük'ten Akdeniz'e kadar geniş bir bölgede imparatorluk benzeri bir güç oluşturabilmiştir. Aynı kökenden gelen Urartular ve Medler ise, uzun yıllar süren direnişler sonunda, MÖ 612'de Asur'un stratejik yenilgisine yol açmışlardır. Fakat Asur'un yenilgisini sadece dış savaşlara bağlamak yetersiz bir yaklaşımdır. Temel neden, savaşların artık karlı olmaktan çıkmasıdır. Tıpkı sermayenin azalan kar eğiliminin bunalım ve kriz etkeni olması gibi, savaşların azalan kar kanunu da kriz ve yenilgilerle sonuçlanmaktadır.

Asur sonrası Ortadoğu'nun yeni hegemon gücü Pers-Med ittifakına dayalı Pers İmparatorluğu'dur. MÖ 550-330 döneminde dünya hegemonu rolünü oynayan Pers imparatorları en geniş küresel sistemi kurmayı başarmışlardır. İktidar alanları Ege kıyılarından Pencab'a kadar uzanmış olup, Çin hariç dünyanın o dönemine göre tüm uygarlık alanlarını aynı gücün hegemonyası altında birleştirebilmişlerdir. Bu başarıda manevi kültür olarak Zerdüştlüğün belirgin payı vardır. Sistem daha eski olan Mısır uygarlık güçleriyle yeni bir uygarlık sürecinde olan Ege İon uygarlık güçlerinin sürekli isyanlarıyla yıpratılmıştır. Eski Mezopotamya mirasını sürdüren Babil de sık sık isyan etmiştir. Kuzeyde İskit boyları adeta dönem gerillası gibi savunma ve saldırı savaşlarıyla sistemi en çok aşındıran güçler olmuştur. Yeni, fakat Grek kültürünün etkisiyle hızla gelişen Makedonya'nın çok genç kralı İskender'in (Aristo'nun öğrencisidir) ideolojik ve taktik üstünlüğü Pers hegemonyasının sonunu getirmiştir. Böylelikle yeni Grek uygarlığı kendini başarıyla kanıtlamış olmaktadır.

Asıl tarihi toplumsal bağlamda izlemek evrensel tarihin özünü verecektir

e- Yeni hegemonik güç, üstünlüğünü kanıtlayan Helen uygarlığına ve onu temsilen Greko-Romen güçlerin eline kaymaktadır. Bu, Doğu'dan Batı'ya doğru ilk ciddi güç kaymasıdır. Ege kıyılarındaki İon kent kültürüne (MÖ 600-MS 500) dayalı Greko-Romen uygarlığı, evrensel tarihte ikinci büyük kentleşme dalgasına yol açmıştır. Bu kent uygarlığının başlıca güç kaynakları belki de yüzlerce yıl süren özümsemeyle devralınan Mısır, Babil, Hitit, Girit ve Med-Pers maddi ve manevi kültür birikimleridir. Mısır, Babil ve Pers saraylarını gezmeyen, kültürlerini yoğun gözleme tabi tutmayan önde gelen (Solon, Thales, Pisagor) İon bilgeleri yok gibidir. Şüphesiz uygarlığa Greko-Romen katkıları da çok yönlü olmuştur. Önemli olan uygarlıkların zincirleme etkilenmesidir. Temelinde toplumsal artının ele geçirilmesinin rol oynadığı iktidar savaşları ve kurumlaşmaları geleneksel bir miras gibi sürekli birbirlerine aktarılır. İktidarı en çok çoğaltan, kendini en başarılı sayar. Bu da artık-değerin büyütülmesi ve ele geçirilmesiyle bağlantılıdır.

"Evrensel tarihten kültür aktarımları tek taraflı olmayıp karşılıklı bağımlılık temelinde hep olagelmiştir. Uygarlık dönemlerindeki tahakküme dayalı yayılımlar sanıldığından daha sınırlıdır. Tarih de her şey değildir; resmi tarihlerin propagandasını tarih olarak alamayız. İktidar kökenli uygarlık yayılımları evrensel tarihin sınırlı bir parçasını oluşturur. Dipte asıl rol oynayansa, kabileler ve halklardan örülmüş toplumsal tarihtir. İktidar tarihlerine tarih demek bile zordur"

Greko-Romen uygarlığı, Avrupa uygarlığının 9.-13. yüzyıllarda Doğu uygarlıklarından sağladığı maddi ve manevi kültürel aktarımların adeta benzerini MÖ 1600'lerden önce Miken-Hellas örneğiyle Yunan yarımadasında, MÖ 1000'lerde Etrüsklerle İtalya yarımadasında sağlamıştır. Neolitik kültür aktarımları ise MÖ 7000-4000 dönemlerinden hep süregelmiştir. Evrensel tarihten kültür aktarımları tek taraflı olmayıp karşılıklı bağımlılık temelinde hep olagelmiştir. Uygarlık dönemlerindeki tahakküme dayalı yayılımlar sanıldığından daha sınırlıdır. Tarih de her şey değildir; resmi tarihlerin propagandasını tarih olarak alamayız. İktidar kökenli uygarlık yayılımları evrensel tarihin sınırlı bir parçasını oluşturur. Dipte asıl rol oynayan ise, kabileler ve halklardan örülmüş toplumsal tarihtir. İktidar tarihlerine tarih demek bile zordur. Asıl tarihi toplumsal bağlamda izlemek evrensel tarihin özünü verecektir. Bu sorunların halen tüm ağırlığıyla tartışıldığını bir kez daha belirtmeliyim.

Ege Denizi'nin her iki yakasında gelişen kentleşme (MÖ 700-500) ve ona dayalı kültür ve uygarlık hareketi evrensel tarih açısından yeni bir moment ve sentezi ifade eder. Batı Avrupa uygarlığının oluşumunda bu sentez ve moment orijinal çıkış olarak değerlendirilir. Dünyaya tüm bakış açılarında başlangıç olarak ele alınır. Avrupa merkezi uygarlığı bu konuda tüm bilimsel, hatta felsefi idealarına rağmen ağırlıklı olarak mitolojik yaklaşım sergilemekte, bunu yaparken evrensel tarihe ilişkin büyük çarpıtmalara başvurmaktadır.

Şimdiye kadarki anlatımlardan da gayet iyi anlaşılmaktadır ki, Ege kıyılarında gelişen kültür, dönemine kadar süren tüm Ortadoğu kökenli kültürlerin yüzlerce, hatta binlerce yıl süren aktarımları sonucu oluşan çok önemli bir sentezdir. Çok ötelere gitmeye gerek yoktur. Yalnız Pers-Helen ilişkilerinin oluşturduğu sentez MÖ 600'lerden (Medleri de dahil edersek) Batı Roma'nın yıkılışına, yani MS 500'lere (Sasanileri de eklersek) kadar süren ilişkilerin sonucuna tanıklık etmekte ve bu gerçeği kanıtlamaktadır. Sadece Adıyaman'ın Nemrut Dağı'ndaki tanrılar panteonuna bir göz atmak bile bu gerçeği kavramak için yeterlidir.

Greklerin kentleşme hareketi başarılı bir sentez ve üstün bir aşamadır. Yol açtığı kültürel ortamda mitolojik kökeni ağır basan dinsel ideolojileri çözmüş, felsefe ve bilimin ağırlık kazanmasına çok ciddi bir katkıda bulunmuştur. Bilim ve felsefeyi temellendirmede bu katkının rolü belirleyici olmuştur. Dolayısıyla evrensel tarihe de ciddi bir ivme kazandırmıştır. Fizik, kimya ve biyoloji biliminin önü açılmış, tarih ve toplum felsefesinin temelleri de daha bilimsel ölçütlere kavuşturulmuştur. Sanatta da özellikle kent mimarisi, heykelcilik, tiyatro ve destan anlatımında görkemli örnekler sergilenmiştir. İskender'in büyük zaferlerinin arkasında şüphesiz bu kültürel üstünlük yatmaktadır. Roma'nın askeri ve siyasi hegemonyasını doğuran da yine bu kültürel üstünlüktür. Roma gerek cumhuriyet gerekse imparatorluk aşamasında Grek kültürünün siyasi ve askeri alana taşırılmasını ifade eder. Roma'nın yaklaşık bin yıllık (MÖ 508-MS 495) hegemonik serüveni Atina'nın niyet ettiklerinin hem doğrulanması hem de gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla ayrı bir sentez veya orijinal saymak olası değildir. Şüphesiz nicelikçe daha çok büyümüş, nitelikte de (askeri ve siyasi hegemon-

yada) mükemmeliyete yaklaşmaya çalışmıştır. Hukuk, mimari ve retorik alanlarında bunun örneklerini sergilemiştir.

Roma hegemonyası evrenselliği ve evrensel tarihi oldukça zorlamıştır. Bu yönlü katkısı önemlidir. Fakat ağırlıklı olarak Ortadoğu kültür sahasında bu rolü oynadığı unutulmamalıdır. Doğu Roma (Bizans İmparatorluğu) örneği bu gerçeği açıkça ifade etmektedir. Batılı olmaya, Avrupa uygarlığına erişmeye çaba harcamıştır. Bu çabasında Gotlara (Germenik kabileler) karşı seferler için bazı yollar, kaleler ve korunma surları oluşturmaktan öteye gidememiştir. Doğulu yanlarının (Fırat ve Dicle uzun süre Doğu sınırlarını oluşturmuştur) egemen olduğu bir evrenselliği yaşadığı kesindir. Grek örneklerinden daha fazla Doğulu olmuştur. Hem maddi hem manevi kültür alanlarında böyle olduğu gibi, nicelik ve nitelikte de böylesi bir sentezi ifade eder. Şüphesiz Avrupa uygarlığının oluşumunda bir ön deneyim ve tarihsel aşamadır.

Roma hegemonyası döneminde Doğu kültürünü Perslerin (Akhamenit hanedanları) yerine geçen Part ve Sasani hanedanları temsil etmeye çalışmışlardır (yaklaşık MÖ 250–MS 650). Temsil derken, iktidar kültürünün siyasi ve askeri damarlarını kastediyorum. Bu temsilde nasıl ki İskender sonrası Greko-Romen hegemonyasının arkasında Helen kültür dünyası temel rol oynamışsa, Pers-Med ağırlıklı hegemonik iktidarların arkasında da Zagros eteklerindeki Mağlarda (ateş ocakları) tüten alevlerin etrafında oluşan Zerdüşt kültürünün belirleyici etkisi vardır. İki hegemonik güç arasında yaklaşık bin yıl süren siyasi ve askeri üstünlük savaşlarına paralel olarak, iki kültür arasında da benzer bir ideolojik savaş sürmüştür. Batı kültür sentezinde bu çatışmanın rolü belirleyicidir.

Toros-Zagros eteklerindeki toplumsal kültür hiçbir dönemde orijinalliğini tamamen kaybetmemiştir

Şu hususu önemle belirtmeliyim ki, Toros-Zagros eteklerine dayalı toplumsal kültür hiçbir dönemde orijinalliğini tamamen kaybetmemiştir. Kendi içinden çıkan askeri ve siyasi, hatta rahip dini hegemonlara da teslim olmamıştır. Toplumsal tarih olarak kalmaya devam etmiştir. Tarih boyunca dört taraftan uğradığı tüm istila dalgalarına karşı toplumsal varlığını sürdürebilmiştir. Bunda yaşadığı ve derin köklere sahip (MÖ 15.000'lerden günümüze) kabile sistemi ile tarım ve hayvancılık ekonomisinin rolü belirleyici olmuştur. Bu kültürde adeta iki alem vardır. Birincisi, toprağa ve tarihe derinliğine gömülü kabile ve halkların toplumsal dünyası; ikincisi, sayısız istilacı, sömürgeci, sömürücü ve imhacı güçlerin hegemonik iktidar kavgaları, savaşları ve devletleri dünyasıdır. Anlatmaya çalıştığım, evrensel tarih açısından günümüze kadar devam eden diyalektiksel gelişmenin iki dünya arasındaki kırmızı çizgisidir. Bölge kültürü en azından öznesellik anlamında çevre olmayı hiç kabul etmemiş, bunu aklına bile getirmek istememiş, merkez olmakta bazen komik ve trajik öyküleri olsa da, merkez kalmakta hep ısrarlı olmuştur. Mikro tarihimize bu evrensel bakış açısından baktığımızda hem onurun hem alçaklığın, hem acının hem coşkunun, hem komedinin hem trajedinin binbir örneğini görmekte ve anlamakta zorluk çekmeyeceğiz. Kendi toplumsal doğamızı (onunla ayrılmaz bir bütün olan fizik, kimya ve biyolojik doğa) daha çok kavrayacak ve olumsuzlukları geriletmenin irade ve eylemine daha çok koşacağız.

f- Ortadoğu merkezi uygarlığının son evrensel hamlesi islami uygarlık momentinde ve sentezinde gerçekleştirilmiştir. İslam adı altında sanıldığının aksine rafine bir din ideolojisi değil, o döneme kadar tüm ideolojik varyasyonların bir sentezi söz konusudur. İslam bir orijinalite değil, Ortadoğu'nun evrensel kültür akışında ve uygarlığında bir dönem, bir momenttir. Aynı zamanda çok karmaşık bir ideolojik sentezdir. Talihsizlik şuradadır ki, Batı Avrupa hıristiyanlık sentezini yeniden çözümleyerek bilim ve felsefede evrensel tarihsel bir hamleye yol açarken, islam sentezinde başlayan bilimsel felsefe çözümleri sonuca tam vardırılmadan bastırılmış, bu da Ortadoğu merkezi uygarlığının Avrupa'ya kaymasında en önemli nedenlerden birini teşkil etmiştir.

İslam uygarlığı, başlangıçtaki tüm kurtuluşçu temalarına rağmen, çok kısa süre içinde (Emevi Hanedanlığında, 650-750) bir hegemonik uygarlığa dönüşmüştür. İslamiyet aslında son dönemlerinde iyice yozlaşan, kar getirmeyen, bölge halklarını ve toplumsal örgülerini çok yıpratan Bizans-Sasani çekişmesinin yüzyıllarca süren çıkmazına ve çözümsüzlüklerine karşı bir çıkış, bir çözüm olarak kendini sunmuştur. Adından da anlaşıldığı üzere bu mesaj 'selam' (islam'ın köken kavramı) yani barış dinidir. Fakat gelenin gideni aratması türünden Emevi Hanedanlığıyla (Muhammed'in Medine Mukavelesi -Sözleşmesi- 620-650'ye dek sürmüş, Muaviye-Ali çekişmesinde Kureyş'ten Emevi Hanedanlığı başaran taraf olmuştur) Ortadoğu'daki uygarlık savaşları daha da yoğunlaşmıştır. Bizans ve Sasaniler defalarca yenilgiye uğratılmış, Konstantinopolis kuşatılmış, Sasani kentleri tümüyle ele geçirilmiştir. Ancak Çin sınırlarında (750) durdurulabilmiştir. Hindistan'dan İber Yarımadasına ve Afrika çevresine kadar yerleşilmiştir. Türk boylarının islamlaşmasıyla Kuzey yarımkürede, Orta Avrupa'dan tüm Güney Sibirya ve Orta Asya'ya kadar yayılma sağlanmıştır. İktidar-devlet-uygarlık alanlarında büyük bir genişleme sağlanmıştır.

Abbasi Hanedanlığı döneminde (750-1250) hegemonik zirveye tırmanılmıştır. Cihan İmparatorluğu kavramı çokça seslendirilmektedir. Grek, Hint, hatta Çin kültürü hızla tercüme ve telif edilerek, islam için bir kültürel üstünlük yaratılmak istenmiştir. Ticaret kapitalizmi tarihin en gelişkin aşamasına erişmiştir. İstese aslında daha sonra karşısında hegemonik yenilgi alacağı Avrupa'yı kontrolü ve hatta işgali altına alabilecek güçtedir. Karlı olmadığı için Avrupa'nın fethini sınırlı tutmakla yetinmiştir. Sanıldığının aksine Avrupa'nın işgali karşı direnişten ötürü değil, tıpkı Roma işgallerinde olduğu gibi verimsiz olduğu için yarım bırakılmıştır. Yine Hun ve Cengiz Han istilaları da benzer nedenle yarım bırakılmıştır. 15. yüzyıla kadar Avrupa'nın şansı henüz büyük güçlerin (Ortadoğu kökenli) iştahını kabartacak kadar verimli ve karlı bir saha haline gelmemiş olmasıdır. Bu duruma geldiğinde de (19. yüzyıldan itibaren) karşı hamleyle kendi hegemonyasını gerçekleştirmeyi ve kalıcı kılmayı bilmiştir.

800-1200 döneminde islami rönesansa yaklaşan çabalar sergilenmiştir

Uygarlık anlamında islam'ın hegemonik çöküşü çözümlenirken, dıştan Moğol Cengiz Han Hanedanlığının istila ve işgalleriyle içte mezhep çatışmaları baş sebep olarak gösterilir. Bu eksik bir anlatımdır. Belirtildiği gibi, asıl neden kültürel Rönesans'ı gerçekleştirememesidir. Abbasi dönemi bu gerçeğin farkındadır. Kurtuluş ve barış mesajı olarak islamiyetin sadece dinsel fonksiyonuyla imparatorluğu ayakta tutamayacaklarını iyi bilmektedirler. 800-1200 döneminde gerçekten islami rönesansa yaklaşan çabalar yoğunca sergilenmiştir. Bilim ve felsefede ciddi açılımlar sağlanmıştır. Tıp, biyoloji, matematik, fizik, kimya, tarih ve toplum bilimlerinde Avrupa'nın önündedir. Felsefenin hikmet, tasavvuf, mantık, ilahiyat, adalet konularında oldukça ciddi açılımları söz konusudur. Fakat sonuçta dinsel dogmatizmin ağır basmasıyla bu çalışmalar dumura uğramış, hatta lanetlenerek devre dışı bırakılmıştır.

Avrupa ise, tersine, bir yandan Greko-Romen kaynaklarına direkt ulaşmaya çalışırken, diğer yandan islam ülkelerinde sağlanan ve yararlanabileceği tüm kaynakları bu dönemde aktarmasını bilmiştir. Ortadoğu'da inkıtaya (kesintiye) uğrayan Rönesans Avrupa'da hamleye geçmiştir. 14. ve 15. yüzyıllar Avrupa'nın Rönesans yüzyıllarıdır. Avrupa'nın şansı kendi Rönesans'ını hıristiyan dogmatizmine rağmen sürdürmesi ve tüm Avrupa'ya yayabilmiş olmasıdır. 16., 17. ve 18. yüzyıllarda Reformasyon (dinde köklü reform), felsefi ve bilimsel devrimle aydınlanmasını sağlayarak süreci başarıyla katetmesini bilmiştir. Sonuçta 19. yüzyılın başlarına geldiğimizde kültürel (zihniyet) devrimin zaferi kesin olmuştur. İslamik uygarlığın hegemonyasını yitirişi ve hegemonyanın Avrupa'ya kayışında bu kültürel devrimin zaferi belirleyici rol oynamıştır.

Hegemonyanın kayışında ikinci sırada sayılması gereken etken, ticaret kapitalizminin benzer biçimde Avrupa'ya başarıyla aktarılmasıdır. Başta Venedik, Cenova ve Floransa olmak üzere İtalyan kentlerinin 11. yüzyıldan itibaren Haçlı Seferleriyle birlikte giriştikleri muazzam ticari hamle sadece kar amaçlı olmamıştır. Ortadoğu dünyasında binlerce yılda oluşan tüm kapitalist gelişmeleri (tarım, para ticaret, endüstri) karla birlikte bir kültür olarak da taşımasını bilmiştir. Mallarla birlikte o malları üreten tüm usul ve teknikleri de aktarmıştır. Buna Çin uygarlığından yapılan (kağıt, barut, matbaa, top vb. teknikleri) aktarımları da dahil etmek gerekir. Özellikle 'Moğol Yoluyla' üçüncü sırada askeri ve siyasi düşünce ve tekniğin aktarılması söz konusudur. Avrupa kendiliğinden iktidar ve devlet tekniklerini ve arkasındaki düşünceyi inşa etmemiştir; büyük oranda miras olarak almıştır. Kendi katkılarını ancak 16. yüzyıldan itibaren yapmaya başlamıştır. Dördüncü sıraya sanat ve edebiyat aktarımlarını koymak gerekir. Bu aktarımlarda İtalyan kent devletleri, Endülüs İslam Devleti başat rol oynamıştır.

Son olarak hıristiyanlığı da temel manevi ve moral aktarım aracı olarak değerlendirmek mümkündür. Roma'nın yıkılışından sonra Avrupa'yı moralmen ayağa kaldıran hıristiyanlık olmuştur. Daha da önemlisi, yeni kent hamlesi çoğunlukla hıristiyanlık manastırları çevresinde gelişmiştir. İtalya ve Batı Avrupa kıyılarında 11. yüzyıldan itibaren hız kazanan yeni kentleşme hareketleri evrensellik açısından Sümer ve İon hamlesinden sonra üçüncü ana hamledir. Hem arkasındaki kültür hem yapılanış biçimleri farklılık arz eden, ama benzer yönleri de çok olan bu tarihsel hamlelerin birçok alt kümesi de şüphesiz mevcuttur.

Beş bin yıllık uygarlık öyküsü aynı zamanda kent varyasyonlarının gelişim öyküsüdür. Kentler hem maddi hem manevi kültürün en sağlam kayışları olarak tarihte sürekli ve kalıcı rol oynamışlardır. Halen devam etmekte olan Avrupa kentleşme aşamasının nasıl sonuçlanacağı, yaşadıkları ağır bunalım ve kanser türü büyüme hastalıkları nedeniyle büyük tartışmalara ve yeni çözüm arayışlarına konu olmaktadır. Hıristiyanlık bu yönleriyle manevi ve maddi kültür öğelerinin aktarımında stratejik ve taktik önderlik rolü oynamıştır. Hıristiyanlığın Ortadoğu kökenleri dikkate alındığında, 16. yüzyıldan itibaren yeni bir uygarlığa geçen Avrupa'nın nasıl doğduğu daha iyi kavranmış olacaktır. Greko-Romen uygarlığından yarım kalan Avrupa uygarlığı bu yeni aktarımlar temelinde yenilenmiş, güçlü bir kültürel senteze erişmiş ve üretim-birikim tarzında radikal dönüşümler sağlayarak kendi hegemonyasını kurmayı başarmıştır.

Hegemonyanın inşasında İtalyan kent devletleri, İspanya Krallıklarının yeniden fetih hareketleri ve imparatorluk denemeleri, Hollanda ve İngiltere'nin yükselişi, Fransa ve Almanya'nın bununla rekabetleri ikinci planda kalır. Bu hegemonik yükselişte Yahudi kültürünün maddi ve manevi öğelerinin stratejik rol oynamada en az hıristiyanlık kadar etkili olduğu önemle belirtilmek durumundadır. İslam dünyasından tüm kültür unsurlarının aktarımında Yahudilerin öncülük rolünü oynadıkları kesindir. Ticaret ve paranın Avrupa'ya öğretilmesinde hep başat rolde olmuşlardır. Her fikir, bilim ve felsefe hareketinde Yahudilerin kalıcı izleri olmuştur. Bütün devrimlerde teorik ve taktik önderlik etmede sürekli mevcudiyetlerini hissettirmişlerdir. Yeni uygarlığın kanı ve beyni rolünü oynadıkları, en azından gelişiminde başat pay sahibi oldukları inkar edilemez.

Sonuç olarak Hegel'in Grek şehir devletinden başlayıp Napolyon ulusdevletiyle sonlandırmak istediği evrensel tarihin hiç de söylemleştirdiği gibi olmadığı gayet açıktır. Hegel ile zıtlık içinde olan liberal felsefe de Sovyetler Birliği'nin çözülüşüyle birlikte benzer bir 'tarihin sonu' kehanetinde bulunmuştu. Burada bir 'son' vardır; ama bu, evrensel tarihin sonu değil, merkezi uygarlık tarihinin, onun iktidar ve devlet biçimlenişlerinin sonudur. Ulus-devlet toplumun en mahrem gözeneklerine kadar sızarak, iktidar ve devlet sorunsalını aynı zamanda bu biçimiyle sonlandırmıştır. Dolayısıyla Hegel'in felsefesi bu biçimiyle ayakları üzerine oturtulursa (Marks'ın yaptığı gibi değil) çok daha öğretici olacaktır. ABD 2000'ler sonrasındaki Ortadoğu hamlesinde Saddam Hüseyin'in başını götürürken, acaba ulus-devletin sonunu ilan ettiğinin farkında mıdır diye kendime hep sordum. Cevap o kadar önemli değil, gerçeğin kendisi önemlidir. Şu benzetmeyi de yapmıştım: Ulus-devletin inşası için Fransız Devrimi'nde 16. Louis'nin başının koparılması ne kadar önemliyse, Saddam'ın başının koparılması da en azından Ortadoğu ulus-devletinin sonu için o denli önemlidir. Evrensel tarihe doğru ve derinden bakmasını bilenler, daha şimdiden Afganistan'dan başlayıp Fas'a kadar uzanan ulus-devlet halkalarında yaşanan kırılmalarda bu sonlanmaya ilişkin birçok ipucunu yakalayacaklardır.

Fakat Hegel tarzı iktidar-devlet-uygarlık fenomenlerinin sonlanışları evrensel tarihin sonu değil, başka bir paradigmadan yeni bir başlangıç anlamına gelmektedir. Evrensel tarihin hep dipte olan, ama sürekli atan ana damarlarından toplumsal tarih, uzun aralardan sonra yeniden başını günyüzüne çıkarmakta ve tarihsel rolünü oynamaya hazırlanmaktadır. Demokratik uygarlık tezlerinde ne devletlerin inşalarına ne de yıkılışlarına ilişkin fazla idealarda bulunulur. Demokratik uygarlık hiyerarşik ve devletli uygarlıkla arasında stratejik ve taktik hatları hep netleştirmeye çalışır. Bu iki uygarlık evrensel tarihte hep var olmuştur, şimdi de vardırlar. Bizim görevimiz kendi demokratik uygarlığımızın tüm ideolojik ve siyasi programlarıyla stratejik ve taktik ilke ve araçlarını, K. Marks'ın yaptığı gibi sol Hegelcilik yaparak değil, onun tüm felsefesini eleştirerek aşmak ve kendi öz demokratik uygarlık felsefemizi yaparak geliştirmektir.

Adı, soyadı: **Abdulkerim Uray**
Kod adı: **Amed Tozo**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil-Mardin 1977**
Katılım tarihi: **1992 Botan**
Şehadet tarihi ve yeri: **1 Eylül 2006 Hakkari Gêman Tabur tepesi**

Yeni dönemin öncüleşen Apocu komutanı

Amed Tozo

"Benim için PKK'lilik yıllarla ölçülemez. PKK'lilik ruh ve yürek işidir, Önderliği ne kadar anlayıp uygulayabiliyorsam o kadar Apocuyumdur. Yoksa yılların hiçbir anlamı yoktur"

Zagrosların erişilmez, asi uçurumlarından başlayan özgürlük yürüyüşü. Çocukluk döneminin aşılması ve gençlik yıllarıyla beraber Kürdistan'ın kalbi Botan'da gençliğinin çılgınlığında devam etti. Ve sonra başkentimiz Amed'te daha da olgunlaştı ve anlam buldu. Zagroslarda başlayan özgürlük yürüyüşü, yine Zagroslarda anlamınca ve özgürce kanatlandı, artık özgürlüğe yürüyüş değil özgürlüğün kendisi olmuştu, gökyüzüne uçmuştu heval Amed.

Mücadeleye yurtsever duygularla katılan Amed arkadaş çok küçük yaşlarda, çocukluk arkadaşlarıyla Mardin'in Bafe köyünden 1992 yılında özgürlük saflarına katıldı. Yaşamdaki canlı katılımı ve eylemlerdeki cesaretinden kaynaklı kısa süre içerisinde komutanlaştı. Kendine has özellikleri olan Amed arkadaş, tam bir yaşam bilgesiydi. Yaşamı acılarından öğrenmişti. Acının en yaman öğreticisi olduğu, O'na bakılınca daha iyi anlaşılıyordu. Gözleri her zaman hüzün doluydu. Saklamaya çalıştığı umut ve yaşama bağlılık, insanlara olan sevgisi, tüm gizleme çabalarına rağmen kendisini ele veriyordu. Birçok kez ölümle yüz yüze gelen Amed arkadaş, ölümü yaşamıyla yenenlerdendi. Ölümü defalarca yenmesi, ölüm tehlikesini birçok kez atlatması kişiliğini farklılaştırmıştı. Artık basitliklerden sıyrılmış, küçüklüklere takılmıyor ve çoğu kez bizlerin kıyametler kopardığı olaylara o son derece soğukkanlı ve oldukça sakin yaklaşmayı başarabiliyordu. Savaş gerçeği içerisinde yaşamın, ölümün, insanın ve kendinin tüm gerçekliğiyle tüm çıplaklığıyla karşılaştığından insan ve yaşam sarrafı olmuştu. İnsanları hemen tanıyabiliyor ve kimin ne kadar dürüst yaklaşıp yaklaşmadığını çözebiliyordu. Yaşamın dilinden konuştuğundan yalansız, dolansız, sade, kaygısız ve çıkarsızdı. Onunla sohbet etmeye doyum olmazdı. Sohbetleri çoğu zaman sohbet değil, tek kişilik tartışmalara dönerdi. Öyle güzel, öyle büyüleyici konuşurdu ki O'nda söz anlamını bulurdu.

İlk olarak felsefe dersinde verdiği bir örnekle girdi yüreğimize; 'bızın bızın be cudaye bızın bızanıbe bızını cudaye' diyerek kişinin kendi farkındalığına varmasının önemini anlatmaya çalıştı. Yaşadığı tüm çelişkileri, düşüncelerini ve yüreğinden süzülüp gelenleri ortamla paylaşmaktan çekinmedi. Asla politik yaklaşmadı. Aşırı gerçekçi yaklaşımı, hem gerçeği bir mevsim öncesinden görmesine ve söylemesine hem de söylediklerinin ve gördüklerinin altında ezilmesine neden oluyordu. Kendinde çok güçlü bir sınıf savaşımı yürüten Amed arkadaş günden güne eriyordu. Mücadele içerisinde geçirdiği uzun yıllara rağmen PKK'lileşememenin ve Önderliği tam olarak anlayamamanın acısını derinden hissediyor ve bunun altında kimi zaman eziliyordu. Onu görünce, yüreğini acılara açmış ve özgürleşme isteminin yarattığı sancıları derinden yaşayan bir evliyayı gördüğümü düşünürdüm. Genç arkadaşları etrafına toplar, onlarla saatlerce tartışırdı. Kendi yaşadığı eksiklikleri, zorlanmaları yaşamalarını istemiyordu. Bu yüzden tüm zamanını genç arkadaşlara ayırıyordu. Onun için genç arkadaşlar umuttu, inançtı, yaşam kaynağıydı, Önderliği anlayabilecek, PKK'lileşebilecek kirlenmemiş, tertemiz insanlar olarak onları gördüğünden yaşamdan çıkardığı tecrübeleri bunu hissettirmeden, karşısındakini ezmeden anlatıyordu. O tüm Akademi'nin Amed abisiydi.

Her zaman her duruma karşılık gelecek bir öyküsü vardı. Zagroslara beraber gittik. Akademide yaşadığımız ufak bir tartışma yüzünden birbirimize kırgındık. Tartıştık. Kadına karşı olan yaklaşımını, kız kardeşlerini ve annesiyle olan ilişkilerini anlattı. Hiçbir zaman kendini ve yaşamını paylaşmaktan çekinmiyordu. Amed arkadaş, nergis çiçeklerini çocukken çok severmiş. Köylerindeki ziyarettin yanında açan çiçekleri koparıp annesine getirmiş. Annesi bu çiçekleri nereden getirdiğini sormuş, O da karşıdaki ziyaretten getirdiğini söylemiş. Buna karşılık annesi, ziyaretten çiçek getirdiği için ertesi güne kadar öleceğini söylemiş. Heval Amed'in korkudan gece sabaha kadar gözüne bir damla uyku girmemiş. Sabah ölmediğini görünce annesinin kendisini korkutmak istediğini anlamış. İşte ben O günden sonra kadınlara fazla güvenmemem gerektiğini öğrendim, dedi. Bu söylemi aramızdaki tartışmaların derinleşmesine neden oldu. Ancak kadın kurtuluş ideolojisini tanıdıktan ve kadın kahramanlıklarına tanık olduktan sonra bu yargılarının kırıldığından, aksine kadına olan güveninin ve inancının geliştiğinden bahsetti.

Amed Tozo

Yüreğiyle ve özüyle güzel olmayı başaran insanlardandı

Oldukça orijinal bir kişiliğe sahip olan Amed arkadaşla konuşmak, yaşama daha farklı açılardan bakmak, içindeki yaşam kıpırtılarının yeniden canlanması, kendine daha fazla yakınlaşmak ve kendini sorgulamak anlamına geliyordu. Gerillada kişilerin soyadları genelde doğdukları yerlere göre belirlenir. Amed arkadaşı ise herkes Amed Tozo olarak tanıyordu. Kendisine neden böyle denildiğini pek çok arkadaş merak etmesine rağmen kimse sormamıştı. Kendisine sorduğumuzda ilk katıldığı dönemlerde yaşının küçük olmasından ve savaş koşullarının kızgınlığından dolayı temizliğe dikkat etme imkanını fazla bulamadığından kendisine battaniyesinin tozlu olmasından kaynaklı olarak Tozo soy isminin verildiğini ve o gün bugündür örgüt içerisinde böyle tanındığını belirtti. Onun için dış görünüşten çok, önemli olan kişinin özüydü, bu yüzden asla dış görünüşüne önem vermezdi. Yüreğiyle ve özüyle güzel olmayı başaran insanlardandı. Amed arkadaşın ruhu kirlenmemiş, ruhu hayallerine asla ihanet etmeyen bir çocuğun ruhuydu.

Komutanlık anlayışı PKK'lilik ruhunu taşımaya dayalıydı. Ona göre, iyi bir komutan her şeyden önce savaşçılarıyla yoldaş olmasını bilmeliydi. Ve komutan yemeğiyle, içmesiyle, giyinişiyle ya da silahıyla farklı değil, yaşamıyla farklı olmalıydı. Yaşamında oldukça emekçi ve fedakar olan Amed arkadaş, kelimenin tek anlamıyla emek kahramanı olarak adlandırılabilirdi. Kışın en zorlu görevlerde dahi en önde göreve gider, arkadaşları da büyük bir moral ve coşkuyla arkasından sürüklerdi. Yine onun yoldaşlığa bağlılığını anlatan savaş hikayelerini anlatmaya kalksak sanırız sayfalar yetmez.

Bir gün arkadaşlar göreve giderler. Bu görev esnasında arkadaşların etrafı düşman güçlerince sarılır. Arkadaşlar kendilerini oldukça hızlı bir biçimde oradan çıkarmak zorundadırlar. Grupta yer alan bir arkadaş oldukça zorlanır. Amed arkadaş önce arkadaşın silahını, sonra raxtını, daha sonra yeleğini alır. Arkadaş yolda rahatsızlığından dolayı gruba yetişemiyordur. Tüm grubu büyük bir moralle ve toparlayıcılıkla düşmanın içinden çıkarmayı başaran Amed arkadaş, arkadaşı sırtına alır ve saatlerce sırtında taşır.

Amed arkadaş girdiği eylemlerde yanındaki arkadaşlara büyük bir güven ve rahatlık verdiğinden, her arkadaş O'nunla eyleme gitmek isterdi. Yaralı arkadaşları düşmanın içerisinde bırakmamak için düşmanın yönelimlerine karşı beş kez kendini tepeye vurduğu ve en sonunda arkadaşı düşmanın içerisinden çıkardığı hikayeleri Amed Tozo arkadaşı Zagrosların efsanevi komutanı durumuna getirmiştir. O'nun için komutanlık yetkiyle yapılmıyordu. O'nun olmaz denileni olur kılması, defalarca kez arkadaşları düşmanın içerisinden kurtarması, eylemlerde düşmana karşı gösterdiği kin, öfke, özgürlük ilkelerine ölümüne bağlılığı, yoldaşları için canını vermekten dahi çekinmeyişi ve yaşamdaki Apocu duruşu O'nu komutan kılıyordu. Gerilla komutanı en sade ve en erdemli yaşaması gereken kişidir. Amed arkadaş da sade yaşamı ve erdemli duruşuyla bir gerilla komutanıydı. Komutanlaşma sorunlarını tartıştığımızda yine bilgece konuşurdu; komutanlık için beş ilke belirlediğini ve bunlardan biri olmazsa ya da diğerlerine oranla yoğunluk içeriyorsa kişinin komutanlıkta zorlanacağını belirmişti: *Adalet, cesaret, bilgelik, taktik ustalık, amaca sonuna kadar bağlılık.* Bu beş temel ilkenin beşi de kendisinde vardı ama kendisi bu özelliklerinin farkında olmasına rağmen asla kendini farklı görmezdi. Platformunda arkadaşların "kendi emeklerine daha fazla sahip çıkmalı ve kendini bir değer olarak görmesi gerekir" biçiminde yaptıkları değerlendirmeye *'benim için PKK'lilik yıllarla ölçülemez. PKK'lilik ruh ve yürek işidir Önderliği ne kadar anlayıp uygulayabiliyorsam o kadar Apocuyumdur. Yoksa yılların hiçbir anlamı yoktur'* demişti. Bu değerlendirmeler belki çok bilmediğimiz ya da yabancısı olduğumuz değerlendirmeler değildi. Ancak bunları Amed arkadaşın değerlendiriyor olması bu sözlerin yüreğin imbiğinden, akılcılığın süzgecinden süzülüp gelmesi, söylenen sözlere başka bir anlam katıyordu. Zagroslarda özgürlük yürüyüşüne başlayan Amed Tozo arkadaş en son Amed alanından Mahsum Korkmaz Akademisi'ne geldi. Bir devre eğitim gördükten sonra Mardin'e gitmek için öneride bulundu. Bu kez de kendi doğduğu topraklarda savaşma arzusunu sık sık dile getiriyordu. Ancak Kuzey alanlarından yeni geldiğinden ve Zagros sahasını iyi tanıdığından dolayı yeniden bu alana düzenlemesi yapıldı. Amed arkadaş bu pratiğe yeni paradigma aydınlatıcılığında ve yılların verdiği tecrübenin yakıcılığının yarattığı olgunluk ve komuta tarzında yakaladığı derinleşmeyle çalışmalara eskisinden daha güçlü ve Apocu tarzla katılma kararlılığıyla geldi. Amed arkadaş ilk olarak Cilo alanına geçti ve burada bir pratik yürüttü. Sonbaharla birlikte alınan hamle kararına en güçlü bir biçimde ve en önde ulaşma kararlılığıyla çalışmalara yöneldi.

Bu özgürlük maratonunun en hızlı ve en önde koşan koşucusu olmak istiyordu. Bulunduğu alanda en sevilen ve arkadaşlarla en iyi anlaşan, herkesin gönlünde yer edinen komutan olmayı başarmıştı. Amed arkadaş duruşuyla ve katılımıyla yeni dönemin öncüleşen komuta kişiliğinin nasıl olması gerektiğine cevap oldu. En son Geman tepesine yönelik gerçekleştirilen eylem için *'iki dakikada düşer, dayanmaz'* demiş. Tepeye yönelik gerçekleşen saldırı oldukça başarılı sonuçlanmış, tepe tümden ele geçirilmiş, silah kaldırılmış ve düşman mevzileri düşürülmüştü. Amed arkadaş cihazda arkadaşlara eylemin tekmilini verirken ve düşman mevzilerini dolaşırken karşı tepeden gelen mermiyle 1 Eylül 2006 yılında Hakkari'nin Geman tepesinde talihsiz bir biçimde şahadete ulaştı.

Amed arkadaş, hem yaşamıyla hem savaşıyla yeni dönemin öncüleşen komuta kişiliğinin temsili oldu. Onun gibi birine durgun sularda sıradan bir biçimde yaşamak değil dalgalarla boğuşarak çatışmak yaraşır. Amed arkadaş kendine yaraşır bir biçimde kavganın tam ortasında bir saldırıda şahadete ulaştı. Apocu komutanlaşma istemi olan ve sürekli olarak bunun çabasını veren Amed arkadaş, kendine yaraşır bir biçimde gerisinde birçok savaşçısının yüreğinde silinmez izler bırakarak yürüyüşünün anlamını derinleştirdi. Yeni dönemin öncüleşen Apocu komutanı oldu. Her zaman için yanındakilere bir şeyler öğretmek isteyen Amed arkadaş savaşmayı öğreterek, bir saldırı dersi sonrasında aramızdan ayrıldı. Ama O her zaman bizlerin yüreğinde yarattıklarıyla, beynimizde öğrettikleriyle yaşayacaktır.

KCK Önderi Abdullah ÖCALAN

Ortadoğu'da uygarlık krizi ve demokratik uygarlık çözümü ikinci bölüm:

Evrensel tarih ve Ortadoğu

Tarihin sadece insan toplumu için değil, tüm evrensel oluşumlarda var kılıcı bir rol oynadığı tüm bilimlerin ittifak ettiği bir hakikattir. Zaman oluşturucudur. İlahlara izafe edilen yaratıcı rolü bizzat zamanın oynaması adeta bir sır niteliğindedir. Oluşumun hızına zaman diyoruz. Oluşum olmazsa zaman da 'yok' boyutundadır. Sır niteliği insan bilincine böyle yansımaktadır. Yaşlanmayı zamanın öldürücü etkisine bağlamak bu durumda doğru bir tanım oluşturmamaktadır. Zamanın öldürücü etkisi olmadığından bu tanımın değeri yoktur. Dolayısıyla ölüm yoktur. Ölüm sosyolojik olarak inşa edilen bir insan anısıdır. Yapay bir duygudur. Ama yaşam için çok değerli bir anıdır. Daha doğrusu uyarıcı etkidir. Hegel gibi "Tin'in yolculuğuna" çıkma gereği duymuyorum. Ama bununla Hegel'in ne yapmak istediğini anlıyorum. Her ne kadar 'bing bang' teorisi ile evrene bir yaş biçilip (yaklaşık 13,8 milyar yıl) tarih çizilmek istense de, bunun Batı uygarlığının yeni bir mitolojik anlatımı olduğu kuvvetle muhtemeldir. Tüm bilimselliğine rağmen, Kutsal Kitaplardaki yaratılış öykülerine benzer bir toplumsal rol mesafesindedir. Fakat bu böyledir diye zaman inkar edilmiyor. Sadece sırlı özelliğini koruduğu idea ediliyor. Keşfini kısmen insan toplumunda yapabilmeyi şahsen büyük bir şans olarak değerlendiriyorum.

Toplumsal tarihin insanı oluşturmadaki rolü son derece önemlidir. Eğer zamanın sırrı çözülecekse, bunu ancak bu kısacık oluşum sürelerinde keşfedebiliriz. İnsan toplumunun bireyini oluşturma gücü sanıldığından daha az anlam kazanmış bulunmaktadır. Üzerinde çok çalışıyarak anlam derinliği yakalanabilir. Başka hiçbir fenomende zamanın gücünü keşfedemeyiz. Toplumsal bilimi bu nedenle tüm bilimlerin ana kraliçesi veya tanrıçası mesafesinde değerlendiriyorum. Toplumsal bilime dayanmayan tüm bilimlerden şüphe ettiğimi yine önemli bir tespit olarak belirtmeliyim. Diğer tüm bilimlere doğru giden yol toplumsal bilimi gerçekleştirmemizden geçecektir. Maddenin atom-altı parçacıklarından tutalım, halen genişlediği idea edilen kozmik evrenin bilgisine ancak toplumsal bilimin gelişimi ölçüsünde varabiliriz.

Sadece Hegel'in değil, Kutsal Kitaptaki Tanrının da yaratım serüvenine başlamasını 'anlaşılmak' arzusuna, yani düşüncenin kendi düşünmeye başlamasına bağlaması önemli bir tespittir. Kendini düşünmeye çalışan düşünce hakikatin özünü vermektedir. Bu da insan toplumu dışında bilebildiğimiz kadarıyla gerçekleşmesine henüz tanık olmadığımız bir durumdur. İnsanın kendini düşünmeye başlaması tüm yaratımlarının temelidir. "Acaba atom kadar kozmik evren içinde de düşünce var mıdır?" sorusu sorulmaya değer ve hayli yakıcı bir sorudur. Hem mikro hem de makro evrenlerin düşüncesiz gerçekleştiğini sanmaya cesaret edemediğimi belirtmeliyim. Alıştırılageldiğimiz 'cansız madde' kavramının çok kof bir sosyolojik kavram olduğu yeterince açığa çıkmış bulunmaktadır. Bundan hemen Hegelcilik yaptığım akla gelmemelidir. Düşüncenin insan beynindeki dalgalarla ilişkisi saptanmıştır; enerji gibi bir şey olduğu hemen hemen kanıtlanmış gibidir. Tüm sorun bu kanıtlanmış gerçeği insan dışı doğaya ne kadar yansıtmaya cesaret edebileceğimizdir.

Şuraya varmak istiyorum: Negatif toplumculuğun gözümüze serptiği 'ölü toprağını' taşımak zorunda değiliz. Pozitif toplumculuk, diğer bir deyişle sürekli özgürleşen toplum yegane hakikat zeminimizdir. Evrensel tarihin en yalın tanımı, hakikat zemini olarak toplumsal gelişimdir. İnsan toplumu bu anlamda sadece insan tarihi değil, gerçek anlamda da evren tarihidir. Basitçe 13,8 milyar yıl diye tabir edilen süre de dahil, evren tarihidir. Bunun için insanı, toplumunu ve tarihini çok önemsemek gerekir.

a- Son Buzul Çağı'nın yaklaşık yirmi bin yıl önce sona erdiğini belirlemek, toplumsal tarihin gelişiminde önemli bir kilometre taşıdır. Bu tarihle başlayan Ortadoğu tarihinde özellikle Toros-Zagros dağ sisteminin etekleriyle komşusu çöl bölgeleri bu tarihin başlangıç döneminde insan türü için olağanüstü bir besin bolluğu, güvenlik ve üreme kolaylığı sunmaktadır. Bu üç etkenin birleşimi ise, bir canlı tür için olağanüstü bir yaşam şansı sayılmaktadır. Doğu Afrika çıkışlı ve evrimine yaklaşık yedi milyon yıl biçilen insan türünün serüveninde Doğu Afrika'yı boydan boya geçen, Kızıldeniz'den, Doğu Akdeniz'in dağ eteklerinden Toroslara kadar varan Rif (iki anakara kütlenin oluşturduğu yarık) doğal bir yayılma hattı çizmektedir. Bu yoldan tespit edilebildiği kadarıyla en az bir milyon yıllık süreden beri Asya ve Avrupa'ya hep insan akışının olduğu kanıtlanabilmektedir. Toros-Zagros kavisi bu yolculukta hep merkezi istasyon rolü oynamaktadır. Jeolojinin önemini böylece daha iyi anlıyoruz. En az bu dağ etekleri kadar dönemine göre hayli verimli olan komşu çöller de benzer bir rol oynamaktadır. Son Buzul Çağı'nın sona ermesi, bu istasyonlarda kalıcılığı mümkün kılan koşullara erişilmekle insan türünün tarihinde patlamaya yol açmaktadır. Bugün bu coğrafyaya Ortadoğu diyoruz. Bölge jeolojik, biyolojik ve toplumsal önemini bu yakın tarihsel gerçeklikten almaktadır. Ortadoğu artık herhangi bir coğrafya parçası değil, sahnesinde evrensel tarihin oynanacağı mekânı teşkil etmektedir.

Çoklu Toplum Devrimi evrensel tarihin en temel aşamalarından biridir

Son buzul dönemi sonrasına kadar insan türünün 25-50 civarında niceliklerden oluşan klan tipi örgütlenmeyi aşamadığına ilişkin ortak bilimsel kanı paylaşılmaktadır. Klan toplumunu ilkel komünal birimler olarak küçümsemek sonradan gelişen bir 'uygarlık şovenizmi'dir. İnsanlık, tarihinin yüzde 98'ini bu tip toplumla yaşamıştır. Klan, toplumun oluşumunda ana hücre rolündedir. Tıpkı canlıların oluşumunda ana hücrenin milyar yılı aşan çabası ile bitkisel ve hayvansal tiplerin oluşumuna geçildiği gibi, klan toplumunun milyonlarca yıllık yaşam serüveni de heterojen topluma geçişi mümkün kılmıştır. 'Çoklu Toplum Devrimi' evrensel tarihin en temel aşamalarından biridir. Esas olarak 'simgesel dil'in 'işaret dili'nin yerine ikame edilmesiyle bu aşama kat edilmiştir. İnsanın simgesel dili, beden ve gırtlak yapısı nedeniyle büyük bir gelişim potansiyeline sahiptir. Düşünce devrimini mümkün kılacak olan da simgesel dil olanağıdır.

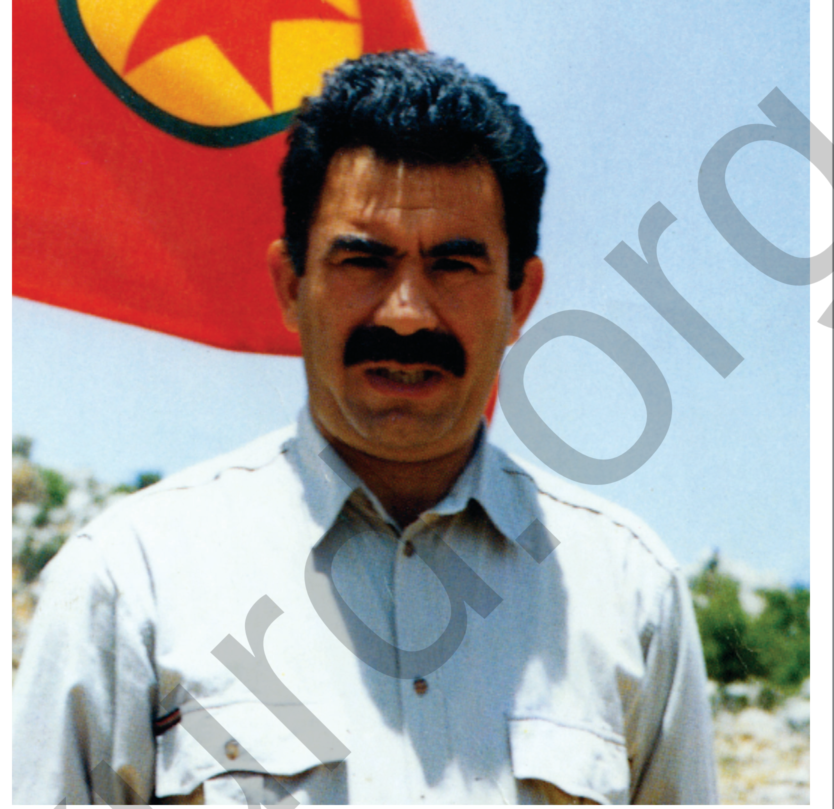
Tarih her ne kadar Afrika jeobiyolojik yapısında simgesel dilin tahminen son buzul dönemi öncesinde, M.Ö. 100.000'ler civarında oluşmuş olabileceğinden bahsediyorsa da, asıl simgesel dil devriminin Ortadoğu jeobiyolojik yapısına bağlı olarak son buzul dönemi sonrasında, M.Ö. 20.000'ler civarında patlama yaptığı konusunda hemfikirdirler. Yaklaşık altı bin yıl öncesine kadar zengin bir bitki yapısına sahip olan Büyük Sahra Çölü'nden Arabistan ve İran çöllerine kadar Semitik olarak adlandırılan toplulukların Sami dil kökeni etrafında geniş bir 'kabileler sistemi' oluşturduklarına dair daha net tarihsel gözlemler, etnik ve antropolojik bilgiler mevcuttur. Afrika'nın çok zengin işaret dillerinden Semitik simgesel dil yapısına dayalı kabile sistemine geçiş, evrensel tarihin temel aşamalarından biridir. Bu dil ve kültür grubu gerek neolitik tarım ve hayvancılık devriminde, gerekse şehir (medeniyet, uygarlık) devriminde büyük rol oynayacaktır.

İkinci büyük simgesel dil devriminin Toros-Zagros dağ sistemindeki jeobiyolojik yapıya dayalı ve Hint-Avrupa grubu olarak da adlandırılan Aryenik kabile sistemindeki gruplarca oluşturulduğu yine tarihsel gözlemler, etnik ve antropolojik çalışmalarla daha net olarak kanıtlanmış bulunmaktadır. Tarım ve şehir devrimlerinde bu grubun başat rol oynadığı kanıtlanmış gerçeğin önemli bir özelliğidir. Bu rolü temelde yerleşim alanının jeobiyolojik yapısına bağlı olarak oynamıştır.

Üçüncü büyük simgesel dil grubunu Sibirya ormanlarına dayalı ve güneyinde yaşayan Ural-Altay dil grubu olarak da adlandırılan kabile sistemleri oluşturmaktadır. Buzul dönemi sonrasında bugünkü Çin'den, Moğolistan, Türkistan ve Finlandiya'ya kadar yayılan bu grupların da evrensel tarihe katkıları ilk iki grup kadar olmasa bile, hem neolitik devrimde hem de şehir devrimlerinde önemli olmuştur.

Kafkasya, Amerika ve benzer daha izole olmuş bazı grupların marjinal de olsa gerek simgesel dil, gerek tarım ve şehir devrimlerinde rolü bulunduğuna dair tarihsel gözlemler, etnik ve antropolojik bilgiler mevcuttur.

Köy-tarım devriminin esas olarak tarihte 'Verimli Hilal' olarak da adlandırılan Toros-Zagros dağ sisteminin iç kavislerindeki eteklerinde jeobiyolojik yapı ve türlere bağlı olarak geliştiği tüm dilsel, etnisiteye ilişkin, antropolojik, arkeolojik ve jeolojik bilimsel çalışmalarla kanıtlanmaktadır. İnsanlığın evrensel tarihinde bu devrim aşaması esastır. Devrim derken niteliksel dönüşüm gelişimlerini kast ettiğimi bir kez daha belirtmeliyim. Bu devrimin önemi çok yönlüdür. Birincisi, toplum uzun süreli klan toplumu aşamasından (birbirine benzeyen homojen küçük gruplar) heterojen (farklı çokluklar) 'kabile sistemleri' aşamasına geçmiştir. Ortak dil kökenlerine dayanan, yarı-göçebe yarı-yerleşim alanlarına konumlanan, aralarında hediyelik benzeri değiş tokuşlar bulunan, ortak bir tapınak ve ölülerini gömme mekânları yaratan kabile sistemleri uzun süreli toplumsal biçimlenişlerdir. İnsanlık tarihini aydınlatma

bağlamında bir 'süpernova' olarak değerlendirilen Urfa yakınlarındaki Göbeklitepe arkeolojik kazılarında ortaya çıkan ve M.Ö. 10.000 yıllarında inşa edildiği kanıtlanan kabartmalı dikilitaş mabetler, tarım devriminden önceki kabile sistemlerinin şimdiye kadar sanıldığı gibi hiç de ilkel bir konumda olmadıklarını, oldukça gelişmiş toplumsal yapılanmalar olduklarını çok önemli bir tarihsel keşif olarak karşımıza çıkarmaktadır. Daireler halinde dizilmiş bu yontulmuş dikilitaş mabetler büyük bir düşünce ve duygu dünyasının yaşandığını açıkça göstermektedir. Urfa (daha genişçesi Yukarı Mezopotamya) jeobiyolojisinin bu kabile sistemlerinin gelişimi için ideal bir konum arz ettiğini önemle belirtmek gerekir. Tarih ile ilgili çalışmaların mutlaka üzerinde yoğunlaşması gereken bu kabile sistemi ve kültürü çözümlendikçe, evrensel tarihin daha net aydınlatılacağından kuşku duyulamaz.

İkincisi, köy oluşumları şimdiye kadar tarım devrimine bağlı olarak değerlendirilmişti. Yarı-göçebe kabile sisteminde köy oluşumlarına geçildiği Urfa-Göbeklitepe tapınağının kanıtladığı diğer önemli bir toplumsal gerçekliktir. Daha önceleri kentin ve devletin doğuşunu Sümer rahip tapınaklarına bağlamıştım. Aynı biçimde köy ve komün yönetiminin, yani ilkel (orijinallik anlamında) ilk demokrasinin de bu sefer kabilelerin ortak tapınak sistemleri etrafında oluştuklarını önemle belirtmeliyim. Her ortak tapınak yerleşikliğin, ilkel alışverişin, ortak duygu ve düşünce (sanat) devriminin de temelini teşkil etmektedir.

O halde üçüncü husus, ticaretin primitif, orijinal biçimi olan hediye alışverişlerinin ortak mabet buluşmalarında geliştirildiğini belirtmek mümkündür. Dördüncüsü, din ve sanatın (Bu iki kategori başlangıçta birliktedir ve temel manevi kültür öğesidirler) doğuş kaynağında da ortak mabet tapınmaları bulunmaktadır. Yazıya hayli yaklaşılmış tapınak resimleri (Göbeklitepe) düşünce ve duygu düzeyinin gelişkinliğini kanıtlamaktadır. Sümer ve Mısır yazılarının doğuşunu adeta önceden haber veren bir sanat söz konusudur. Bu hususlara benzer okumaları daha da geliştirmek mümkündür.

Belirtilmesi gereken diğer önemli bir husus, bu kültürün yarı-göçebe niteliğinden ötürü çok esnek ve hızlı yayılma karakterinde olmasıdır. Bu kültürün tarihte M.Ö. 15.000-M.Ö. 10.000 yılları arasında başta Ortadoğu olmak üzere evrensel çapta yayılım gösterdiğini belirtmek, tarihi anlatımları için hayli aydınlatıcı bir rol oynayacaktır. Şahsi kanaatim, bu kültürün tüm Asya, Afrika, Avrupa, Amerika ve hatta Avustralya'yı fethettiği (kültürel yayılım anlamında) doğrultusundadır.

b- Tarım devriminin yarı-yerleşik kabile sistemine dayanarak geliştiği ve devrimsel bir anlam taşıdığı tarihçilerin ve yaşamın kendisinin ortak yargısıdır. Verimli Hilal'in en verimli bölgesi olarak geniş Urfa jeobiyolojik alanını tarım devriminin uzun süreli (tahminen M.Ö. 10.000-5000 dönemi) merkezi alanı olarak değerlendirmek gerçeğe en yakın tarihsel anlatımdır. Gerek bitkileri tarıma almada, gerek koyun, keçi ve sığırları evcilleştirmede bu alanlar verimlilik ve çeşitlilik açısından ideale yakındır. Arazi yapısı, toprağın verimliliği, iklimsel koşullar, bitki ve hayvan varlığı (flora ve fauna) açısından dönemine göre en ideal alan konumundadır. Adeta doğal sulama koşullarına sahiptir. Ayrıca Dicle-Fırat ve kolları çevresinde sulu tarım için geniş alanlar hep var olagelmiştir. Alan araştırmaları her geçen gün bölgenin bu rolünü açığa çıkartmaktadır.

Evrensel tarih için temel aşamalarından biri olan bu döneme ilişkin de benzeri hususları belirtmek mümkündür. Birincisi, tapınak ve köy oluşumlarında niceliksel ve niteliksel gelişmeler sağlanmıştır. Bismil-Kortiktepe, Çemê Hallan, Ergani-Çayönü, Siverek-Nevala Çori kültürleri Urfa-Göbeklitepe kültürünün yayılım ve yerleşim gücünü göstermektedir. M.Ö. 10000-7000 döneminde, çanak çömleksiz olarak değerlendirilen bu aşamada belirtilen tüm hususlarda gelişme sağlanmıştır. Bu dönemin de başta Ortadoğu coğrafyası olmak üzere evrensel yayılma karakterinde gelişme sağladığını belirtmek gerekir.

Devamı sayfa 24'te